

מבחר עירונים

פינחס
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:06	08:44	08:31	07:13	ירושלים
09:03	08:41	08:34	07:29	בני ברק
09:07	08:45	08:35	07:22	חיפה
09:03	08:41	08:33	07:29	אשדוד
09:05	08:43	08:32	07:12	בית שמש
09:04	08:42	08:32	07:30	קרית גת
09:07	08:45	08:34	07:25	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים | שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 | g5337722@gmail.com

מאטופוס
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

מוטיבנאה

חדש!
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

הקוראים הנכבדים מתבקשים להמשיך להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

פרשת פינחס, כ"ג בתמוז תשפ"א

שבת מברכים חודש מנחם אב. מולדו: ליל ש"ק שעה 9 עם 59 דק', 9 חלקים. ראש חודש בשב"ק מטו"מ.

גיליון מס' 461 שנה 8

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

לכן אמר הנני נתן (כו, יב) - בגימטריה פינחס בראשיתו בראשיתו בראשיתו וכן פי עם קדוש אתה, וכן וישמע משה וייטב בעיניו. לרמז על מעשה פינחס והברית שזכה לה. (כתבנו וברח)

הנני נתן לו את־בריתי שלום (שם) - שלום נוטריקון שלום ואין למו מכשול, וכן שלא למוות ללא הנאי"ו שהיא קטועה, כדי לרמז שפינחס הוא אליהו ולא מת. ואם הנאי"ו הקטועה נקראת כמו יו"ד, נקראת התבה שלים בגימטריה ש"פ, כי מזמן פינחס שמשו ש"פ פנינים גדולים בכהנה, שמונים בבית המקדש הראשון, ושלש מאות בשני. (ספרים)

שאו את־ראש פליעתך בני־ישראל (כו, ב) - נמנו כאן ששים וחמש משפחות בשבטים, כנגד האותיות של השמות אברהם יצחק ישראל, ראובן שמעון לוי יהודה יששכר זבולון דן נפתלי גד אשר יוסף בנימין. (שומר אמונים)

וצלפחד ברחפר לא־היו לו בנים כי אס־בנות (כו, ג) - נרמז כאן מה שדרשו את דברי חז"ל בתחלה סמן יפה לבנים, שהאדם הנמצא בכל־דרך שהיא, צריך לדעת שעדין הוא בבחינת פת, ואז הוא סמן יפה לבנים ויעלה מדרגה לדרגה הנקראת בנים, וזו הפונה וצלפחד לא־היו לו בנים כי אס־בנות, שתמיד צריך להחשיב עצמו שעדין לא הגיע לדרגה הגבוהה, ואף שמות חמט בנותיו מרמזים על העליה שצריך לשאף תמיד, מחלה - נוטריקון מחפה להוסיף המצות, מחפה ללמד התורה, ונעה - ומצפה נחלת עבדי ה', חגלה - חסדים גומל לכל־החכמים, מלכה - מכין להם כל־הצרה, וכן מכניסם לביתו פליתימים, ותראה - וזוכר תמיד רב צער השכינה, וכן מחלה מלשון בקשת מחילה ומחלה עצמו לעבודת קונו, חגלה - חג לה, ומלכה שנמלך עם קונו ועושה תמיד את־רצונו. (ויאמר שאלו)

אחות נחלה (כו, ז) - נחלה נוטריקון נפשנו חפתה לה, פי עלידי תפלה ודבקות בה, זוכים לשפע ונחלה בלי מצרים. (אזור אליהו)

ביום השמיני עצרת תהיה לכם (כט, לה) - יום בגימטריה 56 ומחציתו 28 שהוא חצי תבת לכה"ה, פי חציו לכם וחציו לה. (רעיונות נתן)

ספורים בפרשה

פינחס בראשיתו בראשיתו בראשיתו (כו, יא) כשהיה רבי שמואל מליופאוויטש ילד כבן שבע־שמונה, שחק עם חבר בשם פינחס מלסוב, שהיה נכדו של רבי הלל מפריטש בעל "פלא הרמון". המשחק היה בבאר מים שעמדה בחצר, מעליה היו תלוי אסל עם שני דלילים, והשנים השתעשעו בירידה ועליה בדלילים. במהלך המשחק, ירד הילד שמואל בדלי למטה, אולם חברו התל בו ולא העלה אותו במסכם על־ידי הכבדה על הדלי שפגגו. הילד פרץ בכבי אולם לא היה בכחו לעלות, עד שבאו אנשים לשאב מים מהבאר והעלוהו משם. לאחר זמן, פגש את חברו פינחס ואמר לו בחידוד: "שים לבך לךבר זה. פרשות חקת ובלק מקברות לעתים (בחוץ לארץ, ובעדת בני תימן גם בארץ־ישראל), וכן גם הפרשות מטות ומסעי, אולם פינחס שביניהן אינו מחבר לעולם לא לפרשה שלפניו ולא לאחריה. יודע אתה מה השעם לך? מפני שפינחס הוא דוקרני ועוקצני, ואי־אפשר להתחבר אליו... עברו שנים, ורבי שמואל - הוא המהר"ש, עלה על פס הנהגת חסידי ליופאוויטש על־מקום אביו ה"צמח צדק". יום אחד הגיע אליו ר' פינחס מלסוב הלוי, וידו מנעה וספר פי נקלע לסכסוך עם פלוני, ובקש מהרבי שיחלץ לעזרתו ויעמד לימינו. נאנח הרבי ואמר לו: "הלא כבר אמרתי לך שפינחס הוא דוקרני..."

בקנאו את־קנאתי בתוכם (שם)

רבי הלל ויטקינד ראש ישיבת נובהרדוק, נסע פעם ללונדון כדי לגייס משאבים לשיבתו, ובין השאר נכנס לביתו של אחד מגדולי הנגידים בעיר, שהיה תומך קבוע בישיבתו. בהמתיו להכניס אליו, ראה על הקיר תמונת שחץ, ובלי לחשב פעמים נגש ותלש את התמונה מהקיר. לאחר זמ־מה יצא הנגיד אליו, וכשחש בחסרון התמונה הגדולה שעל הקיר, הבין מיך את הנעשה ופנה לאורחו: "אין זה נאה המעשה אשר עשית". ורבי הלל ענה בעז: "והאם לתלות תמונה כזו, זה מעשה יאה"? קבל האיש את הדברים, אולם תמה: "אולם מדוע לא שאלת אותי טרם תלשת את התמונה? ונדהם לשמע התשובה: "והאם אתה שאלת אותי לפניך?" אל רבי הלל התלזה תלמיד אחד, והוא הביט במחזה בתדהמה, אולם תדהמתו גדלה שבעתים, כאשר הנגיד רשם המחאה על־סך כפול ומקבל בתרומה..."

את־קרבי לחמי לאשי ריח ניהחי (כו, ב)

אל המגיד רבי אברהם מטריסק היו מגיעים חסידים רבים בכל־עת, והוא דאג למאכליהם בדר־חבה. לעתים התאספו במקצתו מאות ואלפים, וההוצאות גדלו לאיר־ערה, עד שהרבי נעשה בעל־חוב גדול. נכנסו אליו כמה מנבגדי הקהל ותמהו בפניו לשם מה הוא מחלק מאכלים כה רבים לחסידיו, ואחר־כך הוא נאלץ לבקש מהם מעות כדי לשלם את־חובותיו, והרי טוב יותר לצמצם את ההוצאות ולא יצטרך לשלם החובות. בתחלה לא השיב הרבי מאומה לדבריהם, אולם לאחר שנכנסו אליו שוב בדבר אומר: "הרי בזמן שבית־המקדש היה קיים, היה קרבנו של אדם מכפר עליו. ועכשו שאנו בגלות, שלחנו שלי־אדם מכפר עליו. וכן מבאר אני את הפסוק את־קרבינו - הקרבן שלי, לחמי לאשי - הוא עלידי נתינת לחם לאנשים הבאים אלי, ובזה יהיה ריח ניהחי - ויתקבל לרצון לפני ה'..."

לקבלת הגיליון והנצחות
5806777@gmail.com דוא"ל

אין בית בלי ספרי היסוד
"שבת טיש" ו"מידות טיש"

זמני השבת - ירושלים
הדלה"ג 7.13 צאת השבת 8.31 רבנו תם 9.06

היה היה

צ'ור את-המדנינים - הבא להרגה השכם להרגו

מגדולי חכמי ירושלים היה רבי יצחק קובו, ששמש כשד"ר של ירושלים, ובערב ימיו התמנה לראשון לציון על-מקומו של הרב אצ"ו, רבי חיים אברהם גאנין. עוד בצעירותו יצא רבי יצחק לארצות נכר מתוך רצון להתפרסם ביסורי גלות ולזכור נפשו, ובמסעו הגיע לפולין, שם שמע את הספור הבא, אותו ספר לרבי שלמה גבריאל רוזנטל מקוליב, מחשובי מרפ"סי תולדות הצדיקים.

"את הספור שמעתי בהיותי בארצות אשכנז", פתח ה'ראשון לציון' את ספורו באזני בר-שיחו, והמספר היה בעל-המעשה בעצמו, חכם אשכנזי זקן ובא בימים. הלה היה מרביץ תורה מפלג ועמד בראש ישיבה גדולה בעירו, בה למדו תלמידים רבים. אולם פשם שאין פרס בלא קוצים ואי-אפשר לבר בלי תבו, יצא מפתלי ישיבתו תלמיד שאינו הגון שהתחמץ ויצא לתרבות-רעה. התלמיד היה בעל מדות משתות ורע-לב, וכיון שנפשו היה חומדת ממון בלי שעור וגבול, ישב בפרשת דרכים ונעשה לטסים המלסטים את-הבריות. באותם ימים, היה פולין רויעה ביערות רחבי-ידיים ובעלי עצים עבתיים, ובעל-פרחם נאלצו עוברים ושבים לעשות את דרכם כפנדריה דרך היערות הסבוכים. בפתחו של אחד היערות הללו, ישב אותו תלמיד, שבינתיים גדל את שערו פרא ונראה היה כשודד עז-נפש מבטן ומלכה. בינתיים התהפך גלגלו של הרב הזקן, מיטיביו ותומכיו ירדו מנכסיהם, והוא נאלץ לסגור בצער את שערי ישיבתו. הלחץ זה הדחיק נתן בו את-אותותיו, עד שנאלץ לטל את מקל הנדודים, והחל לחזר על פתחי תלמידיו כדי לקבץ עליד סכום נכבד, עמו קנה לכלכל את-ישיבתו כבוד. מכתת הזקן את-רגליו בדרכים לא-דרכים, פניו מתפרמם פשוטי הקדחה עקב היותו נצרך לבריות, אך ההכרח לא-יגנה, והנה עברו חדשים מספר, ובצדו הציטפרו מאתים זהובים אותם אסף בעמל רב, ופרוטה לפרוטה הצטרפה להשבון גדול. 'השעה קשה לשוב הביתה', חשב בלבו, שכן עיפה נפשו מטלטולי הדרכים, והוא שם פעמיו בדיצה לעבר עיר מגוריו.

פוסע הרב בנחת בואכה היערה, ולפתע שד ושכר. רואה הוא לנגדו שודד גברתן ורחב כתפיים, שערו פרוע ועיניו נוקבות, ורובה גדול תלוי על-כתפיו. החל הרב רועד בכל-גופו, ובשפתים מלבנות החל לומר את מלות הודוי. היטב ידע כי גורלו נחרץ, שכן שמעם של שודדי הדרכים המלסטיים את-הבריות הגיע גם לאזניו, וידע פי אין רחמים בלבם האטום. אולם מה התפלא לפתע לראות, ביצד ארשת פניו של השודד משתנית בבת-אחת, ותחת תאות הרצח שהיתה נסוכה על-פניו, חיכו עיניו ברה, ואף קומתו התמירה השתוחחה אליו בקדה עמקה. "שולם עליך רבי ומורי! קדם השודד את פני הרב, והוא לא ידע את-נפשו. מי אתה?" שאל בתדהמה, והלה נקב בשמו וספר כי יצק מים על-ידיו וקבל תורה מפיהו בישיבתו. תונתו של הרב התהפכה ברגע לשמחה, והקלה עצומה התפשטה בלבו. השניים התישבו בצדי הדרכים, והפליגו בשיחה ארפה בה ספר כל אחד את קורותיו במשך השנים שחלפו מאז. אולם לפתע, שב התלמיד להיות שודד אכזר, וברגע אחד קם וקרא אל-קרבתו בקול מקפיא דם: "קום והתודה אל-אלוקיה, כי הגיעה שעתך למות". בהלה ארוכה את-הרב, ובקול בוכים שאל: "מדוע אתה מבקש לרצחני נפש? מה פשעי ומה חטאתי?" והלה אמר: "לשוא הנסה להתחנן בפניי, כי אינך שונה מכל העוברים ושבים שנפלו בידו בעוברים פאן. והרי זו פרנסתי וזו מלאכתי, ואיני נושא פנים לאיש, גם לא לרבי משבכר הימים". הרב הביט בעיניו הרצחניות של תלמידו לשעבר, והבין מיד כי נקלע לעסק-ביש. הוא חש היטב כי לשוא יכלה את-זמנו וכוחותיו כדי להתחנן על-נפשו, ובאין-אונים החל להתודות טרם תפרד נשמתו ותעלה השמימה. לפתע נצנצה מחשבה נועזת במוחו, וכיון שלא היה לו ברירה אחרת, הקליט לנסותה. "ראה נא", פנה לתלמידו בקול מפוס, "הרי יודע אתה בודאי את האסור הקמור של רציחה, ויחד עם-זאת זוכר אתה פנראה מה שדרשו חז"ל על-הפסוק 'צ'ור את-המדנינים והיתם אותם' - 'הבא להרגה השכם להרגו'. הבה ואתן לך עצה הגונה, כדי שתוכל להצצל מהאסור הקמור של נטילת נפש, באמתלה שאני קמתי עליך להרגה ואתה נאלצת להתגונן ממני, ואין בך שום אשמה". הרב עצר לרגע, והמשיך: "אתה תשוב על הסלע, ואני אבוא מאחוריך ואתן לך מפה במקל הדרכים אשר בידו, ואז תוכל לקום ולהרג אותי כדי המבקש להצצל ממבקש רעתו". לשמע ההצעה, פרץ השודד בצחוק רם. "הרי אתה איש זקן וחלוש, ואני בעל-כח וחסון, וכיצד מעלה אתה על דעתך להפותני?!" וכיון שלבו טוב היה עליו ובטח בכוח הגדול, נעתר לבקשת הרב, וישב השודד על-הסלע, ומאחוריו מגיח הרב הזקן כשבידו מטה הנדודים, מקל עץ חזק וטבעת של ברזל קבועה לו בראשו. בתפלה חרישית על-שפתיו, אחז הרב במקלו בידים איתנות, ובעודו ממלמל ומתחנן לה' "זכרני נא וחזקני נא אף הפעם הזו", הניף את-המטה והנחיתו במהירות בצדעי ראשו של-השודד. הפרזל הגקשה שבראש המטה הכה ברתו של הלה מכה אנושה, ולמרבה הפלא התמוטט השודד הגברתן בבת-אחת וקרס תחתיו. הרים הרב את-עיניו השמימה, ואף שהצטער על שנאלץ להרג כמו ידיו את תלמידו לשעבר, ידע כי בהתר עשה את-הדבר, והתקדם בו 'החכמה תחיה בעליה'. בלב כבד הביא הרב את השודד לקבר ישראל והתפלל רבות לעלוי נשמתו המעונה ולתקונה השלם. רבי יצחק הראשון לציון סים את ספורו הנפלא, והוסיף: "ואתו רב ישיש שעמו ארע המעשה, ספר לי בעצמו את-הדבר, וקיים בך את דברי חז"ל 'הבא להרגה השכם להרגו'."

מאורות

ה'תנחום פ'יוסף הירושלמי'
ליום ההלולא כ"א בתמוז ה' אלפים נ"א

מגדולי חכמי דורו, פרשן המקרא ומלא מדע וחקמה. משערים שהתגורר בירושלים, וממנה הגר למצרים לאחר פלישת המונגולים לארץ ישראל, אולם יש הטוענים שכלל לא היה בארץ. ואת הפניו 'ירושלמי' רש מאבותיו. במצרים חבר באור על המקרא בפשט וקדוק-הלשון, ולכן מכנים אותו 'אבן-עזרא של המקרא'. ערך מלון נרחב על 'משנה תורה' לרמב"ם אותו העריך מאד, ובטעות נתבו שהפירו בלדותו, והאמת שגולד אהרי מותו. למעשה זהו מלון עבריי-ערבי, ונכרת בו בקיאות גדולה בתורה ובכל מקצועות החכמה, ומשקעים בו גם מנהגים והליכות של חיי היהודים במצרים בימים ההם, לפני פשמונה מאות שנה. חבוריו נכתבו בערבית-יהודית בשפה נמלצת, שכן זו היתה השפה הרגילה בימיו, אולם הוא הצר על הזנחת לשון-הקדש, וכתב: "כי כל אמה מאמות העולם אין לה מציאות כי אם בלשונה, ואין לה מששות אלא בשפתה". רגלים לרבר, פי הרמב"ן הוא שעודו לעסק בבואו כתבי הקדש ופרושם. ביחוד ליהודי המקרא דוברי הערבית. בעניינותו הגדולה לא התפרסם פרושו לתנ"ך בחייו, ורק חלקים ממנו השתמרו. בשנים האחרונות החלו לתרגם חלק מפרושו ללשון-הקדש, ובינתיים יצא לאור רק פרושו לספר תרי"ג. והוא משפחתו ידוע על בנו השנורר רבי יוסף, והוא שחרת על מצבת אביו בפוסטאט שבמצרים, היא קהיר של ימינו: "נגנו בקבר זה איש כל שבח אוסף, ראש הזמן תנחום בן הגביר יוסף".

יוסיף דעת

ארץ ישראל התחלקה לנחלותיה באמצעות גורל כמובא בפרשתנו, וכך גם נבחרו שיערי יום הכיפורים בגורל, וכן הבכורים העודפים על הלוויים, שבעים הזקנים, כ"ד משמרות כהנה, וגורלות נוספות מובאות במקרא לרבות גורל המן והמלחים של יונה הנביא. אחד הגורלות הידועים, שעל-פיו יכול האדם לקבוע החלטות גורליות בחייו, מוכנה בשם 'גורל הר"א' והוא נערך בתנ"ך בעל עמודות כפולות בסדר זה: 'קח ספר של חמישה חומשי תורה שיהיה מונה מכל טעות, ובלי תרגום והפטר - כמו ל"ו, והנח את אצבע הקטנה הנקראת זרת של יד ימין על התיבות 'זה ספר תולדות אדם' שבפרשת בראשית, ואצבע קטנה הנקראת זרת של יד שמאל על התיבות 'לעני כל ישראל', שבפרשת וזאת הברכה, ושאר האצבעות בצדי הספר, ובאצבע אגודל של שתי הידים תפתח את הספר בלי כוונה. ותמנה ממקום הפתיחה שבעה עמודים, ובעמוד של דף הדיבועי שהוא עמוד השמיני מצדו השני, תספור שבע שורות, ובשורה השמינית תספור שבע תיבות, ואחריהן תביט על הענין המבואר, ותדמה ענין אל-עניינו, וסדר דומה לכך מובא גם בספר 'לקות הגורלות'. בגורל זה השתמשו רבים מגדולי הדורות האחרונים, בהם 'החפץ חיים' וגדולי אילטו וקבעו על-פיו את הליכותיהם, אולם לפי הנראה מיוחס הגורל בטעות אל הגר"א מוילנא, ובאמת מקורו מחכמי הספרדים בעלי הקבלה שקדמו לו, שכן אין לגורל שום רמז בספרי הגר"א ותלמידיו, ומעולם לא שמענו על אחד מתלמידיו שהשתמש בו עד זמנו של 'החפץ חיים'. הגורל מוזכר כבר ביזמנו של רבי שמואל שאול סרירו מפאס שנפטר כבר בשנת תט"ו, וערך גורל כזה לאחר רדימיו שער, וכן נדפס גורל כזה בשם 'גורל קודש של רבי חיים ויטאל'. אחרים שיערו, כי פרסום הגורל נעשה בידי רבי אליהו האומרי ממוזר'ט שבט מוסר', ובעות החתמה עליה באלהי. דעת הרמב"ם לא היתה נוחה מערכת גורלות כאלו, שכן 'תמים תהיה עם ה' אלוך'."

ולא־נותר מהם איש

בשכונת 'שערי חסד' המעטירה שבירושלים שלימעלה, התגורר בדור הקודם יהודי בא בימים שהפליג בשנים עד קרוב למאה שנה, ושמו רבי מרדכי הכהן קמיינצקי. הליכותיו של האיש מהיום ספר מוסר על חשיבות הזמן, והצורך ליקר בלרגע מחיינו. למרות זקנותו המפלגת, היה מלא מרץ וחייוניות פעלם צעיר, ושמר בקפדנות על סדר יומו שהחל בשעה אחת בלילה, בשעה שרבים עדין לא סימו את יומם הקודם וטרם פנו לעלות עליצועם לשנת הלילה. "אצלם עדין אתמול", אמר פעם לאחד ממלוייו שהלך עמו לבית המדרש בהרגלו באישון לילה, "ואלו אצלי כבר יום המחר..."

סדר היום הקבוע החל באמור בשעה אחת בלילה. אז היה מתגבר בארי ומזנק ממשכבו, ובשעה שתיים כבר היה ישוב על-מקומו בבית המדרש, והנה פתורה כל הלילה. מאומה לא עצר אותו, לא עצר שהבריטים הטילו, לא רוחות סערה ולילות מקפיאים, לא פגזים בעת המאריעות ולא חלי וזקנה, וכחזל אמיץ עמד על-משמרתו בכליעת. לעתים היה יעצר בלילה בידי חילים אנגליים, והללו היו תמהים למראה שוטטותו של הזקן היהודי באישון לילה. "זויר דו יו גואוי? שאלוהו הללו באנגלית, והוא רק מלה אחת ידע: "סינגוזה!" המשמש לבית-הכנסת בשפות רבות, והחילים היו מיד נרתעים ממנו ביראת כבוד ומפנים לו את-הדרך אל בית-הכנסת. היה פעם באשר קצין בריטי רס-דרג שהתהלך בחוצות העיר עם חיליו, עצרו בדרפו, והתרשם פה עמקות מדמותו האצילה, עד שניעמד דם והצדיע לפניו בכבוד וחשיבות. ואף לא הסתפק בכה, עד שצוה על פלוגתו לללות את הזקן היהודי בלוי צבאי עד בית-הכנסת. ומה נהדר היה המחוזה הפלאי, לראות את הכהן הישיש פוסע נמרצות, פשיגוד 'לאמטענע', הלא היא עשית העשויה פח ובפנים נר לקאור, ומצדו חילים בריטיים המוליכים אותו אחר כבוד עד פתח בית-הכנסת. פעם אחרת הגיעה אל החצר פלגת חילים, וכששמעו רחש עולה מהיכל בית-הכנסת, מהרו להכנס פנימה מתוך מחשבה כי יעלה בידם לתפס איזה 'דג שמן' שמתחמק מעיניהם הבולשות. אולם מה נדהמו לראות איש זקן יושב בגפו בבית-הכנסת הריק והחשוף, ולאור החור של העשית הוא מעין בספר ישן שלפניו. הללו הביטו במבוכה אל תוך הגמרא הישנה, והיו נראים ב'חרנגול בבני-אדם' - כאותו חרנגול המביט בנסח הפפוחות שנגערת בערב יום-הכפורים ומתחילה בפלים 'בני-אדם', ומיד הסתלקו כלעמט שגאו. סדר יומו של רבי מרדכי הכהן היה משא להערצה, ורבים התקנאו בו קנאת סופרים. היו פעם שני אברכים צעירים ובריאים, שהחליטו לחקותו ולאמץ להם את סדר יומו. השנים השבימו קום בשעה אחת בלילה, ולקמו ביחד עד אשמרת הבקר אז התפללו פ'ותיקו, אולם ההחלטה החזיקה שבועים בלבד... יותר מזה לא הצליח הצמד לשרד בתנאים הקשים, והערצתם לכהן הישיש, שנהג במתכנת זו במשך עשרות רבות של-שנים, גדלה שבועתים.

ומנהג נוסף ופלאי נוהג היה רבי מרדכי הכהן. בכל פעם שהיה מתעורר בלילה, גם אם היה נדבך רק שעה אחת בלבד לאחר שעלה על-יצועו, לא היה שב ומתהפף על-צדו כפי שפלים נוהגים, אלא התנער מיד משנתו והתשוב ללמד עד אור הבקר. "מה פשור מנהגך זה?" תמהו בפניו פעם כמה מלומדי בית-הכנסת שהרהיבו עז לשאלו, ונדהמו לשמע תשובתו המנמקת והמפליאה: "ובכן, הבה ואספר לכם את תולדות חיי, ותוכלו להבין את פשר מנהגי. היה זה לפני שנים רבות, בעת שהייתי אברך צעיר לזימים. חליתי אז במחלה כבדה וחמורה, והרופאים אמרו נואש לחיי. בני המשפחה היו שבורים ורצוצים ממצבי, והחלו להתבונן לגרוע מכל, אולם לפתע התהפף מצבי לטובה ונדרך גם הבראתי וקמתי בריא ושלם. היו לי זימים ארפים בתקופת החלמתי, פדי להרהר פנם הגדול שארע עמי, ובקסד העצום שעשה עמי הקב"ה פשהחזיר לי נשמתו בחמלה. ואז נפרתי בפסוקים שבפשת פינחס, שצאמרו לאחר מנין שבטי ישראל בידי משה ואלעזר הכהן: 'ובאלה לא-היה איש מפקודי משה ואהרן וכהן אשר פקדו את-בני ישראל במדבר סיני, בייאמר ה' להם מות ימתו במדבר, ולא-נותר מהם איש כי אסיבל ברייפנה ויהושע ברינון'. וזכרתי את דברי חז"ל במדרש, כי מדי שנה בשנה בערב תשעה באב, היה משה רבנו מכריז ואומר 'צאו לחפר'. וכל אלו שהיו בני עשרים ביציאתם ממצרים ונגזרה עליהם מיתה במדבר עקב חטא המרגלים, יצאו לחפר לעצמם קברים והיו נכנסים לשם בליל תשעה באב, ובאשר האיר הבקר והשחר עלה, היה הפרוז מכריז ואומר 'קומו והפרישו המתים מן-החיים', ומתוך הקברים היו מבצבצים ויוצאים ראשי אנשים. כך נהגו במשך ארבעים שנות נדודיהם במדבר, ומדי שנה נחסרו מהם ט"ו אלה, עד שכלה כל הדור".

"וחשבתי בלבי, מי יכול לשער את מה שעבר על אבותינו שם בקברותיהם במדבר, וכיצד שכבו כל אותו הלילה והמתינו שמא יבוא הקב"ה לטל את-נשמתם. ואז אמרתי לעצמי, מן-הסתם רבים מאותם אנשים אף נרדמו בעודם שוכבים בקברותיהם, ובאשר היו מתעוררים באמצע הלילה משנתם וראו לשמחתם שנותרו בחיים, הרי ידעו כברו כי נפשם היתה להם לשלל ונתרה להם עוד שנה לפחות לחיות. ואם-כן, כלום היה אז מתעצלים וממשיכים לשכב בקברם עד אשר האיר הבקר? בודאי שלא, אלא מיד היו קופצים החוצה וחוזרים הביתה בשמחה". והנשנה זו אופפת אותי מדי לילה, כי סיס רבי מרדכי הכהן את-דבריו כשהוא מצטע בענוה: "וכאשר אני נעור משנתי וחדש שעודני ח, אינני מסגל להרדם יותר, אלא קופץ אני ממשתי מיד ולומד עד אור הבקר..."

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

בני יהודה (כו, ט) - עוד ידמו כמה שדקדק אמרו השלמי ואין אות נבוי' בבני השם, ואין פן מנהגו להוסיף בשם המשפחה את חדשה זולת ה"א ויר"ד באמור בכל הקדמות, הנוף משפחת הנכחי וגו'. אכן ידמו כמה שאמרו ז"ל בפסוק והחזיקו זה בכהן איש יהודי וגו' יעין שם דבריהם, והוא זה שרמו באמור השלמי, פרוש שהאמות פכו יאמרו לכל-אחד משראל שילו אני. ואמרו לפרץ משפחת הפרצי, ידמו על-דרך אמרם שהמלך פרוץ גדר לעשות לו דרה, והפנה כי ברא הבא מפרץ יהיו פלישראל משפחת הפרצי מלכים, ועל אותו זמן הוא שאמרו ז"ל פלישראל בני מלכים, וכן אמר הנביא מלכים ידאו וקמו וגו', גם ידמו על הפרצה הגדולה אשר יפרץ באמות לאין תכלית, ואמרו לדרה משפחת הזרחי ידמו מה שאמר הכתוב הנה חשף וגו' ונלך ויחר ה', וכתוב והיה לך ה' לאור עולם, והוא אמרו משפחת הזרחי אשר עלינו ירח ה': קחילה וגו' אשר-ידוח בו (כו, ט) - צריך לדעת אמרו קחילה, עוד אמרו אשר-ידוח בו וכי יש אדם שאין בו רוח? עוד צריך לדעת מה זו סמיכה. אכן לפי מה שפרשתי בדברי משה באה התשובה שפרש אמרו קחילה פרוש פחששתך ולך צריך קח את הושע, ודע שהוא איש אשר-ידוח בו, פרוש אתה וישך שרש כל הנשמות והוא שנו בבחינת הרוח, והוא אמרו אשר-ידוח בו, פרוש שרש כל רוחות הרוח והוא, וצוה ה' לסוף ידו להעיר רוח מהות הנשמה שקמטה והוא אמרו לבסוף למען ישמעו כל-יעדת בני ישראל סמוכה למאמר ונתתה מהודע עליו, לומר שצוה יהיה גם-כן כולל משרש הנשמות וצוה ישמעו פרוש יקבלו מאמרו, כל-יעדת בני ישראל, פרוש תהיה גם-כן תכונת האנשים השלמים בעלי הנשמה מרצית ממנו:

דברי הימים

בשנים האחרונות התפרסם ציון הצדיק רבי יצחק גבירא, הקבור בחצר בית במושב עגור דרומית לבית שמש, ורבים משתטחים על קברו ביחוד ביום פטירתו כ"א בתמוז תשי"א, ורואים ישועות ובפרט לזיווגים הגונים. רבי יצחק היה מחבמי קהילת אלסוד שבתים, ונודע בבקאותו בתורה, כשוחט ומוהל מומחה ומרביץ תורה לרבים. בנו סיפר, כי לילה אחד העירו אביו לאחר שעסק בלימוד התורה וערך תיקון חצות, וביקש ממנו להתלוות אלו בדרכו לאחד הכפרים באזור. בהגיעם ראו שם פנ גדול והשוחטים נאבקים עמו לשווא כדי להרביצו לשחיטה, עד שרבי יצחק ליטפו בידו ומיד נרגע השור ונשכב ארצה, והפנה את צווארו לשחיטה. בשנת תש"ט עלה ארצה יחד עם בני קהילתו, ובדרכם מעד הגמול עליו רכב ונפל לתהום. כולם היו בטוחים כי הוא נהרג, אולם לפליאתם מצאוהו יושב ארצה ומעיין בספר, ואילו הגמול נעשה איברים איברים. לאחר עלייתו התיישב עם בני קהילתו במושב עגור, ועודד אותם להתמודד עם קשיי הקליטה בארץ ברוחניות ובגשמיות. בליל אחת השבתות של חודש תמוז, קרא מזמור כ"ו שבתהלים וקראו שוב ושוב בלי לסיימו. לפתע אמר לבנו שהוא רואה כי קיצו קרב, ולאשתי אמר שעתידה להיפטר שלושים יום אחריו. הוא ביקש ממקורביו לקבור אותו בסמוך ליישוב, והתנבא כי ביום פטירתו עתיד לרדת מטר למרות היותם בתקופת תמוז, וכך היה. הוא נטמן בסמוך לבתי הכפר תחת עץ חרוב, והרבנית נפטרה חודש ימים אחריו. לאחר שנים התגלה בחלומו לאשה זקנה שהתגוררה בכפר, ובישר לה כי בתה העקרה תיפקד בשלושה ילדים, והיא דאגה לשמירת המינס. על הקבר הוקמה מצבה, ורבים נוהרים לשם ורואים ישועות פלאיות.

משבת

מטעים

אבינו מת במדבר (ד.י.א)

בטעמי זרקא מנח סגל, לרפו לדברי תרגום יונתן ברעזאל, שצ'לפחד עשה מעשהו לשם שמים, כדי שילמדו ממנו כמה קדושה היא השבת וכמה חמור אסור חלולה, ואם יבן זרק והפקירו את עצמו למיתה, וזאת כדי להביא למנוחה פיוס השביעי את עם ישראל שהוא עם סגולה. (מתורתו של רש"י)

בשבעתיכם

באתנתא ותלפינה הטעים הנדיר מאילא, ואינו טעים מפסיק אלא מחבר. לרפו ששרש התבה הוא שבע, גדברי השל"ה הקדוש, שהיא נוטריקון שבעות בפורים עצרת, והם שמות ההג. (קול שלום)

ומנחתם ונסכיהם לפרים

בקרננות הג חסבות, יש טעמי פזר ותלישא גדולה על הקרננות חבבות אלו בכל ימי חתג החל מהיום השני, למעט היום הראשון והיום השמיני. מפני שפסות הוא זמן שמחנתנו, ואמרו חז"ל שאין שמחה אלא בבשר ויו, ולכן נרמז כאן שהאדם צריך לפזר ממונו ולתלש להנינו לשחט ולאכל מנה גדולה של בשר בהמה כדי לתרבות שמחה, אולם ביום הראשון כבר השמחה שרונה בכניסת החג ובנטילת ארבעה מינים מר'התודה, וכן ביום השמיני שהוא הגל בפני עצמו, ולכן אין צורך בהטעמת טעמי פזר ותלישא גדולה בהם. (נר תמיד)

מדגש

על הפסוק "ושם בת אשר שרה" כתב הרמב"ן, כי אנקלוס תרגם "ושם בת אמת אשר שרה", ששרה היתה בת אשת אשר, ולכן קבלה נחלה בנות צלפחד כי לאביה לא היו בנים, ואם היתה בתו של אשר לא היתה מקבלת נחלה, שחרי היו לו ארבעה בנים ומנה וישוה וישוה ובריעה, זרק שלשה מהם מפרטים בקרננותו למעט ישוה, ולכן נאמר "ושרה אהתם" שלא היתה בת אשר ממש. בפרושי הטור על התורה נחה פרוש זה, שחרי לא נמנו אלא יוצאי דך יעקב, אולם החת"ם סופר למד מקאן בשאלה הלכתית לגבי עגונה, ופוסק שקעתיים יכול אדם להתחסס לבן שמתגדל אצלו כבנו ממש. כספר הישר מובא, כי אשר נשא את עדיו נכדת ישמעאל ומה בלי נלה, ונשא את התורה בת אבימאל ברעבר ברשם ברתה, שילדה למלכיאל ברעילם ברשם את שרה, ולאשר ילדה ד' בנים.

ממלכה

בימיו של ה"כתב סופר" מפרשבורג, החלו שועלים לחבל בקרם ישראל, ובהתימרם לקנא את כבודן של נשות ישראל, ורשו להעניק להן זכויות שוות בהנהגת הצבור, וכאן פן עתה מתנהגים הרפורמים מקרסי הדת. אמר גליהם ה"כתב סופר" בהלכה: "לא לחנם התפלל משה רבנו אחר שבאו לפניו בנות צלפחד ובקש מהקב"ה יפקד ה' איש עליהן, מפני שפשעו משה את בנות צלפחד שהן חקמניות ודרשניות ובעלות לשון, חשש שמא יעלה עליהם בני הדוד למנותו בהנהגת הקהל, ולכן הדגיש בתפלתו ופקד ה' איש עליהן, איש ולא אשה..."

אחד מראשוני תלמידי החת"ם סופר שעלו לארץ ישראל, היה רבי שמעון דיטש מפרשבורג, ועליתו היתה כרוכה במעשה קנאות שעשה, מתוך קנאה לכבוד השבת. היה זה בשנת תקצ"ח בהיותו בחור צעיר לימים, כאשר הלך מאכסנייתו אל בנין הישיבה, ולתהמתו ראה אדם עומד ומקטרת עשנה בפיו. האיש היה נמה לו ביהודי, ובלי לחשב פעמים נגש אליו הבחור שמעון וסטר לו בחזקה על פניו, במחאה על זלזולו בפרוסיקה בכבוד השבת. זמן קצר לאחר מכן גלה העלם לתורתו, כי הלה כולל לא יהודי אלא נוצרי, ולא עוד אלא שהוא פקיד ממשלתי חשוב ורם דרג. שוטרי העיר הזעקו מיד ללכד את הבחור היהודי שהכה את האיש, ובחסות המהומה הגדולה שפרצה במקום, הצליח הנער להתחמק באין רואים. במשך הימים הבאים הסתתר בביתו של החת"ם סופר בעצמו, עד שלאחר כשבוע קרא לו רבו ואמר: "שמעון תלמידי, רואה אני את קנאותך הגדולה לה' ולתורתו, ולכן חושבני שעליך לעלות לירושלים, שם תשתמש במדה זו לשמירת חומות העיר, ושם מקומך הראוי". עוד באותו שבוע נפרד הבחור ממשפחתו ועלה לארץ ישראל, הקים בה משפחה מסעפת בישראל, וזכה לבנין וחתנין רבנן דודו ישרים.

רבי אהרן רוט בעל 'שמר אמיני', היה מחשיב מאד את רבי עמרם בלוי שנועד בקנאותו הגדולה לה' ולתורתו ועמידתו בפרץ מול מהרסי הדת, והתבטא עליו פעם כי חצי ירושלים עומדת עליו ומתקנמת בזכותו. היה זה כאשר נפרצה פרצה חמורה בחומות ירושלים, עם הנהגת משחקי פדורנגל בשבת קדש, ורבים מיקירי ירושלים יצאו למחות על חלול שבת המלכה בפלטרין של מלך. רבי עמרם היה הפעיל המרכזי במחאה מדי שבת, ורבי אהרן שלח את חסידיו ובחוריו לטל חלק במחאה הצבורית. אולם לאחר שתי שבתות הורה, כי הבחורים יחדלו ללכת להפגנות, שכן במקום שהו אינשי דלא מעלי וצעירי הצאן נתקלו במחזות זרים, עד שיצא שברים בהפסד. כששמע זאת רבי עמרם נחלשה דעתו, ורבי אהרן שלח לומר לו כך: "רק אם אתה מוכן לטל על-עצמך את האחריות הכבדה ואת הפסד שברים של בחורי הישיבה שעלולים לפגם עיניהם בשעת המחאה, הריני מוכן להמשיך לבקשם לצאת למחות". מוכן כי רבי עמרם נרתע מלקבל על-עצמו את האחריות הכבדה לדבר, ומאז חדלו הנערים להשתתף בהפגנות הצבוריות.

רבי שמואל דיטש, היה מקנאיה היהודים של ירושלים, ורבים חבו לו את עתידם הרוחני. אולם קנאותו היתה קנאות של אמת, ונגעה מלב אוהב ורחמן, לצד חתייה לאמת נוקבת עם שמירה על כבוד-הזולת. פעם עבר בשכונת פתי הנגרין בה התגורר, אחד מן החלוצים החפשיים, יהודי גלוי-ראש, ושאל אותו היכן הדרך המובילה אל הכתל המערבי. "לא צעק עליו אבא", ספרה בתו, "כפי שהיו קנאים אחרים נוהגים, גוי אחד, מה לך ולכתל המערבי?! אלא אמר לו 'בוא ואראך את הדרך. הלה עמו בברת דרך ושוחח עמו בידיות עמקה, ובעודם באמצע הליכתם כבר החל החלוץ להזיל דמעות. הוציא מטפחת מפיסו וקשר לראשו בהעדר פפה, ולא נפרד מאבא בטרם הבטיח מעצמו, כי מעתה ואילך ישמור תורה ומצות בהלכה..."

רבי יהודה צדקה היה קנאי גדול לכל-דבר שבקדושה, ולא חת מפני איש בקנאותו לה' ולתורתו. נכד כתב בספרו: "לא בכל-דבר צריך להיות ענינים, כי לפעמים צריך להיות קשים ולא להפגע לחפשיים. אלא לעמד בפרץ". בשנת תשל"ב נודע לו, כי בבית-ספר מסד שנוחשב במחנה לתורה ומצות, נמסרו דברים אסורים בידי אחד מאנשי צות ההוראה. לא הפס רבי יהודה, ובלייל שבת-קדש עמד והתירע על-הדבר קבל-עם ועדה, ומחה נמרצות על-כף שבית חנוף המתמר להקרא פמוסד דתי, מכניס בין כתליו מורים משקצים. הדברים הגיעו חיש מהר לאזניו של מנהל בית-הספר, והלה הגיש תלונה נגדו במשטרה. רבי יהודה הזמן להקירה, וכאשר התבקש לתת הסברים לדירתו, אמר לחוקר: "תאר לעצמך שהמפקד שלך מורה לך לעשות פעולה מסוימת, ואני מורה לך לעשות להפך. למי תשמע? בודאי למפקד שלך, ובכן דע לך כי המפקד שלי הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו, והוא צוה עלי שבאשר אני רואה דבר שאינו לרצון ה', עלי לזעק ולמחות על-כף. וכיון שחייב אני לעשות מה שהורה לי מפקדי, לכן לא יוכל אדם בעולם למנע אותי מזה. ועתה עשה עמי כרצונך". החוקר התפעם מעז-רוחו, ומהר לשחררו לאלתר.

רבי ליב סודרס'ס לזין מיקירי ירושלים, היה איש צדיק וקנאי לה' ולתורתו. אולם כאשר ראה כי בנו הולך לשמע דרשות של דרשנים שונים שהבעו לעמד בפרץ ולשמר על חומות ירושלים, יעץ לו שלא לבטל זמנו מלמוד התורה. תמה הבן ושאל: "והרי גם אתה נוהג בדרך הקנאות", ונענה: "הבה ואסביר לך. אם אחד לומד תורה על-מנת שישבחוהו ושהנו למדן, אמנם אין תורתו נקיה לחלוטין, אולם לפחות יש לו חלק נכבד בשכר הלמוד. כך גם במדת הצדקה, ואם אחד נותן צדקה מתוך תאוות-כבוד, הרי בידו לפחות מחצית משכר המצוה. וכך גם במצות נוספות שיש בהם חלק 'שלא לשמה' המערב עם 'לשמה', אולם עדין נותר חלק גדול במצוה. אולם שונה הדבר בקנאות, שכן גם אם רק תשעה חלקים ממנה הם לשם-שמים, הרי שהחלק העשירי הוא בגדר רציחה. מפני שאם יש בה נגיעה פלשה במעשי הקנאות, הרי זו הלבנת פנים של אדם מישראל, חלילה. תוכל ללכת בדרך הקנאות, רק אם אתה מכוון בשלמות רק לשם שמים".

כאשר בקש משה רבנו למנות מנהיג על-ישראל, אמר לקב"ה: "יפקד ה' איש על-העדה, אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו",

כי מנהיג עדה צריך לנלות טפח מדרגתו - אשר יצא לפניו, כדי שילמדו ממעשיו, אך גם לכפסות טפחים בעגוה - אשר רוח בו'. (רבי אברהם מקנהניטש)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

אף אחד מהם לא הסכים לוותר והחלון נפתח ונסגר חליפות.
כשהצליחו להתעורר בבוקר עם ראש כואב מחוסר שינה, גילו
יאיר ובוניו לתדהמתם שבמסגרת שסגרו ופתחו כל הלילה - אין
בכלל זגוגית...

ראיתי שהביאו לתרץ כך: התורה מלמדת אותנו כיצד היא דרכם
של הולכי רכיל, שנדע לזהות אותה ולהיזהר. הולכי רגיל
מחפשים פיקנטריה. פרטים עסיסיים על האובייקט התורן.
אם הם לא ימצאו אותה באדם שעליו הם מדברים - הם יחפשו
בחורים ובסדקים, יגיעו עד לסבא מצד האמא שפיטם עגלים
לעבודה זרה.

לא חשוב שאז הסבא היה גוי. לא
חשוב שאחר כך הוא התגייר
וחתנו היה משה רבנו. לא
חשוב שמבני בניו של יתרו
ישבו בלשכת הגזית. אפילו לא
חשוב שהנכד שלו - זה שעליו
מוציאים דיבה כעת - הציל את
כלל ישראל ממגפה קטלנית
"בקנאו את קנאתי בתוכם ולא
כיליתי את בני ישראל
בקנאתי".

כן כן, אותם הולכי רכיל ניצלו
לא פחות ולא יותר בזכותו של
האיש עליו הם מדברים.
אין להם שום מילה רעה להגיד
עליו, אבל 'משהו' הרי חייב
להיות, אז הם מזכירים
"שפיטם אבי אמו עגלים
לעבודה זרה"...

זה מה שדייק רש"י: "לפי שהיו
השבטים מבזים אותו, לפיכך
בא הכתוב וייחסו אחר אהרן".
(במחשבה תחילה)

"צורר את המדיינים והכיתם אותם כי צוררים הם לכם בנכליהם על דבר פעור" (כה, יז-יח)

כזכור, בלעם שלא הצליח לקלל את ישראל, העניק עצה לבלק
להחטיאם על ידי פריצות. היו מן העם שנפלו בפיתוי ומגפה
פרצה בישראל. לבד מכך הייתה התרסה נוראה של זמרי בן
סלוא, שנגדעה בקנאתו של פנחס והשיבה את חמתו של הקב"ה
מעל בני ישראל.

כעת מצווה השם למשה
לקחת נקמה ממדין: לצאת
למלחמה.
יש להבין, שואל רבי מרדכי
קמינצקי: על דבר גשמי
משיבים בדבר גשמי, אולם

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (כה, יא)

נדירות הן הפעמים בהן התורה מפרטת ייחוס משפחתי של
מישהו יותר משני דורות.

בכל פעם כזו לומדים חז"ל מהפירוט נקודה מסוימת שבשלה
הוסיפו לפרט חוץ משמו של האב גם את שמו של הסב או מעבר
לכך. גם אצל "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן".
"לפי שהיו השבטים מבזים אותו", אומר רש"י.

לבזות? את פנחס?

אז ככה: אבא שלו, אלעזר הכהן הגדול בהווה. סבא שלו, אהרן,
הכהן הגדול הראשון בעולם. סבא-רבא עמרם היה גדול הדור.

משה רבנו - אדון הנביאים, הדוד.

'מוכרחים להבין איך קורה שנכד

כזה מיוחס רוצח נשיא שבט

לעיני כל ישראל? צקצקו

המבזים לשון. 'ממש רחמנות

על המשפחה. אילו בושות'.
חייב להיות שזה בגלל הסבא

מצד האמא, יתרו. הוא הרי היה

כומר לעבודה זרה, כנראה

משם 'רש' פנחס כאלה מידות

גרועות.

ולמה התורה מספרת לנו מה

לחששו 'הנשמות הטובות'?

"תסגור בבקשה את החלון",

ביקש יאיר. "קר לי".

"אין מצב לסגור", התנגד בוניו.

"חם לי".

שניהם נתקעו בצפון בשעה

מאוחרת בלילה ללא תחבורה

ציבורית. קשיש טוב לב שראה

במצוקתם הזמין אותם לישון

בביתו הריק. בחדר החשון

שכב בוניו בצד ימין ויאיר בצד

השני של החדר.

כשהקור התגבר קם יאיר וסגר את החלון. הוא עוד לא הספיק
להתכסות שוב וכבר קם בוניו ופתח את החלון. לצעוק ולהעיר
את הזקן לא יכול יאיר, אבל לקום שוב ולסגור את החלון -
בהחלט כן.

כמובן שבועו פתח אותו שוב.

מחצית השעה עברה ויאיר ניסה בטוב. "בוניו, בבקשה, קר לי

מאוד. אני סוגר את החלון".

בוניו לא הסכים. הוא לא יכול בלי

חלון פתוח לנשום קצת אוויר.

הדקות חלפו והשעות עברו,

אי שם אחרי האשמורה

השלישית נרדמו השניים

לזמן קצר עד שיפציע הבוקר.

"הפועלים עצלים" (אבות ב, טו)

הָרַהֲ צֵר' אֲשֶׁר פְּרִינְד הִיָּה אֹמְרָ: אֵין דְּבַר כֶּזֶה 'אֲנִי
עֵיף' - יֵשׁ רַק 'אֲנִי עֵצְלָן'...

כְּשֶׁהָאָדָם מִתְחַמֵּק מִפְּעֻלָּה מְסִימַת בְּגִלְל עֵיפּוּתוֹ,
עָלָיו לְבַדֵּק הֵיטֵב עִם עֵצְמוֹ אֶת מְקוֹר הַהִתְחַמְּקוּת -

וְהָאֵמַת הַבְּלִתִּי נְעִימָה תִתְגַּלֶּה מוּל עֵינָיו: הוּא
פְּשוּט מִתְעַצֵּל...

אֹמֵר הָרַבִּי: בְּרוּר שְׂמִתָּר לְלַכֵּת לִישָׁן... רַק מָה? אֵל
תֵּלֶךְ לִישָׁן מִתוֹךְ בְּרִיחָה! אִם אֵתָה בּוֹרַח לְמִטָּה

מִתוֹךְ רְצוֹן לְהִתְחַמֵּק מִהִתְמוּדְדוּת, אֵתָה מְבִיא עַל
עֵצְמָךְ נִתּוּק, וּמְבַזֵּז אֶת הָאֲנַרְגִּיּוֹת שֶׁהִקְב"ה הֶעֱנִיק

לָךְ, נוֹתֵן לָהֶם לְהִתְנַדֵּף מִמָּךְ...
כְּאֲשֶׁר אֵתָה הוֹלֵךְ לְנוּחַ - עֲשֵׂה זֹאת מִתוֹךְ רְצוֹן

וּמִחֲשָׁבָה לְאָגֵר כּוֹחוֹת - בְּכַדִּי לְהַמְשִׁיךְ הַלָּאָה
וּלְמַלֵּא אֶת הַמְּשִׁימוֹת הַמְּסֻלוֹת עֲלֶיךָ, מִתוֹךְ

אֲחֻרָיוֹת אֲמִתִּית לְשְׁלִיחוֹת שֶׁהֵשֵׁם שְׁלַח אוֹתָךְ
אֵלָיו!

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

למושגים שחיים ומוות תלויים בהם"...

ימים מספר חלפו. בליל שבת, בעיצומה של סעודת שבת בבית הגביר - ששומר מצוות לא היה אבל מסורת קיים - צלצל הטלפון. המשרתת הגויה העבירה את השפופרת לבעל הבית תוך שהיא מסבירה שזו שיחה דחופה מאוד.

"מדבר אברמסקי", נשמע הקול מעברו השני של הקו. פני הגביר החווירו.

"עכשיו אתה מאמין לי שמדובר בעניינים של חיים ומוות!? אם

אני מתקשר אליך בעיצומה של שבת עבור הילדים הללו -"

מלחמת מדין - מבאר הרב קמינצקי - לא נעשתה כפעולה גשמית שבאה כתגובה לנפילה רוחנית. הקב"ה לימד את בני ישראל מסר לדורות: אדם שרוחניותו מוטלת בסכנה, עליו לאזור את כלי מלחמתו ולצאת למלחמה על חייו!

לפי החשיבות שמעניק אדם לדברים, כך החיים נתפסים אצלו כחיי שעה או כחיי עולם. בכל תחומי החיים, החל ממאכל - כשרות לעומת היגיינה; שידוכים - רוחניות לעומת בריאות; חינוך ילדים - ערכים לעומת נוחות, מקום מגורים - סביבה לעומת איכות, ועוד ועוד.

(במחשבה תחילה)

"הוא דתן ואבירים קריאי העדה" (כו, ט)

פלא והפלא, שני אלה שחז"ל דורשים אותם לרשעות מתחילה ועד סוף, מקבלים את התואר 'קריאי העדה'. הייתכן? בספר 'אלף המגן' ביאר זאת על פי משל נאה: יהודי מכפר קטן קיבל הצעת שידוך לבתו מעיר גדולה וחשובה. השדכן הצטייד בכתב רשמי וחתום מטעם אותה קהילה שאבי המדובר הוא ראש הקהל בעיר ההיא. אבי הבת התלהב מאוד ורצה להתקדם עם השידוך, אך רעייתו שהספיקה קצת לברר - הודיעה שהתעודה לא קובעת בעיניה כלום ויש לנסוע למקום ההוא ולברר על המשפחה. בלית ברירה נסע היהודי למקום ונוכח לדעת שכולם

מה הקשר בין הנפילה הרוחנית שגרמו המדיינים לישראל לבין יציאה למלחמה נגדם. מוטב היה לקרוא עצרה, לקדש צום ולשוב בתשובה. אבל מלחמה!?

זמן קצר לפני מלחמת העולם השנייה, הצליחו לארגן משלוחים של ילדים מאירופה שישבה על חבית אבק שריפה העלולה להתלקח בכל רגע, לאנגליה. משלוחים אלו נודעו לאחר מכן בשם "קינדר-טרנספורט" (הובלת ילדים).

עסקני היהדות החרדית שקיבלו את הילדים בלונדון, ניסו לשכן אותם בבתי יראי השם כדי שימשיכו לקבל חינוך יהודי כשר כפי שהיה בבית הוריהם. אלא שמספר המשפחות החרדיות שיכלו לאמץ ילד - מבחינה כלכלית - היה

מועט מאוד. לעומת זאת,

למשפחות החילוניות היהודיות שרצו לאמץ ילדים אלו - לא אבו העסקנים לשלוח אותם, שכן בבתיים אלה יסורו לבטח מדרך אבות.

ראב"ד לונדון בעת ההיא, הגאון רבי יחזקאל אברמסקי, נטל על עצמו להשיג את המימון הדרוש לחינוכם של ילדים אלו ולאיימוצם בבתי משפחות שומרות תורה ומצוות.

בין היתר, הוא התקשר לגביר גדול המתגורר בלונדון, יהודי, אבל רחוק משמירת תורה ומצוות. בשיחה הטלפונית איתו התחנן הרב: "בבקשה, מדובר כאן בעניין של פיקוח נפש! אנא -"

"כבוד הרב!" קטע אותו קול נזעם מעברה השני של השפופרת. "גדלתי בבית

שומר תורה ומצוות. כשהייתי ילד קטן אחותי חלתה, אבא - שלא היה מעז לחלל שבת בשום מצב בעולם - שלח אותי בעיצומו של יום השבת להזעיק את הרופא, תוך שהוא מזרזני שהרב פסק שזהו 'פיקוח נפש'.

"פיקוח נפש", המשיך הגביר להטיף מוסר לאחד מגדולי הדור, "זה מצב של חולה אנוש. אתה לא יכול להשתמש במושג הזה בצורה זולה כפי מה שמתחשק

לך. תסלח לי", מצא הגביר פתח להתחמק מבקשת הרב, "אבל אני לא יכול להמשיך לשוחח בנושא זה כשאתה לא מעניק את הערך הראוי

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ אָמַר: הַבּוֹרָא מַעֲדִיק רָשָׁע הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא רָשָׁע - מֵאֲשֶׁר צְדִיק הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא צְדִיק...

כִּי שְׁנֵיהֶם צְרִיכִים תְּקוּן: הַרָשָׁע עַל מַעֲשָׂיו וְהַצְדִּיק עַל גְּאוֹנוֹ, אֲבָל הַרָשָׁע לְפָחוּת מוֹדַע לְמַצְבוֹ הַגְּרוּעַ, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא זָקוּק לְתִקּוּן - וְאֵלּוֹ הַגְּאוֹן? הוּא אֵינּוּ מוֹדַע לְכָף שֶׁהוּא צָרִיךְ לְתִקּוּן אֶת הַגְּאוֹן שְׁלוֹ! הוּא בְּטוֹחַ שֶׁהוּא כָּבֵר מְשֻׁלָּם...

וְאָדָם שְׂאִינּוּ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא צָרִיךְ תְּקוּן - אֵין סְבוּי שֶׁהוּא יַחְפֵּשׂ אוֹתוֹ...

אוֹמֵר הַבַּעַל שֵׁם הַקְּדוֹשׁ: הֵיכֵן מַצְאָנוּ אֶת הַהַבְדֵּל בְּגִישָׁה שֶׁל הַבּוֹרָא לְשְׁנֵיהֶם?

עַל הַרָשָׁע נֶאֱמַר 'הַשׁוֹכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם', הַרְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא יְחַד אֶתוֹ, וְאֵלּוֹ עַל הַגְּאוֹן נֶאֱמַר 'אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּמִדּוֹר אֶחָד'...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

**לְעִי"נ האשה החשובה
מרת מרים 'וכבוד נ"ר צבי'
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

התמנותו בא אליו איש אחד מתושבי עירו וסיפר לו איך הוא לחם בעדו בעת הבחירה עד שזכה שהוציא הדבר לפועל שימנוהו לרב, יען היו הרבה שונאים ומתנגדים לדבר הזה וכיוצא, והגאון בעל מנחת חינוך זצ"ל השיב לו יישר כח, לאחזוקי טיבותיה בעד אהבתו כראוי, ואחרי זמן קצר בא האיש הזה לדון לפניו עם אחד, ומיד הכירו ואמר לא אשב בדיןך ולא אזדקק אני לזה, יען שספרת לי כי היית לוחם בעדי שימנו אותי לאב"ד נגד המתנגדים לי בדבר הזה, והרי זה כשוחד דברים מעיקרא, (ואולי וכנראה היה זה כוונת הבע"ד בתחילה לבא זמן מה מקודם לספר הגדולות והנפלאות אשר עשה בעד הבחירה כנ"ל).

ואמר הגאון הנ"ל כעת נת"שב לי הכתובים בפרשת פנחס שבאו בנות צלפחד אל משה רבינו ואמרו אליו (כז, ג) "אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח", ולכאורה קשה מה זה נפקא מינה אם היו בעדת קרח החולקים על משה או לא, הא כיון שמת מגיע לבניו ירושה ומה נ"מ במעשי האיש הנפטר בחיים חיותו לעניין ירושת בניו או בנותיו, אלא כיון שאמרו למשה רבינו הדברים האלו שאבינו לא היה מהחולקים ומנגדים עליך בעדת קרח שהיה להם מפלה, ע"כ החשיב זה משה רבינו לשוחד דברים, ולא נזדקק לדינם עוד, ע"כ נאמר שם ויקרב משה את משפטן לפני ה' עכ"ד הגאון הנ"ל. ודפח"ח. (דברי תורה - מונקאטש)

"יפקד ה' אלוקי הרוחות" (כו, טז)

מדוע ביקש משה להעמיד במקומו איש אחר על העדה, כבר בחייו?

משה ידע שמצד הדין, היו צריכים בניו לרשת את מלכותו, ואולם ידע גם שלטובת עם ישראל, ראוי למנות עליהם מנהיג, שישכיל להבין ולסבול את הלך רוחו של כל אחד ואחד מהם, ומאחר וידע משה שבניו אינם כך, חשש שמא אם ימנו אחד מהם, יזיק הדבר לישראל. מאידך גיסא, גם לא רצה משה לשנות מדין התורה, של ירושת המלך.

העצה שמצא משה, כדי להימנע משני החששות האלו, הייתה לסלק את עצמו ממלכותו עוד בחייו, ולבקש מה' יתברך למנות מנהיג אחר, עוד בטרם שימות. באופן כזה התבטל דין ירושת המלך, שהרי במותו כבר איננו מלך, ועל כן ממילא אין המלכות צריכה לעבור לבניו, מכיוון שכך, גם אין כבר מניעה מלבחור מנהיג אחר, ראוי ומתאים לתפקיד.

(תורת משה)

"ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה" (כו, יז)

לכאורה קשה, א. תלה דבר גדול בדבר קטן, תלה ישראל ומנהיגם בצאן ורועה. ב. כתב 'אשר אין להם רועה' דמשמע דדבר הנהוג הוא אצל צאן שלא יהיה להם רועה, והלא באמת אינו כן.

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פיגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

מעקמים את האף למשמע השם. "אבל הוא ראש הקהל", טען לעומתם.

"נכון", השיב לו פיקח, "אבל הבט על התאריך: באותו זמן השתלטו הבולשביקים על האזור ורק מחמת שהוא שיתף איתם פעולה במסירות והלשנות - התמנה לראש הקהל..."

זהו שאמר בהמשך הכתוב "אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח", אם תסתכל על התאריך שחתום על כתב המינוי שהפך אותם ל'קריאי העדה', ותראה מתי הוא התרחש - תבין מי מינה אותם ותבין מי הם הינו..."

(במחשבה תחילה)

"לרב תרבה נחלתו... איש לפי פקודיו יותן נחלתו" (כו, נד)

ה'שפתי כהן' על התורה ביאר בדרך רמז: "לרב תרבה נחלתו" - לפי מה שהרבה אדם תורה ומצוות בעולם הזה, כך תרבה נחלתו לעולם הבא.

בספר 'חידושי שמואל' ביאר לפי דבריו המשך הפסוק בדרך רמז "איש לפי פקודיו יותן נחלתו", ש'פקידה' היא לשון חיסרון, כמו שנאמר "וייפקד מקום דוד". אם כן, "איש לפי פקודיו" - לפי מה שמחסר אדם מממונו ונותן לצדקה, "יותן נחלתו".

(במחשבה תחילה)

"ותקרבנה בנות צלפחד ... למשפחת מנשה בן יוסף" (כו, א)

כתב רש"י, "למה נאמר, והלא כבר נאמר בן מנשה, אלא לומר לך יוסף חיבב את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי וכו' ובנותיו חבבו את הארץ שנאמר תנה לנו אחוזה".

לכאורה היינו מבינים ששבחו של אדם גדול יותר אם הוא משיג מעלה מכח עצמו, ולא בגלל שלמד מאבותיו, ואילו כאן משמע ששבחו של בנות צלפחד היה בכך שחיבבו את הארץ כיוסף זקנו, רואים מכאן שעל פי דעת תורה שבח גדול יותר הוא לאדם העושה מחמת שלומד מאבותיו מאשר מי שעושה מעצמו, כיון שהעושה מעצמו מסתפק בעצם עשיית המעשה, וחש כאילו כבר יצא ידי חובה, אך מי שלומד מאבותיו, אינו מסתפק במעשה עצמו, שכן חש הוא כמחויב לעשותו, על כן הוא מוסיף בו חביבות יתירה והנאה מושלמת והרי זה מעשה מושלם יותר. (רבי משה פינשטיין)

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח..." (כו, ג)

שמעתי בשם הגאון הקדוש בעל מנחת חינוך זי"ע, כשנתמנה לאבד"ק טארניפאל, מיד בסמוך אחרי

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

כשראה הילד שלא מתייחסים לדבריו, ניגש אל ראש הישיבה, והציג את ה'טענה' שלו. ומה השיב לו הגר"א זצ"ל?
האם דחה אותו בשתי ידי? לא ולא.

הוא אמר לילד שלאחר שיחזירו את כל ספרי התורה להיכל, הוא בעצמו - ראש הישיבה - ירקוד ויקרא גם ב'ספר' שלו...

ומה אתם חושבים שהרב פאם דיבר סתם-כך?! לאחר שהחזירו את כל הספרים ביקש הרב מהילד שיביא את ספר-הנייר שלו, ואמר 'אתה הראית', וחלק מהקהל שנשאר בבית הכנסת הצטרף ל'ריקודים', כשהילד מכרכר ומקפץ בכל עוז עם 'ספר התורה', ומרגיש את עצמו 'בעננים'... לאחר מכן ניגשו ל'קריאת התורה'. ה'ספר' הונח על הבימה, כשהגר"א פאם עורך 'הצגה' שלימה, והוא-עצמו עולה לתורה, ככהן, ואומר את ה'ברכות', בלי שם השם כמובן, ואחר כך לוי וישראל, וכו'.

עד כדי כך הגיעה מסירותו של הגר"א פאם לאותו ילד! זו הייתה הנהגתו בחיים של אותו גאון וצדיק, הגר"א פאם, שידע להתייחס לכל אדם ואדם כפי מה שהוא. הנהגה זו, כשכל הקהל רואה ולקח דוגמא חיה איך צריכים להתייחס לנבראים שכאלה, מורידה את הטרוניות שיש לבני האדם. שהרי ברור שאנשים שנולדו להם ילדים כאלה, עלולים לבוא מדי פעם בטענות-ומענות בסגנון 'מדוע דווקא אצלי נולד ילד כזה, ואילו ילדיהם של השכנים בריאים ושלמים, ואין להם כל בעיה!' וכשהגר"א פאם התייחס אל הילד באופן הנ"ל, הוא נכלל בין הצדיקים עליהם נאמר שהם מקיימים את הפסוק 'תנו עוז לאלוקים', דהיינו שכביכול הם 'מחזקים' אותו, ומורידים ממנו את הטרוניות של בני האדם.

(ברכי נפשי)

"ושעיר עיזים אחד לחטאת" (כה, טו)

"אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמיעטתי את הירח" (רש"י). ויש להבין: אם הקב"ה כביכול חטא במיעוט הירח, מפני מה אנו בני ישראל, אלו שצריכים להביא חטאת על כך בראש חודש? בספר 'לחמי תודה' ביאר באופן נפלא: הלבנה הרי טענה "אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד", ועל כך השיב לה הקב"ה "לכי ומעטי את עצמך". אלא שאם כן, היה הקב"ה צריך לכאורה להגדיל את החמה ולא להקטין את הלבנה.

אולם לא ניתן היה להגדיל את אור החמה, משום שהוא גנוז לצדיקים לעתיד לבוא, כפי שהביא רש"י בשם המדרש על הפסוק "וירא אלוקים את האור כי טוב", "ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים, והבדילו לצדיקים לעתיד לבוא".

"אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמיעטתי את הירח", שאילו לא חטא האדם והיו רשעים בעולם, לא היה צריך לגנוז את אור השמש ואף ניתן היה להגדיל אותו ולא היה צורך למעט את הירח.

(במחשבה תחילה)

אמר הרה"צ רבי יחזקאל ז"ל משינאווא דהענין בזה הוא, דהנה זאת ידע משרע"ה היטב שהקב"ה ימנה מנהיג על ישראל, אבל ביקש שימנה הקב"ה מנהיג על ישראל שלא יכוון כלל לטובת עצמו, ולא יהיו ישראל כצאן אשר אין להם רועה פי' כמו הצאן אשר יש להם רועה אבל הרועה אין מכוון לרעות את הצאן רק לרעות את עצמו ולהנאתו ולטובתו ליהנות מחלבם ומגזית עורם ומבשרם ולזה כוון משרע"ה במתק שפתיו ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה ודפח"ח.

(דברי יחזקאל - החדש)

"ונתתה מהודך עליו" (כו, כ)

מי שזוכה להיות קרוב לגדולי הדור, מקבל את ה'הוד' המושפע מהם והמוענק לכל אדם באשר-הוא. מהסיפור הבא נלמד שגדוליו האמיתיים של עם ישראל מקרבים את עצמם לכל יהודי, וגם לילדים, ועל אחת כמה וכמה לילדים 'מיוחדים'.

אחד הסיפורים המופלאים על הגאון רבי אברהם יעקב פאם זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה ודעת' בארה"ב, מוסב על 'החבר הטוב' שהיה לראש הישיבה, בדמותו של הילד שסבל מ'תסמונת דאון', ומצא אצל הגר"א פאם אוזן קשבת לדבריו.

אחד הפרקים האחרונים בספר תולדותיו של ראש הישיבה, 'אהוב על כולם', מתאר את מערכת היחסים הלבבית שהייתה בין הרב פאם לאותו ילד.

כשילד כזה מגיע לבית הכנסת, יש מקרים שהוא מתרוצץ בין המתפללים, מקפץ על ההרים ומטפס על הגבעות, ויש המנסים לגעור בו ולהשתיקו. אצל הרב פאם התנהלו הדברים אחרת.

כשהיה הילד רץ ומסתובב בבית הכנסת ועושה רעש גדול, והמתפללים ניסו להשתיקו, הסביר להם הגר"א פאם שלא רק אין טעם להשתיקו (מפני שזה לא יעזור, וכידוע), אלא יתכן בהחלט - שזו היא צורת התפילה של הילד ההוא.

מה אנחנו יודעים, אנשי בשר ודם, מהמתחולל בנפשו של הילד? רק השם יתברך, שברא אותו בצורה זו, וקבע מראש איזו משפחה תזכה (כן, כן, תזכה!) לגדלו, הוא לבדו יודע שיתכן שההתרוצצות של הילד בבית הכנסת יש בה מעין 'ריקוד' לכבוד השם, ואיך אנחנו יכולים להשתיקו?!... ראש הישיבה השתדל להתייחס אליו בסבלנות מרובה, והאזין לכל דבריו, ודי היה בעצם ההתנהגות הזו, כדי להוכיח לכל הקהל כיצד לנהוג עם הילד.

פעם, ביום שמחת תורה, הגיע הילד לבית הכנסת עם ספר תורה העשוי מנייר, כדרכם של הילדים. אלא שבעוד שכל הילדים האחרים מבינים שהספר שהם אווזים בידם, אינו ספר תורה כשר, הוא לא הבין זאת... כשהוציאו את כל ספרי התורה מההיכל, ורקדו סביבם, ואחר כך קראו בהם, בא הילד ב'טענה' אל הגבאי מדוע לא רוקדים גם בספר שלו...

נחשוב לרגע על תגובתו של גבאי מן היישוב לטענה כזו; הרי במקרה הטוב הוא ייתן לילד לטיפה מהולה בלגלוג, ויפטרנו

כלאחר-יד... לא כך הם פני הדברים בדרך כלל? האם זו היא ההתייחסות?

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת פִּינְחָס - אֵין יְאוּשׁ

"אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם" (במדבר כח, ד)

חטפי גם את, וכל מה שיעלה בידך- שלך הוא."

כך הדבר גם בעניין התפילה. היצר הרע מתגבר על האדם ומפיל עליו עצלות ומחשבות זרות. אם האדם הפסיד כמה תפילות וברכות בגלל היצר, אל לו להיות טיפש ולהפסיד את שאר הברכות. אדרבה, ינסה לחטוף בכל יכולתו מה שניתן, וכל הרווח שיעשה- שלו לבדו.

ה'חפץ חיים' הוסיף שם, שכך הוא גם בעניין לשון הרע. היצר הרע מרמה את האדם שאין שום תועלת במה שיתעורר לא לדבר דיבורים אסורים. הרי בלאו הכי הוא נכשל הרבה פעמים בדיבורים אסורים, ולא יצליח להפסיק לגמרי את מנהגו הרע.

צריך להשיב על כך ליצר הרע שגם אם בחלק מהזמן הוא נכשל- אין סיבה שיותר מראש על הכול וידבר דיבורים אסורים ללא כל הגבלה. אדרבה, כל פעם שמונע עצמו מלחדר דיבור אסור- הרי זה חשוב ויקר אצל ה' יתברך. על כל דיבור שהאדם חוסם את פיו ולשונו ועומד בניסיון, הרי הוא זוכה לשכר גדול, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א

חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ש"ק	כניסת לכת	צאת לכת	בינו חם
19:14	20:26	21:21	י"ג
19:32	20:24	21:18	י"ד
19:35	20:27	21:22	ט"ו
19:31	20:23	21:18	ט"ז

בספרי מבואר: "אֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם" (במדבר כח, ד) - מגיד שאם לא הקריב את התמיד של שחר, מקריב את התמיד של בין הערביים.

צריך לדעת שזה רמז גדול לכל אחד ואחד: כשם שבקרבת התמיד, אם לא הקריבו תמיד של שחר, מכל מקום מקריבים תמיד של בין הערביים.

כך גם בעבודת ה' של כל אחד- אם לא למד כראוי או לא התפלל בחצי הראשון של היום, לא יחשוב שהפסיד את כל היום ואין טעם שיחזור ויתחזק בחצי השני של היום. אדרבה, ישים נפשו בכפו ויתחזק ביתר שאת.

גם בתפילה עליו לנהוג כן. אם לא כיוון בחלק מהברכות, לא יתיימש ויאמר: "כיוון שבטלה מקצתה- בטלה כולה". אין שייכות בין זה לזה כלל. יתחזק על כל פנים בהמשך התפילה וינסה לכוון בשאר הברכות.

מֵרַן הַצַּדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֶּהֵן מֵרַאדִּין (ה'חפץ חיים' זיע"א) הביא בהקדמת ספרו 'שמירת הלשון' בשם גאון אחד שביאר את העניין על ידי משל:

לתינוקת אחת היה סל גדול של ירקות. היא רצתה למכור את הירקות בשוק. פגש בה גזלן אחד. הוא התחיל לחטוף מהירקות שנמצאים בסל.

היא נבהלה ולא ידעה מה לעשות. עבר שם פיקח אחד ואמר לה: "מה תעמדי עד שיחטוף את הכל ולא יישאר מאומה. הנה הוא חוטף

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דורי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה יזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - שבת- הטמנה - חלק ד'

האם כיסוי מגש אלומיניום בנייר כסף נחשבת כהטמנה והאם מותר לעטוף מאכל בנייר כסף?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

כיסוי מגש אלומיניום על ידי קרטון המיועד לכך או נייר כסף - אין זה הטמנה ומותר, מכיוון שכך הדרך לכסותו, כשם שמותר להניח מכסה על סיר. **מקורות:** חזון אי"ש (סו"ס לז). כ"כ הגרש"ז אוירבך בשו"ת 'מנחת שלמה' ח"ב (סימן לד אות ז), שנחשב ככיסוי קדירה ואינו בכלל הטמנה. בספר 'שבות יצחק' (שהיה וחזרה פ"כ אות ו) הביא שכן דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל. אולם בשו"ת 'אגרות משה' (ח"ד סימן עד הטמנה אות ג) כתב: לכסות מאכל - שעל גבי הכירה בנייר אלומיניום - נחשב כהטמנה.

כאשר עוטף את המאכל בנייר כסף וכדו' בשבת, ומניח אותו בתוך הסיר כדי לשמור את חומו, מעשה זה אסור משום הטמנה. אף אם אינו מוטמן כולו, יש לאסור מדין הטמנה במקצת. לבני אשכנז מותר. אם סיבת עטיפת המאכל היא כדי שלא יטנף, מותר. **מקורות:** שו"ע (סימן רנז ס"ב).

אסור לעטוף בשמיכה חלה או מאכל יבש אחר בשבת ולהניח אותו על גבי הסיר או על הפלטה. אף אם החלה מכוסה במקצת, אסור. **מקורות:** שו"ע (סימן רנג ס"ה) אסור להטמין תחת הבגדים הנתונים ע"ג המיחם. בספר 'מנוחת אהבה' ח"א כתב (עמוד עז הערה 85): כאשר אדם נותן לחם קפוא תחת הבגדים שעל גבי מיחם, מכיוון שאין לו מקום אחר לחמם את הלחם חוץ מעל גבי המיחם המוטמן, מותר. הוא מתכוון להטמין בנתינת הלחם תחת הבגדים, ולכן זה דומה למטמין לא כדי לשמור תבשיל מעכברים, שמותר כמבואר בשו"ע (סימן רנז ס"ב). עיין בשו"ת אדני פז ח"ד (סימן כד אות ד) מה שהשיג עליו בזה.

כאשר מקצתו נשאר מגולה - מותר לדעת בני אשכנז. **מקורות:** כדן הטמנה במקצת שמותר. ראה משנה ברורה (סימן רנח סק"ב) ובשער הציון (שם אות ט).

אמונה בבורא עולם

להלן סיפור, המעובד מתוך גיליון 'הבינונו' משיעורי הרה"ג שמעון שפיצר. הסיפור מראה לנו כי כל מה שהבורא עושה הוא לטובתנו ולתועלתנו - ועלינו להתחזק באמונה וביטחון, שלא ניפול ברוחנו חלילה. להלן הסיפור מפי בעל המעשה, כפי שסיפר לחבריו: "אני נוסע כל יום באוטובוס לעבודתי במנהטן. אני מנצל את זמן הנסיעה בדרך כדי לשמוע שיעורי תורה".

"היום שמעתי שיעור באמונה וביטחון בבורא עולם. הרב אמר, שאדם תמיד צריך להיות מוכן לקראת הבאות, כי לעולם אינו יודע מתי בורא עולם יחליט להעמיד אותו בניסיון. הוא צריך להיות תמיד חזק באמונה וביטחון, כדי שגם אם הניסיון יפקוד אותו פתאום, הוא לא יפול ברוחו. הוא יאמין בכל ליבו, כי הקב"ה עומד לימינו ומסייע לו לעבור את אותו ניסיון בשלום. אדרבה, האדם יצא חזק יותר מאותו ניסיון".

"סברתי, קיבלתי והפנמתי. נכנסתי לעבודה, והנה אני מוצא על השולחן שלי **מכתב פיטורין**. לא חלמתי ולא ציפיתי לבשורה קשה כזו. אני עובד מצוין, ולפתע אומרים לי ללא כל הודעה מוקדמת, כי עקב קיצוצים וצמצומים הם נאלצים לפטר אותי ואני לי יותר מה לחפש שם. הרגשתי שבורא עולם זיכה אותי לפני כן לשמוע את השיעור, כדי שאוכל להתמודד עם הניסיון".

"אני מנסה למצוא מקור מחיה - אך ללא הועיל. אני פונה למקומות עבודה, מגיש קורות-חיים ומנסה לחזור לשוק העבודה- אך ללא הועיל. כך חלפו חודשיים ללא הצלחה. בכל יום אני מתחזק באמונה בבורא העולם ויודע כי מדובר בניסיון, שיש לצלוח ולעבור. לאחר חודשיים ב"ה בורא עולם מצא לי מקור פרנסה חדש, שבו אני מרוויח פחות או יותר, כפי שהרווחתי בעבודתי הקודמת".

חלפו מספר חודשים ולחבר לא יצא להיפגש איתו. לפני חג השבועות, החבר ראה את בעל המעשה. הוא פנה אליו ושאל אותו **האם הוא עדיין עובד בעבודתו החדשה או שגם הוא נפגע כמו רבים בגלל מגיפת הקורונה, שנאלצו לצאת לחל"ת או אפילו פוטרו. הוא ענה לו, שהוא עובד כרגיל וב"ה מקבל את משכורתו באופן שוטף בלי שום קושי.**

החבר המשיך לשאול: "מה לגבי מקום עבודתך הקודם? האם אתה בקשר עם האנשים שעבדו איתך?". הוא סיפר: "אתה לא תאמין, אבל **מקום עבודתי הקודם נסגר על מסגר ובריה. כל מי שנשאר לעבוד שם - איבד את פרנסתו! העסק קרס והם נאלצו לפטר את כל העובדים.**

רק אני ועוד שניים מעמיתי, שקיבלנו מכתב פיטורין באמצע החורף, מצאנו ב"ה מקום עבודה ומתפרנסים כעת בכבוד. כל השאר בגלל המשבר בעקבות המגיפה - אין להם עבודה. סביר להניח, שעד שהמצב לא יתייצב, יהיה להם קשה בדרך הטבע למצוא מקור פרנסה אחר".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הרב אלעזר וייסבלום מליז'נסק זצ"ל

הרב אלעזר וייסבלום מליז'נסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ב (1741) בשינאווא כבן בכור לאביו. נקרא ע"ש דודו ר' אלעזר רוקח. בימי ילדותו לא הראה סימני גדלות. כשהגיע לגיל בר-מצווה, אביו קרא לחייט והורה לו לכוון בכל שלבי תפירת הבגד לכבוד ה' יתברך. לאחר שרבינו לבש את הבגד, הפך לאיש אחר ממש. ב-כ"א אדר ה'תקמ"ז (1787) לאחר פטירת אביו (רבינו הדפיס את ספרו של אביו 'נועם אלימלך' וכך העיד עליו אביו הקדוש: '**אם היה בני אלעזר יודע גודל ערכו היה יכול להביא את המשיח**') סירב לשמש במקום אביו ולא הסכים בשום אופן שיקראו אותו בשם 'רבי'. זאת למרות שחי בדוחק גדול. **ענוותן מופלא. אליהו הנביא היה מתגלה אליו תדיר. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-כ"ח תמוז ה'תקס"ו (1806). חי כ-65 שנים. ציונו בחדר הקדמי שבאוהל אביו בליז'נסק.

סבא (מצד אביו): הגאון ר' אליעזר ליפא. **סבא (מצד האם):** הגאון ר' אהרן רוקח. **אביו:** הרה"ק ר' אלימלך (בעל ה'נועם אלימלך'). **אימו:** מרת שפרינצא. **נשותיו:** בת ר' ישראל צבי הירש אב"ד גרודז'יסק (זיווג ראשון), בת ר' שמואל מלמד משינאווא (זיווג שני). **מרבותיו:** אביו, הצדיק ר' אלימלך. **מתלמידיו:** הצדיק ר' משה אייכנשטיין מסאמבור. **ילדיו:** הגאונים ר' נפתלי, ר' מנחם ישכר בער מפשבורסק, מרת שיינא פרל (נישאה לר' משה אלקיים בריעה הופשטיין מקוז'ניץ), מרת חיה שרה (נישאה לר' חיים מאיר יחיאל שפירא מדרוהוביץ'-השרף ממוגלינצא), מרת גיטל (נישאה לר' אלימלך גוירצמאן).

רבינו התחתן עם אישה בעלת גיבנת. פעם אחת בא לפניו איש אחד וביקש שרבינו יברך אותו שיזכה להיפקד בזש"ק, מכיוון שהוא נשוי מספר שנים ועדיין לא זכה לכך. רבינו אמר לו להפתעתו, שכדי לפעול עבורו, הוא צריך להתייעץ עם הרבנית. רבינו שלח לקרוא לה.

כשהרבנית הגיעה, רבינו אמר לה: "**האיש הזה רוצה בנים. הסיבה שאין לו מכיוון שכאשר הרבנית היתה נערה הוא התקשר עימה בקשרי שידוכין ועזב את התנאים ללא בקשת מחילה.**" רבינו ביקש ממנה שתמחל לו (רבינו ראה ברוח-קודשו כי האיש הזה היה בקשרי שידוכין עם אשתו כשהיתה נערה. ללא סליחה מצד אשתו, אין אפשרות לפעול עבורו ישועה שיזכה לזש"ק). הרבנית ענתה: "בוודאי, אני מוחלת לו בלב שלם. הרי עשיתי חליפין בטוב מאוד". עתה רבינו יכל לברך את האיש, ואכן הוא נפקד באותה השנה בזרע קודש בר-קיימא.

○ יפר הרה"ק האדמו"ר ר' משה יצחק גוירצמן מפשווארסק: פעם אחת רבינו היה זקוק לכסף עבור נישואין של אחד מיוצאי חלציו. האדמו"ר ר' נפתלי צבי הורוביץ מרופשיץ יעץ לו לנסוע לאסוף כספים. רבינו אמר לו בענוותנותו: "מי יתן לי כסף? אבל אם תתלוו אלי- אז אסע". האדמו"ר הסכים לכך ושניהם נסעו ביחד מליז'נסק לזשילין.

כשהגיעו לזשילין, אנשי המקום התאספו כדי לקבל את ברכת רבינו. הם נתנו לו פתקאות ודמי פדיון. רבינו בירך כל אחד ואחד מהם. הרה"ק מרופשיץ, שהתלווה אל רבינו, הבחין שרבינו לא בירך את בעל האכסניה. הוא לחש באוזנו **שראו לברך גם את בעל האכסניה.** רבינו ענה: "אותו איני צריך לברך, כי אבי (שזה מכבר התבקש לבית עולמו) אמר לי שהוא יברך את בעל האכסניה בעצמו". הרה"ק מרופשיץ אמר לו: "**אם אביר הקדוש, ר' אלימלך, מתגלה אליך מעולם האמת, אז אינך צריך את עזרתי כלל.**"

האדמו"ר מטאלנא סיפר: פעם התלוויתי לזקיני כ"ק האדמו"ר מטאלנא זצ"ל והוא סיפר לי: מחותני נולד בעיירה ליז'נסק, בביתו הק' של הרבי ר' אלימלך זיע"א (הוא היה דור רביעי לרבינו ולכן גרו שם. הוא סיפר שהדירה היתה בת שני חדרים ופרוזדור קצר). כשהיה כבן שש שנים הוא הבחין שבקיר שמעל המשקוף של הדלת הראשית חסרה לִבְנָה. הוא שאל את אביו, רבי נפתלי, על כך.

אביו ענה לו: "ציפיתי, שתשאל אותי שאלה זו, כי גם אבי ציפה ממני שאשאל אותו על כך". והוסיף להוכיחו: "אלא שאני הבחנתי בזאת עוד כשהייתי בגיל ארבע שנים, ואילו אתה הבחנת רק כעת, כשאתה בן שש". הוא סיפר, כי לִבְנָה זו חסירה עוד מהתקופה שהתגורר כאן זקינם, הרבי ר' אלעזר (רבינו). צוואה מסורה בידם שלא יתקנו את החור עם לִבְנָה חדשה. כך היה סיפור המעשה: לאחר הסתלקותו של הרבי הצדיק ר' אלימלך, תלמידיו וחסידיו הפצירו בבנו (רבינו) שימלא את מקום אביו, אבל הוא סירב לשמוע לבקשתם.

ביום היארצייט הראשון של אביו הגיעה משלחת נכבדה ביותר של גדולי התלמידים, צדיקים וקדושי עליון. הם נכנסו אליו והפצירו בו מאוד, שיסכים לקבל עליו את עול ההנהגה וישמש להם כמורה דרך. רבינו קם ממקומו ואמר להם שאינו רוצה לשמוע עוד מזה. רבינו תפס והוציא אותם מחוץ לביתו, וטרק אחריהם את הדלת בחוזקה עד אשר הלבנה נפלה ממקומה. רבינו הורה שלא יתקנו את הפירצה, **כדי שצאצאיו ידעו כמה חמור הדבר להיות רבי.** כשסיים לספר זאת, אחז בזקן שלו ונאנח ואמר: "מה נעשה לאחר סיפור שכזה..."

מעשה שבבי"ד של מעלה רצו לדון את רבינו (בתחילה מרוב ענוותנותו לא הסכים בשום אופן שיקראו אותו בשם 'רבי' ובמשך הזמן כבר הניח שיקראו אותו 'רבי'). הדבר היה שקול מה לדונו בשביל זה (ומי יבין מה עומק הדין למעלה). אישה אחת באה וזרקה לפני הבי"ד של מעלה חתיכת קורת עץ. היא אמרה כי עבור זה לבד הוא גם כן ראוי שיקראו אותו רבי, רבינו יצא זכאי על ידי זה.

מעשה שהיה כך היה: הבית וכל הרכוש שלה נשרף. אנשי העיר נתנו לה בטובם עצים, כדי שתוכל לבנות את ביתה מחדש, אבל לא היה לה כסף לשלם עבור עגלה שתוביל את העצים למקום שבו ביקשה לבנות את ביתה החדש. העצים נשארו מונחים במקומם והאישה נשארה מחוסרת קורת גג. כשנדע הדבר לרבינו, הלך בכל לילה ולילה בחושך ובאפילה. הוא לקח מספר קורות עצים והלך ברגל והניח במקום של הבית החדש. האישה לא ידעה כיצד הקורות מגיעים לביתה. בכל בוקר הופתעה לראות, שנסופו עוד ועוד קורות.

הגיע העת להביא את הקורה האחרונה, שהייתה כבידה ביותר. היה לרבינו בלתי אפשרי לסחוב אותה לבדו על שכמו. בעל כורחו הוכרח לקחת עימו שותף לדבר זה. הוא ביקש מאברך חסיד אחד שיעזור לו. **רבינו השביע אותו שלא יגלה את מעשיו לאף אדם.** הם סחבו יחד את קורת העץ הכבידה והוליקו אותה בלילה למקום של הבית החדש. אישה זו באה לפני בי"ד של מעלה עם אותה קורת העץ הכבידה. היא אמרה כי עבור קורת רוח זו ראוי הוא שיקראו לו 'רבי'. בזכות מעשה חסד זה הוא יצא זכאי בבית-דין של מעלה.

כָּל מֵה שֶׁה' עוֹשֶׂה - לְטוֹבָה

ברירה שגם בנם הגדול, בחור שכבר הגיע לפרק 'האישי מקדש' מזה זמן אולם ישועתו בוששה לבוא, יצטרף לתורות מדי פעם ויעזור להם לשאת בנטל.

הם כבר לא היו מסוגלים לעמוד במעמסה לבדם, והיה דרוש כוח עזר נוסף. לכן הם החליטו שבנם יבוא ויסייע להם בתורות ליד מיטת אחותו הפעוטה...

הבת היתה מאושפזת בחדר לבד עד אותו היום. כבר בלילה הראשון לשהותו של הבן, הצטרפה לחדר מאושפזת נוספת. גם היא היתה מלווה בבני משפחה דואגים. הנוחות והפרטיות שהיו מנת חלקם עד עתה - נעלמה.

כאשר הם היו יחד בחדר, התחיל אבי המשפחה של המאושפזת החדשה לשוחח עם הבחור השווה לצד אחותו. בבוקר יום המחרת, האב הגיע והבחור עזב את בית-הרפואה.

האב שהצטרף לחדר אמש התחיל לשוחח עם האב של הבת השווה בחדר מזה ימים רבים. הוא ביקש לתהות על קנקנו של הבן ששמר על אחותו.

"בן הרשים אותי מאוד. התפעלתי מאוד ממנו. בעדינות שבו, בדרך ארץ בה דיבר איתי, כיצד השגיח על אחותו במסירות גדולה. ניכר כי גידלתם בן לתפארת". כך שיבח את הבן באוזני אביו. הוא ביקש לדעת אם הבחור בגיל השידוכים, מאורס או אולי נשוי...

האב נאנח קלות והשיב כי בנו נמצא בגיל השידוכים זה תקופה ארוכה ומחפש את זיווגו. היה ניכר כי השואל ביקש לשמוע בדיוק את התשובה הזו...

בו ביום התחיל ה'שידוך' מתרקם ומתגלגל. בו ביום גם חזר אב הילדה לרבו האדמו"ר. הוא שאל האם להשאיר את הבת בבית-הרפואה להשגחה נוספת או אפשר כבר לחתום ולהשתחרר מבית-הרפואה.

הפעם למרבה הפלא הרבי הסכים. הוא אישר לאב לחתום ולשחרר את בתו הפעוטה, כשבניתיים 'גלגלי השידוך' מוסיפים לנוע, עד לרגע המרגש בו יכלו לבשר לכל:

הבחור ששהה בבית הרפואה לצד אחותו ועזר להוריו באותו לילה – בא בברית האירוסין עם קרובת משפחתו של האב השני, זה שתהה על קנקנו כשהיו יחד בחדר.

לפתע הכל הבינו כיצד בורא עולם הוא זה שגלגל את המקרים. תשובת הרבי להישאר באשפוז בבית-הרפואה עוד מספר ימים – שנראית חסרת הגיון - היתה למעשה המפתח שהוביל לבניין בית בישראל, ולישועת האב מעוכב השידוך!

להלן סיפור המעובד מתוך 'פניני פרשת השבוע' של הרה"ג ר' אשר קובלסקי. יש בו כדי ללמדנו כי כל מה שבורא עולם עושה - הוא לטובתינו ולתועלתינו. לעיתים אנחנו גם זוכים לראות ולהבין זאת.

לפני מספר שנים, בחודש אלול שבועות ספורים לפני ראש השנה. נפלה ונחבלה בתו של אדם אחד. הבת הובהלה לבית-הרפואה והרופאים דרשו שהיא תאושפז להשגחה במשך תקופה מסויימת.

האב והאם שהיו ליד בתם הפעוטה במשמרות, במשך כל תקופת האשפוז. הם נתנו לבניהם להמשיך לשקוד על דלתות התורה בישיבה, בלי להיכנס כלל לשערי בית הרפואה כדי להחליף אותם ולסייע בנטל.

הימים חלפו ועברו. לא היה קל לשני ההורים לבצע את המשמרות על שמירת הבת רק שניהם. הרופאים עדיין התעקשו כי על הבת להישאר להשגחה, וההורים לא רצו לבקש מהילדים לעזוב את היכל הישיבה ואפילו לא לשעה קלה.

לבסוף, מספר ימים לפני ראש השנה, הרופאים הסכימו לבקשות ההורים. הם היו מוכנים לשחרר את הבת להמשך טיפול בבית, בתנאי ששני ההורים יחתמו על מסמכי השחרור - מתוך ידיעה כי מדובר באחריות ההורים בלבד על כל בעיה שלא תהיה. מבחינת הרופאים המלצתם להישאר באשפוז עמדה בעינה.

ההורים מצד אחד שמחו, שניתנת להם האפשרות להוציא את הילדה מבית-הרפואה לאחר תקופה כה ארוכה. אך מצד שני, הרופאים מטילים עליהם את מלוא האחריות במעשה זה.

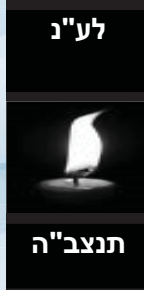
הם החליטו שלפני חתימה על מסמך המטיל את כל האחריות עליהם - הם צריכים להתייעץ. האב שהיה בקשר עם רבו, אחד מגדולי האדמו"רים בדורנו, החליט לספר לו על השתלשלות העניינים ולשמוע ממנו 'דעת תורה'. כאשר יורה לו רבו - כך יעשה.

האדמו"ר שמע את כל הפרטים. האדמו"ר אמר, להפתעתו המרובה של האב, שלדעתו ראוי שהבת תישאר בבית הרפואה להמשך השגחה, לפחות בינתיים. "נמתין עוד כמה ימים ואז נראה", הרבי פסק.

האב המופתע קיבל את פסיקת רבו. הוא הודיע לצוות הרפואי כי למרות כל תחנוניו ובקשותיו עד עתה להשתחרר מבית הרפואה – כעת חזקה עליו הוראת רבו, ולכן הוא נשאר להשגיח על בתו בבית-הרפואה.

אולם לחץ התורנויות הלך והכביד. ההורים החליטו בלית

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
סלים בן פרחיה ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחיה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה	חי יזי בן קלרה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעימה ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	יעקב בן נעימה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל
	אורה בת נעימה ע"ה	
	דוד יצחק בן פרחיה ז"ל	
	גורג'ה בת נעימה ע"ה	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "פנחס"

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל... הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יא-יב). ברית כהונת עולם.

אחד משלושה עשר העיקרים של האמונה היהודית, כפי שרבו הרמב"ם זצ"ל ניסח אותם, היא האמונה בשכר ועונש: "אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצוותיו, ומעניש לעוברי מצוותיו". העיקר הזה מוצא ביטוי נוקב בפרשתנו: עם ישראל נסחף בשיטים אחר מזימת בלעם וחסא בבנות מואב – והחל הנגף בעם, "ויהיו המתים במגיפה ארבעה ועשרים אלף", וכמעט שהקדוש ברוך הוא כילה חלילה את בני ישראל בעוון זה, ואילו פנחס עשה מעשה טוב, קינא לאלוקיו וכיפר על בני ישראל, וקיבל שכר עצום ורב. שכר רוחני: "ברית כהונת עולם", שכר בעולם הזה: "פנחס הוא אליהו", שחי לעולם, שכר נצחי לדורי דורות: "והיתה לו, ולזרעו אחריו". והכהנים הגדולים היו מזרעו!

והמדיינים, שהחטיאו את בני ישראל בפריצות ותועבה, נעשו. ואף הם, בעונש כפול: הם עצמם נעשו בעונש מוות, "צרור את המדיינים והכיתם אותם, כי צוררים הם לכם בנכליהם אשר ניכלו על דבר פעור", כל הזכרים ורוב הנקבות נהרגו, כן יאבדו כל מחטיאי העם הקדוש, הזוממים להרחיקו מאלוקיו ומטובו. וגם לדורי דורות הורחקו מעם ה': לא יבואו לקהלו עד עולם! רואים אנו מה גדול כוחה של מצווה ומה רב שכרה, ומה נוראה השחתה ועבירה, ולשעתה ולדורות עולם!

אבל כשנתבונן בדבר נראה, שלמרות שמצוותו של פנחס היתה גדולה עד מאוד, ונעשתה בחירוף נפש, לא על כך קיבל את שכרו! לא על סיכון נפשו, ולא על קינאת ה' שבערה בו. וגם המדיינים לא נעשו בגלל העבירה כשלעצמה, ההשחתה וההסתאבות, הפקרת בנותיהם לפריצות ועבודה זרה לפעור. לא על כך בא השכר, ולא על זה בא העונש!

אמת, פנחס סיכן נפשו בקנאותו. אבל על מה קיבל את השכר העצום? "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל, ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי – לכן אמור, הנני נותן לו את בריתי שלום!" כלומר: המעשה שלו, עם כל גדלותו, מתגמד לנוכח הצלת עם ישראל, זיכוי הרבים! גם המדיינים – השחתתם ופריצותם, התבהמותם והסתאבותם, מתגמדים לנוכח ההאשמה הנוקבת: "כי צוררים הם לכם בנכליהם אשר ניכלו לכם". כלומר: החטיאו אחרים, הזיקו לזולת!

נמצאנו למדים, ששיא השכר ניתן על הצלה של אחרים, ושיא העונש – על החטאת אחרים! כל הרוצה בברכת ה', לו ולזרעו לדורותיו, נברכה ברוחניות ובגשמיות עדי עד, ירתם לפעילות של זיכוי הרבים! על השפעה בדרכי נועם, בדוגמה אישית, בשיחה, בחסד. וניתן להשפיע כה הרבה! הציבור צמא כל כך לדבר ה', משתוקק כל כך לשמוע, להתקרב!

ייסוד שיעור תורה, אין ערוך לזכותו. אך גם השתתפות בשיעור, מעבר לעצם הלימוד ולשכרו, מחזקת את השיעור ובגדר זיכוי הרבים! חיזוק שיעור, חיזוק מניין תפילה, הענקת עידוד לנזקקים לו, חסד הוא, וזיכוי הרבים. ומלבד חשיבותו, וגודל שכרו לעולם הבא, כבר כתב החסיד בעל "חובות הלבבות", שעל זיכוי הרבים מקבלים שכר גם בעולם הזה!

בדורנו מתגוששים כוחות אדירים: ה"מדיינים" המבקשים לעקור את הכל, להחטיא ולטמא. שונאי דת ורודפי מסורת מסיטרא דשמאלא הנעזרים בפרסומות השחף ותקשורת תועבה, רבים חילותיו של השטן – וכל אחד מאיתנו נדרש להיות כפניחס, לעמוד בפרץ! מה כוחניו לעצור את הסחף? "עשרה ניסים נעשו לפנחס", אומרת הגמרא. נעשה את שלנו – וה' יהיה בעזרנו, והמגיפה הרוחנית תעצר!!! (מעייין השבוע).

"ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון..." (כה, יח).

אמר לו הקב"ה "נוצר תאנה יאכל פריה", יהושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד, והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלך, הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלות, הואיל והוא שרתך בכל כחו כדאי הוא שישמש את ישראל (במדבר רבה).

אני משמש כמנקה בבית כנסת גדול בעירי. המקום משמש לתפילה וללימוד במשך כל שעות היום, ואת עבודתי אני מתחיל רק בשעות הערב המאוחרות. באחד הלילות, עמדתי להתחיל במלאכת הניקוי המפרכת, ולפתע נשמעו דפיקות בדלת בית הכנסת.

בפתח עמד יהודי לא מוכר, עם פנים נפולות, ופנה אלי בצער: "יש לי בת מוצלחת ומיוחדת, שהגיעה כבר לגיל שלושים ועדיין לא מצאה את זיווגה... שמעתי כי קיימת סגולה נפלאה להיושע, בזכות ניקוי וייפוי בית ה' ללא קבלת תמורה... אולי תוכל להרשות לי לנקות את המקום, ובכך אולי ירחם עלינו ה' יתברך ובתי יקרה תזכה להינשא?". "בשמחה רבה", השבתי בלבביות. מסרתי לידי מטאטא ומגב, דלי וסמרטוט, והוא החל לכבד לנקות ולחצצח את בית הכנסת בצורה מדהימה... הוא לא ניקה את בית ה' רק עם ידיו ורגליו, אלא גם עם ליבו ונפשו! כעבור שעתיים של עבודה מאומצת, המקום על כל חדריו ורהיטיו היה נקי ומצוחצח להפליא!

"האם תרשה לי לבוא גם בעוד יומיים כדי לנקות ולפאר את בית אלוקינו?", שאל היהודי.

- "מה השאלה?! בוודאי! כל אימת שתרצה אאפשר לך לזכות בסגולה העצומה...". וכך האיש היה מגיע פעמיים-שלוש בשבוע, ועמל ויגע לנקות ולהבריק את בית הכנסת, כאשר אני יושב בניחותא ו'מפקח' על המלאכה. כשסיפרתי על כך לאשתי, היא נרתעה מעט;

"וכי מותר לנו לקבל שכר מושלם מקופת בית הכנסת?! אולי עלינו לנכות את ימי העבודה החינמית של האיש...?"

ברצוני אפוא לשאול, האם טענתה של אשתי נכונה, או שמא אוכל לשתוק ולהמשיך לזכות במשכורת שלימה?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: פעולת המנקה לא הסתיימה כאשר הגיע היהודי וניקה את בית הכנסת, מפני שעדיין מוטלת על המנקה אחריות מלאה, להישאר בפועל במקום בכל משך זמן העבודה, לדאוג ולוודא שאכן בית הכנסת נקי לחלוטין, ובמידה וימצא רבב ולכלוך, האשמה תוטל עליו. ולכן בכך שנתר במקום, השגיח ופיקח על מלאכת האיש, הוא אכן נחשב לאחד

ההשלים את שכירות פועלתו, וזכאי לקבלת שכרו. וניתן לכאורה לדמות זאת לדין הבא המובא ברמב"ם (ה'ל' שכירות ט"ו) ובשולחן ערוך (חו"מ של"ד ב'): "שכר את הפועל להשקות את השדה, ובא הנהר והשקה - נותן לו כל שכרו, מן השמים נסתייע". כלומר, אם הנהר בא והשקה את השדה, צריך בעל השדה לשלם לפועל את מלוא שכרו, כי מן השמים סייעו לפועל. וביאר המגיד משנה בשם הרשב"א: הלכה זו מתייחסת למקרה בו הנהר עלה קצת, אך עדיין לא נכנס לתוך השדה [שאלו היה עולה ומשקה את השדה, לא היה צריך לשלם מאומה לפועל], ועל ידי שהפועל פתח את ראשי התלמים של השדה, עלו מי הנהר והשקו את כל השדה, וממילא, הואיל ולמעשה השקאת השדה באה על ידי פעולת הפועל, הוא מקבל את כל שכרו, ומה שפעולתו באה לו בקלות - מן השמים סייעוהו! וכעין זה נאמר גם בענייננו - מן השמים סייעו לפועל להשלים את עבודתו בקלות, והוא זכאי למלוא שכרו. לסיכום: מנקה בית הכנסת רשאי לקבל את כל שכרו (אחת שאלתי).

"ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו" [כז, יח].

נוצר תאנה יאכל פריה.

בפרשתנו הועבר שרביט המלוכה. משה רבינו, הרועה הנאמן, איש האלוקים, סמך את ידיו על יורשו וממשיך מורשתו. את שתי ידיו סמך עליו, את כל חכמתו העביר לו: "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע".

הבחירה היתה על פי ה', אבל יש להניח שהיא עוררה השתאות, בלשון המעטה. אל לנו לשכוח כי היה זה דור דעה, "שהקטנה שבנשותיהם גדולה מיחזקאל הנביא". והיו בהם שרי עשרות, שרי חמישים, שרי מאות ושרי אלפים, וראשי השבטים ושבטים הזקנים. ומכולם – נבחר יהושע בן נון. הנחבא אל הכלים, השקט והצנוע, משרת משה!

במה זכה? לא רק אנו שואלים זאת. גם באותו דור תמחו על כך. "פני משה כפני החמה, פני יהושע כפני לבנה. זקנים שבדור אמרו: אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה". פירש רבינו חיים מוולוז'ין זצ"ל: לחמה, לשמש, יש אור עצמי. היא מקור האור. כך משה רבינו, היה איש אלוקים, נבחר לגואל בטרם נולד, ובלידתו נתמלא הבית אורה – מי ידמה לו, מי ישווה לו!

אבל יהושע, הרי היה רק כפני לבנה. לירח אין מאור עצמי. הוא מקבל את אורו מהשמש. ועל כך הצטערו וקוננו הזקנים שבדור: מדוע אנו לא היינו כיהושע, מדוע אנו לא קלטנו את אור החמה, את אורו של משה רבינו!

ובאמת, במה זכה יהושע מכולם? חז"ל השמיעונו זאת באומרים, שנתקיים בו הכתוב: "נוצר תאנה יאכל פריה". הוא מסמל את סוד ההתמדה, הנחישות, הדביקות במטרה. עליו נאמר: "למד לשמה, וסוף הכבוד לבוא!"

כאשר משה רבינו עליו השלום עלה למרום לקבל את התורה, עזב יהושע בן נון את המחנה – עזב, למעשה, את מקור החיים: את המן שירד שם בכל בוקר – ליווה את משה רבינו עד למרגלות ההר ונשאר שם, מצפה לירידתו. יום, יומיים, שלושה. עשרה ימים, עשרים, שלושים, ארבעים. נעשה לו נס, וירד לו מן לעצמו, עבורו. אות הוקרה לתלמיד המחכה לרבו. כדי להיות הראשון שיראהו ברידתו, כדי שיוכל ללוותו את כבדת הדרך אל המחנה. אולי ישמע מפיו עוד אימרה, הכוונה, הדרכה, דין והוראה! וזה סוד ההצלחה!

הפעילות המתמדת, העיקשת, החתירה ללא לאות. בלי קולות וברקים. בענוה ובצניעה, להתקדם אל הפסגה. כמו רבי אברהם, מוכר הירקות מלובלין. מרן החיד"א זצ"ל מספר עליו, ב"שם הגדולים".

רבינו שלמה לוריא, המהרש"ל זצ"ל, רבה של לובלין, קם לילה אחד והשתומם. הוא שמע כיצד, בדומיית הליל, לומד בעל חנות הירקות שמתחת לדירתו סוגיא עמוקה וסבוכה. ומפרשה בבהירות ועמקות נפלאה. השתומם המהרש"ל, ושלח לקרוא לו. בא רבי אברהם

דחילו ורחימו אל רב העיר, ונשאל שאלה עמוקה בש"ס. השיב שהוא עם הארץ, בור ונבער מדעת. גזר עליו המהרש"ל בגזירת מרא דאתרא, ורבי אברהם נענה.. ענה בעמקות וברוב בקיאות עד שהיו הדברים מאירים ושמחים.

רק בקשה אחת ביקש, תנאי אחד התנה: שהרב ינצור את הדברים בסוד, ולא יגלה לאיש על למדנותו. בשנת של"ג, כאשר המהרש"ל עמד להפטר מן העולם, ציוה כי לאחר מותו יכתירו לרב את מוכר הירקות...

פרנסי הקהילה הנדהמים עשו כדבריו, אבל רבי אברהם הוא שסירב, והסכים רק לאחר הפצרות מרובות. ומסיים מרן החיד"א, באמרו: "ומי שיש לו לב יקח מוסר השכל, עד כמה הצניעות והענוה היא אמצעי להגיע לתורה לשמה ולחכמה!" (מעין השבוע).

"ושעיר עזים אחד לחטאת לה" [כח, טו]. אמר הקב"ה: הביאו כפרה עלי על שמעתי את הירח (רש"י).

באחת הישיבות, קיימת תקנה קפדנית, שלא להיכנס בשום אופן לבית המדרש עם שתייה, לא חמה ולא קרה. גם בחור שנאלץ לשתות כדי להרוות צימאונו, לחיזוק מזוג, או כדי להתרענן ולהתרכז בלימוד, עליו לשתות אך ורק מחוץ לכותלי בית המדרש.

באחד הימים, מסר ראש הישיבה "שיעור כללי" בהיכל בית המדרש. באמצע השיעור, דלת בית המדרש נפתחה, ונכנס בחור כשבידו כוס תה מהיכל... כולם הביטו בו בתדהמה. למרבה הפלא, על אף האיחור והכניסה להיכל הישיבה עם כוס השתייה, חרף התקנון הכל-כך ידוע, הבחור התקדם מעדנות לעבר מושבו באדישות ובארשת פנים טבעית.

ראש הישיבה החליט להוכיח את הבחור, אם כי לא בגערות ונזיפות. הוא קרא לעברו: "ענקליה, אל תשכח לומר 'שהכל'..." כולם הבינו את התוכחה הקשה של ראש הישיבה. הבחור התמלא בבושה והחליף צבעים...

לאחר שהתיישב במקומו, הוציא הבחור מכיסו צמר גפן, הטבילו בתה, והניחו על גבי עינו... לאחר מכן הטביל שוב והניח על העין השנייה... וכך לאורך כל השיעור הבחור האזין ברוב קשב לדברי ראש הישיבה, ועשה "קומפרסים" לעינו...

בתום השיעור, הבחור מיהר לגשת לראש הישיבה, התנצל על האיחור וסיפר: "יש לי דלקת חריפה בעיניים. מרוב סבל וכאב, לא הייתי מסוגל להגיע לישיבה. אך לבסוף החלטתי, שלוותר על שיעורו של ראש הישיבה, זה לא בא בחשבון... במאמץ רב הצלחתי בסיד' להתגבר על הכאב הנורא, אך נאלצתי להביא תה כדי לשתוף בו את עיניי". התברר אפוא שהבחור כלל לא גס-רוח, אלא בדיק להיפך, הוא אוהב תורה כזה שבמסירות רבה התגבר על כאביו והגיע לשיעור...

כעת התעורר ראש הישיבה בשאלה: האם עלי לבקש את מחילת הבחור, או שמא מכיון שלמראית עין הוא עבר בשאט נפש על תקנת הישיבה, לעיני ראש הישיבה וכל מאות הבחורים, אם כן יתכן שנהגתי כדון בכך שהוכחתי אותו?

וגם הבחור התעורר בשאלה: אולי היה מוטל עלי לעשות פעולה מסויימת על מנת שלא יחשדו בי שכוונתי לשתות את התה בבית המדרש, כגון על ידי הנחת הצמר גפן על גבי הכוס, וכעין מה שמצינו בשלחן ערוך (יור"ד סי' ס"ו סי' ט), שדם דגים מותר, ומכל מקום אם קבצו בכוס, אסור לשתותו, משום 'מראית עין', שכן עלולים לחשוד בו ששותה דם בהמה או עוף, אך אם יתלה על גבי הכוס קשקשים, מותר לשתות את הדם, שכן הקשקשים מוכיחים שדם דגים הוא?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: (א) גם אדם גדול שפוגע בקטן צריך לבקש את מחילתו ולפייסו. מניין הראיה לכך? - מהמראה במסכת חולין (ס' :), שם מובא שמתחילה נבראו השמש והירח בגודל שווה, ואמרה הלבנה לפני הקב"ה: ריבוננו של עולם! וכי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד?! אמר לה הקב"ה: אכן אי אפשר שישתמשו שניהם בכתר אחד, ולכן לכי ומעטי את עצמך! נתמעטה הלבנה ונעשתה "המאור הקטן" לעומת השמש שקרויה "המאור הגדול". הקב"ה ניסה לפייס את הלבנה, וכשראה שלא נתיישבה דעתה, אמר: "הביאו כפרה עלי - שיער לחטאת בכל ראש חודש - על שמיעטתי את הירח". בוודאי שמאמר זה אינו כפשוטו, כי לא שייך לומר על הקב"ה שזקוק ח"ו ליכפרה" ומביא על עצמו "קרבת חטאת" על חטא. אלא, שבאה התורה ללמדנו בזה, שאפילו מלך מלכי המלכים הקב"ה, לאחר שכביכול "פגע" בלבנה, פייסה ואמר "הביאו עלי כפרה".

ולעניין שאלתנו נאמר: סביר להניח, שתלמיד נורמאלי ורציני, לא ייכנס בחציפות עם כוס שתייה חמה לשיעור, ומן הסתם קיימת סיבה מוצדקת למעשיו. ולכן היה מוטל על ראש הישיבה לדון לכף זכות, כמצות התורה "בצדק תשפוט עמיתך". ומשלא עשה כן, צריך לפייס את הבחור ולבקש ממנו מחילה.

(ב) באשר לשאלת הבחור, האם היה צריך להיכנס עם צמר הגפן על גבי כוס התה, התשובה היא: הוא אינו חייב להיכנס עם הצמר גפן, שכן ממילא בעוד זמן מה יטבילו בתה, ולכולם ייוודע צדקותו. וגם אם לכתחילה ראוי היה לנהוג כך, כדי להסיר ממנו חשד אפילו לזמן מועט, מכל מקום, יש להחשיב את התלמיד כ"טועה בדבר מצוה", שכן היה נחפו להגיע לשיעור, בשעה בה סבל מחולי ומכאוב. לסיכום: (א) ראש הישיבה צריך לפייס את תלמידו. (ב) התלמיד לא חטא במאומה.

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כג תמוז תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 7:13 תל-אביב: 7:29 חיפה 7:22 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת פנחס

מסירות להצלת הזולת

מסירות לחסד והצלה...

כאשר שימש הגאון רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל, שנודע לתהילה במסירותו למען הכלל והפרט, וברבנות בעיר פרוז'אני, פרצה בעיר מגיפת ה"חולירע" אשר רבים חללים הפילה. הסכנה היתה גדולה, שכן כל אדם שבא במגע עם החולים עלול היה להדבק ולחלות אף הוא במחלה המסוכנת.

הרב מייזל נרתם מיד בכל כוחו לעזור ולסייע לחולים. הוא גייס אנשים היודעים לטפל בחולים והם טיפלו בהם כל ימי מחלתם כשהרב בעצמו עומד עליהם להשגיח על מעשיהם.

באחד הימים שמע הרב מייזל על חולה נוסף שאין מי שיטפל בו. מיהר הרב עצמו לביתו של החולה וטיפל בו במסירות עד שיצא החולה מכלל סכנה. ופעם מרוב מהירותו של הרב לביתו של חולה, נשמט ממנו אחד מנעליו ומחמת יקרת הזמן השאיר הרב את הנעל ברפש ורץ לטפל בחולה, כשרק נעל אחת לרגלו.

וכך גם בליל יום כיפור, לאחר ערבית רץ הרב לטפל בחולים כל הלילה מתוך מסירות אבהית עד שכשהאיר היום מצאוהו שוכב מתנמנם על מפתן אחד הבתים מרוב יגיעה ומאמץ....

"מסירות למען הקהילה..."

פעילותו הציבורית של הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל גבלה לפעמים במסירות נפש. וסיפר בנו הגאון רבי אברהם זצ"ל, שפעם פעל לפני הממשלה עבור הציבור. הדבר לא מצא חן בעיני אחד השרים הערבים ומיד ציוה על רבי חיים להתייצב לפניו.

השר לא הרשה למלווי של רבי חיים להכנס עמו לחדר. בתוך כדי שיחה עם השר עמד רבי חיים בתוקף על עניני הקהילה, וזה לא נעם לרוחו של השר הוא התווכח עמו. עד שהחל להתרגז וחמתו בערה בו, הוא נתן סטירה בפניו של רב חיים ואף איים כי ירצחהו נפש. אך רבי חיים נשאר איתן בדעתו ובדרישותיו לעניני הקהילה ולא נבהל. וכשהסתיימה השיחה עם השר יצא למלווי שציפו לבואו.

רבי חיים פלאג'י לא גילה מאומה ממה שעולל לו אותו נבל, אך משמים תבעו עלבונו, ואותו השר החל כוכבו לדעוך עד שהפך לעני ומתוך שלא היה רגיל לכך חלה ומת. רק לאחר מיתתו גילה רבי חיים לבנו את שאירע עמו.

צוואה לחיים – מעשי חכמי הספרדים

להתמסר ככל האפשר לזיכוי הרבים והצלת הכלל והפרט!

נלמד מהפסוק: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמותי... בקנאו את קנאתי בתוכם" (פרק כה-יא)

ופירש הכלי יקר: הכל לרבותא נקט. כי אף על פי שהיה בן אלעזר שלקה מבנות פוטיאל מיתרו שפיטם לעבודה זרה, ולא מנע את עצמו, אף שיאמרו לו ליצני הדור, בת יתרו מי התייר לך. וכן היה בן אהרן הכהן שעשה העגל ויקניטו לו בזה. אף על פי כן לא חס על כבודו. עוד הודיענו הכתוב שבחו של פנחס, אף שהיה בתוך העדה – מקום מסוכן מפני קרובי זמרי, מכל מקום מסר נפשו להצלת ישראל. ונרמז בפסוק "ויקה רמה בידו" היינו ששם כל רמ"ח איבריו בכפו.

ידועים דברי חז"ל במדרש רבה (במדבר כא-א): "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו". ולכאורה: פשיטא הוא שיקבל שכר, הרי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה?

וביאר הגאון רבי צדקה חוצין זצ"ל עפ"י מה שמובא בתרגום יונתן בן עוזיאל ששכרו של פנחס היה שיעשהו ה' מלאך חי ויחיה לעולם ויבשר את הגאולה באחרית הימים. וכן בילק"ש: אמר ר"ש בן לקיש פנחס הוא אליהו. ויש להבין: מדוע זכה פנחס בשכר כה גדול שיחיה לעולם, על מעשהו זה, יותר מאשר שאר המצוות?

אלא נראה לבאר הענין עפ"י מה שסיפרו חז"ל בגמרא (בבא בתרא יא.) על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קופת הצדקה, ובאה אלמנה אחת וביקשה ממנו צדקה, אמר לה, קופת הצדקה ריקה היא ואף נשבע על כך, אמרה לו האלמנה אם אין אתה מפרנסני, הרי היא ושבעת בניה מתים ברעב.

עמד רבי בנימין ופרנסה מכספו שלו. לימים חלה בנימין הצדיק ונטה למות. טענו מלאכי השרת לפני הקב"ה, והלא כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, ובנימין הצדיק שהחיה אשה ושבעת בניה לא כל שכן שתתן לו נפשו ותחיה אותו. קיבל הקב"ה את טענתם, ונוספו לו לחיות עוד כ"ב שנה.

לפי ניתן לתרץ ולהבין את שכרו הגדול של פנחס שחי לעולם, שהרי בגללו נעצרה המגיפה, נמצא שהחיה בכך את ישראל וא"כ ראוי הוא שיוסיפו לו מן השמים כנגד מה שהחיה את ישראל מדה כנגד מדה. זהו שאמרו "בדין הוא שיטול שכרו" ומהו שכרו? שיחיה לעולם!

עלון השבוע פרשת פנחס הנקדש לעילוי נשמת הרבני הנגיד ידיד מכון אהבת אמת ו"איש לרעהו"

הרה"ח אליהו בן רבי אברהם דוד רוזנגרטן ז"ל

נלב"ע ליל טו תמוז תשפ"א, ת.נ.צ.ב.ה.

שלוחה בזאת נחמה לרעייתו שתחי' ולבניו הר"ר אברהם דוד, ר' בנימין מנשה ור' משה יעקב ומשפחותיהם שליט"א

להתפלל ולבקש רחמים על היחיד ועל הרבים הזקוקים לישועה!

נלמד מהפסוק: פינחס בן אלעזר... ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (פרק כה-יא)
ובגמרא (סנהדרין פב): מבואר מעלתו הנשגבה של פנחס, שכאשר הרג את זמרי, נכנסו שבטו להרוג את פנחס. מה עשה הקב"ה: שלח מלאך והשחית בעם [כדי להטריד בני שבטו של זמרי שלא יהרגו לפנחס] כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר: "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה". שעשה פלילות עם קונו וחבטן לפני המקום. אמר לפניו, רבונו של עולם, על אלה יפלו כ"ד אלף מישראל? מכאן נדון ק"ו בעצמנו: אם פנחס שהיה שרוי בסכנה מאותם אנשים שביקשו את נפשו ובכל זאת התפלל להצלתם. על אחת כמה וכמה שיש על כל אחד מישראל להרגיש בצרתו של הזולת [שהוא ערב לון] ולהתפלל לישועתו.

כך כתב הרמב"ן (בראשית מו-טו) על כוחה של תפלה: "כל הצלחת הצדיקים ביצירתם וכל תפלות דוד מלכנו וכל תפלתנו נסים ונפלאות, אלא שאין בהם שינוי מפורסם בטבעו של עולם..."

ואף יש בכח התפלה לשנות סדרי בראשית כדבריו המאלפים של המאירי (ב"ק פ:): "אעפ"י שמשפטי האדם מצד תולדתו ומערכת מזלו מבוא גדול בעניניו ובהצלחתו ובמקורו, עד שדלת הנועלת לא במהרה היא נפתחת, מכל מקום אין בזה עכוב מכל וכל. אלא הדבר מסור לתפלה ולמעשים, ולעולם שערי תפלה או מעשים טובים לא ננעלו אלא מגינים בעדו, ומשנים עליו סדרי בראשית שלו, וזה דבר ראוי ומוכרח באמונה ובגדרי הדת."

הגאון רבי עזרא פיג'ו זצ"ל מביא (בספרו בינה לעתים - דרוש סא) כי סגולת מעלת התפלה היא נפלאות בעיני כל יודעה, כאשר יש לה כח גמור ויכולת מספיקה שישגי בה האדם את כל מבוקשו, בין היותו זכאי וראוי לכך, בין בהיותו חסר הזכות, כי לא תחזור ריקם בכל עת ובכל שעה, כאמרת חז"ל (דברים רבה ב-ז) שערי תפלה לעולם נפתחים.

ואמרו חז"ל (שם) אמר משה לפני הקב"ה: רבונו של עולם, כשאתה רואה בניך בצער ואין מי שיבקש עליהם רחמים, מיד עונה אותם. אמר לו הקב"ה: משה, חייך, בכל שעה שיקראו אותי אענה אותם, דכתיב (דברים ד-ז): "כה' אלוקינו בכל קראינו אליו".

ומוסיף בעל הבינה לעיתים שרואים יתירה מזו, שאפילו בהיות אדם חוטא, אם יתפלל לה', לא תשוב תפלתו ריקם. רואים זאת באזהרת שלמה ע"ה (קהלת ד-ז): "שמור רגליך כאשר תלך אל בית האלוקים וקרוב לשמוע מתת הכסילים זבח כי אינם יודעים לעשות רע". והיינו שהש"ת בחסדו הגדול קרוב לשמוע תפלת המתפללים שם בבית תפלתו, יותר מכאשר הכסילים החוטאים נותנים זבח ומקריבים קרבנות על חטאייהם, כאמרת חז"ל (ברכות לב:): גדולה תפלה יותר מן הקרבנות.

ומדוע הזבח והקרוב לכסילים האלו יועיל להם? משום "שאינם יודעים לעשות רע", שלא חטאו במזיד אלא בשוגג, מבלי שידוע בשעת החטא שהם חוטאים ועושים רע, אבל אם היו מזידיים, אין הקרבן מכפר כלל. אבל התפלה תועיל אפילו לחוטאים מזידיים, מעצם סגולתה.

מסופר בירושלמי (פ"ח תרומות ה"ד) על רבי יהושע בן לוי שנדרש להוציא מהעיר את עולא בר קשבי שברח לתוך העיר כדי להציל את

בזכות התפלה בבית הכנסת הגר"א...

סיפר מו"ר הגרי"ז גוסטמאן זצ"ל: אחרי המלחמה הנוראה נחרבו בוויילנא כל בתי הכנסת לגמרי, מלבד בית הכנסת של הגר"א זצ"ל שישודותיו עדיין היו קיימים, אך לא נשאר מהבנין עצמו אלא כותל אחד ועליו הכתובת "בית הכנסת של הגר"א".

ביקש הרב גוסטמאן מבעלי המלאכה שישפצו את הבנין כדי שיוכלו להתפלל שם. וכך עשו. בית הכנסת היה מוכן לתפלות יום הכיפורים, והתאספו שם כשלושת אלפים איש משארית הפליטה. התפלות היו שם בבכיות נוראות, ובפרט בעת הזכרת נשמות.

ואולם מיד אחרי יום הכיפורים אירע דבר נורא: כל הבנין על כל כתליו התמוטט ונפל עד היסוד. ולא נותרה שם אלא גומא עמוקה מאוד. המאורע היה לשיחת היום בכל העיר. הכל נדהמו ונשתוממו באומרם שאם הבנין היה נופל ח"ו בעיצומו של יום הכיפורים הרי כל המקום היה נעשה בית קברות גדול לכל המתפללים שם, רח"ל.

הרב גוסטמאן דרש וחקר אצל הבונים לדעת סיבת הדבר ונתברר שהיסודות היו רעועים מאוד ומדרך הטבע היה צריך ליפול הרבה קודם. והסיק מכך הרב גוסטמאן, כשהוא נרגש כולו, שהקב"ה רצה לזכות את שארית הפליטה להתפלל ביום הכיפורים בבית הכנסת של הגר"א, ולכן העמידו בדרך נס, ומשהתפללו בתוכו נעשית מצוותה והלכה לה.

הלמות עמלים

כוחה של תפלה...

כידוע, בשנת תקצ"ז אירע בצפת רעידת אדמה עזה אשר הרסה את רוב בתי העיר והרגה רבים וטובים מבניה, רח"ל. באותה שעה בשבת קודש היה כ"ק האדמו"ר רבי אברהם דוב אבריטשער זצ"ל (ומחבר ספר "בת עין"), בעת התפילה עם קהל חסידיו. כשהרגישו שהאדמה רועדת תחתם, החלו לנוס בבהלה אל מחוץ לבית הכנסת. מיד עצר אותם הרבי ואמר להם: "התכנסו ועימדו סביבי, אתפלל להש"ת שלא יארע לנו כל נזק".

ואכן, התרחש עמהם נס ופלא. תקרת בית הכנסת קרסה מלבד המקום בו עמד עם עדת חסידיו, חלק התקרה שמעליהם נותר בשלימותו.

לאחר שנים רבות, כאשר שוקם בית הכנסת ונבנה מחדש, בנו רק חצי מתקרת בית הכנסת והשאירו את חציה הישן כמות שהוא לאות ולזכר הנס הגדול שאירע שם, ואמנם בשנים מאוחרות יותר הוחלט מטעמי בטיחות לבנות את כל התקרה מחדש, והשאירו במקום מצבה המעידה על הנס המופלא.

הנה כי כן, רואים בבירור, את הגבול שהקב"ה שם למזיקים. בשעה שכל העיר הרוסה ואף תקרת אותו בית הכנסת חרבה, הרי זכות תפלתו של אותו צדיק עמדה לו ולעדתו שחצי תקרה תעמוד על תילה ואף אחד מהם לא נפגע.

גליון "שואלין ודורשינ"

אחריות גורלית...

מעשה באברך מחסידי כ"ק האדמו"ר בעל "אהבת ישראל" שאשתו חלתה וריחפה סכנה על חייה ואמרו הרופאים שצריך לנתחה. נסע האברך לרבו ושאל מה לעשות. השיב לו שלא ינתחו והש"ת יעזור שיהיה לה רפואה שלימה.

ואולם חותנו של האברך היה מחסידי כ"ק האדמו"ר רבי חיים מאנטיניא זצ"ל. נסע החותן לרבו ושאלו אודות בתו מה לעשות? השיב לו הרבי מאנטיניא שיעשו מיד את הניתוח והש"ת יעזור שיהיה לה רפואה שלימה. כעת נהיה מחלוקת בין החותן לחתנו, החתן אמר עפ"י רבו שלא לעשות הניתוח ואילו החותן אמר שיעשו.

חזר האברך לרבו בעל "אהבת ישראל" ומסר לו את הוראת האדמו"ר מאנטיניא לחותנו שצריך לעשות הניתוח. אך הרבי חזר שוב על דבריו שלא יעשו הניתוח. ואולם הרבי מאנטיניא עמד על דעתו שכן יעשו. לא ידע האברך לשיט עצות בנפשו ולא ידע מה לעשות. אמר לו רבו ה"אהבת ישראל": "אם כן המצב, שיגידו לרבי מאנטיניא שיקח הוא על עצמו את כל האחריות". ואכן הסכים לקחת על עצמו את האחריות להצלחת הניתוח.

סגר הרבי מאנטיניא את עצמו בביתו כל היום ההוא שנקבע לניתוח וביקש שלא יכניסו אצלו אף אחד. וישב עם ספר תהלים כשהוא מתפלל כל זמן הניתוח בדמעות לרפואת האשה עד שבישרו לו שהניתוח עבר בהצלחה ב"ה.

מתוך מאמר

המשך - תפלה על הזולת

יקם סערה לדממה...

כשהפליג הגה"צ רבי יצחק דוד גרוסמן זצ"ל לארץ ישראל (אחר ביקורו אצל רבו ה"בית אהרן" מקרלין), בהיותו בלב ים, התחוללה סערה בים שאיימה להפוך את האניה. בדיוק אז הפליגה אוניה בנתיב הנגדי ומפאת הסערה התנגשו שתי האוניות זו בזו. האוניה הנגדית עלתה על האוניה ששהה בה הרב גרוסמן ונשארה כך כשהאוניה תקועה מתנתתיה.

היה זה ביום שישי אחה"צ. באוניה התקועה למטה שררו אימה ופחד. האנשים בכו וזעקו לעזרה. אך רב החובל של האוניה העליונה היה רשע ושונא ישראל, הוא נתן הוראה לשלוח חבלים ולהעלות רק את הגוים. כך נוצר מצב שבאוניה למטה נותר רק קומץ יהודים. היהודים זעקו מקירות ליבם אל השי"ת שיושיעם.

בנתיים נכנסה השבת והרב גרוסמן חשב את השטריימל לראשו והחל כנהוג באמירת "הודו" פרק ק"ז בתהילים. הוא בקע רקיעים כשזעק את הפסוק "ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם" והמשיך לבקש בתחנונים: "יקם סערה לדממה ויחשו גליהם וישמחו כי ישתוקו וינחם אל מחוז חפצם"... לאחר סיום התפילה קידש בשלוה על היין.

הנוסעים המבוהלים היו במצב של יאוש. כל רגע יכול להתרחש אסון והאניה השקועה למחצה תטבע רח"ל. כולם הביטו בתדהמה על תעצומות הנפש של הרב גרוסמן כשקידש על היין ברוגע כאילו לא קורה דבר. הרב גרוסמן ביקש מהנוסעים להתחזק ולהאמין בהשי"ת שישועת ה' כהרף עין.

והנה לפתע אירע דבר בלתי צפוי לחלוטין: האוניה העליונה ניתקה ממקומה בבת אחת. התהפכה וכל נוסעיה הגוים ירדו במצולות. או-אז התרוממה האוניה התחתונה והמשיכה לדרכה עם קומץ היהודים שנותרו לפליטה בחסדי ה'.

לב ישראל

עצמו, והגויים דרשו מבני העיר להוציא אותו ולמוסרו לידם, ואם לא, יהרגו את כולם. ואכן רבי יהושע בן לוי הוציא אותו. אך אליהו הנביא לא דיבר איתו שלושים יום. והקשו שם: "והלא משנה היא?" [שכך צריך לעשות כדי להציל את הרבים] ותירצו "וכי משנת חסידים היא".

תמה על כך **החזון איש** (חושן משפט סימן כה): מה השאלה וכי משנת חסידים היא, הרי כך היה עליו לעשות. כלום היה עדיף להרוג את כולם, כאשר לפי ההלכה מוציאין אחד להצלת הכלל?

אלא מבאר החזון איש דבר נפלא, ממנו לומדים מהי כוחה של תפלה, וכך כתב: "שאין הקב"ה מזמין דבר כזה לחסידיו, ואם נזדמן לחסיד דבר כזה, צריך היה להתפלל שיצילוה ה', ותפלתו וודאי תקובל!"

קנאות לשם שמים

מעשה קנאות לכבוד השי"ת גורם להרבות שלום בעולם ולא מחלוקת!

נלמד מהפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" (פרק כה-יב) ואמרו חז"ל בגמרא: אמר לו הקב"ה למה, הקדים לו שלום שנאמר הנני נותן לו את בריתי שלום (סנהדרין פב). ועל הנאמר בפסוק: "תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה-יג) כתב הספורנו: מאחר שרב את ריבי, גם אני אצילו מכל מיני ריב והתנגדות והיה לו שלום מדה כנגד מדה.

כך לשון חז"ל (במדבר פליאה): "אין שלום אמר ה' לרשעים" (ושעיה מח,ב) "מכאן שהקב"ה אוהב את הרשעים"... מה פשרם ומובנם של דברי חז"ל אלו!?

ביאר הגאון רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל (בתורת מהרי"ץ) שכאשר רואים הרשעים שעומדים כנגדם כמו חומה בצורה מבלי להרתע ומבלי להתפשר, או-אז יסוגו אחור ויתנו מרגוע לנפשם וינחו מזעפם. וכדברי חז"ל (סנהדרין עא): "פיזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם".

כלומר: מה שמפזרים אותם ומתרחקים מהם ומהמונם, היא הנאה להם ולעולם. שכן עי"ז ירגעו מהאש האוכלת בקרבם להרע ולעקור כל חלקה טובה ביהדות. נמצא, שבמניעת הקב"ה את השלום מאיתם, הוא גם להנאתם ולטובתם, ומכאן שהקב"ה אוהב את הרשעים.

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א: ראובן רוצה לקנאות למען השי"ת ותורתו ולהוקיע ברבים את שמעון הגנב, ואולם יש לו נגיעה אישית שכן שמעון גנב ממנו ממון רב, האם מותר לו במקרה כזה לקנאות קנאת ה'!

והשיב: נאמר (בראשית לד-ה) "ויעקב שמע כי טימא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה והחריש יעקב עד בואם", ובמדרש נאמר על יעקב: "איש תבונות יחריש". וצ"ב: מדוע שתק יעקב והשאיר את כל העיסוק לבניו?

ויש לבאר זאת עפ"י אמרת חז"ל (ברכות לג): גדולה נקמה שניתנה בין שתי אותיות שנאמר א-ל נקמות ה'. והיינו שהכלל שהורונו חז"ל (בנזיר כג): "לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמן" כלל זה לא נאמר בענין נקמה וקנאות! שכן אלו צריכים להיות כולן לשם שמים! ונפסלים בתערובת של נגיעה אישית.

מעתה מובן הענין שאירע אצל יעקב. שכן במעשה שכס היה גם בזיון אישי מלבד גודל הנבלה שנעשה בישראל, שהרי הוא תיקן לבני שכס מטבע שווקים ומרחצאות (שבת לג). ואיך שילמו לו רעה תחת טובה. ולכן ברוב צידקותו חשש יעקב שבנקמו על בזיון בתו אולי תתערב ח"ו מחשבת נגיעה עצמית על זילזול כבודו וטובתו ולא תהיה כוונתו בלתי לה' לבדו, לכן "ואיש תבונות יחריש" והמתין בסבלנות עד בואם של בניו.

לאור זאת, גם בניד"ד, ראוי לראובן לא לקנא קנאת ה', מחמת הנגיעה שיש לו אצל שמעון, וישאיר מצוה זו לאחרים שיקנאו לשם שמים בלבד.

"כשיש פחד מהשי"ת - אין כל פחד אחר!"

מנין שאב פנחס את כוחו ועוז רוחו לעשות את מעשהו ללא פחד וללא מורא מכל הסובבים אותו? כנראה התשובה לכך נעוצה ברעיון הטמון במעשה שלפנינו:

פעם נסע כ"ק האדמו"ר מגור בעל חידושי הרי"ם זצ"ל בעגלה ועלו לפסגת הר גבוה מאוד. והנה אירע מאורע בלתי צפוי: בשעה שהעגלה ירדה במדרון התלול התחילו הסוסים לדהור, והנוסעים היו עלולים להדרדר לתהום. פחדו פחד מות כפשוטו.

הכל הביטו בפניו של בעל החידושי הרי"ם ונדמהו לראות שאין בו כל שינוי, כאילו היו נוסעים במישור! שאלוהו, כיצד עולה בידו לשמור על שיוון נפש במקום סכנה כה מוחשית? ענה להם: "מי ששרוי בכל רגע בפחד מות מאימת בוראו, אין לגביו כל חילוק בין מישור למדרון"...

שיח שרפי קודש

"בוודאי שעלי לחתום ראשון..."

בתקופה בה התנהל המאבק הידוע כנגד גיוס בנות לצבא ולשירות לאומי, באו אל הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל עם כרוז שנוסח בצורה חריפה, ותוכנו היה שלא לציית להוראות הצבא בקשר לענין זה, ובקשוהו לחתום.

כאשר ראתה רעיותו הרבנית את נוסח הכרוז, נבהלה ופחדה מאד. היא ביקשה מהשליח שהביא את הכרוז שילך תחילה לגאון **רבי צבי פסח פראנק** זצ"ל להחתימו שכן הוא רבה הראשי של ירושלים ורק אחריו יחתום בעלה.

שמע רבי איסר זלמן את דברי רעיותו ואמר לה: מפני מה את פוחדת? אם חוששת את שחותמי הכרוז ישלחו למאסר, אני אינני מפחד מכך שהרי כבר ישבתי במאסר ברוסיה הסובייטית. בוודאי שעלי לחתום ראשון על הכרוז שכן אני הנני מבוגר יותר...

בדרך עץ החיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מה יהיה?! / הרב נפתלי וינברג

בתיקון המידות ערך מרכזי, הם משפיעים על כל הסביבה את היפך מידות טובות. ואת זה קשה מאוד לשנות, שהרי הם לא מכירים בנגעי-עצמם.

אינני כותב את דעת עצמי, אלא את מה שאני שומע בקביעות מאנשי חינוך נכבדים שליט"א. "חייבים לעשות שיפוץ יסודי" - הם אומרים. סדר העדיפויות שלנו חייב להשתנות. נפסיק לחשוב על 'כמות' נתחיל לחשוב על 'איכות'!

אז הכי קל להתיימש ולומר: נו, שוין, ככה זה היה וככה זה גם יהיה. אבל אנחנו הרי יודעים שאסור להתיימש, מאדישות לא יוצא כלום ואולי המצב חלילה עלול להתדרדר. במקום זאת נזכור ש"במקום שאין איש השתדל להיות איש". נתקן ונפעל ככל יכולתנו ו"לא עליך המלאכה לגמור" אך כמובן שאין לך את הפריבילגיה "ליבטל ממנה". נתפלל להצלחה והקב"ה יראה שאנו עושים המקסימום ואז נזכה לסייעתא דשמיא!

השבוע מלאו חודשיים ל'אסון מירון'. הכאב, שתחילה היה כאב-אישי של כל אחד ואחד, שוב אינו בתוקפו הראשון. אז אדם שאף אחד ממשפחתו לא נפגע עלול לחוש שהאסון הזה שייך ל'עבר'.

אבל זו טעות מוחלטת! אוי לנו אם נחשוב כך! כי אם האיתות-השמימי של מירון לא ימלא את ייעודו הרוחני, מה יהיה?

ומה אומר אותו איתות? איננו נביאים, אבל מכיוון שברור שהקב"ה רוצה שנתעורר, אז לאחר האסון ציטטנו כאן כיצד האסון מעורר אותנו להתחזק בדרך-ארץ. ואם לא עכשיו - אימתי?

בכל נסיון של חיזוק השאלה בסוף היא מה השורה התחתונה? עם מה יצאנו למעשה? אז אנחנו באמת לא רוצים להישאר כאן עם חיזוק ערטילאי, אלא להפוך אותו למשהו שישנה לנו ולילדנו את החיים:

נצטרף למוסדות שכבר שילבו בתוך תוכנית הלימודים שעה שבועית של לימוד ענייני דרך-ארץ. המומחים אומרים שרק חינוך טוב מהיסוד מביא את התוצאות הרצויות. כבר תיארו בהרחבה בעבר את חוברות הלימודים המיוחדות שהפקנו בתחום זה, ולא נחזור כאן על הנושנות. אלפי ילדים שכבר קבעו בהן את לימודים יעידו במה דברים אמורים.

שלא נאמר חלילה האסון מאחורינו, ואנחנו ממשיכים את השגרה. ההתרחשויות בשנה וחצי האחרונות מוכיחות שזה ממש לא כך. קורונה, מירון, פסגת זאב. זה מזכיר את עונש הצרעת שמתחזק והולך כל עוד האדם לא למד את הלקח ותיקן את הטעון תיקון. האם חס וחלילה נישאר אדישים!!

האחריות הזו מוטלת על כולנו כאחד. הורים, מחנכים וכל יהודי באשר הוא. בשלב הראשון יש לחזק את ענייני דרך-ארץ עד קצה-האחרון, כעצתו הידועה של הרמב"ם שרק בהמשך תיקון המידה ניתן לחזור ל'שביל-הזהב'.

נתקשרו להתיעצות למשרדנו 02-5671812 וב"ה נעשה ונצליח!!!

לאחרונה פרסמנו כמה מאמרים בנושא של דרך-ארץ. קיבלנו תגובות בניסוחים שונים, אך התוכן הפנימי שלהם היה אחד: סוף סוף משהו אומר את מה שאנחנו חושבים. את האמת!

יחד עם זאת חובה להדגיש שגם היו קוראים שהתקשו לעכל את הנכתב - שלא לומר "לקו בהלם". אולי אחרי קריאת השורות הבאות, גם הם יצטרפו לראשונים:

מרגלא-בפומיה של החפץ-חיים זי"ע שציבור מורכב מ"שכבות" ובכך אין הבדל בין חוג זה לחוג אחר. הוא הרחיב את הרעיון ודיבר על דרגת הטמפרטורה של כל שכבה. נביא זאת בלשונו.

עם-ישראל כולו, וכן כל חוג וחוג בפני עצמו, מורכב מארבע "שכבות". למטה שוכנת השכבה ה'קרירה', מעליה השכבה ה'פשוטה', מעליה השכבה ה'חמימה' ומעל כולם השכבה ה'רותחת'.

יש את היהודי הקריר. הוא אמנם מסורתי, אבל "אוחז בציצית ולא לובש אותה", ובמקום כיפת-בד הוא חובש "כיפת שמים"...

מעליו ניצב יהודי שאיננו 'קריר' חלילה, אבל החיבור שלו ליהדות 'פושר'. מעליו ישנו את היהודי שמחובר ליהדות ב'חום', ומעל כולם היהודי שהאידישקייט מעלה אצלו אדים-רותחים...

ברמה כזו או אחרת, החלוקה לא פוסחת על קבוצות וחוגים. כולם מאופיינים ברמות שונות של חום, ולגבי ענין זה לא ממש מה משנה מה קוד הלבוש של הקבוצה המסוימת.

השאלה היחידה שמעניינת אותנו היא: ממי הקב"ה מצפה ודורש יותר? מי צריך לשמש כדוגמא המייצגת של היהדות - בבחינת 'כזה ראה וקדש'? מי צריך להוות את הגורם שיאמרו עליו 'אשרי אביו שלימדו תורה' 'אשרי רבו שלימדו תורה'?

ברור שהדרישה הגבוהה ביותר מכוונת למעגל הפנימי ביותר, או לשכבה הגבוהה ביותר. וכאן ניתן לקבוע בזהירות, שהמצב - לעומת המצופה - לא מספיק טוב.

היינו מאושרים לקבוע ולפרסם בריש-גלי ש"אצלנו הכל בסדר". אך מי שנחשף ולו-במעט לתקשורת החרדית, על סוגיה וגווינה, נחשף לעיסוק כל-כך מאסיבי בשלילי ותוהה מה קורה לנו!! הלא התפקיד שלנו לשמש כמגדלור ענק, להשפיע למעגלים החיצוניים שפע של דרך-ארץ, מידות טובות ואהבת ישראל!

חייב להיות ברור: גם כאשר אדם משוכנע שדרכו צודקת, וגם כאשר הוא מצליח יפה לְדַבֵּר את עצמו זה לא מספיק. כי לא מספיק שהוא ישכנע את מכריו ושכניו.

הוא צריך לשכנע בכך גם את הקדוש ברוך הוא...

מי שיתבונן נוכח 'ירידת הדורות', מי שינסה לערוך השוואה בין מה שהיה 'פעם' לבין מה שהוה 'היום' יגיע למסקנה פשוטה: הסכנה העיקרית לקיום ערכי-האמת שלנו לא נובעת מלחץ חיצוני אלא להיפך. מלחץ פנימי. כאשר אנשים בתוכנו לא רואים

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

סיפורי צדיקים

גליון 473
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה לקיבוץ על ידי יוסי לירנצ'וביץ

סיפורי חז"ל

יכפר לכל הקהל שיהיה נוכח בברית
 אמרו רבותינו, בזמן שמלכות אפרים מנעו את המילה, עמד אליהו הנביא וקנא קנאה גדולה, שנאמר (מלכים א' י"ט - י') "ויאמר קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל" וגו'. אמר לו הקדוש ברוך הוא, חייך שאין ישראל עושים ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. כיוון שאמר הקדוש ברוך הוא לאליהו שיהיה נוכח בכל ברית מילה, אמר אליהו להקב"ה: אתה ידעת שאני מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה בעל הברית בעל עבירה ח"ו, לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השם יתברך שיכפר לבעל הברית על עוונותיו, והמשיך עוד אליהו ואמר: אפשר יהיה המוהל בעל עבירה חלילה, הבטיחו השם יתברך שיכפר גם לו, המשיך עוד אליהו הנביא ואמר: אפשר יהיו הקהל שם בעלי עבירות ח"ו ולא אוכל לסבול. הבטיחו השם יתברך שיכפר לכל הקהל שיהיה נוכח בברית.

(טעמי המנהגים בשם המדרש)

פרשת השבוע

רבי שלמה לוריא המהרש"ל זיע"א, היתה תחת בית מדרשו חנות ירקות. בעל החנות נקרא ר' אברהם, הוא היה אדם צנוע ושקט ודבר אין לו עם שום אדם, חנות זו שימשה לו גם לדירה בה חי. והנה לילה אחד קם המהרש"ל ושמע כי ר' אברהם לומד סוגיא עמוקה מאד, ומפרשה ברחבות ועמקות, הוא הבין כי ר' אברהם הצנוע הנהו גברא רבא. מה עשה? שלח שליח שישאל אותו שאלה עמוקה בש"ס, בבוא השליח השיב לו ר' אברהם כי הוא עם הארץ ולא ידע מאי קאמרי רבנן, המהרש"ל לא שקט ושיגר שוב את שליחו, ואכן לאחר הפצרות וגוזירה מצד מרא דאתרא, פתח ר' אברהם פיו והאירו דבריו בחכמה ובקיאיות הפלא ופלא, ורק התנה מצדו כי המהרש"ל ישמור הדבר בסוד ולא יודע אודות למדנותו לשום אדם. מאז נמשך הדבר שהיה המהרש"ל מפלפל ומשוחח עמו בעמקי ורוי תורה, ואיש לא ידע מאומה. בשנת של"ג כשעמד המהרש"ל להסתלק לשיבה של מעלה, ציווה לפני מותו כי ימנו לרב עירו לובלין את ר' אברהם מוכר הירקות, כי אין גדול כמוהו. צוואת המהרש"ל בוצעה רק לאחר תחנונים והפצרות רבות. ומסיים החיד"א: "ומי שיש לו לב יקח מוסר השכל, עד כמה הצניעות והענוה היא אמצעי להגיע לתורה לשמה ולחכמה, כי תורתו מכרות עליו כי הוא רם ונשא וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים."

איש על העדה (כ"ז - ט"ז)
 מסופר על חסידי רייסיין שהסתופפו אצל המגיד הגדול ממעוריש זיע"א, שהתאוננו פעם לפני רבם שהדרך למקומו רחוקה מאד, וקשה להם לבוא אליו בכל עת, ומאידיך צר להם להיות זמן כה רב בלי מורה ומנהיג. הוציא המגיד בגד מבגדיו וחגורה ומקל, ואמר להם: קחו את החפצים הללו ותמסרו אותם לאיש ששמו מענדלי שנמצא בוויטעבסק, ובכל זמן שיהיה קשה לכם לבוא אלי, תוכלו להסתופף בצלו. נסעו החסידים לוויטעבסק והתחילו לחקור ולדרוש היכן גר כאן ר' מנדלי? והרה"ק רבי מנדלי עדיין לא נתפרסם. אז אמרו אנשי העיר לא נמצא כאן איש כזה, הוסיפו החסידים לחקור ולדרוש, עד אשר פגשו באשה אחת ואמרה להם, רבותי מה תבקשו? השיבו לה, את ר' מנדלי אנו מבקשים, אמרה להם רבי מענדיל אין כאן, אבל סתם מענדלים נמצאים כאן הרבה, וגם חתני נקרא בשם מנדלי. הבינו האנשים כי זהו האיש שהם מבקשים, סרו אל ביתה ומצאו את חתנה ומסרו לו את החפצים של המגיד. לקח רבי מענדל את הבגד ולבש אותו, חגר את החגורה ואת המקל אחז בידו, מיד לא הכירוהו האנשים כי לעיניהם נהפך לאיש אחר-איש על העדה - ופחדו נפל עליהם.
 ויסמך את ידיו עליו ויצוהו (כ"ז - כ"ג) מסופר בשם הגה"ק החיד"א זיע"א: שמעתי מפי זקן כי מקובל בידו, שבימי

זמני השבת

זמני יציאת השבת
 ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:03

פרשת פינחס

זמני כניסת השבת
 ירושלים: 7:13 ת"א: 7:29

לר' יהודה לייב בקשה, לשלוח אליו את חתנו החשוב, כדי שיראה ויבדוק מה קרה עם שעון השמש, ואולי יפתור לו את המסתורין. בתחילה דחה רבי שניאור זלמן את הזמנת המושל, הוא היה עסוק בלימודיו ובעבודת ה', ולא רצה לבטל זמן יקר, על מה שנראה לו כדברים בטלים, מסיבה זו עצמה הוא גם לא היה מעוניין בהיכרות עם אצילים פולנים כלשהם, פשוט חבל היה לו על הזמן, זמנו היקר שהיה מוקדש ללימוד התורה.

אולם חוקה עליו בקשת חותנו ללכת אל המושל רק בפעם הזאת, ר' יהודה לייב סגל הסביר לחתנו, כי אם יעלה בידו לפתור את התעלומה, יהיה בכך קידוש השם במידה גדולה, מלבד הסיכוי לזכות בכך באהדת המושל שיהיה אסיר תודה, דבר שתמיד יכול לבוא לתועלת לחותנו ולכל היהודים הגרים באזור בו שולט המושל.

לכסוף נכנע בעל התניא ללחץ וקיבל את ההזמנה, בליווי חותנו הוא הגיע אל אחוזת המושל, ואם כי הוא ידע את השפה הפולנית היטב, לא היה מוכן לדבר עם המארח בשפה זו, אלא דיבר עמו בשפת האידיש, כשחותנו משמש לו למתורגמן. לאחר שבחן את שעון השמש היטב מספר פעמים, ובשעות שונות גם כשהוא פעל כשורה, וגם כאשר אחר הצהריים הוא סירב ללכת בתלם, הגיע רבי שניאור זלמן למסקנה אותה הציע בפני המושל: לפי דעתי אמר, המבוססת על לימודי התלמוד, בלי ספק נמצאת כאן בסביבה גבעה במרחק של חמישה עשר ק"מ מכאן בכיוון דרום מערב, ובראש הגבעה יש אילנות גבוהים המסתירים לקרני השמש בשעות מסוימות של אחר הצהריים, לאחר שהשמש עוברת את הגבעה הזו, וקרניה שוב אינם מופרעות על ידי האילנות הללו, חוזר שעון השמש לפעול כתיקונו.

המושל הוקסם מדברי המלומד היהודי הצעיר ואמר: מיד אשלח אנשים בכיוון האמור, כדי לבחון אם באמת נכון הדבר. באותה שעה היה נוכח במקום פרופסור מרסל, ראש המוסד החינוכי שבחסות הנסיך סצזינסקי. הוא שם ללעג ולקלס את דברי רבי שניאור זלמן, והעיר דברים מלאים שנאה כבושה, עם משונה זה העם היהודי, אמר, כל דבר הם יודעים ולומדים מהתלמוד שלהם, זליג הרופא יודע כל מיני רפואות וטיפולים שונים ומשונים מהתלמוד, ברוך הגנן יודע כיצד להעלות את פוריות האדמה, וגם זה למד מהתלמוד, זנוויל הסוחר יודע כיצד לרמות את האצילים הפולניים, כנראה גם כן מהתלמוד, והנה עתה בא צעיר זה, ומנסה לשכנע אותנו כי הוא יכול לפתור בעיה מדעית זו אף הוא לפי התלמוד, הבלים ושטויות.

פתרון גאוני ופשוט של "בעל התניא" זיע"א

הרה"ק "בעל התניא" זיע"א, היה חתנו של ר' יהודה לייב סגל, שהיה סוחר גדול ובעסקיו המסועפים היו קשרים הדוקים עם האצילים של המחוז, לרבות את מושל וויטבסק וכן פקידים ממשלתיים אחרים. חדשים ספורים לאחר חתונתו של בעל התניא הסב על עצמו את תשומת לבו של המושל, ומעשה שהיה כך היה:

בגינת הנוי הנהדרת שהקיפה את ביתו המרווח של המושל שעמד בפרבר העיר, היה שעון שמש משוכלל ואמנותי שעמד מול הכניסה הראשית (שעון שמש הנו לוח שבמרכזו ניצב קנה לפי תנועת צלו של הקנה על הלוח נקבעות שעות היום, לפני המצאת השעון הרבו אנשים להשתמש בשעוני שמש), המושל היה גאה מאד בשעון שמש זה, אותו הוא נהג להציג בגאווה לאורחיו רמי המעלה.

יום אחד אחר הצהריים הבחין המושל למורת רוחו הרבה, כי שעון השמש אינו פועל כשורה, הוא לא ידע מהי סיבת הדבר הנה השמים בהירים וכחולים השמש זורחת מבלי שענן יכסה אותה ושעון השמש סירב בכל זאת להראות את השעה הנכונה מאוחר יותר תיקן השעון את עצמו והחל פועל כשורה המושל שעקב אחרי השעון גם למחרת היום גילה להפתעתו כי בבוא אחר הצהריים בין השעות שתיים ועד חמש, השעון אינו מראה את השעה הנכונה, למרות שהשמים בהירים ולא נראית שום סיבה סבירה להתנהגות מוזרה זו.

מה עשה המושל, הוא הזמין מומחים שונים, ובמיוחד אסטרונומים, שיבדקו את שעון השמש וימצאו את הסיבה לדבר המוזר הזה? אף אחד מן המומחים לא היה מסוגל לגלות מה באמת קרה לשעון השמש, ומדוע הוא מתנהג בצורה כה מוזרה. הנסיך לא התייאש וקרא לכל מיני אנשים מלומדים ומדענים גדולים מכל הסביבה, שינסו הם את מולם בפתרון תעלומת שעון השמש, אך כולם כאחד לא הצליחו לפתור את התעלומה הגדולה והעלו חרס בידם. וכך עמדה התעלומה בעינה זה למעלה משנתיים ימים.

יום אחד בהיר כשמש, נודע למושל של וויטבסק כי לסוחר היהודי ר' יהודה לייב סגל יש חתן מלומד ומוכשר מאד, אשר אומרים עליו כי מלבד ידיעותיו הגדולות בעניינים יהודיים ויהדות, בהם היה המושל מעוניין מעט מאד, הוא גם מלומד גדול במדעים השונים. מיד כשנודע לו למושל על כך, שלח

מישל ונמשל

איש אשר יתן לכהן לו יהיה

משל לגנרל גדול שפקד על עשרות אלפי חיילים, והיה מבזבו את החלק הגדול ביותר של הכסף, שהממשלה הקציבה לגדודו ושנסמר לפיקוחו. החיילים סבלו רעב ומחסור וככל שהגנרל הרבה לבזוזם, בה במידה הרבה להתנהג עמם בחומרה. בכך התכוון להטיל עליהם פחד, כדי שתמיד יהיו שרויים במורא מפניו ולא יהינו להתלונן עליו.

לימים בא המלך עם פמלייתו לחוות בתמרונים, הרהיבו החיילים בנפשם שסבלם כבר היה קשה מנשוא, והתלוננו על הגנרל בפני המלך, וכשהשתכנע המלך בנכונות התלונות של החיילים, קצף מאד ומיד הדיח את הגנרל והשליכו לבית באסורים כמו פושע. כדי שלא להפסיק את התמרון החשוב, שאל המלך באותו מעמד את החיילים, אם יש ביניהם מי שמסוגל לפקד על התמרון במקומו של הגנרל המודח? מה נשתומם המלך ופמלייתו, כשטוראי פשוט קיבל על עצמו את הפיקוד, ומעשה מומחה העביר את התמרון בהצלחה. פנה המלך אל הגנרל האסור: ראה, בזבזתי עליך עשרות אלפי רובלים, בעוד שטוראי פשוט זה עלה לי בסך הכל כמה רובלים לשנה, הפקדתיך על משרה כה רמה, הממשלה העלתה אותך לגדולה, הפקידה בידך שררה על אלפי חיילים, ואתה לקחת את המזון והציוד שהיה מיועד לטובה החיילים ובזבזת בזדון על תאוותיך והנאותיך. מובן מאליי שענשו היה חמור מאד.

והנמשל: כך מתרחש גם עם העשירים האנוכיים, שמשתדלים לבזבו הון על כל מיני תאוות ועינוגים, ומוניחים את חובתם לתמוך בתורה ובלומדיה. צריך לזכור "איש אשר יתן לכהן לו יהיה" רק מה שתתן לכהן, ללומד התורה, הוא לבדך ישאר בידך

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

"האמת כמוה כגרון המקצץ את כנפיהם של אנשי מדע יהירים" השיב בשקט ובקור רוח רבי שניאור זלמן, שהתעלם מהפגיעה המכוונת שבדברי הפרופסור. גם זוהי ציטטה מהתלמוד? שאל הפרופסור בלעג מושחו, "לא, במקרה זוהי אמרה של המדען היווני באלן", השיב רבי שניאור זלמן, והפרופסור המלומד נשאר מבוויש על כי הפגין ברבים את בורותו, ללא קשר עם תוצאות דו קרב מילולי זה בין הרבי והפרופסור, הושפע המושל מדברי הצרפתי עד כי וויתר על הרעיון לבדוק את דברי הרב היהודי הצעיר, רבי שניאור זלמן חזר הביתה ופנה ללימודיו, הוא הסיח דעתו מהתנהגותו המעליבה של הפרופסור וכל הענין נשכח מלבו.

לא כן חותנו ר' יהודה לייב סגל, הוא נפגע עמוקות מדבריו הפוגעים של הצרפתי, מה גם שבלבו פנימה היה בטוח כי חתנו צודק. הוא הצטער על כך שהמושל הושפע מדברי הפרופסור הצרפתי, ששם ללעג את דברי חתנו. מה עשה ר' יהודה לייב? הוא נפגש לעתים קרובות עם חוגי ידידיו של המושל ודיבר אתם על העניין, תוך הדגשת צדקת רעיונו של רבי שניאור זלמן. אחדים מידידי המושל נתרשמו מפשטות ההמצאה, והחליטו לבדוק אותה בלי ידיעת המושל, הם שלחו שליחים למקום אותו ציין רבי שניאור זלמן, והופתעו לראות כי דבריו קולעים במאה אחוז, בכיוון שצויין על ידו ובערך במרחק שקבע, נמצאה גבעה ובראשה קבוצת עצים גבוהים שהסתירו בשעות אחר הצהרים את קרני השמש. הם שכרו אנשים כדי לכרות את העצים הללו.

כך ארע שביום בהיר בא מנהל האחווה של המושל אל אדוניו בריצה, כדי להודיע לו כי הנה ראה זה פלא, שעון השמש שוב פועל כשורה ועוד בשעות אחר הצהרים הקריטיות בהן הוא רגיל היה להשתטות ולערוך שביתות, לשמחתו של המושל לא היה קץ, והשמועה על כי שעון השמש הטיב את דרכו, נפוצה חיש בקרב כל האצילים, כולם הכירו וידעו עתה כי פתרונו של המלומד היהודי הצעיר היה הנכון, והוא הצליח לפתור את התעלומה שכל המדענים נכשלו בה, הדבר גרם לקידוש השם גדול ומעתה עלה ערכו של רבי שניאור זלמן בעל התניא בעיני המושל ובעיני חוגי האצילים המקורבים אליו, דבר שהקל מאד את חיי היהודים בזמן ההוא.

צ'ין אדם לחברו

ואהבת לרעך כמוך

מסופר על הגאון הקדוש מוילנא זיע"א, כשהיה ילד יצא פעם לשחק עם חבריו, ראה אותם משחקים בנדנדה, זה עולה וזה יורד, פירש מהם ונכנס לביתו. שאל אותו אביו: אליהו יקירי, למה אין אתה משחק עם חבריך? השיב הילד: כתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך" ואיך אני יכול לעלות את עצמי ובו בזמן להשפיל את חברי ולגרום לו לרדת.

לבקר חולה גלמוד ששכב ללא הכרה

מסופר על הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א, שכמה פעמים נסע לבית החולים "הרצוג" לבקר גלמוד ששכב הרבה זמן מחוסר הכרה. והיה מדבר עם צוות הרופאים על מצבו. וכששאלו אותו למה מטריח עצמו? הרי החולה לא יודע כלל שביקרת אצלו. ענה רש"ז, כשאני בא לבקר אותו, והרופאים יראו שאני מטריח את עצמי למען אותו חולה גלמוד, ממילא יעשו גם הם השתדלות עבורו. וכאף אחד לא מתעניין בשלומי, אין הרופאים חייבים תשובה לאף אחד, אבל כשידעו שאני אבוא לבקר, יהיו חייבים להכין תשובות, וזה יהיה לתועלת החולה.

חסד בגופו

מסופר על הרה"ק רבי אברהם גניחובסקי זיע"א (מראשי ישיבת טשיבין) שאחד התלמידים בישיבה נסע לשבת לביתו בבני ברק, כשהגיע הביתה הבחין שהשאיר את המטריה באולם חתונות בירושלים, התקשר אותו בחזר לטלפון הציבורי בישיבה, ור' אברהם ראש הישיבה שעבר סמוך למקום, ניגש והרים את הטלפון המצלצל. הבחור שהיה חדש בישיבה, לא זיהה את קולו של ר' אברהם, וביקש ממנו לחפש את אחד מחבריו לחדר. כעבור מספר דקות חזר ר' אברהם ואמר: "לא מצאתי אף אחד מהם, במה אוכל לעזור?" הבחור מעבר לקו עדיין לא הבחין שהוא מדבר עם ראש הישיבה, ביקש ממנו שימסור לאחד מחבריו כי הוא שכח את המטריה שלו באולם פלוני בירושלים, ואודה לו אם יוכל להביאה משם. ביום שישי נקש רבי אברהם על דלת ביתו של אותו בחור ובידו המטריה, הבחור נשאר לעמוד על מקומו המום. הוא הופתע לגלות ולהיווכח, שראש הישיבה שלו לא חשב פעמיים, פשוט הלך לאולם, מצא את המטריה והביא אותה איתו לבני ברק.

תילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל) יום ראשון כ"ד תמוז הרה"ק רבי יצחק יואל ראבינאוויטש מקאנטיקוויבא ב"ר גדליה אהרן (תרמ"ה) יום שני כ"ה תמוז רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק - שצ"ט) הגה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר (שאגת אריה - תקס"ה) הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור לשמים - תקצ"א) יום שלישי כ"ז תמוז הגה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור שו"ע - תרמ"ו) יום רביעי כ"ז תמוז הרה"ק רבי משה חיים טויב ב"ר יצחק איזיק מקאלוב (תקצ"א) יום חמישי כ"ח תמוז הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק (תקס"ו) הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה מאוהעל - תר"א) יום שישי כ"ט תמוז רבי שלמה יצחקי ב"ר יצחק (רש"י הקדוש - ד"א תתס"ה) הרה"ק רבי משה מזאלישין ב"ר גרשון (משפט צדק על תהלים - תקצ"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א מ"ס "גם אני אודי" ו"סדרים יוסף הדר"ם על המצוות.

הגבחת התורה (ח)

א) המגביה הספר תורה בסיום הקריאה, יודר כשיושב עם הספר תורה, שלא יחויק הספר תורה על ברכיו, אלא יאחזו בידיו בעמודי הספר תורה. (שערי אפרים, שער י' סעיף י"ח)

ב) המגביה הספר תורה, יעמיד סוף פתיחת העמודים שמשני הצדדים במקום התפירות, שבין יריעה ליריעה, כדי שאם יקרע חס ושלום, יקרע רק התפירות, ולא יקרע היריעה עצמה. (שערי אפרים, שער י' סעיף י"ז)

מברכים חודש מנחם-אב
המולד ליל שבת בשעה 9:59
9 חלקים
ר"ח יהיה בשבת קודש

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות
גל פז

פרשת פנחס

והמדרש - מדרש פליאה: מה העניין להרכיב את התמידים, הרי הכבשים יכולים להלך ברגליהם? ועוד, למה דוקא על הגמל? ועוד, הלא הגמל הוא הבהמה הגבוהה מבהמות המשא ואם כן איך היו רגליהם נוגעות לארץ?

בספר "שמי ושם אבות" מביא לבאר את דברי המדרש:

מובא בילקוט (בראשית טז): "אמרו, אותו היום שהעלה אבינו אברהם את יצחק בנו על גבי המזבח תיקן הקב"ה שני כבשים אחד בשחרית ואחד בין הערביים, שנאמר 'את הכבש האחד וגו'', וכל כך למה, שבשעה שישאל מקריבין תמידין על המזבח וקוראין את המקרא הזה 'צפונה לפני ה' ' זוכר עקדת יצחק בן אברהם".

ומובא בזה"ק בפרשתנו על פסוק זה: "את הכבש אחד תעשה בבוקר, מאי 'בבוקר'? דא בוקר דאברהם, דכתיב 'וישכם אברהם בבוקר'... דאשתמודעא ולקבל בוקר דאברהם אתקריב קרבנא דא. קרבן דבין הערביים - דא יצחק, ולקבל ערב דיצחק אתקריב מנלן, דכתיב 'ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב', וערב דיצחק הוא והא אוקימנא".

נמצינו למדים שכנגד אברהם ויצחק ציווה הקב"ה על שני תמידים, בוקר וערב, כבש של בוקר - כנגד תפילת שחרית של אברהם, וכבש של בין ערביים - כנגד תפילת ערב של יצחק אבינו.

והנה אמרו חז"ל (ברכות כו:): על תיקון תפילת שחרית ומנחה על ידי אברהם ויצחק: "אברהם תיקן תפילת שחרית - שנאמר 'וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם', ואין עמידה אלא תפילה, שנאמר 'ועמד פינחס ויפלל'. יצחק תיקן תפילת מנחה - שנאמר 'ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב', ואין שיחה אלא תפילה, שנאמר 'תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפך שיחו'".

והנה תפילתו של יצחק נזכרה בכתוב בסמוך לשליחות של אליעזר לארם נהריים כדי למצוא את זיווגו של יצחק, ובוודאי היתה תפילתו בעד הצלחת זיווגו. והנה נאמר שם (כז, טג-טד): "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל". ופירש רש"י: "ראתה אותו הדור ותוהא מפניו". וברמב"ן פירש שלא נפלה ממש אלא זו לשון הטיה, שהטתה עצמה לצד אחד להסב פניה ממנו, "עשתה כדרך מוסר הנשים לעמוד בהצנע". הרי שתיכף לתפילתו התקיימה בקשתו - "והנה גמלים באים", וגם רבקה עשתה מעשה נשים והסכימה דעתה אליו.

ויש לפרש שדבר זה רמז במדרשו, שמאחר שהקב"ה נתן לישראל מצות הקרבת שני תמידים כנגד תפילותיהם של האבות, היו ישראל עושים מעשה - "מרכיבין אותן על גבי הגמל", היינו שהיו משמיטים אותם עד אשר נגעו רגליהם בארץ, כל זה רמז לאותה תפילה של יצחק אבינו שנתקבלה תיכף לרצון לפני הקב"ה - כן יהיה בקרבן התמידים, כשם שרבקה הגיעה מיד לאחר מכן והיסתה עצמה עד כי נראית כנופלת מעל הגמל לאות של מוסר והצנע, שהסכימה להיות ליצחק לאשה, כן יתקבלו אותם תמידים לרצון על המזבח.

"וישעיר עזים אחד לחטאת לה' " (כח, טו).

כתב הגאון רבי צבי הירש פרבר זצ"ל בספרו 'כרם הצבי': מדוע בכל הפרשה נאמר "לחטאת" ורק בשעיר ראש חודש נאמר "לחטאת לה' "? אין המשמעות היא שהאדם חטא לה' שאם כן היה צריך לומר "לחטאתם לה' ", ואז היה ברור שהחטאת מוסב על האדם שחטא לה'. לפיכך דרשו חז"ל (שבועות ט.) שהכוונה היא כלפי הקב"ה כביכול, האומר לישראל להביא כפרה עליו על שמיעט את הירח.

ולכאורה צריך להבין על מה ולמה צריכים ישראל להביא כפרה, הרי הלבנה היא זו שקטרגה על הירח וביקשה למעטה, והשי"ת אמר לה למעט את עצמה ולבסוף פייס אותה, אם כן מה מקום לישראל להביא כפרה, הלא הם כלל לא פגעו בלבנה?

ויש לפרש כי לאחר טענת הלבנה "אי אפשר לשני מלכים שישמשו בכתר אחד" (חולין טו:), אפשר היה להגדיל את אור החמה ובכך להשבית את טענת "שני מלכים בכתר אחד", מדוע צריך היה להקטין את אור הלבנה ולאחר מכן לפייסה. אלא המניעה היתה מצד ישראל, כמו שאמרו במסכת חגיגה (דף יב.) כי מתחילה רצה השי"ת להרבות את אור החמה, אך כשראה שאין הדורות ראוים לכך עמד וגנז את האור לצדיקים לעתיד לבוא.

נמצא כי סיבת מיעוט אור הלבנה היא בשביל ישראל, שאם היו ישראל ראויים היתה החמה מתרבה ולא היה צורך למעט את אור החמה, על כן בדין שיביאו כפרה על כך, ולעתיד לבוא יתקיים הכתוב (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור חמה, ואור החמה יהיה שבעתיים".

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח" (כז, א).

לשם מה הדגישו בנות צלפחד שאביהן לא היה בעדת קורח?

ביאר בספר 'תפארת הגרשוני': הגמרא (ב"ב קיט:) מבארת שכך היה מעשה בנות צלפחד: "שהיה משה רבינו יושב דורש בפרשת יבמין. שנאמר 'כי ישבו אחים יחדו', אמרו לו: אם כבן אנו חשובין - תנה לנו נחלה כבן, אם לאו - תתייבם אמנו".

והנה אמרו חז"ל (במ"ר ית, יט) על הפסוק "וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה" שעדת קורח "חיים וקיימים עד עכשיו". ואם כך, אם צלפחד היה בעדת קורח, הרי שהוא חי גם בשעת בקשת הנחלה וממילא אשתו אינה יכולה להתייבם. לכך הדגישו הבנות "אבינו מת במדבר" אך לא כפי שמתו עדת קורח - "והוא לא היה... בעדת קרח" שנתרתו בחיים. ולכן אם משה אינו מחשיבן כבן - "תתייבם אמנו"!.

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו. ויקרב משה את משפטן לפני ה' " (כז, ג-ה).

שאל הרה"ק החידושי הרי"ם ז"ע, מה נפקא מינה בזה שאמרו ש'הוא לא היה בעדת קורח'?

ועוד צריך להבין, למה הקריב משה את משפטן לפני ה'?

ותירץ, שבנות צלפחד חשבו שאולי יוכלו להחניף למשה בכך שיאמרו לו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה... בעדת קורח', והיינו שהוא כן רצה שאהרן יהיה הכהן גדול והיה נגד קורח, אלא ש'בחטאו מת'. וכששמע משה רבינו את דבריהן החליט לא להורות דין זה כי אולי חס ושלום יהיה חשש קטן של נגיעה של חנופה, לכן מיד 'ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

מובא בספר 'אוצר חיים': אל רבה של טרנופול, רבי יוסף באב"ד זצ"ל, בעל מנחת-חינוך, באו שני בעלי בתים לדין תורה. אחד מבעלי הדין אמר, תוך כדי הבעת טענותיו, "אני הכרתי את אביו של רבינו, וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אשר היה המסדר קידושין שלי בחתונתי".

פנה הרב מיד אל הצד שכנגד ושאל אותו, "האם גם אצלך היה אדוני אבי ז"ל המסדר קידושין?" ענהו הלה, "אני יליד לבוב, והתיישבתי בטרנופול רק לפני כמה שנים, כך שלא זכיתי שהוא יסדר לי קידושין".

ענה הרב, "אם כך אני פסול מלדון בדינכם, שמא תהיה דעתי נוטה לצד זה שהיה מכר של בית אבא; כמו שמצינו אצל משה רבינו שלא הזדקק לדון את דינם של בנות צלפחד לאחר שאמרו שאביהם לא היה בתוך עדת קורח".

(ילקוט מאיש לרעהו, מאת הרב יצחק שקופ)

"ויסמך את ידיו עליו ויצאנהו פאשר דבר ה' ביד משה" (כז, כג).

כך פירש רש"י: "ויסמך את ידיו - בעין יפה", יותר ויותר ממה שנצטווה, שהקב"ה אמר לו 'וסמכת את ידך', והוא עשה בשתי ידיו ועשאו ככלי מלא וגדוש, ומלאו חכמתו בעין יפה".

ויש להבין היכן נרמז דבר זה ש'עשאו ככלי מלא וגדוש'? ועוד, אם הכלי רק 'מלא' - אזי אינו 'גדוש', ואם הוא 'גדוש' ועולה על גדותיו אזי אינו רק 'מלא'? והנה בסוף חומש דברים (לד, ט-ט) נאמר: "ויתמו ימי בכי אבל משה, ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו" - אותה סמיכה האמורה בפסוק שלפנינו. אך הוקשה לרש"י: כיצד יתכן שהיה "יהושע בן נון מלא רוח חכמה", הלא חז"ל אמרו (תמורה טו.) שבימי אבל משה נשתכחו מישאל שלושת אלפים הלכות, וא"כ לכאורה יהושע לא היה יכול להיות "מלא רוח חכמה", אלא חסר מעט!

על כן פירש כאן רש"י ש'שמה עשאו' ככלי מלא וגדוש" - לא רק 'מלא' אלא גם 'גדוש' ועולה על גדותיו, ואולם בימי אבלו של משה שנשתכחו שלושת אלפים הלכות נחסר הגודש מרוח חכמתו של יהושע והיה רק בבחינת "יהושע בן נון מלא רוח חכמה", אך כבר לא 'מלא וגדוש רוח חכמה'...

"ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' פבשים בני שנה תמימים שנים ליום עלה תמיד" (כח, א).

מובא בילקוט שמעוני (רמז תשעז): "אמר ר' יודן בר רבי סימון, שני תמידין היו ישראל מקריבין בכל יום היו מרכיבין אותן על גבי הגמל והיו רגליהן נוגעות לארץ".

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תפלה התלויה במסירות נפש

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמת מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה יא)

מלשון הפסוק שלפנינו משמע שעצר פינחס את המגפה בזכות קנאותו למען כבוד שמים, ואולם מלשון הפסוק בתהלים (קו ל): "ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה", משמע שעצר את המגפה באמצעות תפלה. כיצד מתישבים שני הפסוקים? באר רבי יוסף דוד מסלוניק:

במסכת ברכות (כ א) מובא שרב פפא שאל את אביי: "מדוע בדורות ראשונים התרחשו נסים, ואלו אנו מצערים את עצמנו וזועקים בתפלה ואיננו נענים?" השיב לו אביי: "הראשונים מסרו את נפשם על קדשת ה', ואלו אנו איננו מוסרים את נפשנו על קדשת ה', לכן אין תפלתנו נשמעת".

מעתה נתן לומר כי כך הוא פרוש הכתוב שלפנינו: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמת מעל בני ישראל" - בתפלתו, אולם הסבה שתפלתו התקבלה הייתה: "בקנאו את קנאתי בתוכם" - בזכות שמסר נפשו למען כבוד שמים. משום כך אף נאמר בפסוק בתהלים: "ויעמד פינחס ויפלל", ולא ויפלל פינחס, למדף שלפי שהיתה בידו זכות קדוש ה', מיד כאשר עמד להתפלל - כבר נענה.

צמח דוד

'ויהי אור הלבנה' פאר פני משה

"ונתתה מהודף עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל" (כו ט)

"מהודף" ולא כל הודף, נמצינו למדין פני משה כחמה פני יהושע כלבנה" (רש"י, ע"פ ב"ב עה א).

אמר האדמו"ר רבי דב בעריש מביאלא:

בזמירות למוצאי שבת אנו מבקשים: "יהי החדש הזה כנבואת אבי חוזה", ויש לפרש כך: "החדש" הנזקק על פי מחזור חדוש הלבנה מרמז ללבנה; "יהי החדש הזה" - שתחזור הלבנה להאיר כנבואת אבי חוזה" - פאר פניו של משה רבנו אביהם של כל הנביאים שהאירו כפני חמה. כבקשה הזו אף מבקשים מדי חדש לאחר ברפת הלבנה: "ויהי אור הלבנה פאר החמה וכאור שבעת ימי בראשית כמו שהיתה קדם מעוטה".

חיים חן עמי טו

אמן פותחת שערי חכמה

"לפנה משפחת הפוני" (כו כג)

"היה לו לומר 'הפונה' וכתב: 'הפוני', לומר שכל ישראל פונים אליו ללמד מתורתו" (בעל הטורים).

דרש רבי עקיבא יוסף שלזינגר בעל 'לב העברי': 'פונה' בגימטריה 'אמן'. רמז הכתוב שהעוסק בתורה צריך להקפיד במיוחד על יחוד שמות הוי"ה ואדנות המתאחדים בתבת 'אמן'. והעושה כן נפתחים לפניו שערי חכמה הזוכה "שכל ישראל פונים אליו ללמד מתורתו".

הוסיף ואמר רבי משה דוד אסטרייכר, רבה של טשומפא, כי לפיכך אנו מבקשים בברכת התורה: "ונהיה אנהו וצאצאיו... כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה", "ודעי שמך" רמז לשני שמות הקדש המתאחדים בעגות 'אמן'. מכאן שחובה על לומדי התורה להקפיד על יחוד קדוש זה, כדי שיזכו לברכת: "לומדי תורתך לשמה".

תורת יחיא'ל אות סג; תפארת אדם' מטות

קרבנות - לצבור, תפלות - ליחיד

"את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו; ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים עלה תמיד; את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בז' הערבים" (כב ב-ג)

פתח הכתוב בלשון רבים: "תשמרו להקריב לי... אשר תקריבו לה'", וסיים בלשון יחיד: "את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים". מדוע? התמיהה גוברת לנוכח המובא בגמרא (מנחות סה א) שמכך שנכתב פסוק זה בלשון יחיד נתן מקום לצדוקים לטעות שיחיד יכול להתנדב ולהביא את קרבן התמיד, ואין חובה להביאו ממעות הצבור.

פרש רבי יוסף ישראל דייטש רבה של באלאשא יארמוט:

שני הפסוקים הראשונים מתחייבים לזמן שבית המקדש היה קיים, שבו התמיד נחשב קרבן צבור.

אולם הפסוק האחרון מתחייב אף לזמן שלאחר החרבן, שבו נתקנו התפלות כנגד התמידים (ברכות כו ב). ולפי שהתפלה היא חובה המוטלת על כל יחיד יחיד, נאמר פסוק זה בלשון יחיד.

בן גרני

להתפלל בהתלהבות בכל יום

"ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים עלה תמיד; את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים" (כב ג-ד)

דרש רבי יצחק מדרוהוביץ:

מדרך בני אדם, כאשר יש לאיש מריבה עם זולתו אין הוא ממהר להתפייס עמו, והמריבה נמשכת ביניהם עד לערב יום הכפורים, שבו הכל מתפייסים ביניהם בשל רצונם להגיע ליום הקדוש בנקיות כפים. ברם, אין זו הדרך הנכונה, אלא מדי ערב ראוי לאדם למחל לכל מי שחטא כנגדו במשך היום, ומדי בקר למחל לאלו שחטאו כנגדו בלילה.

ענין זה נרמז בפסוק שלפנינו: "זה האשה אשר תקריבו לה" - זהו קרבן הנפש שבהקרבנו תעשו נחת רוח לבוראכם: "כבשים בני שנה תמימים" - את הפעם והטינה שהרגלתם לכבש בלבכם שנה תמימה, "שנים ליום עלה תמיד" - תתקנו בשני מועדים בכל יום; "את הכבש אחד" - את הפעם הכבוש בלבכם על מי שפגע בכם בלילה "תעשה בבקר" - תתקנו בכל בקר, "ואת הכבש השני" - את הפעם הכבוש בלבכם כנגד מי שפגע בכם ביום "תעשה בין הערבים" - תתקנו בסוף היום.

על דרך זו הוסיף ופרש רבי בנימין המגיד מזלאזיץ כי פסוק זה מעורר על חובתנו להתפלל מדי יום את שלוש התפלות בכנות הלב, וכדלהלן:

רבים אינם מקפידים להתאמץ ולהתפלל בהתלהבות וכנות הלב מדי יום, ורק בימים הנוגזים הם מקפידים להתפלל פראוי. על כך מזהיר הכתוב: "כבשים בני שנה" - בל תכבשו את ההתלהבות והכנות בתפלה שנה תמימה עד לימים הנוגזים, אלא "שנים ליום עלה תמיד" - אף את התפלות הנאמרות בשני מועדים בכל יום, 'בבקר' - תפלת שחרית, ו'בין הערבים' - תפלת מנחה ותפלת ערבית, תתפללו בהתלהבות וכנות פראוי.

תורי זהב

צדיק שומר אמונים

בשבת קדש זו ימלאו ארבע מאות חמשים ואחת שנים לפטירתו של אחד מגדולי המקובלים, רבי משה קורדובירו המכונה 'הרמ"ק'. רבות כתב הרמ"ק בספריו על גדל מעלת ענינת אמן. וכך כתב בסדורו 'תפלה למשה' (שער ד סי' ג):

מכסת הדברים שבקדשה שעל האדם לומר בכל יום נרמזה במלה צדי"ק - צ' [90] אמנים, ד' [4] קדשות, י' [10] קדישים, ק' [100] ברכות. ללמדנו שהמקפיד על מכסה זו הוא הנקרא צדיק ללא ספק.

ברכות השחר: בקול בכוונה בחברותא

יגדל' (ב): העקר האחד עשר - שכר וענש

השכר והענש בעולם הבא

העקר האחד עשר מחיב אותנו להאמין שהקדוש ברוך הוא משלם שכר למי שמקיים את מצוות התורה, ומעניש את מי שעובר עליהן. השכר הטוב שבו יזכו הצדיקים מקימי מצוות התורה הוא חי העולם הבא - כאשר נפשים תזכה להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו. והענש החמור שינתן לרשעים, יהיה בכך שנפשים תכרת ולא תזכה לחיות בחיי הנפשות בעולם הבא.

בל יסבר האדם כי תענוגי העולם הזה והנאותיו הם השכר המבטיח להולכים בדרך טובה, שכן אין כל השואה ודמיון בין השכר העצום והצמיח ונתון בעולם הנצח הנאות העולם הזה שכן זמניותו ופגותו בזמן. אולם, כיון שגורג ההשגחה שבעולם הזה - עולם העשייה - נתון הנפש בתוך גוף גשמי, וכדי שייכל הגוף הגשמי להתקיים למלא חיבת האדם בעולמו זקוק הוא לשלוח ולרוחה, בכחן בעולמו בתורה טובת והנאות בעולם הזה כערוך מעשיו, שבאמצעותן יוכל לקיים את מצוות התורה מתוך שמחה וילא הפרעות. כאשר תצא הנפש ממגבלות הגוף ותשוב אל מקומה בעולם הבא, אזי תוכל היא להנות מהטוב האמתי הצפון לה לפי ערך מעשיה בעולם הזה (רמב"ם פיה"מ סנהדרין הקדמה לפי, תשובה פרקים ה-ט).

שכר וענש גם על הדברים הקלים

על האדם לדעת כי אין הקדוש ברוך הוא מותר ומעלים עין אפלו מעברה אחת שלא שב עליה בתשובה, גם אם נראית היא בעיניו קלה ופשוטה. וכך כתב הרמח"ל (מסלת יש"ס פ"ד): "כי כאשר אין הקדוש ברוך הוא מניח מלשכת כל מעשה טוב קטן - פמות שהוא, מן לא יניח מלשכת ולהוכיח כל מעשה רע קטן פמות שהוא. ולהוציא מלב הרוצים להתפתות ולחשב שלא יעלה האדון ברוך הוא בדיניו הדברים הקלים ולא יקח חשבון עליהם".

על האדם מוליגא מספר שמענו מומקרינו להגיש שתייה ליהודי מומר, אם לא יקדים לברך עליה. כאשר רטן המומר: "והלא זה מכבר המתתי את דתי, כופר אני בעקר ועובר על העברות החמורות שבתורה, ומה לכך כי נטפלתם עלי על אודות שבת אחת?" השיב לו הגאון: "בל תחשב כי לאחר שהשלת הכל אחר גוף, נפשות ולו ממצוה אחת. שכן כמאז כן עמה, הגוף חוב לקיים את כל מצוות התורה לפירשתיו ולקדושתו. ועל כל הלכת שבטלה, אמה עתיד לתת דין ותשובו ולהיגש בגפרור!".

לשמע הדברים הנחרצים הזדעזעה נפשו של המומר, וזמן מה לאחר מכן הוא התעורר לשוב בתשובה שלמה (בפר ראש' מאמרים אות ה).

דקדוק בשכר המצוות

אמרן חכמים (ב"ק א': א): "כל האומר הקדוש ברוך הוא ותרוך הוא - יתרו חיינו [יפקרו חיינו] שגאמרי (דברים טז: ד): הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט". זאת משום שאדם האומר כי הקדוש ברוך הוא מותר על חטא בלי תשובה, מורה הוא לביריות שיכולים הו לחטא מבלי להענש (רש"י ט"ז ד"ה יתרו).

המהרש"ל סובר ששם שאסור לאדם לומר שהקדוש ברוך הוא מותר על ענישה של עברה, כך אסור לו לומר שהקדוש ברוך הניע לו על מצוה שעשה שכר רב יותר מהמגיע לו, אלא אם כן הוא מפרש שהשכר נתן מחמת זכות אבותיו ולא בדרך של תור (כ"ס של שלמה" ב"ק ה).

כג. אולם המגן אברהם (קנו ב) סובר שהפלה, שאין הקדוש ברוך הוא ותרוך, נאמר רק לגבי הענש על העברות, אך על שכר המצוות, אדרבה, נותר הוא שכר בדרך ותור מופי שמוגיע לאדם.

חשיבות ידיעת השכר והענש

ידיעת השכר והענש היא יסוד חשוב באמונתנו, כי היא הידיעה העקרית שמכחה יכול האדם להתקרב לבוראו ולהפנע מן העברה. על האדם לשים לנגד עיניו כי מצד שלמותו יתברך לא יתכן שלא יגמל לכל איש כדרכיו וכפיו מעליו בתכלית הקדוק, הו לטוב והו למוטב. כמאמר החכם מכל אדם (קהלת יב: ד): "כי את כל מעשה האלקים יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע", ואז בודאי יחד כל נעלם עברו העלול להורידו לבאר שחת, ויבקש לקנות עוד ועוד זכיות בעולם הזה שיסקנו לו עולם נפלא ונצחי (מסלת יש"ס פ"ד).

את הפסוק (במדבר כא כז): "על כן יאמרו המשלים באו חשבון", דרשו חכמים כך (בב טח ב): "בואו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה". על האדם לשקול את הפסד הזמני שנגרם לו לעתים על ידי עשיית מצוה, כנגד השכר המבטיח לו לעתיד, ואת השכר הרגעי של העברה, כנגד הפסד העתידי.

גומל לאיש חסד כמפעלו

עקר זה מנסח בפיוט "יגדל" בלשון: "גומל לאיש חסד כמפעלו, נותן לרשע רע כרשתו". רבים תמהו מפני מה שנה המשורר ולא כתב "נותן לרשע רע כמפעלו", כפי שכתב לגבי הצדיק?

רבי לוי יצחק מברדיטשוב מפרש כי רמז יש בכך למדת טובו וחסידותו של הבורא יתברך. הקדוש ברוך הוא ברב רחמי משלם: "לאיש חסד כמפעלו" - לא רק כערוך עצם מעשה המצוה שעשה, אלא כערוך תוצאת פעלת המצוה. לפיכך נותנו צדקה לעניו, והעני רוכש בכך מזון להחיות את נפש בני ביתו, לזכות נותן הצדקה יקרה אף על עצם קיים מצות הצדקה, אלא אף תוצאת המצוה - האכלת העני ובני ביתו. לעמת זאת "נותן לרשע רע" רק "כרשתו" - כערוך הפעלה שעשה בפעל, ואינו מוסיף לדון אותו על תוצאות מעשהו ההולכות ומתמשכות (קדשת לוי' לקוטים, וראה ע' יוס' בסדר אוצר התפלות).

עוד באר זאת המגיד מוילנא, רבי יצחק אליהו לנדא: בעשיית מצוה, משלם ה' "לאיש חסד" דהינו אף למי שמטבעו הוא גומל חסדים - "כמפעלו", כפי ערוך פעלתו אף על פי שלא היה צריך להתאמץ ולכך את טבעו לעשיית מצוה זו. לעמת זאת למי שהוא רשע בטבעו, התחשבות בטבעו הרע ובהרגלים שגורמו לו לחטא (סדר דובר שלום).

אף בחלוק הלשון: "גומל לאיש חסד... נותן לרשע", בקש המשורר להביע את מדת טובו של הבורא בבואו לדון את האדם. לשון 'גומל' מבטאת שכר שלם, ככשר הפועל הנתן לפי ערך מפעלו. לעמת זאת לשון 'נתנה' מבטאת מתנת חנם, כעני המקבל מתנה לפי צדו הנותן. ענין זה מבטא את מדת טובו יתברך, שפעולתו טובה הוא נותן שכר מלא לפי ערך פעלתו, ואלו לרשע הוא משלם ברב רחמי רק בגדר 'נתנה', לא לפי ערך חטאו (שם).

הבורא יתברך גומל לאיש חסד - מעניק במדת רחמי לצידיק שכר כמפעלו - כערוך תוצאות מעשיו הטובים. ואולם נותן לרשע רע כרשתו - כפי המעשה גופו, ולא כתוצאותיו.

תפלת מנחה שפירצה גבולות

מרו הסטיפלה, רבי יעקב ישראל מניבסקי זצ"ל, בעל הקהלות יעקב, התפרסם בישראל בעשרות שנותיו האחרונות כאחד מגדולי ומאורי הדורות אשר הרבה תורה ויראה בישראל.

אך רבים מודעים לתקופות פירות של שערב בשנות חיו הצעירות, בעצומן של שנות עליתו המפלט בתורה, עת מצא עצמו לכוד ברוסיה בתקופת המהפכה הבולשביקית.

כבן תשע עשרה שנים מנה על ידי הסבא מנובהרדוק לעמד בראשות הישיבה לצעירים שהקים בעירה רוגטשוב, וממנה נלקח באמצע מסירת שיעורו לשרת כחיל בצבא האדם. שם אלץ לשרת כשנה תמימה שבמהלכה עבר יסורים קשים. כשה וכמה ספורים מפלאים נודעו על אודות מסירות נפשו, פשוטו כמשמעו, לקיים המצוות בדקדוק מפלג אף בעת שרתו בצבא הרוסי.

אך מעל כל זאת גדלה מעלתו של רבנו כאשר אף בשעות קשות אלו הקפיד במסירות נפש לנצל כל רגע פנוי לתורה. תלמידיו דאגו לשלח לו בהתבא פרכים קטנים מתוך מסכתות הש"ס, והוא היה בהם יום ולילה. ליימים ספר כי סימן שלם מספרו הנוזע 'קהלות יעקב' נכתב על ידו יזוקא באותה תקופה קשה.

לאחר ששחרר מהצבא בדרך גסי, שב לבית תלמידו כמקדם תלמידו מן המגן בישיבת נובהרדוק שעקרה באותם ימים לעיר קרב שבאוקראינה. בישיבת נובהרדוק המשיך להשיקע את כל כחותיו בתורה ואף דבק במדת הבשחון, שהיתה גר לרגליו של הלבד מנובהרדוק זצ"ל, והשתלם בה על שתייה לחלק בלתי נפרד מאישיותו.

בשנת תר"פ נפטר הסבא זצ"ל, ולראשות ישיבת נובהרדוק מנה חתנו רבי אברהם יש'הן זצ"ל. באותה תקופה התחוללה המהפכה הבולשביקית כמרחבי רוסיה וסביבותיה. אנשי היבסקציה, שליחי המהפכנים הבולשביקים, שמו לעצמם מטרה לחסל כל זיק דתי בכל מקום שאליה הגיעו.

עקר משא הנתולותם בעיר קרב היתה ישיבת נובהרדוק המפארת שבאותה עת חבשו את ספסליה כשש מאות בחורים מפלגים, כשרבנו מנהג בין האריות שבאותה חבורה קדושה. מפעם לפעם היו פורצים אנשי היבסקציה להיכיל הישיבה ונוטלים עמם מבחורי הישיבה ומרובניה בתואנות שונות ומשונות. הללו היו מובאים למאסר, ולא שחררו אלא לאחר שתדלנות סבוכה וניתנת שחד מצדם של בני הישיבות הנתונים תחת שלטון הבולשביקים הרשעים הפך להיות קשה מנשא, ומרו החפץ חיים שגורש לסוגיה הורה כי על כלל בני הישיבות מוטלת החובה לעשות כל השתדלות כדי להבריח את הגבול למדינת פולין השכנה, שם שרר חפש דת.

נאמנים להוראתו, במשך שנה ומחצה לאחר מכן עשו כשש מאות בחורי המצבים של בני הישיבות הנתונים תחת שלטון הבולשביקים הרשעים הפך להיות קשה מנשא, ומרו החפץ חיים שגורש לסוגיה הורה כי על כלל בני הישיבות מוטלת החובה לעשות כל השתדלות כדי להבריח את הגבול למדינת פולין השכנה, שם שרר חפש דת.

נאמנים להוראתו, במשך שנה ומחצה לאחר מכן עשו כשש מאות בחורי המצבים של בני הישיבות הנתונים תחת שלטון הבולשביקים הרשעים הפך להיות קשה מנשא, ומרו החפץ חיים שגורש לסוגיה הורה כי על כלל בני הישיבות מוטלת החובה לעשות כל השתדלות כדי להבריח את הגבול למדינת פולין השכנה, שם שרר חפש דת.

תבלין לשלחן שבת

פְּרָשַׁת: פְּנִיחַס

עלון מספר: 260

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:
7:22
יציאת השבת:
8:35
רבנו תם:
9:18
הזמנים לפי אופק חיפה

העלון לעלוי נשמת: כבוד חי' בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה.**

ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: משה בן מזל-טוב, פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נקודה בפְּרָשָׁה

שְׂכָר טוֹב לִירְאִיו

"וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (כו, כב) קְדֵי לְהַסִּיר כָּל סִפְקָא, אִין הַמְּאָמֵר עוֹסֵק בְּפּוֹלִיטִיקָה. עֲקָשׁוֹ, לְאַחַר הַקְּדָמָה זֶה, נוֹכַח לְגִשְׁתָּ אֶל הָעֵקֶר. לְכַפָּה מְאֻמָּץ, סְבוּרִים אַתָּם, אִיזָה מִסַּע שְׂכָנוּעַ יִדְרָשׁ, קְדֵי לְהַשִּׁיג מֵרֵאשִׁי הָאוֹפּוֹזִיצְיָה הַסִּפְקָמָה לְהַתְּמַנּוֹת לְרֵאשׁוֹת הַמְּמֻשְׁלָה? אֵת מִי אֶפְשָׁר יִהְיֶה לְגַיֵּס קְדֵי לְלַחֵץ עֲלָיו שְׂיֵאִוֵּת לְקַבֵּל אֵת דִּין הַתְּנוּעָה וּלְמַלֵּא רְצוֹן הָעָם, וְלִשְׁאֵת בְּנִטְלָא אִיזוֹ שְׂאֵלָה סִפְקָעֵת. הַרִי הַרְשָׁם שְׂנוּצֵר הוּא, כִּי גַם אִם יִהְיֶה כְּרוּךְ בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרָזֵל, אַף אִם יֵרִיחַ שְׂמֻץ סִכּוּי, "יִנְתַּק אֵת הַיְתָרִים כְּאֶשֶׁר יִנְתַּק פְּתִיל הַנְּעֻרְתָּ בְּהַרְיִחוֹ אֲשֶׁר" (שׁוֹפְטִים טו-טז) וַיִּזְנַק קְדִיסָה. וְלֹא רַק הוּא.

מִי אִינוֹ חוֹתֵר, תִּרְתִּי מִשְׁמַע, לְמִשְׁרָה הַנְּעֻלָּה! מִי לֹא, חוּץ מִסְנִי. עַל מַגֵּשׁ שֶׁל כֶּסֶף תִּצְיֵעוּ. לֹא, תוֹדָה. מָה, הַשְּׂתַגְעֵתִי? לְמָה לֹא? וַבְּכֵן, פְּסוּקַת מִפְּרָשׁ הוּא: "שְׂמִים לְרוּם וְאַרְץ לְעַמְּךָ, וְלֹב מְלָכִים אִין חֶקֶר" (מִשְׁכֵּי כה-ג). וְאַמְרוּ עַל כֶּךָ בְּמִקְרָא (שְׁבַת יא): "אִם יִהְיֶה כָּל הַיָּמִים דְּיוֹ, וְהַקְּנִים קוֹלְמוֹסִים, וְהַשְּׂמִים יִרְעוּת, וְכָל בְּנֵי הָאָדָם סוֹפְרִים, אִין מִסְפִּיקִים לְכַתֵּב עִמָּךְ לְבֹו שֶׁל מוֹשֶׁל". פְּרָשׁ רַש"י: שְׂצִירָךְ לְהַקְדִּישׁ תְּשׁוּמַת לְבֹו לְעַנְיֵי כִלְכָּלָה וּלְעַנְיֵי מְלַחְמוֹת וּלְעַנְיֵי חִקִּיקָה, וְהַכֵּל בְּיוֹם אֶחָד! כְּפָה אַחֲרֵי מְסֻלַּת עַל כְּתַפְּיוֹ, בְּעַנְיֵי חוּץ וּפְנִים, מְדִינֵיאוֹת וּבְטַחֲוֹן, כִּלְכָּלָה וּבְטַחֲוֹן פְּנִים. לְכַבּוֹת שְׂרָפוֹת וּלְמַנְעַת הַתְּלַקְחוּתָן וּלְהַתְּוֹת מְדִינֵיאוֹת אֲרַכְתָּ טוֹחַ, וְהוּא גַם רֵאשׁ "הַמּוֹסָד" וְנִחְשָׁף לְכָל הַסּוֹדוֹת הַכְּמוֹסִים הַעֲלוּלִים לְהַדִּיר שְׂנֵה מְעִינֵי שֶׁל כָּל אֶחָד, מִי צָרִיךְ אֵת הַכָּאָב רֵאשׁ הַזֶּה, הַנִּחוּיָה בְּמִנוּחָה! מְדוּעַ נִזְכַּרְתִּי בְּכֶךָ, מִשּׁוֹם שְׂבִפְרָשׁתָּ הַשְּׂבוּעַ קַבְלַתִּי גְבוּי לְגִישְׁתִּי. עוֹד זְכוּר כְּפָה מֵאֵן מוֹשָׁה רַבְּנוֹ לְהַתְּמַנּוֹת לְמִנְהִיג הָאֶמְפֵּה. שְׂבִעָה יָמִים הַפְּצִיר בּוֹ הַפּוֹרָא יִתְבַּרְךָ, וְרַק כְּאֶשֶׁר תִּרְהֵ אִפּוֹ בְּמִשְׁהָ, רַק אַז נִעְנָה. הַסִּפְּיִם לְשִׁאֵת בְּמִשְׁאֵ הָעָם "כְּאֶשֶׁר יִשְׂאֵ"

הָאֵמֵן אֵת הַיִּנְקָ" בְּמִשְׁפָּךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְעַתָּה, בְּעֶרְבֵי יָמָיו, מְסַנֵּה הוּא אֵת תְּלַמִּידוֹ בְּדַבְרֵי ה': "קַח לָךְ אֵת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן," קַחְנוּ בְּדַבְרֵים - כְּלוֹמֵר, תִּשְׂכַּנְעוּ אוֹתוֹ שְׂיִסְכִּים וְתַעֲוִדוּ: "אֲשֶׁרִיךְ שְׂזַכִּיתִי לְהַנְהִיג בְּנָיו שֶׁל מְקוֹם". "וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ," לְקַחוּ בְּדַבְרֵים וְהוֹדִיעוּ מִתַּן שְׂכָר פְּרָנְסִי יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם הַבָּא. כְּנִרְאָה, שְׂבִעוֹלָם הַזֶּה אִינִם רוֹוִים רַב נַחֲת: "דַּע שְׂטֵרְחָנִים הֵם, סֵרְכָנִים הֵם" (רַש"י).

כֶּךָ נִהְגוּ פְּרָנְסִי יִשְׂרָאֵל מֵאֵז וּמְעוֹלָם, וְיִדְעוּ מְדוּעַ. שְׂאוֹל הַמְּלַךְ נִחְבָּא אֶל הַכְּלִים כְּשֶׁבִקְשׁוּ לְמִנּוּתוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרָחְיָה נִשְׂיֵא יִשְׂרָאֵל הַעִיד בְּעַצְמוֹ: "כָּל הָאוֹמֵר לִי עֲלָה לְגִדְלָה, אֲנִי כּוֹפְתוֹ וּמְנִיחוֹ לִפְנֵי הָאֲרִי" (מְנַחוֹת קט).

כְּשֶׁהִיָּה רַב, גְּדוֹל הָאֵמוּרָאִים, עוֹלָה לְבֵית דִּינּוֹ, הִיָּה אֹמֵר: "מְרַצְוֵי מוֹסֵר אֲנִי עַצְמִי לְמִיתָה (בְּגִלְלֵי גְדֵל הָאֲחֻרִיּוֹת) וְאִינִי מְרוּיִם כְּאֵן כְּלוּם, וְאַחֲזֵר לְבֵיתִי בְּיָדַי רִיקוֹת, וְהִלּוּאִי שְׂלֵא אֶפְסִיד" (סְנֵהֲדָרוֹן ז):

הַפְּגִיד מְסֻזְרִיטְשׁ, מְמַלֵּא מְקוֹמוֹ וּמְמַשִּׁיף מוֹרְשָׁתוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ תִּלְהֵ אֵת פְּרָסוּמוֹ וְעַלִּיתוֹ לְגִדְלָה בְּכֶךָ שְׂנִסַּע פְּעַם בְּחַל הַמוּעֵד, שְׂלֵא לְצַרְךָ גְּדוֹל.

כְּשֶׁנִּפְטֵר הַצְּדִיק רַבִּי אֶהְרֹן הַגְּדוֹל מְקַרְלִין זְצ"ל וְאַדְרָת הַהַנְהִיגָה הוֹטְלָה עַל הַצְּדִיק רַבִּי שְׂלֵמָה מְקַרְלִין זְצ"ל, הַיִּיד, בְּרַח אֶל הַפְּגִיד מְזֻלוֹטְשׁוּב זְצ"ל קְדֵי שְׂיִתְמַךְ בּוֹ בְּסָרוּבוֹ לְעַמְדָּ בְּרֵאשׁ הַעֲדָה.

כְּשֶׁנִּפְטֵר הַצְּדִיק רַבִּי מְרַדְכֵי מְלַכּוּבִיץ זְצ"ל פְּרָץ וְכוּחַ מֵרַ בִּין בְּנוֹ, הַצְּדִיק רַבִּי נַח, לְכֵן גְּדוֹל הַתְּלַמִּידִים, הַצְּדִיק רַבִּי מִיכָל: כָּל אֶחָד טַעַן שְׂעַל הַשְּׂנִי לְהַתְּמַנּוֹת, וְהַצְּדִיק רַבִּי בְּרוּךְ מְסֻזְרִיבּוּז זְצ"ל נִדְרַשׁ לְהַכְרִיעַ בִּינֵיהֶם.

כְּשֶׁנִּפְטֵר הַצְּדִיק רַבִּי שְׂלֵמָה מְרַדּוּמְסֵק זְצ"ל הַתְּלַקַּח רִיב דּוֹסָה בִּין בְּנָיו, וְהַצְּדִיק רַבִּי חַיִּים מְצַאנֵז זְצ"ל נִדְרַשׁ לְהַכְרִיעַ בִּינֵיהֶם. כְּשֶׁנִּפְטֵר הַ"אֲמֵרִי אֶמְת" מְגוּר זְצ"ל חֲשַׁשׁ בְּנוֹ, הַ"לֵּב שְׂמַחָה" זְצ"ל, שְׂיִבְקְשׁוּ לְמִנּוּתוֹ, וְכִרַח לְחוּ"ל...

קשנפטר ה"לב שמחה" התגלע וכוח בין אחיו, ה"פני מנחם" זצ"ל, לבנו, הרבי מגור, כשכל אחד טוען שעל השני להתמנות... עוד זכור פטה הצרכו גדולי הדור הקודם ללחץ ולבקש ולשכנע את רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, שניאות להתמנות כרבה של תל אביב.

מה לו ולשקרה זו, הן מצא כל עולמו בתורה, הגיע להוראה והורה, חבר את ספרו הספלא שהרעיש את עולם התורה "ביע אמר". מדוע להרחיב תחומי אחריות, כשרות וערוכין, גטין וקדושים, ועשרות שעורי תורה: "תלמיד חכם שבעיר, כל עניני העיר מטלים עליו" (מועד קטן ו). ומשקבל עליו, כמה התמסר וכמה טרח ונגע, יומם ולילה, בלא הפוגה. ועוד זכור כמה הצרכו לבקשו שניאות להגיש מעמדו למשרת הראשון לציון, בה השיב עטרת יקדות המזרח לתפארתה ולימי זקנה! כמה ברח מן הכבוד וכמה רדף הכבוד אחריו, עד שבהליתו השתתפו כמיליון איש. ואנו עומדים ותוהים: הרי אין ספק, הכבוד מחמיא, והמשקרה

נקספת. מדוע נצרכו רבותינו לשכנע כה רב, למסע לחצים ומש?

משום שיצדעו גדל האחריות. ידעו שיתבעו מהם דין וחשבון על כל מה שרק יכולים הם לפעל. אם יש איזו נשיא עולה - "רישא דרישא בםפימי" (ראשי הראשים, אבות בתי הדין, יתבעו וידונו ברותחין).

והלא הדברים קל וחמר: אם כל רועה צאן נדרש למסר דין וחשבון על כל כבש, ולגלות מסירות כיעקב אבינו - רועה נפשות על אחת כמה וכמה.

ומדוע נכתב כל זה? משום שאותו תפקיד שנשאו משנה רבנו ויהושע, שאול המלך ורבי יהושע בן פרחיה בעם ישראל, נושא כל אב משפחה במשפחה. אותה אחריות, ויותר. כי המלך, ככלות הכל, אינו יכול לפקח על כל ילד בעם, ואלו האב נתבע לפקח על כל ילד וילדה במשפחה. ובמיוחד, בימי הפשה אל! (מעין השבוע)

ספור לשבת

השגחה פרטית

ר' משה נ. מאנטוורפן, נהג להתעדכן בדבר מכירות פומביות שנעשות מדי פעם על ידי כונסי נכסים ולהשיג על ידן 'מציאות'. פעם אחת שמע שעומדים לערוך מכירה פומבית על פריטים של מפעל גדול לדגים קפואים, שפשט את הרגל. ר' משה חיפש באותו זמן שולחן משרדי, ובא לבדוק אם ימצא במפעל משהו מתאים.

סדר הדברים במכירות מעין אלו הוא שמספרים כל פריט מתכולת המפעל, ויום לפני המכירה מתקיימים בשטח המפעל סיורים של כל הקונים הפוטנציאליים כשכל אחד מציין לעצמו את המספרים שבהם הוא חפץ, ולמחרת מתקיים מכרז פומבי באולם גדול, בהשתתפות כל הקונים.

ר' משה סייר במפעל, הגיע למקום ששימש כמשרד, ראה את השולחן כי טוב והחליט לקנות אותו. המשרד היה צמוד לאולם הקפאה עצום בגודלו, ועל כן אולם ההקפאה היה ממוספר במספר 90 והשולחן הסמוך לו במספר 91. ר' משה רשם אצלו את המספר 91 וידע כי למחרת, כאשר יגיעו למספר זה בעת המכירה הוא ירים את אצבעו ויכריז את המחיר שהוא מעוניין לתת עבור השולחן.

למחרת הגיע מיועדנו באיחור למכירה הפומבית, כשהיא כבר באמצעה, כאשר נפשו פזורה עליו מעט. עם הכנסו שאל גוי שעמד בכניסה: איפה אווזים? מסיבה כלשהי, הלה הבין שהוא שואל מהו הפריט הבא בתור, והשיבו 91. מיד הרים משה את ידו ואמר שהוא מעוניין לשלם אלף פראנק בלגי (שווי של כ-100 שקלים). שאלו הכרוז: "אתה בטוח?" השיב ר' משה: "ודאי". איש לא הוסיף על המחיר, וכך זכה בפריט 90 לקול מחיאות כפיים

סוערות של מאות הנוכחים באולם.

אולם בעוד הוא שמח שעלה בידו לקנות שולחן באלף פראנק בלבד, מחיאות הכפיים עוררו את חשדו... סך הכל שולחן כתיבה...

אך עד מהרה התאמת חשדו. הוא שומע כי הכל מברכים אותו על זכייתו ב... אולם ההקפאה הענק. אכן, אלף פראנק לאולם הקפאה הם שום דבר לעומת שווי העצום של האולם, מדובר באולם ענק מימדים של כ-2000 מטר רבוע! אבל מה לו ולצרה זאת? מה הוא יעשה עם אולם קירור? על פי החוק הבלגי, מי שקונה פריט במכירה פומבית מחויב לפנותו תוך 48 שעות. אין אפשרות להתחרט! יודעי דבר כבר אמרו לו שפינוי האולם יעלה לו כ-200,000 או 300,000 פרנק! מה עושים?

ר' משה טמן את ראשו בין כפות ידיו כאומר: 'כאשר אבדתי אבדתי', מבלי לדעת מהיכן ישיג סכום אדיר זה ומה יעשה עם האולם אחרי שיפורק ויפונה ממקומו, הרי כמעט לא שייך למצוא קונים לדבר שכזה. לידו יושב לו ידידו שבא עמו ולוחש לו פעמים מספר: "חבל ר' משה, חבל ר' משה, צריך להיות יותר שקולים ומתונים..." הרכין ר' משה ראשו על השולחן בתנוחה של אבל ויאוש. הוא בא לחסוך כמה פרוטות ועומד להפסיד סכום של ממש, מה עוד שהוא גרם זאת לעצמו ברשלנותו.

המכירה הסתיימה, הנוכחים התחילו להתפזר, והנה גוי ענק רטוב מכף רגל ועד ראש נכנס במרוצה למתחם מתנשף כולו. הוא מצטער מאוד לשמוע שהמכירה הסתיימה ושואל מי זה שזכה באולם הקירור. הוא נסע 5 שעות במיוחד מהולנד למכירה זו כדי לקנות את האולם... הנוכחים מצביעים על ר' משה, והגוי ניגש אליו והצעה בפיו: "האם תסכים למכור לי את האולם? למה אתה צריך אותו?!"

בסיעתא דשמיא פלט לו ר' משה: "במיליון פראנק אמכור לך את

הגוי היה מרוצה עד מאוד. "דע לך שאם היית דורש עבור האולם שני מיליוני פראנק גם כן היית משלם לך..."
 "ותדע לך שאם היית מציע לי לשלם לך 500 אלף פראנק כדי שתסכים לקחת ממני את האולם ולפנות אותו, היית מקבל", ענה לו ר' משה בחזרה... (גליון "השגחה פרטית")

האולם"... הגוי הסכים, העסקה מתבצעת לשביעות רצון שני הצדדים, כשר' משה עדיין ממשש את עצמו כדי להיות בטוח שהוא אינו חולם. ברגע אחד ראה איך הקב"ה משפיל גאים ומגביה שפלים. רק לפני רגע נכנס לחוב של מאות אלפי פראנק, והנה הוא יוצא עם רווח של 999 אלף פראנק (רווח של קרוב ל-100,000 שקלים).

מעשי צדיקים:

האברך הפעיל את כל מרצו וכח השפעתו והרבה לספר על גדל צדקותו ונפלאותיו של הרב, הבעל הקסם מספורי המופת שספר לו איש שיחו ושכנע קמעא.

האברך טען לפניו: "כל כך הרבה כספים פזרתם עבור בקורים אצל רופאים ופרופסורים ולא נושעתם, ועתה – נדרש מכם מאמץ קל – לעלות לירושלים – ותשועה מבטחת – ואתם מסרבים?!"
 טענה זו שכנעה את הבעל ובהזדמנות הקרובה שהגיעה לידו עלה עם אשתו לירושלים לבית הרב. בהכנסם אל הצדיק חשו מיד באווירת קדשה שאפפה את המקום, זיו פניו הקורנים של הרב, לבושו המיוחד ומראהו האציל השרו עליהם רוח של תקווה לאחרית טובה, הם הביטו בהתפעלות בצדיק שישב בענוה רבה על כסאו ושאלם בקול רך ואבהי לבקשתם.

אז התירו מוסרות פיהם וספרו לצדיק את פרשת חייהם ועל כך שטרם זכו להתברך בילדים. הרב בקש מהזוג את שמותיהם ושמות הוריהם ואחר כך התבונן היטב בזוג הנצב מולו ומבטו חדר אל נפשם. הם הרגישו כי הרב בוחנם מבפנים וזו שעת מבחנם ועל כן הרהרו בתשובה. לאחר מכן אמר להם הרב: נעשה לכם תקון ובעזרת ה' אני מבטיחכם כי בעוד עשרה חדשים תהיו הורים לתאומים. אך בתנאי אחד שתשמרו על טהרת הבית וצניעות האשה.

הזוג הבטיח לרב תוך דמעות שמחה ופנו לצאת, או אז עכבם הרב ואמר להם שלא ישכחו להודיע לו על הולדת ילדיהם.

הזוג חזר לבאר שבע ובעדודו של האברך החלו ללמד הלכות כשרות וטהרה, האשה שמרה על צניעות לכבושה ואכן לשמחתם הרבה במלאת עשרה חדשים מיום בואם אל הרב ילדה האשה תאומים. הרופאים לא הסתירו את פליאתם ותמהונם מלדה זו. הם, אשר הכירו את הזוג הזה במשך שנים רבות, לא הבינו את פשר הנס.

ביום השמיני ללדה הגיעה קבוצה נכבדה מבאר שבע לירושלים, הם בקשו לערך את הברית בישיבה של הרב ולכבד את הצדיק בסנדקאות, הצדיק הרעיף על הילדים ברכות, ולהורים אהל שיזכו לגדלם לתורה לחפה ולמעשים טובים. מני אז לא זהה ידם של בני הזוג מיד הרב שרעבי! (גליון משכן שילה)

בקבוץ עין חרוד התקים שעור בגמרא, ולאחר תקופה זכו לסיים בסיעתא דשמיא מסכת ברכות, בין משתתפי השעור היה יהודי מבגר קרוב לשנות ה-90, חבר ותיק בקבוץ, שכמוכן לא שמר תורה ומצוות.

לקראת הסיום שאלו את מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל במה אפשר עוד לזכות את אותו יהודי. מנין – אין. תפלין – לא חשקה נפשו.

חשב מרן זמן מה ואמר: "בעניית אמן יהא שמה רבא!!!"

לאחר מכן נאנח מרן ואמר: "אנשים לא יודעים להעריך את הערך הגדול של כל אמן ואמן יהא שמה רבא. הרי זה דבר ששואה מיליארים מיליארים, וזה דבר שכל כך קל לקיים, בלי מאמץ, ולא צריך להזיע על זה. ובעולם הבא כל אמן יעזר ויכול להציל, ועל ידי אמן אחד שיחסיר כמה יכול להפסיד על ידי זה"

(ובאמת מרן זצ"ל הנהיג בביתו שכל אחד אומר ברכות השחר וכלם עונים אחרי אמן).

מעשה בזוג מבאר שבע שלא שמר תורה ומצוות, במשך שבע עשרה שנות נשואיהם לא זכו לילדים, הם הלכו לרופאים ולא נושעו, כתתו את רגליהם אצל מגידי עתידות אך לא נרפאו, כל הסגלות שיעצו להם נסו אך ללא הועיל – ילדים לא נולדו להם. החל היאוש מוכרסם בלבם.

פעם אחת ספרו להם ידידים אודות הגאון המקבל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל שעקרות רבות נפקדו בזכות תפלתו חולים רבים העלו ארוכה למכתם על ידי ברכתיו והציעו להם שינסו גם הם את מזלם אצל הרב.

אך זוג זה, בהיותם רחוקים מתורה ומצוות לא האמינו, ובטלו את הדברים במחית יד הבעל אומר: "רופאים ממחים ידועי שם לא הצליחו לעזר לנו, כיצד יוכל רב זה, שרב יומו עוסק בלמוד תורה לעזר לנו בנושא זה?"

ושניהם לא אבו לעלות לירושלים אל הרב.

עבר זמן מה מאותה שיחה ושוב התגלגלו הדברים ואברך חשוב מבאר שבע שוחח עם הבעל וספר לו על גדלותו של הרב שרעבי.

חידות

חידת הגיון:

הכספת של משפחת כהן נעולה בקוד. גלו לפי הנתונים הבאים את הקוד בעל 3 ספרות!
 3 4 8 - אחד המספרים נכון, ונמצא במקום שלו.
 8 5 4 - מספרים אלו אינם חלק מהקוד.
 8 9 3 - שני מספרים נכונים, אך לא נמצאים במקום שלהם.
 1 9 5 - שני מספרים נכונים, אך לא נמצאים במקומם.

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

שמעון, עמרם, אשר, יענקי.

חידת בלשים:

ביום גשום אחד, נגנב הכתר של המלך. הגיע בלש המשטרה וחקר את כל אחד מהמשרתים, מה עשו ביום שבו נגנב הכתר. אלו הם תשובותיהם:
 המשרת ענה: כל היום שירתתי את המלך.
 המטפלת ענתה: כל היום טיפלתי בילדי המלך.
 הטבח ענה: כל היום בישלתי.
 הגנן ענה: כל היום השקתי את הצמחים.
 המנקה ענה: כל היום ניקיתי את הארמון.
 המלכה ענתה: כל היום הייתי בחדרי. אז מי גנב את הכתר?

פתרון לכלשות מהעלון הקודם:

הגנב דפק בדלת! כשאנשים הולכים לבתי מלון, כשרוצים להכנס לחדרם משתמשים במפתח ויודעים מראש שאף אחד לא נמצא בחדרם. ואם אף על פי כן הוא דפק בדלת - הרי זה לא בגלל שחשב שמישהו נמצא בחדרו, אלא כי רצה לבדוק אם יש אנשים בחדר הזה, או לא.

חידת ההגיון באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

ביחות

מי אומר: "אנחנו על המפה ואנחנו נישאר על המפה?"
 - רוטב של דג מרוקאי.

לא יאמן! הכנסתי בצק לתנור והוא השתנה ב-180 מעלות!

בעקבות טרור הבלונים, נמסר מצה"ל על פיתוח סיכת ברזל.

הבוס שלי הגיע היום לעבודה עם למבורגיני חדשה. אמרתי לו: "וואו, איזה מכונית יקרה!"
 אמר לי הבוס: "אם תעבוד קשה, תשקיע את כל הזמן והאנרגיה שלך ותחתור למצוינות - שנה הבאה אני אקנה עוד אחת..."

השופט: "יש לך משהו להגנתך?"
 הנאשם: "לא, המשטרה לקחה לי את האקדח..."

שוטר עצר נהג שעבר ברמזור אדום. הוא מבקש ממנו רשיון נהיגה, אך הנהג אומר שאין לו. השוטר מבקש רשיון רכב וגם על כך עונה הנהג שאין לו. השוטר מבקש תעודת ביטוח וגם על כך עונה הנהג שאין לו.

אומר לו השוטר: "תמתין לי פה שניה", והולך לניידת להזעיק את הקצין התורן מהתחנה.
 הקצין מגיע, פונה לעברייני ומבקש את רשיון הנהיגה שלו, הנהג מוציא את הרשיון ומוסר אותו לקצין.
 הקצין מבקש ממנו את רשיון הרכב שלו וגם אז הנהג מוציא את הרשיון ומוסר אותו לקצין.
 שואל אותו הקצין: "תגידי, למה השוטר אמר שאין לך רשיונות?"
 "לא יודע", אומר העברייני בתמימות מעושה, "תיכף הוא יגיד לך שגם עברתי באדום..."

היצעת ע:

פתלס:

אזר השבת

כניסת השבת: 19:29
שקיעה: 19:51
צאת השבת: 20:32
דבנו תם: 21:04

הגיליון יו"ד
 בעיה"ק נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

האלון נוסף לפני שמיני: מוצה בת נשיאה - לקח לו וסמחה בת נשיאה - לבית כבוד
 וכן לפני שמיני מקראל בן אלו לזכירת

דיון הלכתי בשולחן-השבת
 שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם יש איסור מורד בעלוני שבת או בספרי קודש

שאלה: האם יש בורר בעלוני שבת, שמונים על השולחן וכדו' בכניסת לבית הכנסת בתפוזרת ואנשים בוחרים מה שהם רוצים ללמוד ולקרוא, ויש לדון בזה מצד כמה אופנים.

תשובה: האם יש בורר בכלים, האריכו בהא הפוסקים, שברע"א בשו"ת (סימן כ) מבואר דדוקא בדבר שהוא גידולי קרקע שייך בו בורר, וכן העלו עוד פוסקים, ואולם בט"ז (סימן שיט סק"ב) כתב לחדש דלאו דוקא במיני אוכלים יש ברירה אלא גם הבורר כלים מתוך כלים יש דין בורר יעו"ש, וכן פסק במשנ"ב סימן שיט סקט"ו, בשם האחרונים שהוא הדין בכל דבר שהוא שני מינים כגון כלים ובגדים שייך דין בורר, ואולם כן ס"ל למשנ"ב אולם שו"ת יביע אומר חלק ה' אורח חיים סימן ל"א האריך בכ"ז והביא דברי הפוסקים שס"ל שלדינא אין בורר באוכלים, ולכן הסיק שם לדינא, שיש להקל לברור סכו"ם במקום הצורך, ועוד כתב, וכן מותר לשמש לברור הספרים של בית הכנסת חומשים וסידורים וכיו"ב וליתנם כל ספר במקומו הראוי עכ"ד, וכיון שכן נראה דה"ה הכא שיש להקל בהא, ובפרט שיש עלונים מכל מיני סוגים שאז זה קצת ניכר, ופחות שייך בזה ברירה, ומה"ט דלא שייך בורר כי הוא בכלים, ויש להקל בג"ד כן ראיתי שצדד הגר"ח אוהב ציון שליט"א. עוד יש לצדד האם זה חוברת או עלון רגיל, דאם זה חוברת וכו' הוי חשיב בפנע, אלא דקשה להקל בזה היכא שיש מאות עלונים, (בלא גוזמא, כי הרי מידי שבת בשבתו יוצאים אלפי עלונים בכל העולם כולו).

(ה' יוסף אביטבול)

מעשיות בפרשה

"לאוני משפחת האוני"

אומר אני שהוא משפחת אצבון (רש"י) מה קשר יש בין שני השמות הללו? ברם, אמרו חכמינו שנבראו אצבעותיו של אדם ארוכות ודקות, למען יוכל לסתום בהן את אזניו בשמעו דבר שאינו מהוגן. הרי איפוא נבראה האצבע בשביל האזן, וממילא שני השמות "אצבון" ו"אזני" אחד הם... (ש"ה)

"טקן חתן להם אהות נחלה"

בעצם צריך היה הכתוב לומר "להן" בלשון נקבה? אלא, בתוספת (בבא-בטרא קט"ו) מצינו, כי במקום שאשה יורשת כזכר מדבר עליה הכתוב בלשון זכר (לפיכך נאמר: "הוא ענה", אף-על פי ש"ענה" היתה נקבה). הרי ממילא, מכיון שציוה כאן השם יתברך לתת להן נחלה כאילו הן זכרים, מדבר עליהן בלשון זכר - "להם".

"זבת מהודך עלי"

מהודך ולא כל הודך זקנים שבאותו דור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותת בושה ואוי לה לאותה כלימה (בבא-בטרא ע"ה) למה דוקא הזקנים אמרו כן? ברם, צעירים שבאותו דור משראו את רבם החדש, אמרו: גם הרבי הקודם לא היה בצעירותו אלא "כפני לבנה", ורק אחר-כך נתעלה ונעשה "כפני חמה". אבל זקנים שבאותו דור הכירו את הרבי הקודם גם בצעירותו וידעו כי אפילו אז כבר היה "כפני חמה", ולכן אמרו: "אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה"

"וזהקבתם אשה עלה לך"

אם הקרבתכם נעשית ב"אשה" - באש של התלהבות אזי הריהו "עולה לך" - השם יתברך מתעלה על ידה, כפי שאמר הכתוב: "ימלא ד' כל משאלותיך" - היינו, שתמלא את כל משאלותיך ורצונותיך בד', בכוונה להגדיל ולהאדיר את כבודו בעולם... (קדושת לוי)

תשובת למורד ניתן לשלוח
 קדוה שלישי בשבוע
לפסק: 08-9941870
 או למייל:
 7665190@gmail.com

אור התורה
 לע"נ בנימין בן רחל

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
 (הזכרים מתגרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

חידה: היכן מצינו שני אמוראים שמקטנותם ניכר חריפותם?
 עקב ריבוי התשובות ותקלה מצד המערכת, ניתן לענות גם בשבוע זה על החידה השבועית.
 המדור מוקדש לרפואת: התינוקות אודיה בת רחל בתושח"י

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

כרטיספר נגן איכותי פרסומן
 בחנות 'אור החיים' כשר MP3

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוויא המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון להצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
 להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
 טלפון: 052-7148454 = קו התוכן: 079-5904730
 טקס: 08-9941870 = מען למכתבי: חזני 1133/4 נתיבות

באר חפרה שרים

לראשונה השנה החלטנו לתת מעט הצצה לעולם הרישום בשיבות הגדולות הספרדיות, שבשנים האחרונות פשוט נעשו מהפכה של ממש ■ **כתיבת קונטרס בן שבע מאות וחמישים עמודים, כמות נרשמים מהגבוהים שבעולם השיבות ולימוד העיון הבהיר ביותר; כל המעלות הללו טמונים בישיבה אחת** ■ מוזמנים להצטרף למסע בעקבות תורה הזזה של יהדות ספרד ■ מיוחד!

בימים אלה נבנים ונסגרים השיעורים בשיבות הגדולות הספרדיות לקראת זמן אלול הבעל"ט. ומה קורה שם? הנה לפניכם טעימה קטנה מישיבה ספרדית מובילה, פורחת ומשגשגת.

ישיבת 'באר התלמוד' בירושלים, נחשבת הישיבה המובילה בכותל המזרח של עולם הישיבות, מאות רבות של בחורים משתוקקים לקבל את חותמה של ישיבת 'באר התלמוד', וכמו שידוע בכל שנה כמות הנבחנים עולה ומאידיך תנאי הקבלה עומדים איתנים על פי כללי היסוד של הישיבה, הלכך הרישום עובד בכל העוצמה מאמצע זמן חורף עת החלו הבירורים כך שלקראת המבחנים נקצרים הפירות וכמו בכל שנה גם השנה העידית שבעידית של עולם הישיבות הקטנות התקבלו לישיבת 'באר התלמוד' בירושלים. כך שחשוב לציין, שמספר הבחורים שנרשמו להבחן ומספר הבחורים שנבחנו עומד ממוצע בחור אחד לעשר שמתקבל. וכמובן מדובר בבחירה דקדקנית ואיכותית שלא נמצאת בשום מקום אחר.

בראשות הישיבה מכהן הגאון הגדול רבי חנוך כהן שליט"א, ראש הישיבה הצעיר הניצב בשורה הראשונה של גדולי ראשי הישיבות בדורינו. רה"י דואג להחזיר בתוככי הישיבה את שיטת העיון המיוחדת הישירה והבהירה. הרה"מים בישיבה הינם תלמידי חכמים מובחרים ביותר בהחדרת שיטת העיון. וכמובן, השיעור כללי המרכזי ביום שלישי ששמו יצא לכבוד ולתהילה כ'השיעור כללי של עולם הישיבות' מידי שבוע ביום שלישי שנמסר על ידי ראש הישיבה הגר"ח כהן שליט"א. את השיעור מוסר רה"י בעמקות מדהימה עם הסגנון הייחודי עליו מושגת הישיבה.

יצויין, שבתקופה האחרונה – לקראת סוף זמן קיץ – התקיימה בישיבת תוכנית חבורות 'חדוותא דשמעתא' בו יושבים קבוצה של בחורים ואחד מהם מוסר חבורה בנושא הנלמד באותו שבוע בישיבה וכמובן מתן שכרו בצידו. לקראת סוף זמן האחרון יצא לאור קונטרס בן שבע מאות וחמישים עמודים! של מאות חבורות עמוקות המעידות על העיון החזק שקיים בהיכל הישיבה.

הישיבה מונה כיום ארבע מאות בחורים, ולקראת זמן אלול הבעל"ט יתווספו קרוב למאה בחורים איכותיים ומובחרים ביותר בעולם התורה. וכמידי שנה ישיבת 'באר התלמוד' סוגרת רישום מוצלח במיוחדת ואולי גם נכון להוסיף 'הרישום הכי מוצלח' בעולם הישיבות.

בד בבד, כשבסניף שעומד כיום בנתיבות לומדים כמאתיים בחורים, השנה גם כן שם על אף המיקום הקטן עולה הביקוש בכמות מרבית לקראת שנה"ל, אך הישיבה הסתפקה בארבעים ושישה בחורים שיתווספו לתוככי היכל הישיבה.

הבוחנים: רה"י הגר"ח כהן שליט"א, הגאון רבי עזרא בן שמעון שליט"א, הגאון הרב לרש"מ בישיבה. המראיין: המשיגה הגאון רבי אליהו אהרון, המשמש גם בתפקיד יו"ר ועד המשיגים הספרדים בארה"ק.

אמברה

סיפור לשבת

לאור השבת

הרב חיים זאיד שליט"א

הגרלת המיליארד זולר

לי אבא סיעודי שזקוק שמשוה יהיה איתו וסייע לו בכל מה שיצטרך. הן באוכל והן בלימוד והן בטיולים. אני אביא לך בכל חודש שלושת אלפים חמש מאות ואתה תהיה לו כמו בן תשב איתו כל היום ופשוט תעסיק אותו. וכמובן, הוא לא משלם לך גרוש אני מכניס לך כל חודש משכורת ואתה תבוא אליו כהצעה פרטית משלך וקח תכנס לעבוד איתו יחד.

האברך שמע על ההצעה ומיד קפץ עליה. מי יסרב לסכום כה נכבד ובפרט שיש בית שזקוק לכסף הזה. ומיד ניגש לבית הכנסת בו מתפלל אביו של חברי וישב לידו במהלך כל התפילה עזר לו ואט אט התחבר אליו והחל לעבוד איתו יחד בבית ובאופן צמוד במיוחד כשכל צרכיו הפרטיים והאישיים נתונים בידיו של אותו אברך.

לא פעם אחת התבטא אביו לפני בנו 'תראה איזה בן אדם טוב יש לי שעוזר לי יותר ממך למרות שאתה בני'. וכמובן האבא לא יודע כלום על המשכורת שמעוברת בכל חודש לחשבונו של האברך תמורה עבור עבודתו המסורה והמיוחדת במקום בנו 'מחמד' לבנו.

באחד הימים מצבו של האבא הלך והחמיר ולאחר זמן קצר השיב את נשמתו ליוצרו. כשנפטר התגלתה הצוואה שעליה נכתב שכל הנכסים כולל הבית שייכים לאותו אברך שטיפל בו במסירות יותר מילדיו.

כעת הבן נכנס לבוץ רציני. מצד אחד בזכותו יש לו עוזר סיעודי כי המשכורת משולמת על ידו, ומצד שני הורה לו אחד מגדולי ישראל שלא ילחם ופשוט יוותר לאותו אחד. ואף הוסיף לומר לו את האמרה הידועה של מרן החזון איש זצ"ל שמויתור לא רק שלא מפסידים מרוויחים פי כמה וכמה בכפל כפליים.

ומיודענו אכן וויתר ולא הלך ונלחם על כל הנשוא של הצוואה למרות שמבחינת דין תורה יתכן והיה מגיע לו חלק נכבד מהצוואה. והוא נשאר בשלו.

לבן היה אח בחוץ לארץ שם מתקיימת פעם בשנה הגרלה על מיליארד שקל ואחיו שם קנה כרטיס הגרלה ואמר שאם יזכה בהגרלה הוא יתחלק חצי חצי עם אחיו שנמצא בארץ הקודש. והוא גם הודיע לו על כך.

והלא יאומן קרה. למרות שהוא לא זכה במיליארד שקל אך זכה בפרס במקום השני שזה גם עשרות מיליונים טובים שקיבל לכיסו, וכמובן את חצי הזכייה העביר לאחיו שבארץ הקודש, וכך הבן התעשר בין רגע אחד.

או אז הבין מהי המעלה של הוויתור!

מספר ידידנו מגיד המשרים הרב חיים זאיד שליט"א את הסיפור המדהים הבא:

לפני שנישאתי עם רעייתי שתיחי, פניתי ועליתי אפוא לביתו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, ובקשתי את ברכתו להמשיך הדרך ולקראת חיי הנישואין שאליהם אני עתיד להכנס. בנוסף בקשתי ממנו גם עיצה מיוחדת שאיתה אני אתלווה בחיי הנישואין.

'הרב אני צריך עיצה ותושיה לקראת החתונה', בקשתי. והוא מצידו הסתכל עליי ואמר לי 'תוותר', 'הרב עיצה נוספת אני צריך אמיתית לחיים', והוא מצידו כאילו לא אמרתי כלום, 'וויתור. זה הכל'. ניסיתי לשאול שוב אבל אז גם קיבלתי שני סטירות חמות ובנוסף הוא זרק לי שוב 'תוותר!'

מאז הבנתי עד כמה הוויתור מעלתו גבוהה ונשגבה ודבקתי במידה זו במיוחד.

ובהקשר זה נביא סיפור מיוחד שאחשוף אותו לפניכם בשורות הבאות.

יש לי ידיד שבמקרה הוא גם שכן שגר קרוב לבית שלי. אביו היה נעזר בו מידי פעם לפעם. הוא היה מגיע אליו בערבים מאכיל אותו לומד איתו קמעא ויוצא איתו מידי פעם להליכות בכדי להסדיר את מצב רוחו העגום שהיה כל היום ספון בביתו ללא יכולת פיזית לצאת ולראות את העולם מקרוב.

באחד מן הימים האב קיבל התקף לב ומצבו החמיר. הוא אושפז בבית החולים ושחרר לאחר זמן מה אך מלווה בנזק בלתי הפיך, הוא נהפך להיות קשיש סיעודי כמעט במאת האחוזים ללא יכולת תנועה והוא נצרך לעזרה צמודה ומיידית.

בשביל שיוכל כמעט לתפקד, שזה אומר לאכול, להתפלל, ללמוד ולטייל הוא נצרך לקרוא לבן שלו שכאמור היה גם ידיד שלי וביקש ממנו להיענות לבקשתו. 'אני צריך שתעזוב את מקום עבודתך ותבוא להיות עימי במשך כל היום ותעזור לי', הוא אומר לו וממשיך, 'ואל תאמר לי לא אני אביך ואתה חייב לי המון וכעת אני צריך אותך צמוד אליי. אלו העובדות ואלו הנתונים.'

חבר שלי קיבל את הבשורה בצורה קשה מאוד, סופו של דבר יש לו שבעה ילדים בבית שהוא צריך להאכיל, ובנוסף לכך הוא לא יכול להרוס את כל חייו בשביל לעזור לאביו, אפשר למצוא פתרונות אחרים שאולי יועילו וחלילה אולי יעשו את ההיפך הגמור.

בצער פנה לעבר ביתו לספר לאשתו את הדברים. בדרך הוא פוגש באברך ירא שמים והחליט שאולי הוא מתאים להיות עם אביו במקומו ופנה אפוא לדבר איתו שיחה צפופה ועניינית. 'יש

לבן היה אח בחוץ לארץ שם מתקיימת פעם בשנה הגרלה על מיליארד שקל ואחיו שם קנה כרטיס הגרלה ואמר שאם יזכה בהגרלה הוא יתחלק חצי חצי עם אחיו שנמצא בארץ הקודש.

**באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תמאץ!
אם אירע אתכם או
מכירים סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולציין עבור 'אור השבת'
או במקסי:
08-9941870**

אספורה

סיפור לשבת
לגור השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוסר ואמרו קודש מהפרישת הדור

"וידבר ה' אל משה לאמר: פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמת מעל בני ישראל בקנאו את קנאתם בתוכם ולא כלית את בני ישראל בקנאתי" (במדבר כה, י-יא)

צדקה - מניווה לכתהילה

בספר "פניני הגר"א על הפרשה", כתב למה נאמר לשון 'השיב', הלא יותר נכון לומר "הסיר את חמתי"?

ובאר, שבמילה "חמתי" האותיות מ"ת צמודות "חמתי" - והאותיות ח"י מרחקות - חמתי.

הוא אומר, פנחס בן אלעזר "השיב את חמתי", היינו לא רק שהסיר את החמה, אלא הפך את 'חמתי', שמקרבת את המוות ובכך הרחיק את ה"מת", וקירב את ה"ח", כאשר עצר את המגפה שכלתה בבני ישראל.

נאמר בתהילים (פרק קו, כט-ל) "ויעמוד פנחס ויפלל מעצר המגיפה, ותחשב לו לצדקה".

כלומר מעשה פנחס שעצר את המגפה נחשב לו לצדקה.

לרמוז לך, כי צדקה תציל ממות- (משלי י, ב), ומצוות הצדקה מקרבת את החי- מחצית- ומרחיקה את המת- מחצית.

ויש להבין למה נחשב לצדקה, ולא לשאר מצוות?

אלא, בני ישראל נתבעו לתת "מחצית השקל" למשכן (שמות ל,

יג) האות האמצעית במילה "מחצית" היא "צ" - האות הראשונה של מילת "צדקה". סמוכות לה האותיות ח"י ח' לפניו ו' לאחריה. מרוחקות הימנה האותיות מ"ת.

לרמוז לך, כי צדקה תציל ממות- (משלי י, ב), ומצוות הצדקה מקרבת את החי- "מחצית" - ומרחיקה את המת- מחצית.

לפי זה מבואר, מדוע מעשהו של פנחס נחשב דווקא לצדקה. כי כשם שמצוות הצדקה מצילה ממוות, כלומר מקרבת את ה"חי", ומרחיקה את ה"מת", כך פנחס בקנאתו ריחק את המת וקרב את ה"חי".

כאשר הפך את גורלם של ישראל ממיתה לחיים.

שבת שלום ומבורך.

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

גזירת שמיים

בדלת, והלכה הכלה בעצמה - באמצע חתונתה - להביא לו כיכר לחם, אף שהיו אנשים אחרים שיכלו לעשות זאת במקומה, ובזכות זאת ניצלה מהכשת הנחש.

כאשר אדם עושה חסד - הקב"ה ג"כ עושה איתו חסד.

בגמרא ירושלמי (פ"ג דמועד קטן ה"א) מובא מעשה שהיה עם רבי אליעזר בן הורקנוס שעבר בשוק, ואשה אחת ניקתה את הבית וזרקה את האשפה על ראשו. וכמובן שלא כעס ולא כלום, ואמר על עצמו שהיום החברים יקרבו ויכבדו אותו יותר, מפני שיש פסוק: "מאשפות ירים אביון", עיין שם.

והכוונה בזה שכאשר משפילים בן אדם, גם כשזה עד האשפה ועד העפר, לא להתייאש, אלא לקבל את זה באהבה משמים, ויצפה לישועה ולחיים טובים.

ושמעתי פעם מפי מורנו הגאון הצדיק הרב שריה דבילצקי שליט"א ששמע מנכדו של רבינו הגרי"ח זיע"א בעל הבן איש חי, שפעם אחת יצא הגרי"ח מביתו לבית הכנסת, ובלכתו בדרך שפכו

מאחד הבתים מעליו מי שופכין ונפלו על ראשו, ורבינו הקדוש זיע"א לא הרים את עיניו לראות מי הוא זה, אלא חזר מיד לביתו להסתדר והחליף בגדיו וזחר בפשיטות לבית המדרש.

וכידוע שבזמן ששמעי קילל את דוד קללה נמרצת, היה מצבו של דוד קשה מאוד, שהיה זה בזמן שדוד נרדף וכולו עייף, רעב ויחף, ואין לך כאב והשפלה יותר מזה, ובזכות שאמר ה' אמר לו קלל" (שמואל ב טז, י), זכה להיות רגל רביעי במרכבה, וכמבואר כל זה בספר הקדוש 'שמירת הלשון' לרבינו החפץ חיים (שער התבונה פרק ו'), עיין שם.

ועיין כיוצא בזה במהרש"א (קידושין ל:): על הפסוק: "אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם" (תהלים קכז, ה), שהכוונה אשפה כפשוטו, כי יש בעלי בתים המונעים את הנערים מללמוד בביתם, שאומרים שהם ממלאים ביתם באשפה, ועל כן אמר: אשרי הגבר אשר מלא על ידיהם את ביתו באשפה ואינו מונע ביתו מהם, עיין שם.

ובגמרא (פסחים קיג.) כתוב, פשוט נבילתא בשוקא. ופירש רשב"ם, שגם עבודה בזויה, כמו לפשוט עור נבלה מסרחת ולקבל כסף, כדאי לעשות. ומסתברא שהיודע כיצד להיכנע ולעבוד בעבודות כאלה ויודע שהעיקר הוא להתחתן ולהקים בית של תורה ויראה, וכן מי שממח להיות נרדף ונעלב וקטן וצנוע ועניו, הרי הוא החכם הגדול, ומצליח במעשיו תמיד.

בשבוע שעבר אירע אסון כאוב במיוחד במיאמי שבארצ"ב בנין קרס על יושביו ועשרות יהודים נהרגו וחלקם נעדרו (נכון לשעת כתיבת השורות). לפעמים אנו מנסים למצוא למה זה קרה ממה זה נגרם?

וזה מה שהשיב מרן הגר"ח קנייבסקי על האסונות האחרונים, הכל נגזר משמייים כל מה שקורה עכשיו זה תאריך ביצוע של הגזירה מראש השנה דאשקד.

והזמן לתקן את המעשים שלנו הם מעתה.

מובא בשם ר' חיים ויטאל לומר בכל לילה: "אוי לי שעבר עלי היום בלי תורה ובלי חסד". אם אנו רוצים לעורר את מידת החסד - עלינו להתנהג בעצמנו בחסד, ונזכה לחסד מידה כנגד מידה. נעשה בכל יום לפחות מעשה חסד אחד.

יהודי אחד בארצ"ב היה מתנדב ב'הצלה', ופעם אחת הסיע יהודי לבית החולים בשבת קודש, וכאשר הגיע לבית החולים התקלקל הרכב. פגש יהודי אחר בשם ר' משה, וביקש לנסוע ברכבו לצורכי הצלה. ר' משה סירב; הרכב שהחזיק היה יקר במיוחד, ולא רצה לתת אותו לאחר.

בליבו חשב, הרי בכל אירוע של הצלה באים חמישה רכבים, א"כ כעת יבואו רק ארבעה רכבים; בוודאי זה יספיק...

שוב הרהר בליבו וחשב: אם כך הוא, מדוע התירו הרבנים לנסוע בחמישה רכבים, והרי שבת כתיב בה "מחלליה מות יומת", ועונשה סקילה? אלא בהכרח, זהו פיקוח נפש; ואם הרבנים מתירים חילול שבת לכתחילה לצורך כך, על אחת כמה וכמה הרכב שלי, שלא עולה בשווי על פני חילול שבת... ונתן את רכבו.

לקח איש ה'הצלה' את רכבו והגיע לבית אחד, שם ילדה בת עשר בלעה גולה ואינה מצליחה לנשום. כפי שהיה נראה, עוד חצי דקה והיתה מתה ר"ל. עשה איש ה'הצלה' מה שעשה, ובסיוע תפילת רבים ורחמי שמים יצאה הגולה וניצלה הילדה. וילדה זו - היתה בתו של ר' משה... הייתי נוכח בשעה שהג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר את הסיפור למו"ח הגר"ח קנייבסקי שליט"א, ושאלו: מה פירוש המעשה הזה?

חשב מו"ח, וענה לו: בראש השנה נגזר עליה דין מוות. אבל נתנו לה פתח של הצלה, שאם אביה יעשה חסד, ולא חסד של מה בכך, אלא יתן לאחר את רכבו היקר - עי"ז יבטל את הגזירה הרעה מעליו! וכפי שהיה באמת. וכמו המעשה בגמ' בבתו של ר' עקיבא שנגזר עליה למות ביום חתונתה, וכבר הגיע הנחש הארסי שהיה אמור להכיש אותה; אך באותו הזמן דפק עני רעב

**לקח איש
ה'הצלה' את
רכבו והגיע
לבית אחד,
שם ילדה בת
עשר בלעה
גולה ואינה
מצליחה
לנשום.**

מדור תפיהות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

חיזוק

סיפורים מחזקים
אור השבת

מספרים, כי הבן איש חי זיע"א רכש לו אחוזת אדמה, שהייתה ממוקמת דרומית לבגדאד. באחד החורפים הקשים, עת פקד את האזור שיטפון, עלו מי הפרת על גדותיהם והציפו את כל האחוזה הסמוכות לנהר, שאף שכנו בסמוך לאחוזת האדמה של הבן איש חי. אך הנה רק הגיעו המים לאחוזה, נעצרו והקיפוח, והמשיכו לאחוזה הסמוכות. ונס זה עשה קידוש ה' גדול לעיני העמים. מבחין ברוח קודשו.

מעשה שהיה ברב ניסים יגן צ"ל שהגיע אליו ילד בן שנים עשרה וניכר עליו שהוא לומד תורה לפי הפנים הטהורות והכיפה והציצית אלא שהרב ראה שיש לו קצת עצבות בעיניו ושאל אותו מדוע אתה קצת עצוב, הרי זכית להסתופף בחצרות ה' ולעסוק בתורה הקדושה ואתה יכול כל בוקר לומר בשמחה גדולה ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, ואם כן לא מתאים לך להיות עצוב? נכון, ענה הילד אבל הבעיה היא שחלק מהתועים זה אבא שלי וקשה לי מאוד עם זה שאבא שלי הולך ללא כיפה וציצית ואינו מניח תפילין ורחוק משמירת השבת. ורק אני זכיתי להתקרב בשנים האחרונות לתורה, וברחתי מבית הספר הממלכתי לתלמוד תורה של המלכים שהרי המלכים האמיתיים שמוכיחים על היצר הרע זה רק מי שלומד תורה, הרב עמד מופתה מהמראה הגדול הזה איך ילד קטן הבין מה שאביו הגדול ואנשים גדולים ממנו לא השכילו להבין שדרך התורה זה דרך האושר וכל דרך לא של תורה היא דרכי מוות, ושאל הרב את הילד במה אבך עובד? אבא שלי כעת לא עובד, אבל הוא מחפש עבודה ומוכן לעבוד בכל עבודה, יופי אמר הרב תן לי את הטלפון בבית אני לוקח אותו "לעבוד" בישיבה שלי ואני מקווה שיהיה בסדר! ובאותו רגע הרב התקשר לאבא ואמר לו שיבוא מחר בבוקר לעבוד בתור איש תחזוקה בישיבה, והאבא שמח מאוד על העבודה והגיע, ושאל את הרב מה עושים? והרב אמר לו בינתיים אין ממש עבודה אבל בהמשך יהיה, אתה יכול לעלות להיכל של הישיבה בינתיים, ויתנו לך להניח תפילין ותשתה קפה בינתיים עד שאני אקרא לך לעבודה, והאיש שמח לעלות והניח תפילין. ובינתיים ניגש אליו אחד האברכים ואמר לו ברוך הבא והכין לו לשתות קפה, והחל ללמוד עמו כמה שעות. וכך עברו כמה ימים עד שהאיש "תחזוקה" שבקושי עבד ויותר למד ניגש לרב ואמר לו כיפה כבר אני שם על הראש קבוע אבל הייתי רוצה גם ציצית כמו שיש לשאר האברכים אצלך בישיבה, ומיד הרב נשקו על ראשו והביא לו ציצית, ויום אחד הילד הגיע שוב לרב יגן ולראתה מה עם אביו והרב מראה לו את אביו עוסק בסוגיא בגמרא עם אחד האברכים ופני הילד האירו משמחה.

אחד מעובדי מחנות הכפייה בשואה מספר כי יום אחד שמע זקוקת כאב נוראות שכמותן לא שמע מעולם. התברר כי באותו יום נערכה סלקציה של תינוקות שנשלחו להשמדה. "המסדה בעבודתנו כשעינינו דומעות, ופתאום שומע אני קול אשה יהודיה: "תנו לי סכין", חשבת שהיא רוצה ליטול את נפשה. אמרתי לה: "מה את ממחרת כל כך לעולם האמת...", החייל הגרמני אמר לפתע: "כלב, מה אמרת לאשה זו", ודרש ממני תשובה. עניתי לו: "האישה ביקשה אולר, והסברתי לה כי אסור לה ליטול את חייה".

האשה בחנה בעיניים קודרות את הגרמני, מבטה רותק לכיס מעילו, ממנו בצבץ אולר. "תן לי את האולר", התחננה האשה, והגרמני ונתן לה את האולר בחיך מרושע. היא גחנה והרימה חבילה של סחבות. בין הסחבות, נח תינוק רך. האשה נטלה את האולר, בירכה ברכת המילה, מלה את הילד ואמרה: "ריבונו של עולם, נתת לי ילד בריא ויפה, ואני מחזירה לך יהודי כשר..."

כאשר היה מרן הגרש"ז אויערבך צ"ל מאושפז בבית חולים ובני המשפחה הביאו לו אוכל ביתי טרי וחם, סירב הגאון לטעום מן המאכלים, עד שיגישו מהם גם לשכן ששכב יחד עימו בחדר, למרות שיתכן שלא יברך... ואמר הרש"ז: היות ומהאוכל נודף ריח טוב, יש בכך חשש של פיקוח נפש.

היאך רבי מאיר התגדה בכלבים אוכלי בני אדם והכניס עצמו בסכנת מיתה?

הגמרא בעבודה זרה (יח.) מספרת שכאשר רבי מאיר רצה לפדות מבית השבי את אחותו אשתו, נטל עמו תרקבא דדינרי, חציים בשביל שומר בית האסורים לשחדו, וחציים שיניח שומר בית האסורים אצלו שאם יודע הדבר ויבקשו למוסרו למלכות, יוכל לשחדם בממון הנותר. אמר לו שומר בית האסורים לרבי מאיר ומה אעשה כשיגמרו כל הדינרים? אמר לו רבי מאיר שתקלע למצב זה אמור "אלהא דמאיר ענג"ו ומיד אתה תינצל. אמר לו שומר בית האסורים ומניין שהאמת אחר שאם אומר תפלה זו, מיד אנצל? אמר לו רבי מאיר עתה אראה לך! היו שם כלבים מסוכנים אוכלי בני אדם, לקח רבי מאיר רגב עפר וזרק בהם כדי להרגיזם, וכשבו לאוכלו לרבי מאיר אמר "אלהא דמאיר ענג"ו!

וצ"ע היאך הכניס רבי מאיר את עצמו בסכנה גדולה זו מפני אותם כלבים שהיו אוכלים בני אדם, וכפי שאירע שבאו אותם הכלבים להמיתו, והלא אין סומכים על הנס?

יישוב א'

מוותר להכניס עצמו לסכנה כדי להציל אחרים

נראה ליישב דכיון שרבי מאיר עשה כן בשביל הצלת אחותו אשתו מהשבי הדבר היה בהיתר גמור, לפי שמוותר להכניס עצמו לסכנה כדי להציל אחרים, וכן הביא הבית יוסף (ח"ט סי' תכ"ו) ובכסף משנה (סופ"א דהל' רוצח) מהנהגות מימוני בשם הירושלמי שחייב להכניס עצמו אפילו בספק סכנה כדי להציל את חבריו, ולמד כן בדעת הרמב"ם והשו"ו. וכ"כ הב"ח (שם) לדקדק מלשון הברייתא בסנהדרין (עג.), וכן מבואר בספר חסידים (סי' תרצ"ח), ודלא כפ"ש בשו"ת הרדב"ז (ח"ג סי' תרצ"ה) שהמתחמד להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל חבריו מוודאי סכנה, הרי זה חסיד שוטה, שספק שלו עדיף מוודאי של חבריו שנא' וחי אחיך עמך, חיך קודמין לשל חבריך. ובהעמק שאלה על השאלות (ראה קמ"ז) ביאר שנחלקו בזה רבנן ורבי יוסי (בשאלות שם ובגדרים פ.). ומכל מקום מדברי הפוסקים נראה שאף אם אין הדבר בחיוב, מותר להכניס עצמו לספק סכנה, ואין בזה סרך איסור, כדמשמע בגמרא בסנהדרין (שם), וכן מבואר בשאלות משה"ל שכל היחידוש רק שאין חיוב, ואדרבה אפילו יש בו משום מידת חסידות כמו שביארנו בירושלמי תרומות ש"ל הכניס עצמו בספק סכנה משום מידת חסידות, ועל אחת כמה להבית יוסף בשם הגהות מיימוני יש בזה חיוב, והארכת בזה לעיל (סימן ד').

יישוב ב'

שאני רבי מאיר שהיה מלומד בניסים

שמא ע"ל דשאני רבי מאיר שהיה מלומד בניסים ואף נקרא כן בפי כל בעל הנס, לכך יודע היה שלא ייגזק ואין הדבר היה נחשב אצלו כמכניס עצמו למקום סכנה. וכיוצא בזה תירץ מרן החיד"א בפתח עינים (ברכות לג.) לענין מה שמצינו ברבי חנינא בן דוסא שהניח רגלו בחור הערוד שהיה ממיט לבני אדם, דשאני רחב"ד שהיה מלומד בניסים ומובטח לו שיעשה לו הקב"ה את רצונו והווי ליה אותו מקום כאילו אין בו סכנה כלל.

יישוב ג'

כח הקביעה בלבו שאין עוד מלבדו א"א להזיקו

עלה בדעתו בס"ד ליישב שזו היתה כוונת התנא האלוהי רבי מאיר בעל הנס כשעק מנהמת ליבו "אלהא דמאיר ענג"ו שבאמירה ובקשה זו קובע אותה שעה בליבו שאין עוד מלבדו, ואין עוד שום כח בעולם שיכול לשלוט בו ולעשות בו כזה או אחר בלתי השי"ת לבדו, וכדברי הרמב"ם בספרו מורה נבוכים והגו"ח מוולאז'ין וצ"ל בנפש החיים כדלהלן, וההצלה באופן זה לא נחשבת לנס כלל, כי השי"ת עיניו פקוחות על העולם כולו ליתן לכל איש די מחסורו ולשומרו מכל פגע ומקרה רע. ולפי זה כלפי רבי מאיר בעל הנס שיוודע היה בעצמו שיכול לקבוע הדבר בליבו בלב גמור ומוחלט ולשעבד כל מחשבתו אך ורק לכך, לא היה נחשב הדבר למכניס עצמו לסכנה, אולם אנן יתמי בתר יתמי ודאי שאין לנו את הכח לסמוך על עצמנו להיות בטוחים בעצמנו לקיים סגולה זו במחשבה גמורה ובנפש חפצה ואין אנו יכולים לסמוך על זה להכניס עצמנו לדי סכנה.

ס'רכסת ספריו אורח האמור - 054-8460007

שימו לב! הארכנו את ההקדלה בשבילכם!

תורה מצוה

האם ידעיתם? האנן הגדול רבי יוסף סימן טוב קיימנו במשך שנים רבות ודומי חסידים רבים יודעים ויודעות שיש לנו:

במחלקת הרכישות ניתן לרכוש כרטיסים מחפשי השמחה!

מחשב נייד בעושי 6,500 BVA

תורמים מצילים חוזקים!

לפרטים ולרכישת כרטיסים 052-7148454

התפילה והקריאה לא יכלו להחליף את התורה וההלכה. כל המעשה והעשייה הם חלק מהתורה וההלכה. כל המעשה והעשייה הם חלק מהתורה וההלכה.

פנחס ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

השפעתן של מידות

שנה נקודה חשובה בפרשה, שנוסה להפיק ממנה את התועלת לחיינו. רש"י הקדוש מבאר למה האריכה התורה ביחוסו של פנחס, "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן..." (במדבר כה, יא), ואומר - "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו (יתרו) עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל? לִפְיֶכָךְ בֵּא הַכְּתוּב וַיְחַסּוּ אַחֵר אַהֲרֹן".

כלומר, שנכתב היחוס משום שהשבטים היו מבזים את פנחס לאחר שהרג את זמרי, ואמרו שהגיע לכך בגלל סביו יתרו שבא מעבודה זרה, ופנחס קיבל מידות רעות אלו בתורשה, ולכן הרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל מתוך כעס ומידות רעות. בא הכתוב ואומר, סביו הוא אהרן הכהן! אוהב שלום ורודף שלום, ומידותיו של פנחס היו טובות כשלו, ולא עם נטיה לכעס חלילה, המעשה שעשה היה רק לשם שמים, "בְּקִנְיָאֵךְ אֵת קְנָאֲתִי בְּתוֹכְכֶם".

ישנה שאלה עצומה, במחנה ישראל היתה הרי טרגדיה נוראה, מאותו רגע שחטא הנשיא, ועם ישראל נכשלו בבנות מדין, מתו אנשים רבים במגיפה נוראה ה"י, אסון וצער נורא שאי אפשר להכיל. והנה מגיע פנחס עם קדושה שבערה בקרבו לכבוד ה', עשה מעשה והמגפה נעצרה, לקח רומח ודקר את הנשיא עם אותה ארמית, וראו כולם שבאותה רגע "תַּעֲצֹר הַמִּגְפָּה".

היו צריכים כולם לשים כתר על ראשו, ולהרעיף עליו תשבחות רבות, בזכותו הם חיים והמגיפה נעצרה. אך במקום זה התחילו לגנותו בכל מיני רינונים. הרי כולם ראו את האסון וההרוגים הרבים, מה שייכים כל הדיבורים הללו. נתאר לעצמנו שיש ח"ו איזו מחלה נוראה ונבא אדם ומגלה את סודה ועוצר אותה, ודאי שכולם יודו וישבחו אותו, איך העיזו אם כן השבטים, לדבר דברי גנאי על פנחס אחרי שראו במציאות שהמגיפה נעצרה ברגע אחד?

זו התוצאה של מידות רעות. אדם שאינו עובד על מידותיו, ואין לו יראת שמים בקרבו, מסוגל להגיע לדברים חמורים, ולגנות צדיק כמו פנחס שהיה קנאי לכבוד הקב"ה, ויכולים להגיע חלילה למעשים חמורים ביותר. צריך כל אחד לדעת שהעבודה הזו, עבודת המידות, נצרכת כדי שנוכל תמיד לראות את הדברים בראיה נכונה של תורה, ולא עם כל מיני נגיעות אישיות ח"ו.

ופנחס מה עשה? שתק ולא דיבר, ואומר החתם סופר שלכן זכה פנחס להיות אליהו הנביא. ומבאר עפ"י הגמרא (חגיגה) שמספרת על שליחו של מלאך המוות, שנשלח לקחת את נשמתה של אשה בשם מרים שהיתה מגדלת ילדים, ובטעות לקח מרים אחרת, אשה צעירה במקום מבוגרת. אך מה עושים עם אותם שנים שהצעירה היתה צריכה לחיות? אומרת הגמרא שאם יש תלמיד חכם שמעביר על מידותיו, שפוגעים בו ואינו מחזיר, הוא יקבל את אותם שנים, וכך היה עם פנחס, הרי בממוצע לכל אחד מ-24 אלף שמתו במגיפה היו עוד שנים רבות לחיות, וכך זכה פנחס לאריכות ימים עד תקופתו של אליהו הנביא, פנחס הוא אליהו, והכל עבר אליו בזכות השתיקה, וכנגדו ראו מה קרה למי שדיבר על פנחס, וכך עלול לקרות לכל מי שלא התברך

במידות ולא עובד עליהם. ישנו מעשה הממחיש את הדברים. רבה של קהילה חשובה בארצות הברית הגיע לגיל מופלג ופרש. קהילה חיפשה רב חדש. מועמדים רבים הגיעו, ובסופו של תהליך מתוך מאות נשארו שני מועמדים שענו על כל הדרישות, עם המלצות חמות, בעלי חכמה וידעית התורה, ופיהם מפיק מרגליות, וההתלבטות היתה גדולה. החליטו הועד להזמין להתארח בשבת, ושירשו זה אחר זה, והציבור ישמע ויחליט מי הרב שמדבר יותר לליבו.

רב אחד היה מטבעו מאוד מסודר, הכין דרשה כתובה עם כל הדייקים, והיה מסדר את העניבה וחוזר ומשנן את הדרשה מילה במילה מול המראה, ואילו הרב השני היה יותר ספונטני, הגיע עם רעיון ותכנן לפתוח אותו לפי רוב כישוריו.

הרב הראשון חזר על דרשתו בחדרו מלון בקולי קולות, והרב השני שהיה בחדר הסמוך, ישב ושמע את הדרשה פעם אחר פעם, והחליט לרשום את דברי הרב הראשון, ולדרוש את הדרשה הזו בעצמו. ליל שבת הגיע, הרב שהעתיק את הדרשה ניגש לגבאי ואמר, אני אוהב לדבר ראשון, קשה לי לחכות בהתרגשות זמן רב, אבקשך לדבר ראשון. הגבאי השיב בחיוב לבקשתו, וכך עלה הרב הראשון והתחיל לדרוש בדיוק רב את כל הדרשה שהרב השני הכין. הרב שישב מחכה לתורו, לא ידע מה לעשות, הסמיק והחליף צבעים והרגיש שכלתה אליו הרעה, וידע שאם יחזור על אותם דברים יגרשוהו מביה"כ, ויאמרו שהוא מבייש אותם בחזרו על אותם דברים, אך ברגע האחרון עלה במוחו רעיון מבריק.

כשירד הרב שהעתיק בסיום הדרשה כולם שיבחוהו, איזה דברים נפלאים וחוצבי להבות, כל הציבור הקשיב אחר כל מילה בהנאה, ולא היה אפילו אחד שנמנם. אז עלה הרב השני ואמר לקהל, ישנם שני סוגי רבנים, האחד עולה לדוכן, גאון ושופע חידושים, ותוך כדי דרשתו מוסיף עוד ועוד ממוחו. הסוג שני, יודע לשמוע דברים ולחדור לעומקם, לחזור עליהם פרט אחרי פרט בדיוק רב. ראו, הרב שדיבר הוא גאון מהסוג הראשון, אני לעומתו מהסוג השני, שומע וזוכר ומבין היטב, וככה מבין ומדקלם את השני. זאת אומרת שאם מישהו יפנה אלי אדע לשמוע אותו היטב, ואחזור על כל ספקותיו ואעזור לו, וכך שמעתי את הרב הראשון ועתה אחזור בפניכם על דרשתו ויראו כולם איך אומר אותה אחד לאחד.

הרב חזר על הדרשה כמו שהוא יודע, באופן המקצועי ביותר, והציבור לא האמינו, לכאורה הוא שמע במשך 20 דקות את הרב הראשון, וחזר על דבריו במדויק ובמומחיות רבה. במוצאי שבת החליטו כולם פה אחד שהרב שדיבר שני יהיה רב הקהילה. הרב שהעתיק את הדרשה הרי ידע שהרב השני עמל ויגע רבות, ונמצא שהוא אדם בעל מידות קלוקלות, וזה סופו שנשאר בחוץ, ואילו הרב שעמל ויגע והעביר על מידותיו, ולא גילה לכלום את מה שהיה, הוא שזכה, וזה כוחה של עבודת המידות.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

אדם שאינו עובד על מידותיו מסוגל להגיע לדברים חמורים... עבודת המידות נצרכת כדי שנוכל תמיד לראות את הדברים בראיה נכונה של תורה

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:14	20:25	21:21

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ משה שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ יוסף מנחם אליהו בן מסיעדה ואהרון ז"ל

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

אחד עשר שנים, ילד אחד

שיחתנו אמש, שבת הביתה מהורהר, וחשבתי שהרי המנוח איננו, מה יתן לי ומה יוסיף לי להותיר את שנאתו בלבי. זאת ועוד, אולי בידי הזדמנות מבורא עולם להיושע, כל הלילה התהפכתי על משכבי, ובבוקר קיבלתי החלטה אמיצה ונחושה: אני הולך להלוויה שלו. אינני יכול לתאר לך כמה היה הדבר קשה עבורי, הוסיף ר' שלמה, כל צעד לבית ההלוויות היה מלחמה. האם אני מסוגל לגשת למיטתו של המנוח ולהגיד לו 'מחול לך' בלב שלם?

כשהחלה ההלוויה שמעתי את ההספדים עליו, והחלטתי להתחבר לפנים היפות שהיו באישיותו. לבסוף, פשוט ניגשתי לעברו וזעקתי 'מחול לך, מחול לך, מחול לך' שלוש פעמים, כדי לחוש שניקיתי לגמרי את לבי מהשנאה כלפיו... כאשר שבת הביתה - חשתי שליבי התנקה, שעשיתי את המוטל עליי, שזה המעשה הנכון. בעת כניסת השבת, כשרעייתי הדליקה נרות, נפתח ליבה והיא החלה בוכה בדמעות ותחנונים לבורא עולם, כי בזכות המחילה והסליחה של בעלה - ירחם

ת הסיפור הבא מספר הרה"ח ר' יוסף נברוצקי הי"ו מבית שמש, מלמד נודע בעיר, המעיד על הסיפור שהוא אחד מגיבוריו. וזה דבר המעשה: היה לו ידיד אהוב בשם ר' שלמה. אף הוא מלמד, ונקשרו ביניהם בידיות אישית שגלשה מעבר לנושאי ההוראה. בליל ששי, אור לערש"ק פרשת 'חיי שרה' תש"פ התנהלה ביניהם שיחה, בה תינה ר' שלמה את כאבו ומצוקתו באוזני ידידו.

אינני יודע מה לעשות, אמר ר' שלמה ונאנח. מחר בבוקר, ביום ששי, תיערך הלוויית אחד מקרובי משפחת רעייתי. אינני יכול לתאר את מידת עוגמת הנפש שהמנוח גרם לי לפני כארבע שנים, עוול בל יכופר, ומאז לא החלפנו ולו מילה אחת, ואני לא מסוגל לסלוח לו... ואתה יודע שלא קל לי בחיים גם ככה... - המשיך ר' שלמה ושפך את מר לבו. העוול שגרם לי הוסיף צער וקושי בחיי על הקשיים גם כן. לא רציתי בשום קשר אתו. מצד שני, עכשיו הוא נפטר, המת מוטל לפנינו. האם נדרש ממני לסלוח לו עכשיו, כדי שגייע נקי וטהור לבית דין של מעלה? - שאל ר' שלמה.

ר' יוסף הבין היטב לליבו, ויודע כי רעייתו תחי' משותקת למחצה מזה כמה שנים. מתקשה לדבר ונוקקת לעזרה בכל הליכה. ר' שלמה נלחם בגבורה ומתמודד עם הקושי העצום הזה. הוא רק לא ידע על עוצמת הפגיעה מדוד פלוני... הוא שקל רבות את מילותיו, ולבסוף נענה ואמר: הקשב לי ר' שלמה. ראשית, הריני במצב של 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו'. יודעני עד כמה אתה מתמודד, ומהיכן סמכותי לייעץ לך אם ללכת להלוויית הדוד ולסלוח לו... ובכל זאת, הוסיף ר' יוסף ואמר, לי יש דוד, שזכה בבת יחידה, ומאז לידתה המתין וציפה לבשורה טובה נוספת במשך 11 שנה. הבת גדלה והלכה, אולם לא זכתה באח או אחות נוספים. הדוד היה מודאג ולחוץ, ובכל ליבו קיווה וייחל לזכות בילדים נוספים, עד ש... לפני שבועיים בדיוק, זכיתי להשתתף בשמחת ברית המילה לבנו לאחר 11 שנות המתנה! ישועה גלויה, ואתה יודע כיצד זה קרה?

ובכן, הסיפור מתחיל כמה שנים קודם לכן. אחד מגיסיו של הדוד שלי, ניסה את מזלו בהשקעות כאלה ואחרות, ולצורך כך לקח כסף רב גם מהדוד שלי. כדרכן של השקעות, לפעמים הן לפעמים הן אובדות, וכך קרה: עד מהרה כל הכסף ירד לטמיון... אינני יכול לתאר את המהומה המשפחתית שהתחוללה. הדוד שלי טען כי גיסו גנב אותו ומעל באמונו.

גיסו טען מנגד כי עשה כל שיכל, אבל הכסף אבד ואין לו איך להשיב. בין שניהם נוצר סכסוך מר ומחלוקת נוראה... הדוד שלי לא יכול היה לסלוח על העוול, ואילו גיסו כעס על שאינו מבין לליבו ומאמציו להציל את הכסף. שני הגיסים הפכו יריבים מרים וזועמים...

ואז, מישהו החליט לדבר על לבו של הדוד שלי, אולי כדאי שישלח לגיסו. נכון, יתכן שהצדק עמו, אולם המחלוקת אינה תורמת דבר, ורק עוטפת את המשפחה בהילה של סכסוך. אט אט לבו נפתח. הרי הוא כל כך מצפה ומייחל לילד נוסף. 11 שנים של המתנה ותפילות נרגשות... - כשהבין כמה גדול השלום וכמה גדול כוחו להביא ישועה, הדבר חלחל וחולל מהפך...

בתחילת חודש אדר א' תשע"ט, נפגשו שני הגיסים, לחצו ידיים וסיכמו שהם מוחלים זה לזה מחילה מלאה. כל אחד מהם הניח את כאבו וכספו בצד, ויצאו לדרך חדשה של שלום ושלווה ביניהם. עתה תבין, את גודל ההתרגשות ששררה בברית המילה לבנו של הדוד שלי, התינוק הקטן שנולד. 11 שנות ציפיה הסתיימו ברגע בו נרשמה מחילה הדדית, הדוד שלי זכה בישועה מופתית! ר' יוסף סיים את הסיפור, והניח לרעהו ר' שלמה לשקוע במחשבות. לאחר כמה דקות הוסיף ואמר: תראה, באמת שאינני יודע מה לומר לך. אני מבין את כאבך, ובכל זאת, הלא גם אתה זקוק לישועה, עשה כחכמתך...

בוקרו של יום ששי. ר' יוסף היועץ טרוד בענייניו, שיחת הלילה עם ידידו כמעט ונשכחה. באותה שבת גם ערך שמחת בר מצוה לבנו, ואירח את הוריו, ולא היה לו פנאי לשאול בשלום ר' שלמה ולשמעו על החלטתו. בליל שבת, דקות אחדות לאחר שעשה קידוש, נשמעו נקישות בדלת ביתו, דבר שאינו שכיח בזמן זה. בפתח הבית ניצב ידידו ר' שלמה, מראה פניו זורח, שהתחיל לדבר בהתלהבות:

יישר כח ר' יוסף. אינני מוצא את המילים להודות לך, שינית את חיי! - 'מה כבר קרה?' - ר' יוסף נבון. ר' שלמה הסדיר את נשימותיו, וסיפר: אחר שסיימנו את

תראה, באמת שאינני יודע מה לומר לך. אני מבין את כאבך, ובכל זאת, הלא גם אתה זקוק לישועה, עשה כחכמתך...

עליה ה' יתברך וירפא אותה מהשיחוק, ישיב אותה לימים מקדם בהם היתה אם שמחה ופעילה...

לאחר התפילה שב הביתה, וכשנקש בדלת, נדהם: מי שפתח לו את הדלת היתה רעייתו, שפשוט הלכה אל הדלת כאחד האדם. אם לא די בכך, הרי שהיא פתחה בדיבור שוטף! ר' שלמה התקשה להאמין, רעייתו תחי' פשוט הבריאה לחלוטין, לא שיתוק ולא קושי, לא בדיבור ולא בהליכה, כאחד האדם, כברייה חדשה ממש! ערכנו את סעודת השבת בעיניים דומעות מהתרגשות, חשנו שכל ליבנו נפשנו אומרים שירה לבורא עולם על הנס המופלא, הפתאומי כל כך. לפתע נזכרתי שהזכות כולה שלך. ובאתי הנה לספר לך, ולומר שאין לי מילים להודות לך! וכך, בעיצומה של סעודת השבת, פצחו ר' שלמה ור' יוסף בשירה של תודה לבורא עולם על הנס המופלא.

כן, בהחלט, לכולנו עלולים להיות סכסוכים, מוצדקים יותר או פחות. כשהסכסוך בתוקף והמריבה בשיאה - דם רע עובר בין הצדדים, שלא משרת את איש, רק מונע מבורא עולם להשפיע עלינו שפע חסד ורחמים, ומעכב ישועות נכספות. מידה טובה מרובה שבעתיים: ככל שנמחר ליישב כל מחלוקת, להוסיף ולהרבות שלום ואחוה - כך נזכה לראות בחסד ה' ובישועתו בגאולה פרטית ובגאולה כללית. ככל שנוותר ונרבה שלום בעולם - נזכה בחיים מאירים ומאושרים. הבה נאמץ את המסר, ובעיקר בעת הזו - בה נבקש להתחזק באהבת חנם ולקרב את הגאולה, הבה נחליט עכשיו שאנחנו מוותרים, שאנחנו פועלים לאיחוד השורות, שנעשה הכל כדי להבטיח חיי שלום ושלווה. כך נקרב את הגאולה, במהרה בימינו אמן!

(הרב אשר קובלסקי שליט"א)

עיבדו את ה' בשמחה

פרשת השבוע מתארת את דיני קרבן תמיד. אומרת התורה "צו את בני ישראל ואמרת אליהם, את קרבני לחמי לאשי ריח ניחח, תשמרו להקריב לי במועדו" (במדבר כה, ב). הלשון "תשמרו" היא לשון מיוחדת. במקום אחר בתורה מפורשת משמעותה של מילה זו, לאחר שסיפר יוסף את חלומותיו ליעקב אביו אומרת התורה "ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר" (בראשית לו, יא), אומר רש"י במקום: שיהיה יעקב ממתין ומצפה מתי יבוא. לומר לנו שמשמעות המילה שמירה בתורה, היא מלשון המתנה וציפיה לדבר מה החשוב עבור האדם.

כן הוא בדיננו, אומר ה"שפת אמת": תשמרו - מלשון המתנה, שכל היום יחכה מרוב התשוקה שיגיע זמן קרבן התמיד. ובימינו שאין קרבנות, צריך להיות כך בתפילה, שהרי רבותינו תיקנו את התפילות כנגד הקרבנות. ממשיך ה"שפת אמת", שכל היום יהיה טפל אצל האדם ועיקר הוויתו יהיה בשעת התפילה.

כדי להבין כיצד נגיע לכך נספר משל, לאדם שנכנס אל לבית הדואר, וראה אדם אחר שנכנס - משלם כמה פרוטות ועבורן קיבל תיבה מלאה בזהב, לאחריו נכנס עוד אחד ובעבור כמה פרוטות נותנים לו אוצר אבנים טובות ומרגליות, חמד אותו אדם לקבל גם כן 'גדולה' כמותם, קיבץ כמה פרוטות ברחוב, ומיהר לתת אותן לפקיד היושב בבית הדואר, וביקש בעדם זהב כסף ונחושת. שילחו הפקיד בבושת פנים ואמר לו, שוטה שבעולם, היעלה על דעתך שאנו מעניקים אוצרות מלכים עבור סכום כה קטן, כל אלו שהיו לפניך שילמו עבור האוצרות הון רב מאד במקום שקנו את האוצר, וכאן שילמו רק עבור העברת האוצר משם לפה.

כמו כן, על האדם לדעת שכל עסקיו בענייני הפרנסה, אינם אלא דוגמת כמה הפרוטות אשר יש לשלם עבור ההעברה ממקום למקום, אבל ההון הרב, היא התפילה לפני מלך מלכי המלכים, שהיא עיקר ההשקעה, הנושאת פירות. אדם המבין שכל מצבו בעולם הזה ובעולם הבא תלוי בתפילה לפני בורא עולם, בודאי ימתין ויצפה מתי יוכל להתפלל אל ה', וכשיגיע לתפילה יעשה זאת בשמחה, כמו שאמרנו במדרש (שוחר טוב, תהילים ק) על הפסוק "עבדו את ה' בשמחה - אמר רב, כשתהיה עומד להתפלל יהא לך שמח עליך, שאתה מתפלל לאלוקים שאין כיוצא בו", ללמדנו עד כמה הזכות הנפלאה להתפלל לפני בורא עולם צריכה להיות בשמחה וציפיה.

הנוסע האדיב

שאלה: נהג מונית שומר תורה ומצוות סיפר: ביום בהיר אחד עמדתי לסגור עסקת רכישת דירה, ונכסתי לבנק כדי להוציא מחשבוני סכום גדול מאוד של כסף. יצאתי מהבנק עם תיק מלא שטרות, וכשעמדתי להיכנס למונית, פנה אלי אדם לבוש בצורה מכובדת ואמר: "אני צריך להגיע לפגישה דחופה לנהריה, האם תוכל להסיע אותי לשם?".

למרות שלא תכננתי לעבוד באותו היום, היה קשה לטרב להצעתו, זו נסיעה מאוד רווחית שלא מזדמנת בכל יום, העליתי אותו למונית והתחלתי בנסיעה. באמצע הנסיעה ביקש הנוסע לעצור בקיוסק בצד הדרך לקנות שתיה קלה להרוות את צמאונו בשל השרב הכבד. עצרתי במקום מוצל ליד קיוסק סמוך, ולאחר מספר דקות הוא שב ובידו פחית קולה קרה. הוא הגיש לי את הפחית ואמר "מן הסתם אתה צמא ביום שכזה, שתה נא את המשקה שקניתי עבורך...". בתחילה סירבתי משום הבושה, אבל הוא הפציר וביקש ממני לברך על המשקה ואמר שאפילו פתח אותו עבורי. הסכמתי ושתיתי את כולה מכיוון שאכן הייתי צמא.

מכאן אינני יודע להמשיך את הסיפור, ומדוע? כי רק לאחר דקות ארוכות התעוררתי משינה עמוקה, ומצאתי את עצמי מוטל במונית... באמצע היערו לאחר שהצלחתי להתעשת, תקפה אותי חרדה נוראה, גיליתי שהתיק עם הכסף הרב נעלם! התברר שהנוסע לא היה אדיב כל כך, אלא עקב אחרי וידע שברשותי כסף רב, הביא לי פחית עם סם מרדים, ומשנרדמתי החל לנסוע במונית ליער סמוך, וברח עם כספיו!

עד כאן הסיפור המזעזע. מה השאלה שהתעוררה בקרבנו? האם עליי לברך ברכת "בורא נפשות" בהקיצו משנת? מצד אחד עזרה השתיה לצמאוני, ומצד שני התברר השתיה הזיקה לי וגרמה לי להפסד גדול, ואילו ידעתי בוודאי לא הייתי שותה...

תשובה: בגמרא (ברכות ס). מבואר שאדם שמצא מציאה שהזכיה בה טובה עבורו, אלא יתכן שתגרום לו לרעה גדולה, משום שאם ישמע המלך אודות המציאה הוא יטול מהיהודי את כל רכושו (משום שעבר על חק המלכות שקובע שכל מציאה שייכת למלך), בכל זאת, יש לו לברך על טובת המציאה, שכרגע היא טובה עבורו. כיוצא בזה במקרה שלנו - הפחית הכילה למעשה גם משקה וגם סם הרדמה... המשקה אכן הרווה את צמאונו, ואף על פי שעל ידי הסם שהתלווה לו נגרמה לו אכ"כ גם רעה, בכל זאת חייב לברך את ה' על שתית המשקה.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

בדין הוא שיטול שכרו

מפליא לראות בפרשתינו את השכר הרב לו זכה פנחס לאחר מעשה הגבורה שעשה בסוף פרשת בלק, ועשה כן לשם שמיים, ללא שום נגיעות ומניעים אישיים, שלא על מנת לקבל שכר, וכך אומרת התורה "לֹכֵן אָמַר, הַנְּיִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, וְהִיְתָה לוֹ וְלִזְרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם". על שכרו אומר רש"י הקדוש: אף על פי שכבר ניתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו, ולתולדותיהם שילידו לאחר שנמשחו, אבל פנחס שנולד קודם לכן לא נמשת, ולא בא לכלל כהונה עד כאן. כלומר שרק לאחר מעשה זה זכה לכהונת עולם לו ולזרעו אחריו, וכידוע זכה גם להאריך ימים ובעתיד להיות אליהו הנביא.

אומרים רבותינו (מדרש רבה כא, א): אמר הקב"ה בדין הוא שיטול את שכרו. נשאלת השאלה, מדוע זכה פנחס לשכר כה רב בעולם הזה, ועוד שאמר רבותינו שזכה לזה בדין ולא בחסד? הרי כבר אמרו לנו בגמרא (קידושין לט:), "שכר מצווה בהאי עלמא ליכא", שאין מקבלים שכר בעולם הזה על קיום המצוות, ולמרות שיש המפרשים

אף על פי שכבר ניתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו, אבל פנחס שנולד קודם לכן לא נמשח עד כאן

שניתן טוב לעובדי ה' בעולם הזה בזכות קיום מצוותיהם, שכרם עדיין שמור לעולם הבא, ומה שמקבלים הם בעולם הזה אינו שכר אלא "תנאי שירות" טובים, וכיצד אם כן שילם הקב"ה לפנחס שכר כה רב בעולם הזה?

מתרץ ה"דגל יהודה" בשם "חידושי הרי"ם", שמן הדין אין אדם ראוי לשכר בעד מעשיו, שכן סה"כ עושה הוא את חובתו בעולם הזה, ובעד מילוי חובה אינו מגיע שכר, וכך אומר הפסוק: "ולך ה' החסד כי אתה משלם לאיש כמעשהו"... לומר לנו שהטוב שאנו זוכים לו בעולם הזה הוא בחסדי ה' ולא כשכר.

לכן מתרץ הרב, שפנחס עשה דבר לפני משורת הדין שלא חייב לעשותו, "הלכה ואין מורין כן" - שאילו היה בא לשאול פי בית דין לא היו מחייבים אותו לעשות זאת, והרי ממילא מגיע לו שכרו בדין ולא בחסד. כל זאת ללמדנו, שכל אדם שעושה לכבוד ה' יתברך דבר שאינו חייב לעשותו, כגון חומרות וחסידייות ונהגות טובות, יקבל שכרו מה' יתברך פה בעולם הזה, ולא עוד אלא שאמר בעלי המוסר שכל מי שעושה לפני משורת הדין גם הקב"ה אינו מדקדק עימו במידת הדין, וזה דבר שראוי להנחיל לבני ביתנו.

הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל

ב-כ"ח תמוז השבוע ימלאו 9 שנים לפטירתו של רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל שהיה מגדולי פוסקי זמננו, תלמיד חכם עצום, פוסק הלכה וממנהיגי הציבור הליטאי. לאחר פטירתו של הרב שך זצ"ל היה הרב אלישיב מנהיגו של הציבור הליטאי בישראל ובעולם שנים רבות.

מה עם הבחור הצעיר

סיפר אברך, שכאשר הוא היה בחור צעיר בגיל בר מצוה, משפחתו התגוררה בסמיכות לבית הכנסת אוהל שרה. שם היה נוהג ללמוד בשבת הגרי"ש אלישיב זצוק"ל לאחר סעודה שלישית. אחד מאנשי שכונת מאה שערים שחם על זמנו של הרב, ארגן מנין של אנשים המתגוררים בסביבה לתפילת ערבית של מוצאי שבת והבדלה, לאחרים היה חוזר הרב למקומו ולימודו. המנין עצמו היה מצומצם, ואותו נער שזה עתה נכנס לעול מצוות, זכה להצטרף למנין זה במשך שנתיים באופן קבוע.

פעם אחת, כשערכו הבדלה העבירו קופסת בשמים בין המתפללים אחד לאחד, ואיש לא שם לב לאותו בחור צעיר. הוא כשלעצמו לא חש בחוסר נעימות כלשהי, הרי הוא קטן בין גדולים ומן הסתם לא שמו לב אליו. אולם מתוך מנין המתפללים היה אחד בלבד שנתן דעתו עליו, מרן הגרי"ש אלישיב, שחיכה שקופסת הבשמים תגמור את ה'סיבוב' בין כל המתפללים, ואז יגיש אל האחרון שבהם, לקח ממנו את הבשמים, הלך לעבר הנער והגיש לו את קופסת הבשמים. מעיד אותו האברך: הוא, הארי הזקן, לקח עמו את שמונים וחמש שנותיו וגחן לעברי, הילד הצעיר שזה עתה מלאו לו שלוש עשרה שנה. ממרום עינו בתורה ושקיעתו העצומה, לא שכח לשים לב לכל סביבותיו ולהניח דעתו של ילד צעיר המתפלל במנין של זקנים ואיש אינו מתייחס אליו. חזרתי הביתה, כשהתרגשות רבה אופפת אותי.

למה נשך הרב את שפתי?

נכד הרב, רבי אריה אלישיב, מספר: המעשה הבא התרחש בשנה האחרונה לחייו של רבינו. בעוד סבי ישב אל מול ספריו, כשירו שעונה על גבי השולחן, שמתי ליבי לפתע כי הרצפה שלמרגלותיו רטובה. כעבור רגע קלטתי, כי גם בגדיו ספוגים במשקה. הסתבר כי ספל התה הרותח, שהיה מונח על גבי השולחן, נשפך והרטיב את בגדיו. היה זה תה לוחט בטמפרטורה גבוהה, העלולה לגרום לכוויות, אך סבי נשך את שפתי כשפניו אינם מסגירים כל אות ורמז לכאב העובר עליו.

אחוז בהלה, פניתי אליו כדי לברר האם גופו נכווה חלילה מן המשקה הלוהט, אך סבי הניף את ידו לעברי בביטול, כשהוא מסמן לי להחריש ולא לעשות מאומה. כל זאת כדי שהנכד, שישב בסמוך לו ושפך את ספל התה הרותח בחוסר זהירות, לא יחוש חלילה באי נעימות ומבוכה.

מה קורה לגוף במהלך צום?

תמונה: תמונה של שולחן עם מאכלים או משהו כזה נמצאים אנו בימי בין המצרים, הפכם הקב"ה לששון ולשמחה, נוסה ללמוד מעט מן ההשלכות של הצום על גוף האדם.

האם הצום גורם לירידה במשקל?

מבחינה גופנית, בשעות הראשונות של הצום, וגם בכל יום רגיל בטרם אנו סועדים את ארוחת הבוקר, אין לגוף מקורות אנרגיה חיצוניים. על כן מפיק הגוף סוכר זמין ממאגרי פחמימות (מאגרי גליקוגן) שנאגרו בשרירים ובכבד. מאגרים אלו מספיקים למספר שעות. מכיוון שהגוף חייב להמשיך ולתפקד, במהלך הזמן הגוף מתחיל לפרק חלבון ממאגרי השריר, אבל רק לאחר שגם מאגר אנרגיה זה מסתיים הגוף פונה לרקמת השומן ומנצל אותה כמקור לאנרגיה.

מחקרים מראים שבצום שנמשך מספר ימים (כשמונה ימים במוצא), ישנה הסתגלות של הגוף למצב הקיים וירידה בפירוק השריר עלולה להוביל למוות, ישנה סכנה אמיתית לשרירי של 30% בכמות חלבוני השריר עלולה להוביל למוות, ישנה סכנה אמיתית לשרירי הנשימה והלב). במצב זה הגוף וגם המוח יצלו את השומן כמקור לאנרגיה. אך בדיעו, מכיוון שהצום אורך לכל היותר יממה, במהלך השעות הללו מתפרקים בגוף בעיקר מאגרי פחמימות וחלבונים. לכן הירידה במשקל במהלך הצום רובה ממסת שריר ולא משומן! אז אם חשבתם שצום של יום עוזר לירידה במשקל, זה אינו נכון, אלא מסת השריר וכמות הנוזלים קטנה, ותגדל שוב לאחר שנחזור לתזונה רגילה.

מחסור בנוזלים

הגורם הראשוני שמשפיע על כל מערכות הגוף הוא המחסור בנוזלים. הגוף מתחיל לווסת את הנוזלים שנשארו ברשותו. כלי-דם פחות חיוניים נסגרים, ובאופן כללי יש פחות זרימת דם ב'היקף' - בידיים וברגליים - כדי לשמור את מלאי הנוזלים לאברים החיוניים. כשגודל המחסור בנוזלים, מתחיל הגוף לקמץ בהם עוד יותר, וכך מרגישים את החולשה עקב הפחתת זרימת הדם והחמצן שהוא נושא לאיברי הגוף, כמו כן חלה ירידה בהפרשות נוזלים. יש לזה השפעה רבה על הכליות ואברים אחרים. מאחר והנוזלים חיוניים לגוף יותר ממזון, אנו מרגישים את הצימאון לפני הרעב, וזהו חלק מנפלאות הגוף לאותת לאדם לשתות נוזלים רבים כדי שלא יזקו מערכות הגוף.

כיצד נוצרת הרגשת הרעב?

את תחושת הרעב גורמים חיישנים החשים את רמת הגלוקוז (סוכרים), חיישנים אלו נמצאים במוח (הגלוקוז הוא ספק האנרגיה הראשון בחשיבותו למוח), גם למעיים ולבטן יש תפקיד בתחושת ברעב, חיישני בטן ומעיים מעבירים אותות מתאימים למוח וכך גם הכבד. המרכז במוח האחראי על תחושת הרעב הוא איזור במוח שנקרא היפותלמוס, פגיעה בו תביא לדחיה של מזון כמעט עד לגוועה ברעב, פגיעה באזורים אחרים בסביבתו תביא לאכילה מופרזת.

בס'ימ' טוב
אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והוצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיין יסודי מידי יום ע"י חברת נקיין

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון וא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, וא לשלוח בקשה במייל

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:33

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 508 2.7.2021 - כב' תמוז תשפ"א

זֶה הַשָּׁמַיִם לָהּ צְדִיקִים וְבוֹא בָּהּ

פְּרִישַׁת - פְּנִיחַס

וּבְנֵי פְּלוּא אֱלִיָּאב (כו,ב)

'פְּלוּא' - לשון מופלא, מכוסה ונסתר. לפעמים הקב"ה מתנהג עם אדם בכיסוי. הוא כבר לא יודע מה רוצים ממנו, כל הזמן יש לו טרדות, מכל מקום יש לחץ והצרות באות בצרורות... "מה הולך פה?", הוא צווח... אדם כזה שמתנהגים איתו באופן מופלא ומכוסה, צריך לדעת שכל מה שעובר עליו זה הכל מגיע מ'אלי-אב'...

גם בהסתרה שבהסתרה - זה אבא שבשמיים שהוא אלוקינו. הבטחון האמיתי זה להאמין באמונה שלימה שכל דבר שנעשה הוא מ-ה' שהוא תכלית הטוב. והכל נעשה לטובה.

וכך כותב הגר"א בברכות: לפי ערך הרעה שבאה לאדם, כך תבוא בעקבותיה הטובה. שאם באה לאדם רעה קטנה, כך תבוא לאדם טובה קטנה. ואם באה לאדם רעה גדולה, כך תבוא לאדם טובה גדולה.

ר' שלומק'ה מזוועיל היה אומר שקבצן שניגש לקבץ נדבות... אם הגביר אומר לו: יש לך 5 שקל עודף? כמה הוא הולך לקבל...? 10 שקלים. ואם הגביר שואל אם יש לו 50 שקלים עודף? כמה אז הוא הולך לקבל...? 100 שקלים. ככל שמבקשים ממך יותר, כך אתה הולך לקבל יותר!

פעם אחת היתה איזו אישה יר"ש זקנה, שנפלה במדרגות ושברה את הרגליים והירכיים... זה לא פשוט בגיל כזה. ההחלמה ממושכת וארוכה, והכל כואב פי כמה. יותר ממה שנשברו לה הרגליים, נשברה רוחה... סף יאוש. ניגשו לר' אייזיק שר, וביקשו ממנו שילך לעודד אותה. אמר לה ר' אייזיק: את זוכרת את הצער שהיה לך בהריון? "כן", ענתה. ואת זוכרת גם את הצער שהיה לך בלידה?, "בודאי, איך אפשר לשכוח?". והיום, כשאת נזכרת בצער שהיה לך, את שמחה או עצובה? "ודאי ששמחה, סוף כל סוף יצא מזה בן, ת"ח, עבד ה'!". אמר לה ר' אייזיק: חז"ל אומרים שהייסורים בונים בשמיים בניינים גבוהים! יש תכלית ושכר לייסורים! ואם תאמיני באמת בדברי חז"ל הללו, אע"פ שאת לא רואה את הפירות, את תעברי גם את המשבר הזה בשמחה רבה... (מתוך 'אפריון שלמה' גיליון 259)

מסירות נפש – מתוך 'אפריון שלמה' (גיליון 259)

בסוף הפרשה שעברה, קראנו על מסירות נפשו של פינחס, שנכנס לתוך אוהל נשיא שבט שמעון ודקר אותו בשעת עברה עם הגויה, ולא פחד מכל אותם שומרים שעמדו מחוץ לאוהל והיו יכולים לשים קץ לחייו.

והנה בפרשתנו רואים אנו שהקב"ה מתפאר ומשתבח במעשיו של פינחס, ואמרו רבותינו: "בדין הוא שיטול שכרו", פינחס קיבל שכר גם בעולם הזה וגם בעולם הבא מרוב חיבת השם אליו.

וכל זה למה? בגלל שמסר נפשו על מצוות השם, הוא ידע שהוא יכול למות, אבל בכל זאת מסר עצמו לכבודו של בורא עולם, ועל כן נתן לו הקב"ה את בריתו שלום.

ומסירות נפש יש בכל תחומי המצוות, כמו שידוע שכתוב בספרים הקדושים שכשאדם עוזב בשעת לילה את אשתו ואת ילדיו, ולפעמים גם את אורחיו החשובים, בכדי ללכת לביה"כ ללמוד תורה, הרי זאת מסירות נפש, ובעבור זה יזכה לשכר כפול ומכופל.

אדם שמוסר את כל רכושו וממונו ומתמסר לעבודת הבורא, ידע נאמנה שלא יאונה לו שום נזק ואין מי שיכול להרע לו.

מעשה ביהודי יר"ש ות"ח, שהיה לו פונדק ששם היו שותים האיכרים הגויים, ואלו היו אוהבים אותו מאוד. יום אחד הגיע אל הכפר כומר רשע וצר עין והחל להסית את כל האיכרים הגויים נגד אותו יהודי, אך אלו לא נאותו לו. לאחר עמל ושכנוע רב, הצליח לגרור אותם נגדו, ולא ביקרו יותר בפונדק שלו.

והנה בהגיע חג הפסח, ידע אותו כומר שהיהודי מוכר את כל השיכר שלו בפונדק לגוי, והטיל חרם שאף אחד לא יקנה את החמץ מן היהודי הזה, וכך יוכלו להינות מהפקר של כל השיכר...

והנה בערב פסח מחפש היהודי גוי כדי למכור לו את חמצו, וכולם מסרבים. ידע שזהו נסיון מאת השם יתברך, פתח את דלתת הפונדק והכריז: "כל החמץ שבפונדק הפקר! כל אחד יכול לבוא ולקחת!", עזב ונסע העירה לחגוג את החג עם משפחתו.

כשחזר נישקו לו כל האיכרים את הרגליים, מה קרה? מתברר שאיך שעזב הגיעו שני כלבים גדולים ומפחידים ולא נתנו לאיש לעבור את דלתות הפונדק.

ומעשה במשפחה שעלתה מגרוזיה, וכל הבנים תלמידי חכמים, שנשאל האב על מה זכה? סיפר את הסיפור הבא: כשהיו בגרוזיה רצו השלטונות לסגור את המקווה בכל מחיר, ולכן אירגנו משלחת מטעם משרד הבריאות לבדוק את סטריליות המקווה.

אותו יהודי שמע על העניין ומיהר להקדים לשם לפני המשלחת, וכשהחליטו אלו על סגירת המקווה בטענה שהמים אינם ראויים לטבילה, לקח כוס מים מהמקווה, שתה אותם... ושח: אם אני שותה, איך אתם טוענים שהם לא ראויים לטבילה? רואים אנו כי מסירות הנפש משתלמת ביותר!

אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם (כז, יז)

מספר הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א זכורני שכשהייתי ילד, אבי זצ"ל חזר מהתפילה בליל שבת, אמרה לו אמי: "הוצאתי את המרק להאכיל הילדים, וראיתי שהוא אדום הרבה, חוששני שמא לא הכשרתי עדיין את העוף ובטעות בישלתיו", אמר לה אבי: "נו, לא נאכל את המרק ונכשיר הכלים".

אמרה לו אמי: "אבל יש בעיה: הרי בכל ערב שבת היתה באה אשה ענייה משכונת הבוכרים, והייתי נותנת לה שני כנפיים וגם היום היתה, ומה נעשה עכשיו?".

אבי זצ"ל, כששמע הדבר – חווירו פניו, עד שהוצרך לישוב על הכסא. נעשה עכשיו? הרי לא ידוע היכן ביתה, ואיך נחפשנה? ירד אבי לבית רבי צבי פסח פראנק לדון בשאלה, ואמר: "אין לי שום עצה איך אפשר להכשירו, אבל אולי ילך לרבי עובדיה יוסף, אולי ימצא איזה צד היתר בדבר?".

ירד אבי לבית רבינו עובדיה יוסף, והיה אז באמצע סעודת שבת. ניסה רבינו לברר אם אמי מניחה את העוף כשרותחים המים או לפני כן, השיב אבא זצ"ל: "נראה לי שבתחילה מניחה העוף, ושופכת עליו מים ומעמידה על האש". אמר רבינו: "אין כאן צד היתר!".

התפרץ אבי בבכי: "מה אעשה? הרי לאשה הענייה יש שני כנפיים מעוף זה!". אמר לו: "אתם יודעים היכן גרה?" ענה לו אבי: "אשתי אמרה לי שגרה בשכונת הבוכרים, אבל איני יודע היכן!".

חשב הרב כמה דקות ואמר: "אם אתם תלכו לבוכרים מי יסתכל עליכם? מלבד מה שעכשיו כולם יושבים בסעודת שבת, אני אלך עמכם ויתכן שנמצא מישהו, וכשיראו אותי ואני אבקש לחפשה – אני בטוח שבס"ד נמצא אותה!". רבינו בירך ברכת המזון, עזב את בני ביתו וביחד עם אבי הלך לשכונת הבוכרים.

בדרך אמר לאבי: "יתפלל כבודו שנמצא מהר, כי יש לי שיעור ב'פורת יוסף'. ולא אוכל לעכב את השומעים". כשהגיעו לשכונת הבוכרים, ראה רבינו אשה יוצאת מחצרה, שאלה: "היכן גרה הענייה?", אמרה: "הרבה עניות יש כאן בשכונה!", אבל לאט לאט התאספו כמה אנשים, וכשאבי תיאר קצת את אופי הענייה מיד צצו כמה שמות. הלכו לבית אחד ורבינו עם אבי דפקו על דלתה, ומאחוריהם קבוצה של אנשים.

האשה כבר ישנה, ונשמע מאחורי הדלת: "מי זה?". אמר: "עובדיה יוסף!". מיהרה לפתוח הדלת, ונבהלה בראותה את רבינו וקבוצת אנשים מאחוריו.

שאלה: "מה קרה?", אמר לה רבינו: "אשתו של איש זה נתנה לך היום שני כנפיים, והם אסורים באכילה!".

אמרה: "ב"ה שהרב הודיע לי! הנחתי אותם בחמין למחר!". הסתובב רבינו לאבי (שלא הכירו), ואמר: "צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה לידם, כנראה שכבודו צדיק...".

(מתוך הספר 'מורן' מאת הרב יחיאל מיכל שטרן)

אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לַפְּנֵיהֶם (כז, יז)

לרבינו מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל היה שיעור קבוע בשבת אחרי סעודה שלישית, לאברכים תלמידי חכמים. באחד השיעורים נקט רבינו בצעד לא שגרת, סיפר להם על שאלה שנקרתה לפניו באותו שבוע, וביקש שישמיעוהו את דעתם בענין: לחולה מסוכן שהיה זקוק לניתוח, הציעו שתי אפשרויות – רופא אחד מומחה גדול בעל שם בינלאומי, אבל אדם מתנשא עד כדי כך, שאי אפשר לשוחח עמו אפילו שיחה פשוטה, שהחולה והמשפחה זקוקים לה כדי להירגע. האפשרות השניה היא רופא בינוני טוב מאד, אולם אדם טוב ונעים הליכות שאפשר לשוחח עמו כדבר איש אל רעהו. מי מהם עדיף? אמרו לו כולם: ודאי שהרופא הבכיר עדיף, כי עליו אפשר יותר לסמוך מן הבחינה הרפואית. ומה שאינו מתנהג כראוי – מה לעשות, ממילא "טוב שברופאים לגיהנום" (קידושין פב ע"א)... היה שם עוד יהודי תלמיד חכם ועסקן רפואי, והוא אמר ההיפך: "צריך לקחת את הרופא השני, כי על בעל גאווה אמר הקב"ה: 'אין אני והוא יכולין לדור בכפיפה אחת', ואם כן איך אפשר לנתח כשהקב"ה לא נמצא עם הרופא בחדר הניתוחים? הרופא אמנם גדול, אבל הקב"ה לא יהיה שם?!"... (אמנם רבינו שנשאל אם זו הוראה לתמיד, לשאול). נענה כי בכל פעם יש לשאול.

וּבְנֵי קָרַח לֹא מֵתוּ (כו, יא)

ויש לשאול מדוע הם לא מתו? הסביר בעל ה"נחלת יעקב": הקדמה: מובא בתרגום ירושלמי (ובדומה בתרגום יונתן) 'ובנוי דקרח על דלא הוו בעצתיה דאבוהון לא מיתו' ובתרגום – בני קרח כיוון שלא היו בעצת אביהם לא מתו. והיכן ראינו שהם לא היו בעצת אביהם? מובא במדרש כי כאשר קרח חלק על משה, הוא הורה לכולם שכאשר משה יכנס הם לא יקומו לכבודו. כאשר משה נכנס התלבטו בני קרח כיצד עליהם לנהוג? מצד אחד הם מצווים לנהוג כבוד במשה רבם. ומאידך, הם מחויבים בכבוד אביהם ואם הם יקומו הם יכעיסו אותם? היישוב של הספק הוא ע"פ המובא בגמרא (חולין) הכתוב אומר 'ומכה אביו ואמו מות יומת' (שמות כא, טו') שואלת הגמרא למה על הכאת האב מחויב הבן מיתה? אולי זה לא אביו? (כי כידוע האם היולדת היא ודאית והאב הוא מוחזק כאביו) ונמצא מיתה על ספק? עונה הגמרא 'אזלינן בתר רובא' הולכים לפי הרוב וכיון שרוב האבות כשרים לכן הבן המכה מחויב מיתה. לפי זה התירוץ מתיישב נפלא: בני קרח ראו כי רוב ישראל קמים לכבוד משה. ולכן אם הם לא יקומו נמצא שהם לא הולכים אחר הרוב, ואם לא הולכים אחר הרוב אז הם כלל לא מחויבים לשמוע לקרח כי שמא הוא לא אביהם. ולכן בכל מצב הם הבינו שהם צריכים לקום לכבוד משה בכניסתו, ובזכות אותה קימה 'ובני קרח לא מתו'. (מתוך העלון 'מתוק מדבש' – לרב ברוך בוקרה שליט"א)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

פִּינְחָס

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 639 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 525 שנה י"א זכות העלון לע"נ רבי חיים בן עטר זצ"ל - 'אור החיים' [ט' ותמוז]

פִּינְחָס - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"א

- א. שכרו של פינחס (על הריגת זמרי וכזבי): "בקנאו את קנאתי..." "הנני נותן לו את בריתי שלום".
- ב. מִנְיַן בני ישראל בערבות מואב אחרי המגיפה (כו).
- ג. הציווי על חלוקת הארץ לשבטים.
- ד. פקודי משפחות בני לוי.
- ה. בקשת בנות צלפחד לאחוזת בארץ, ודיני הירושה למי שאין לו בנים (כו, א-יא).
- ו. "איש על העדה": סמיכת יהושע למנהיג (כו, יב-נג).
- ז. קרבנות ציבור: תמידין, ומוספי-שבת, ראשחדש, והמועדים [פסח, שבועות, ר"ה, יום כפור, סוכות ושמיני עצרת] (כח, ט).

"כָּל רִדְפֶיָהּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים" (איכה א, ג) ענייני חורבן הבית והקשר לפר' פנחס

וּכְתַב הַשֵּׁלִיחַ: פרשת פנחס שנקראת קודם ג' השבועות, היא המקום היחידי שבו מופיע פירוט קרבנות כל חג וחג. וכן כתב ה"שפת אמת": קריאת פרשת תמידין ומוספין (פ' פנחס) בבין המצרים, כדי לעורר ליבות בני ישראל להשתוקק על עבודת בית המקדש, והקריאה בשבת קודש יהיה חשוב לפניו כאלו הקרבנו.

* שלושת השבועות שבין י"ז בתמוז לתשעה באב נקראים 'בין המצרים', שכן הנביא ירמיהו אומר "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". בעקבות הצרות שאירעו בימים אלו, תקנו רבותינו דינים שונים לעורר את לבבנו במאורעות שהתרחשו בימים אלו, כדי שנשתתף בצער השכינה על חורבן הבית ועל הצרות והגלויות שאירעו לעמנו.

בימי בין המצרים אירעו לאבותינו במדבר שני אסונות: חטא העגל ב"ז בתמוז ומעשה המרגלים בט' באב. ימים אלו נקבעו בחז"ל כימי צום והתעוררות לדורות.

* ג' השבועות שבין י"ז בתמוז לט' באב נחשבים כרצף אחד. החורבן החל בשלבים: ב"ז בתמוז הובקעו חומות ירושלים ונכנסו האויבים, עד שבט' באב הוצת בית המקדש, לכן כל ימי בין המצרים נחשבים כימי חורבן.

* והנה בני ישראל החלו לצום בד' התעניות הללו מיד אחר חורבן בית ראשון, ובתחילת בית שני שלחו היהודים בבבל שאלה לנביאי ארץ ישראל, "הֲאֵבְכָה בְּחֻדְשׁ הַחֲמִשִּׁי, הַיָּזָר כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי זֶה כְּמָה שָׁנַיִם" (זכריה ז, א) - האם עלינו להמשיך לצום בד' צומות? על כך ענה הקב"ה (זכריה ת, יט): "צום הַרְבִּיעִי (י"ז בתמוז) וְצום הַחֲמִישִׁי (ט' באב) וְצום הַשְּׁבִיעִי (צום גדליה) וְצום הָעֲשִׂירִי (י' בטבת) הֲיֵהָ לְבַיִת הַיְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וְלְשִׁמְחָה וְלִמְעֻדִים טוֹבִים" (שם ח' ט).

ועל כן הצומות התבטלו בתקופת בית שני, אך עם חורבנו - חזרו הצומות, וכבר 1953 שנה אנו צמים ואבלים על חורבן הבית, ומצפים שיהפכו הצומות "לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

מתפללים

בפרשתנו אנו לומדים מהי כוחה של מסירות נפש, וכך פותחת הפרשה (כה, י-ב): "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִלְחֵן הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לָכֵן אָמַר ה' הֲנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלָמִים."

פנחס בן אלעזר בהיותו נער, צעיר לימים, יושב באוהלה של תורה ועוסק בה יומם ולילה, קם מתוך העדה וחירף נפשו למות על קדושת שמו יתברך בהורגו את זמרי בן סלוא - נשיא לשבט שמעון וכזבי בת צור. זמרי היה גיבור חיל ואילו פנחס היה עוד נער צעיר, ובכל זאת עשה פנחס מעשה נועז ומסר נפשו על קדושת ה' יתברך, לכן זכה ליטול שכרו כבר בעולם הזה, בדין הוא שייטול את שכרו (מדרש במדבר רבה כא, א). הצר ניקולאי היה עריץ ואכזר, כשאנשים היו רק שומעים את שמו היו מזדעזעים, "רַעְדָה אֶחְזָתֶם" (תהלים מח, ז), כיוון שהיה שוחט וטובח באנשים ללא רחם.

לניקולאי היה צבא חזק ומיומן ביותר, והדייקנות שם היתה מופלאה, כשמסדר הבוקר צריך להיות בשעה שש, פירוש הדבר שבשעה שש בבוקר כולם צריכים לעמוד מוכנים ואסור לאחר אפילו בדקה.

פעם אחת, עבר ניקולאי בין החטיבות מיד בשעה שש בבוקר כדי לראות אם כולם התייצבו בזמן, ובאחת המפקדות נדהם לראות שהמפקד בעצמו לא נמצא עדיין שם, כעס ניקולאי וקרא בקול גדול לעבר החיילים: "מי רוצה להיות הקצין?" קם חייל צעיר ונועז ואמר שהוא רוצה להיות הקצין. הזמינו ניקולאי ונתן לו את תואר הקצינות, על אף שלא היה לו כלל ועיקר תארים ודרגות, והיו מפקדים שעל פניו היו ראויים הרבה יותר ממנו לקבל את התואר הנכסף אך הם פחדו...

לאחר כמה דקות הגיע הקצין הקודם עם הדרגות והתארים, והצר ניקולאי הדיחו מתפקידו לאלתר.

אותו חייל צעיר זכה לקבל את הקצינות מפני שהוא היה נועז וקם מתוך העדה, ולא איחר לקחת על עצמו את האחריות, ולכן בדין הוא שיטול את שכרו - להיות המפקד. כך גם, להבדיל אומר ה'חפץ חיים', בעם ישראל היו אנשים צדיקים וחשובים שעליהם היה מוטל התפקיד לקום בעוז ולהרוג את זמרי בן סלוא, אך הם איחרו ולא עשו זאת, ואילו פנחס הצעיר קם מתוך העדה ועשה מעשה נועז, ולכן בדין הוא שיטול את שכרו, ויזכה להיות "הקצין" המובחר של ה' יתברך, ויעמוד לפניו לשרתו ולברך בשמו, "וְהִיְתָה לוֹ וְלִזְרָעוֹ אֶחְרָיו בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם" (כה, יג).

מכאן, אנו למדים עד כמה צריכים אנו להיות זריזים ומוסרי נפש. נכון שלכולם יש טרדות שונות ובטח בתקופה הזו, יחד עם זאת מוטלת עלינו החובה לדבוק בשיעור תורה ובקיום במצוות וכן להגיע לתפילות ובזמן, וגם שקשה ללכת לשיעור תורה בגלל סיבות מוצדקות יותר או פחות, ואנחנו מתעלים והולכים לשיעור ועוזבים הכל והולכים לתפילה בציבור - זו מסירות נפש.

מכאן, נשאף מתוך הדברים לקדש שם שמים מתוך מסירות נפש להגדיל את שמו יתברך, וחלילה מלחלל את שמו יתברך ע"י מעשה לא ראוי.

החל מ-י"ז תמוז מתחילים את תקופת שלושת השבועות - ימי בין המצרים רבותינו בגמרא תענית (דף ל:) מבטיחים ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה". ויהי רצון שהימים הללו יהפכו מאבל ויגון, לשמחה וששון.

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" - מהי קנאה רצויה

נאמר בפרשה, לאחר שחטאו ישראל ולקחו להם נשים מבנות מואב, "והנה איש מבני ישראל, ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל ישראל" - הוא זמרי בן סלוא שבא לחטוא עם כזבי בת צור, בת מלך מואב, וירא פנחס וכו', וידקור את שניהם, את איש ישראל ואת האשה וכו', וידבר ה' אל משה לאמר, פִּינַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי, לִכֵּן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" - שזכה לכהונת עולם.

מבואר, שהואיל ופנחס קינא לכבוד ה' יתברך, ששם נפשו בכפו והלך והרג את זמרי ובכח מעשה זה ניחם ה' על הרעה אשר חשב לעשות לעמו לכלותם, זיכהו ה' במתנה גדולה, שיהיו הוא וזרעו אחריו כהנים גם כן כשאר בני אהרן הכהן. ומבואר בפסוק, כי המתנה שנתן לו ה' יתברך לפנחס, היתה כהונת עולם, ועל זה אמר ה' יתברך "הַנְּנִי נִתַּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה, יב), כי השלום הוא סמל מעשיהם של הכהנים. רבותינו לימדו אותנו, שכל שכר שנותן ה' יתברך לאדם, בא במידה כנגד מידה על מעשיו של אותו אדם, כי אדם הנוהג בגבורה, מן הראוי שתנתן לו מתנה המסמלת גבורה, ואם כן קשה הדבר, כי מעשהו של פנחס לא היה מעשה של שלום, אדרבא, מעשהו היה פעולה מלחמתית, לקום ולהרוג נשיא שבט ישראל ועמו כזבי בת צור, ואם כן מה זאת עשה ה' שנתן לו שכר המסמל את השלום. אולם כאשר אנו מדייקים בפסוקים, אנו רואים, כי פנחס עשה את מעשה הריגת זמרי מתוך כוונה טהורה לשם ה', ללא כל עירוב של מחשבה אחרת, ללא כוונת נקמה באדם שעושה מעשה שהוא נגד השקפת עולמו של פנחס, אלא אך ורק מפני שאותו מעשה הוא נגד רצון ה' יתברך, ויש בו חילול ה' שאין כמוהו, והחטאת הרבים, ועל כן אזר אומץ, קם מתוך רוח קנאה ששרתה עליו, והמית את זמרי ואת כזבי. ועל זה העיד ה' יתברך בעצמו, באמרו "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי", כי אך ורק קנאה לכבוד ה' יתברך הביאה את פנחס למעשה שעשה, ועל כן היה מעשהו רצוי ביותר לפני ה' יתברך. והואיל ועל ידי מעשה פנחס, סרה חמתו של ה' יתברך מעל בני ישראל, נמצא כי פנחס השכין שלום בן בני ישראל לאביהם שבשמים, ואין גדולה ממעלת השלום שבין ישראל לאביהם שבשמים, ועל כן נתן לו ה' יתברך שכרו מושלם, מידה כנגד מידה, את מתנת השלום, שהיא הכהונה שנותנת שלום גם כן בין ישראל לאביהם שבשמים, על ידי הקרבת הקרבנות. קנאי אמיתי לכבוד ה' יתברך, הוא זה המקנא אך ורק לכבוד ה' יתברך, ואין לו כל נגיעה עצמית שמביאה אותו למעשה זה. (ואותם אלו השוללים את הקנאות מכל וכל, ומדברים בשם אהבת ישראל, הצדק אינו בידם, לפי שיש מקום לקנאות כאשר היא מונעת ממחשבה לשם שמים, וכן אלו שבכל דרכיהם נוקטים בשיטות קנאיות, גם כן אין הצדק איתם כמבואר).

מעשה שהיה בישיבה אחת, שהרב שהיה מוסר את השיעור הוצרך לצאת למספר דקות מחדר השיעורים. משראה זאת אחד הבחורים שומעי השיעור, חמד לו לצון, קם ולבש את מעילו של הרב. מיד קם אחד מחשובי הבחורים ודרש מהבחור להוריד את המעיל. משסירב הלה, בא וסטר לו על לחיו, על שהעיז נפשו לפגוע בכבוד רבו. מיד החזיר לו הבחור שלבש את המעיל סטירה תחת הסטירה אשר נתן לו. הלה לא נשאר חייב, וסטר לו שוב על לחיו. עצר אותו הבחור שלבש את המעיל ואמר לו, הסטירה הראשונה שנתת לי, מקבל אני באהבה, לפי שבצדק סטרת לי, כי רתחת על הפגיעה בכבוד רבך, אבל הסטירה השנייה, הלא לא נתת לי אותה אלא מפני שחסת על כבודך, כי אני החזרת לך סטירה, ולזאת איני מוכן.

יש לנו ללמוד ממעשה זה, כי כשבא אדם להעיר לחבירו על מעשיו, עליו לכלכל דבריו במשפט, שלא יצא שכרו בהפסדו מחמת דבריו. וכגון אלו שמיד כאשר רואים אדם מדבר בבית הכנסת, הם מזדעקים בקולי קולות ואומרים "לא

לדבר", ומביישים את זה שחטא רק באקראי ודיבר בבית הכנסת. (הגם שעוון שיחה בבית הכנסת בפרט בשעת התפילה הוא חמור, וראוי למחות עליו בכל תוקף, מכל מקום ראשית כל יש להעיר על כך בדרכי נועם). ובודאי אילו היתה כוונתם לשם שמים, לא היו נוהגים כך, אלא היו מתבוננים תחילה, ורואים כיצד לשמור על כבוד בית הכנסת בדרך נכונה יותר. וסוף דבר, שלא רק שביישו את חבריהם לחינם, אלא גם אין דבריהם נשמעים כלל.

וכמאמר ה' יתברך בספר מלכים (א' פרק יח), שאין הקב"ה חפץ בנבואת מי שהוא מלמד קטגוריה על עם ישראל.

קנאות היא מידה טובה, אך אינה נוהגת אלא לעתים רחוקות, וכמעט אין אדם שראוי לנהוג במידה זו, בזהירות רבה, שלא תתערב שום מחשבה עצמית במעשה הקנאות, כי ברגע שאין הקנאות כולה לשם ה' ולכבודו ולרצונו, אזי מיד הקדוש ברוך הוא אינו חפץ במעשה זה, ואפילו לאליהו הנביא אמר ה' יתברך, לך ותמשח את אלישע הנביא במקומך, כי אין אני חפץ בקנאות שלך. ואף שאתה מבני בניו של פנחס (ויש אומרים שפנחס הוא אליהו בעצמו), מכל מקום עליך להיזהר במידת הקנאות, שעל ידה יתרבה כבוד ה' יתברך בעולם, ויעשה רצונו בעולם. בקנאו את "קנאת", ולא בקנאו לשם דבר אחר.

[מִרְן הַרְאֵשׁ"ל הֵרַב עוֹבְדֵיהָ יוֹסֵף זצ"ל]

"וְהִיְתָה לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם"

(כה, יג) - קידוש ה' - סיפור

רבי שלמה קלוגר זצ"ל, היה גאון אדיר, חיבר מאות חיבורים בכל חלקי התורה הקדושה. בזמנו, באירופה היה הרס רוחני גדול, המשכילים נשאו ראש. היו מהם ליצינים, שהיו בקיאים בתורה שבעל פה, ויחד עם זאת נלחמים בדת. רבים מהם היו מתבוללים, נשואים לנשים גויות.

היה משכיל אחד שנשא גויה, ולימים נולדה לו ממנה בת. כמובן, הבת הזאת נחשבת גויה גמורה, שהרי היא מיוחסת אחרי האמא. אבל החצוף הזה, לא די שנשא גויה, אלא בא ביום השבת לבית הכנסת, ותכנן לעלות לתורה ולקרוא לביתו שם "ויקרא שמה בישמעאל"... ואחר התפילה לערוך "קידושא רבה" לרגל הולדת הבת.

בין המתפללים בבית הכנסת היה תלמיד חכם אחד, שוחט הקהילה שלא היה יכול לסבול את חילול ה' הנורא הזה. הרי מי שחי גם גויה - דינו כמי שהמיר את דתו. אסור לו לבוא בקהל ואינו יכול להצטרף למניין, עד שיפרוש ממנה או עד שיגייר אותה. המשכיל הזה חי עם גויה, נולדה לו ממנה בת, וכעת הוא עוד מעז לבוא לבית הכנסת לעשות קידוש! קם ומחה נגדו ועשה רעש גדול. כמה אנשים הצטרפו אליו, ובסופו של דבר הצליחו לגרשו מבית הכנסת.

האיש המשכיל הזה הרעיש עולמות על מה שעשו לו, ובצר לו פנה בתלונה לרבי שלמה קלוגר זצ"ל. אתם מבינים? הרשע הזה ביקש מהרב מחסה, שיבוא לטובתו. ומה היתה טענתו? שהללו שגירשוהו מבית הכנסת גורמים במעשיהם מחלוקת... שמע רבי שלמה קלוגר ושלח איגרת לאותו שוחט שביזה וגרש את המשכיל הזה (האיגרת הזו הודפסה בספרו), וכך כתב לו: "דע לך, שאם אני הייתי במחזה הזה שאתה נוכחת, הייתי מנשק את העפר שתחת כפות רגליך, ומי ייתן ויהיה חלקי עמך לעולם הבא, כיון שזכית לעשות כמעשה פנחס. היית כפנחס בן אלעזר שבא למחות למען ישמעו וייראו. כי אם יראו כולם שאחד כזה נושא גויה, ועוד בא לבית הכנסת לעשות קידוש, ואין פוצה פה ומצפצף, ילמדו גם הם לעשות כן".

עוד כתב לו הרב באיגרת: "על מעשה זה מובטח לך שכר נצחי. ומניין אני יודע זאת? מפנחס בן אלעזר, שאמר לו הקב"ה: "וְהִיְתָה לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם", נתן לו הקב"ה שלום לעולם". [רבי בן ציון מוצפי שליט"א - 'דורש ציון']

אולם רבי נחום, בראותו כי עדיין חסר לו רובו של הכסף, החליט בכל זאת להתדפק על דלת ביתו של עשיר קמצן זה. שטח רבי נחום לפני העשיר את צרת היהודי האומלל, המושלך זה כמה ימים בבור הכלא, וביקש שיתרום תרומה נדיבה למצווה הנעלה. הקשיב העשיר לדברי הצדיק, שיצאו מן הלב, ועם זאת התקשו להבקיע את חומות האטימות שעטפו את ליבו כשריון.

ככלות הצדיק לדבר פנה אליו העשיר בדברי תוכחה: "במחילת כבודו, לו בא אליי בדבר מתן נדבה ליהודי הגון ובר-אוריין שנקלע לקשיים, ניחא. לו ביקש תרומה לבת טובים שהגיעה לפרקה ואין לה במה להינשא, החרשתי. אך לעזור לעלוב נפש זה, שהוא קל שבקלים, שיכור עד אבדן הכרה, אשר במו ידיו הביא על עצמו את צרתו?! יישאר השיכור במקום שהוא נמצא בו עד שילמד לקח. אם אמנם כך יקרה, ירווח לו ולנו כאחד. ולכן, למענו ולטובתו, גם פרוטה שחוקה אחת לא אתן".

למשמע הדברים התמלא לבו של רבי נחום צער עמוק. זמן ממושך התעטף בשתיקה, בורר את המילים שימצאו מסילות לליבו האטום של העשיר.

"הסכת ושמע את שלמדתי זה לא כבר בגמרא", פתח רבי נחום ואמר. "ימים אלו הם, כידוע לך, ימי 'בין המצרים', שבהם אנו מבכים את בית-תפארתנו שחרב ועלה באש". החל רבי נחום לספר את המעשה המובא במסכת גיטין על קמצא ובר-קמצא. בשפה עשירה וציורית תיאר את הסעודה שערך אותו עשיר, שביקש להזמין אליה את אוהבו קמצא, ובטעות הזמין השליח את שונאו, בר-קמצא. האיש בא בטעות לסעודה וגורש ממנה בחרפה לעיני כולם. מתיאור הסעודה עצמה עבר הצדיק להמשך השתלשלות המאורע, בהציגו אותו כמשל ובשלבו בתוכו את הנמשל: "אמר בר-קמצא: 'מכיוון שתלמידי-חכמים, שישבו בסעודה, שתקו, סימן שדעתם נוחה מן המעשה; אלך ואוכל קורצא בי מלכא - אשפוך את מר-ליבי לפני מלכו של עולם, הוא הקב"ה".

'אמר לקיסר, לקב"ה': מרדו בך יהודאי". 'אמר לו הקב"ה: 'ומי יוכיח דבר זה? אמר לו: 'מכיוון שהעני נקרא קרבן (בזוהר הקדוש), שלח להם קרבן (כלומר, עני), וראה אם יקרבוהו, אם יקבלוהו בסבר פנים יפות, אם לאו'. והנה רואות עינינו כי כשמגיע העני לבית העשיר, מיד מטיל האחרון מום בראשון.

יש אומרים כי המום הוא בניב שפתיים - העשיר משחית פיו ולשונו וטוען כי העני הוא 'עלוב נפש וקל שבקלים'. ויש אומרים כי המום הוא בדוקין שבעין - שיכור שנתן עיניו בטיפה המרה"...

עצר רבי נחום לרגע ומיד המשיך: "מניסיוננו המר כבר למדנו, כי התנהגות כזו הביאה חורבן על עמנו וכילתה את בית-מקדשנו".

הביט רבי נחום לתוך עיני העשיר והוסיף: "ואתה איש עשיר ודשן - בידך היכולת לבחור בין השניים. יכול אתה להיות שותף למצווה גדולה וחשובה זו של פדיון שבויים.

לעומת זה, בידך לקלקל חס ושלום ולדבוק בקשיות ליבך, ואז להעמיד בסכנת חורבן וכיליון את כל 'מקדשך', מקדש הכסף והזהב שטיפחת כל ימך. בחר בין האפשרויות"...

למשמע דברים נוקבים אלה הפשיר ליבו של העשיר ונפתחה גם ידו הקמוצה. הוציא מלוא חופניים מטבעות ומסרם לידי הצדיק.

בצאתו מבית העשיר מנה רבי נחום מצ'רנוביל את המטבעות שבידו והנה הסכום תואם להפליא את שדרש הפריץ. בלי לאבד רגע רץ לאחוזת הפריץ, פרע את החוב והוציא את היהודי המסכן מאפלה לאורה.

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֵן הַפֶּהֶן" (כה, י)

פנחס, בנו של אלעזר, ונכדו של אהרן הכהן רואה כי מגיפה קשה ומדבקת פגעה בעם ישראל, בעקבות חטאיהם עם בנות מואב, והוא מחליט לעשות מעשה. הוא רץ אל זמרי בן סלוא, נשיא שבט שמעון והורג אותו לעיני כל העם על חטאו עם כזבי בת צור.

באותו רגע - המגיפה נעצרה, ופסק חרון אף ה' מישראל. נשאלת השאלה: מדוע פעולה אחת של פנחס, בה הרג את זמרי נשיא שבט שמעון, עצרה מגיפה שלימה שבאה מעבירות של עשרות אלפים? הרי פנחס לא החזיר בתשובה את העם ולא דיבר איתם, אלא רק את זמרי, ומדוע נרגעה רוחו של ה' בגלל כך? ... התשובה מדהימה ועוצמתית.

הגמרא (יומא פו) אומרת כי ישנם חטאים שעשה האדם המתכפרים על ידי תשובה, ישנם המתכפרים ע"י יום הכיפורים, ישנם ע"י יסורים, ישנם ע"י מיתה, אך ישנו עוון אחד, קשה וגדול שאין לו כפרה רק על ידי מירוק של כל העונשים יחדיו, והוא - חילול ה'! שאדם עושה מעשים לא טובים שגורמים לאחרים לזלזל בתורה ובמצוות, הרי הוא מחלל את שם ה', ובכך הוא עושה את ההיפך של יצירתו, שהרי כל הנבראים נבראו כדי לקדש את שמו יתברך - 'לכבודי בראתיו, יצרתיו אף עשיתיו' (ישעיהו מג, ז).

כה חמור חילול ה', שאומרים חז"ל (קידושין מ) כי "אין מקיפין בחילול השם, אחד שוגג ואחד מזיד" - על חילול ה' יש עונש מייד, בין אם עשה זאת האדם במזיד או בשוגג.

כשחטאו ישראל עם בנות מדין, הרי שנגרם חילול ה' גדול, שעונשו מייד ונורא. ולכן גדל חרון אף ה' כשזמרי, שאינו איש פשוט, אלא נשיא שבט שכולם מסתכלים עליו, לומדים ממנו ואומרים: 'אם הוא חוטא, גם לנו מותר'. לכן, דוקא כשהרגו פנחס, הראה הוא לעם שמעשה זמרי מעשה רע שיש עליו מיתה, ובכך קידש את שם ה', וממילא התבטל חילול שם ה' שנוצר בלבבות העם ונעצרה המגיפה.

ללמדנו, כמה חמור חילול ה', וכמה גדולה מעלתו של המקדש שם ה'.

הימים היו ימי 'בין המצרים'. שמש ליהטת קפחה על ראשי הבריות. אך הצדיק רבי נחום מצ'רנוביל לא שת ליבו לחום הכבד. מבוקר ועד ערב כיתת רגליו, מקבץ פרוטה לפרוטה ורובל לרובל, למען המטרה הנעלה - מצוות פדיון שבויים. בעבור מי מסר הצדיק את נפשו וכיתת את רגליו? - למען יהודי מאחת העיירות הסמוכות, איש למוד סבל וידוע מכאוב. האיש נתפס לטיפה המרה ונעשה שיכור כרוני. את כספו שלו וכן כספים שלוה מאחרים הוציא על קנייה בלתי פוסקת של יין שכר, ובו הטביע את צרותיו. כשרבו בעלי החוב והנושים לא חדלו מלהציק, עשה היהודי מעשה נמהר - לווה מן הפריץ סכום כסף גדול בריבית גבוה מאוד.

כאשר הגיע מועד פירעון ההלוואה לפריץ וליהודי לא הייתה פרוטה לפרוטה, תפסוהו צמד בריונים, אסרוהו באזיקים והשליכוהו לבור שבקצה אחוזת הפריץ. כשנודע על כך לצדיק רבי נחום, שמסר עצמו למען הזולת וחלק ניכר מחייו הקדיש למצוות פדיון שבויים, נחלץ מיד לעזרת היהודי המסכן ויצא לגייס את הכסף.

שעות רבות משוטט רבי נחום מבית לבית ועדיין הסכום שבידו אינו מתקרב אפילו למחצית הכסף הדרוש. בתוך כך הגיע לביתו המפואר של יהודי עשיר. יהודי זה כשם שהונו רב כך עזות פניו רבה היתה. העניים וגבאי הצדקה העדיפו לפסוח על ביתו. מוטב שלא לבוא בשעריו - היו אומרים, שכן מנת החרפה והלעג שטיח אותו קמצן אינה שווה את הפרוטות העלובות שיוציא לבסוף מידו הקמוצה.

כלומר הבעיה שלך כי אינכם עומדים באותו צד בכלל, נכון שבצד שלך זה ימין, אבל מעבר השני של המתנס זה שמאל... עליך להבין כי אינך עומד טוב, אם היית עומד עמו, היית גם רואה כי הימין שלך הוא השמאל, נכון.

אדם הולך בהשקפות שלו וממילא מחשבותיו בצד ההפוך, הרב יודע זאת, ומורה לו הוראה הפוכה ועליו לקבלה, להפוך את עצמו שהשמאל שלו יהיה במקום הנכון. בקיצור, ראשית כל, תעמוד נכון"...

וזה נושא שני שלימד אותנו אליהו - פנחס.

כיצד נופלים. ואיך קורים אסונות לבני אדם? - כאשר הם מתחילים לפסוע לפי השכל הפרטי, ולא מקיימים את דברי התורה (דברים יז, יא): "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" - ועשית ככל אשר יורוך אפילו יאמר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין.

"אמונת חכמים" - דורשים בפרט מבן תורה שיהיה מסור לגמרי לתורה, מסור למחנכים, מסור למה שאומרים לו. בן תורה צריך להיות מסור למי שמחנכו ומנהיגו, ואת השכל שלו הוא צריך לבטל, "בטל רצונך מפני רצונו".

בדורות הקודמים ראינו מי הצליח, אלו שעזבו את שכלם הפרטי, כפי שחז"ל אומרים (תהלים לו, ז): "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'". - אלו בני אדם שערומים מדעת ומשימים את עצמם כבהמה לפני הקב"ה" - אני לא מבין כלום, אם התורה אומרת, "נעשה ונשמע" זה הסוד שמלאכי השרת משרתים בו. "מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו" היינו ללא חכמות וחשבונות. (כי לא הוא עושה את החשבונות, אלא הנגיעות שלו, התאוות שלו...) ובעשיית החשבונות יראה בסוף כי הוא אבוד, אך יהיה כבר מאוחר.

כל אחד יתחזק ויעשה את כל המאמצים, ונזכור הקב"ה מתחשב בקשיים "טוב אחד בצער ממאה שלא בצער". "אנו עמלים ומקבלים שכר", כלומר אנו מקבלים שכר גם בשביל העמל עצמו ולא רק בעקבות התוצאה. [ע"פי 'להגיד']

"פִּינַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַפְּהֵן הַשֵּׁיב אֶת קַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי... לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"

(כה, י-יב) - והקשר לאמונת חכמים ללא פשרות

מה לימד אותנו פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אנו יודעים כי "פנחס זה אליהו". אליהו הנביא היה בתקופה קשה, בימים העכורים כאשר איזבל הרגה את נביאי ה' - וְאִנְיָתָר אֲנִי לְבָדִי" (מלכים א' יט, י). תקופה קשה ואיומה עד כדי - שאליהו הנביא היה צריך להתחבא כדי שלא יהרגו אותו. [אחאב קרא לו לאליהו הנביא - עוכר ישראל].

בסופו של דבר, הרעב הציק לאחאב והוא נכנע מעט, והסכים לדבר עם אליהו. ואז, לבקשת אליהו נאספו כל עם ישראל להר הכרמל. קרא אליהו ואמר להם: "עד מתי אתם פוסחים על שני הסעיפים - אם ה' הוא האלוקים לכו אחרי, ואם הבעל לכו לבעל", כלומר? אל תרמו את עצמכם לחיות בחצי חצי... אם רצונכם לעבוד את הבעל תלכו, ואם רצונכם להיות עבדים לה' תפרדו לגמרי מן האלילים. לקפוץ גם כאן וגם כאן, זו דרך בלתי אפשרית.

האדם מטבעו מחפש פשרות. רצונו להיות גם יהודי וגם יהודי שלא שומר תורה ומצוות, ללכת לבית הכנסת וגם לדוגמא לצפות בטלוויזיה ובעיקר בדברי חולין. האסון הכי גדול, כאשר מתחיל לחפש פשרות. ואתם כבני תורה, יודעים היטב מה התוצאות. אם מתחילים בפשרה קטנה מהר מאד מגיעים לפשרה גדולה...

בנובהרדוק היה שיכור שדברו על לבו להפסיק משתיה מרובה אך לא יכול היה להפסיק. החליטו לבקש ממנו "רק תבטיח לנו כי לא תשתה לבד, אלא עם עוד אחד". (הם ביקשו באופן כזה, כיון שחברותא לשתיה לא מזדמן כל פעם, כך, ימעט בשתיית היין). הסכים והבטיח.

נו, הוא ישב וחכה ולא ראה לפניו - חברותא לשתיה. התחיל לעשות פשרות ולהתקרב ליין "להוריד את הבקבוק מותר, רק לשתות אסור" חשב לעצמו. ואכן, הוריד את הבקבוק מהארון הניחו לידו. "להכין שתי כוסות מותר בכדי שכאשר החברותא יבוא יהיה הכל מוכן", כך עשה. ישב קרוב ליין ולכוסות ותאוותו בערה בו. "לשפוך לתוך הכוסות גם מותר, על זה הרי לא הבטחתי". התקרב עוד אל היין. פתאום נפל זבוב לתוך אחת הכוסות, "לחיים! לחיים! יש עוד אחד"... לא אמרו עוד "בן אדם", הבטחתי על "עוד אחד" - ויש כאן. והחל שותה במהירות "הרי אמרו שמותר בשניים"...

עד כדי כך האדם יכול עם שכל עקום לחפש עצות, להשיג דרכים והוא נופל ונחבל. וכשתדבר איתו הוא בטוח כי הוא בסדר. "האם אתה יכול להגיד לי מה לא בסדר"? לא מבין.

וכי זמרי בא סתם?! לא! היתה לו שיטה שלמה של פשרות, אי אפשר להיות קיצוני. ואת ה'אי אפשר' הזה בא פנחס וסתר "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי... לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", ונאמר "שִׁפְתַי כֶּהֱן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ" (מלאכי ב, ז). ממי אפשר לדרוש חינוך? מזה שהוא כהן משרת לפני ה' מלאך "כי מלאך ה' צבאות הוא" כי מלאך אין לו פשרות. שמאל שהוא ימין...

אחד בא ושאלני: "כיצד אני יכול לשמוע לרב גם כאשר אומר על שמאל שהוא ימין? למשל, כאשר אני יודע ששם צד מזרח והוא יגיד לי ששם זה מערב, וכי אפשר לקבל מימרא כזו, וכן על ימין שהוא שמאל?! אמרתי לו: "אני רואה שאינך מבין את הפשט, לא כתוב אפילו שיאמר לך על מזרח שהוא מערב, אלא על ימין שהוא שמאל. תחשוב, כאשר אתה עומד מול אדם, השמאל שלך הוא הימין שלו..."

בברכת התורה

רזן ברינה

"לְאָדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טוביה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: שמחה בת סרח - י"ד תמו

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעזר יעקב ויעל בני פאולה

זיווג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה חרל בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר ניסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראלי בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אליה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרתית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מלז

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

שמירת המחשבה

בספר הקדוש "נועם אלימלך" פרשא דידן (דפרידן דין פהא) כתב חל"ק: "יש לדקדק אמרו 'כי צוררים כו' בהוה, על דבר העבר ונתהווה כבר". וגם אמרו 'בנכליהם' שפירושו המחשבה, וכי במחשבה לבד הרעו לישראל, הלא גם פעלו המעשה גם כן בדבר פעור וכזבי כנאמו*."

"ונראה לפרש, כי עיקר כוונת הבורא ב"ה בנקמתו במדין היתה מחמת גדול המחשבות והרהורים רעים שנתהווה לישראל על ידם, בדברם בסיפור המעשה דפעור, או מעשה דכזבי, ועל ידי הדיבור שדברו במ נפלו לישראל הרהורי תאוות*." "והכלל בזה, שבכל עבירה נברא קליפה רח"ל (אבות ד, יא), וכל זמן שהקליפה בעולם, אי נופלים מחשבות רעות לאדם מאותה העבירה, וצריך האדם השב לבער הקליפה ההיא מן הארץ."

"וגם בנידון דידן, כל זמן שהיו אותם הרשעים המדיינים בעולם אז היו עדיין הרהורי עבירה דפעור שולטים בישראל לבלבל להם המחשבה, ולכן נצטוו משה רבינו ע"ה לנקום בהם נקמת ד"ם*."

"וזוהו 'כי צוררים לכם' בהוה, פירוש עדיין הם צוררים לכם. ומפרש הכתוב במה: 'בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור', פירוש באותן המחשבות הרעות המתהווים לכם בדברכם במעשה דפעור ועל דבר כזבי כו' ולכן תבערו אותם מן הארץ ותהיו טהורים וקדושים, ובערת הרע מקרבך (ויקרא יג, ט), אמן כן יהי רצון, וק"ל* עכ"ל ק."

• § • § •

סיפר מרן רבינו החתם סופר זצוק"ל, שבצעירותו ביקר פעם בבית הגאון הנודע רבי משולם איגרא זצוק"ל, שהיה מגדולי גאוני וצדיקי הדור, והציע לפניו קושיא אחת שהציקה לו באותה עת בתלמודו. לשמע הקושיא העצומה מפי החתם סופר, נעמד הגאון רבי משולם וענה על הקושיא בו במקום, בגאונות ובהירפות אדירה, שלושים ושש תירוצים! בזה אחר זה.

והעיד החתם סופר: על שנים עשר התירוצים הראשונים שאמר התפלפלתי עימו, ואילו את שנים עשר התירוצים האחרים הצלחתי להשיג ולהבין כוונתו, אבל לא הצלחתי להתפלפל עמו עליהם. - אבל את שנים עשר התירוצים האחרונים כבר לא הבנתי כלל!

התבוננו וראו, עד כמה עמקו מחשבותיהם של גדולי תורה בדורות הקודמים, שכל כזה איננו שכל אנושי כלל, זהו שכל ומוח שכולו 'שטיק תורה!' שכל של הקב"ה! זוהי תורת ה'!

כיצד זוכים לזה? - רק ביגיעה קשה, בטהרת המחשבה, ובעמל התורה! הטיפול הטוב ביותר לגירוש מחשבות זרות מן הראש הוא ביגיעת התורה! שכן בכל חטא שהאדם חוטא, הרי הוא משתף בזה את מחשבת מוחו, ונפגם ונתקלקל מעט. ובפרט באותו חטא המר, פגם היסוד, שכל עיקרו הוא פוגם במוח הקדוש רחמנא ליצלן. ולכן צריך לעשות בזה תשובת המשקל, לאמץ את מוחו וביגיעת התורה ועמלה. ואילו הם הסיגיפים הגדולים ביותר, יגיעה ועמל בתורה.

בכך זוכים לטהר את המחשבה ולזכנה, עד שניתן לזכות שיתהפך השכל עצמו לשכל של תורה, מוח שכולו תורה!

[קונטרס 'טיב המעשיות' ח"ד דף ט"ל - מתוך שיחת מוסי בימי השובבים]

• § • § •

טיב המעשה שלפנינו ממרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, בא ללמד על ערכה של מחשבה טובה. הוא מובא בהרבה ספרי קודש, ואספרה נא לפניכם כפי שמביאו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זצוק"ל, בספרו "אוצר החיים" (פר' קדושים דף קע"א ע"ט), ובספרו "נוצר חסד" (פר' משנה ט), בשם חמיו הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זצוק"ל. - והובא כן גם בספר "בעל שם טוב על

התורה" (פר' משפטים אות ז).

פעם אחת ביומא רבא דראש השנה, עמדו כל החבריא קדישא תלמידי הבעל שם טוב בבית מדרשו בתפילות היום. והנה באמצע התפילה נפלה לאחד מן התלמידים קופסת הטבק שלו על הרצפה, הוא התכופף לארץ והגביה אותה, שאף ממנה מעט ריחא טבא, והחזירה למקומה על השולחן, וחזר לתפילתו.

חבירו שעמד סמוך על ידו, בראותו כל זאת התרעם עליו בליבו, וחשב לעצמו בטירוניא, שאין זה נאה ואין זה יאה כן לזלזל בתפילה, וכאשר עומדים לפני המלך מלכו של עולם ברוך הוא ביום המלכותו, אין עוזבים את המלך בשביל קמצוץ טבק... זהו ממש 'חילול השם!' - הרחר האיש בינו לבין עצמו.

הרהורים הללו עלו ובאו עד כיסא הכבוד, והלימוד חובה שלימד אותו תלמיד במחשבתו על חבירו הגיעו לפני הפמליא הקדושה בבית דין של מעלה, ביום הדין הגדול והנורא. - ויצא הפסק למעלה שאותו תלמיד שגרם לחילול השם בתפילה לא יוציא את שנתו, ונידון לאלתר למיתה באותה

"צָרוּר אֶת הַמְּדִינִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם, כִּי צָרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלִיהֶם אֲשֶׁר נִכְלוּ לָכֶם עַל דְּבַר פְּעוֹר וְעַל דְּבַר כְּזָבִי וְגו'" (כת, יז-יח)

שנה רחמנא ליצלן.

מרן הבעל שם טוב הקדוש ראה כל זאת ברוח קדשו כדרכו, וידע את כל אשר נעשה למטה ולמעלה, ובעליית נשמתו בראש השנה של אותה שנה היה מרבה להפציר על אותו תלמיד להצילו ממוות לחיים, וטען הרבה טענות לזכותו, אך לא הועיל כלום מחמת גדול קטרוג עוון חילול השם החמור מכולם, שאינו מתכפר אף ביום הכיפורים כי אם בציווף המיתה, כמבואר בסוגיא דארבעה חילוקי כפרה (יומא פ).

בליל הושענא רבה של אותה שנה, עלה הבעש"ט שוב בעליית נשמתו למעלה, ושוב חילה פני קונו, וטען וצעק על חיי אותו תלמיד, ופעל אז בתפילתו שאם זה המקטרג בעצמו שאצלו נגרם החילול השם, הוא ימציא עבורו לימוד זכות לתקן הדבר, ולהסיר מלבו החילול השם, אז ממילא ייפטר זה התלמיד ויכנס לחיים טובים. נכנס מרן לבית מדרשו באמצע הלילה, ומצא אותו תלמיד המקטרג שהוא עוסק בדחילו ורחימו בתיקון דליל הושענא רבא בקריאת 'משנה תורה' במוחץ דגדלות. נטל ממנו הבעש"ט הק' את המוחץ שלו, ובפתאום הרגיש אותו תלמיד לאות כבדה, וחוסר חשק ורצון, ולא היה מסוגל לומר התיקון בדביקות כראוי. הוא קם אפוא ממקומו והתהלך אנה ואנה לאורך בית המדרש ולרוחבו, כשהוא מנסה להחזיר את עצמו ואת דעתו לגדלותה, והחל לחשוב ברוממות הקל ויחודו ובגודל היום וכו'.

תוך כדי שוטטות כאן ושם לקח לעצמו קמצוץ טבק כנוהג, הריח נעם לו מאד והחזיר לו מעט את המוחץ. ובהתהלכו כך עם קמצוץ הטבק בין אצבעותיו, החל לחשוב על התגלית החדשה שבדורות האחרונים, שנתגלו עשבי הטבק המיוחדים שניתן לשאוף מהם וכו'. ונפל במחשבתו שכנראה מן השמים מקרבים בזה את תיקון העולם, כי יש נשמות יקרות גבוהות ועדינות שאינם יכולים להתלבש במאכלים הגשמיים, ולכן נעשה תיקון הניצוצות שלהם בדבר עליון דק ועדין של ריח, שכשישראל קדושים נהנים מן הריח יש לניצוצות הללו העלאה ותיקון, כנאמר (ויקרא א, ט) "אשה ריח ניחוח לה!"

[וכן היו הצדיקים משתמשים בעשבי טבק הללו, להריח ולעשן בהם ביחידים גדולים, שהיו מעלים בעת העישון ייחודים נפלאים, ועושים נוח רוח גדול למעלה, ריח ניחוח לה].

וכדרכם של מחשבות, המתהלכות ומתחברות ממחשבה אחת לשניה, נזכר פתאום כשחשב על הטבק, באותו תלמיד שהרים את הטבק באמצע התפילה בראש השנה, שהיתה לו אז תרעומת עליו מחמת חילול השם שבדבר. והנה עתה התעוררו בלבו רגשי חרטה ולימוד זכות, שבדואי מן השמים שלחו לחבירו מקרה זה באמצע תפילת ראש השנה הנשגבה! ומי יודע | הפשך בעמוד ד' <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'ולפני ה' ישופך שיחוי'

אני מלמד בת"ת של ילדים מיוחדים. כל בוקר יש לי הפסקה אותה אני מנצל לחשבון נפש והתבודדות. מאחורי המבנה של הת"ת יש גבעה שוממת עם סלע במיוחד בשבילי עליו אני יושב ומדבר עם ה'. באחד הימים בעודי יושב ושופך שיחי לאבא שבשמים נשמת מידי צרוז מפתחותיי אל מתחת לסלע עליו ישבת. חשבתי לעצמי שקודם אסיים לדבר ולאחר מכן ארים את הצרוז. אלא שמה שלא עושים מיד שוכחים והגעתי לת"ת ללא המפתחות. מיד אחרי השיעור מיהרתי לסלע אך המפתחות לא היו שם. סרקתי את השטח מסביבי ואין זכר לצרוז. חזרתי לת"ת ושוב לשטח ושוב שיעור ושוב לסלע, התיישבתי ואמרתי: "יבנו של עולם, על הצרוז הזה שאבד ישנו מפתח יחיד לרכב שלי, אני מבקש ממך אם טוב בעיניך הדבר, תמציא לי את המפתח, אני כבר ניסיתי את כוחי בחיפוש ובנוסף קבלתי על עצמי קבלה טובה ולא הצלחתי. בינתיים למצוא את המפתחות, ובאם אתה מחליט שלא אמצא, אקבל זאת באהבה."

הרגשתי באמת הרגשה של ביטחון על ה' שכל מה שה' מחליט אקבל באהבה. כל הסיפור הזה היה דקה וחצי על השעון. קמתי לחזור לת"ת. באותו רגע בא לעברי ישמעאלי ושאל מה אני מחפש? אמרתי לו מפתח של רכב, הוא אמר: "בוא איתי" הלכתי אחריו לאזור של אתר בניה, הוא קרא לאיזה מוחמד ואמר לו להביא לי את המפתחות, היו אלו המפתחות של הרכב שלי שבדרך הטבע לא היה שום סיכוי שהמפתחות ישובו אלי.

בעל המעשה: צ.פ.

• • • • •

יצאנו עם המשפחה בחול המועד לקטיף של פרחים. היו שם עוד משפחות שבאו לקטוף פרחים טריים לכבוד ההג. ראיתי את החברים שלנו הולכים הלן וחוזר בין תלמי הפרחים הרבים מחפשים דבר מה. הסתבר כי אבד להם המפתח של הרכב ואין להם כרגע אפשרות להניע את הרכב שלהם ומה גם שזה המפתח היחיד שברשותם. גם אני וילדיי התחלנו לחפש בין הפרחים מפתח אחד בודד. מדובר בשטחים נרחבים ביותר של פרחים ואף על פי כן עשינו השתוללות לחפש למרות דמדומי השקיעה שכבר החלו להופיע בשטח. לצערי עזבנו ללא הצלחה.

כעבור שבועיים פגשתי חבר שגם היה שם והוא קרוב משפחתו. שאלתי אותו מה קרה בסופו של דבר? מצאו או לא מצאו את המפתח?

הוא השיב כי מצאו את המפתח אבל לא לפני שהתחייב כלפי בורא עולם שיקדיש עשר דקות כל יום לשוחח עם בורא עולם ובאורך פלא ברגע שקיבל על עצמו את הקבלה מצאו את המפתחות כנגד כל הסיכויים.

בעל המעשה: ה.ס.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אר' שמהה ספואלס בפסק: 15326517922 o.y.wines@gmail.com א.ל

איה נשמה גבוהה ויקרה העלה ותיקן חבירו הצדיק בייחודו
שבהרחת הטב...
ויה ביום הושענא רבה אחר התפילה, היה מנהגו של מרן
הבעש"ט להשיב על שאלות ששאלוהו ממה שנגזר למעלה
ולמטה, ומה שיתוהוה בכל העולם, כי צפה ברוח קדשו מסוף
העולם ועד סופו, וביום זה היה בדיחא דעתו מאוד, וכל אחד
מן התלמידים היה מכן לעצמו איה שאלה שהציקה לו במשך
השנה, הן בדרוש הן בגמרא ופוסקים, או בשאר עניינים, ולכולם
היה דרכו להשיב ביום זה.

והנה אותו תלמיד - שעדיין התהלך במחשבותיו על תגלית
הטב... שהתעוררה לו באמצע הלילה, הציג לפני רבו הבעש"ט
הק' את השאלה הזו, מדוע זה נתגלו עלי הטבכ בדורות אחרונים
דייקא?
אמר לו הבעש"ט, נו! אדרבה אמור אתה! ואמר לפניו את מה
שהתחדש לו בלילה בטעמו של דבר. מרן נהנה מדבריו וקלסיה,
ושאלו כבדרך אגב, נו, ומה עוד חשבת בענין זה?... ובתשובתו
סיפר אותו תלמיד מעצמו, על מקרה הטבכ של ראש השנה,
שחרה בעיניו על חבירו שהרים את הטבכ באמצע התפילה,
אבל עתה חשב שאולי זה נשלח עבורו מן השמים!
למשמע הדברים נתחייך מרן ושמוח מאוד, וסיפר לו מה שקרה
למעלה בשמים בעקבות מחשבתו הרעה בראש השנה, שעורר
קטרוג קשה על חבירו, ואילו עתה בהושענא רבה משלימד
בזכותו נתבטל הקטרוג וניצל חייו.

מכאן ואילך, הזהירו הבעל שם טוב הקדוש, תיזור תמיד
בשמירת המחשבות הטובות ולדון תמיד כל דבר לכף זכות,
ובפרט לתלמיד חכם ירא ושלם, שלא לעורר הדינים חלילה, רק
לחשוב תמיד בטוב.

[מתוך קובץ "שיחות כלליות" עמ' צ"ה].
• § • § •
סיפר לי אדם נאמן, שראה כמה פעמים את מרן החזון איש
צוק"ל אחר תפילת שמונה עשרה, שהיה על סף העילפון, מרוב
התאמצות ריכוז המחשבה להתפלל תפלה בכוונה כראוי.
צא ולמד מטיב זה המעשה מה היא "עבודת התפילה", היא
איננה עבודה פשוטה כלל וכלל. להעמיד את עצמו לפני המלך
בכבודו ובעצמו, שיש להתייגע בכל נפשו כדי לצמצם את
המחשבה בכוונת התפילה.

[מתוך שיחה אודות עבודת התפילה]
• § • § •
בהיותי בהזדמנות אחת בבית הכנסת "שטיבלאך" [ישועות יעקב]
שבמאה שערים, פגשתי שם בזקן אחד שהיה מבקש ומתחנן
בערגה בתפילת "ובא לציון", ובמיוחד בפסוק (דברי הימים א כט, יח):
"ה' אלקי אברהם יצחק וישראל אבותינו, שמרה זאת לעולם,
ליצר מחשבות לבב עמך, והכן לבבם אליך".
לאחר התפילה פתחתי עימו בשיחה, ובין הדברים שאלתי ממנו
לפשר התייפחותו בתפילת ובא לציון, כי הרגשתי שיש דברים
בגו, שהרי העולם רגילים לחטוף תפילה זו ולמהר לצאת...
וסיפר לי על כך, שבצעירותו נכנס פעם להתפלל בבית מדרשו
של מרן האדמו"ר מסטמאר צוק"ל בעל "ויאל משה", ובתפילת
"ובא לציון" היה לו עבודה גדולה רבת, והיה שופך דמעות

כמים, ובעיקר בזה הפסוק: "והכן לבבם אליך", שהיה חוזר
עליו פעמים רבות בבכיות נוראות. - ומאז שראה זו העבודה

חדר פסוק זה לעצמותיו וחולל בו מהפכה רבת, וכל ימי חייו
כשמיגע לתפילה זו ולפסוק זה, חוזר המראה הגדול שראה אצל
הצדיק לנגד עיניו, ומלהיבו לעבודת השם יתברך כל יום מחדש.
- ואף בעת שסיפר לפני זו העובדא, היו דמעותיו נוטפות כמים
מרב התרגשות לבו, בהיזכרו באותה עבודה טהורה!
ללמדך כמה תפילות ותחינות צריכים אנו על שמירת המחשבה,
ולהתחנן בכל לב: "ה' אלקי אברהם יצחק וישראל אבותינו,
שמרה זאת לעולם, ליצר מחשבות לבב עמך, והכן לבבם אליך!"
- אמן.

[עמ']
• § • § •
מכיר אני מקרוב שני אנשים בעלי משפחה, שניהם בני אותו
גיל, השייכים לאותה קהילה, ומעמדם זהה. שניהם זכו באשה
טובה ובפרנסה טובה, עם בנים ובנות אהובים זרע ברך ה', ניתן
להגדירם כתאומים זהים כמעט בכל פרטי חייהם.
אולם, האחד שמח ומרוצה תמיד, פיו אינו פוסק מלהלל
ולשבח לבורא ברוך הוא על כל הטובות שגמל עימו, ותמיד
צהלתו בפניו. כשנסחב לבית הכנסת עם כמה זאטוטים מלפניו
ומאחוריו ומצדדיו, הוא ממש קורן מאושר! - ואילו חבירו בדיוק
הפוך, תמיד רטן ומתלונן על קשיי החיים... לעולם אינו מרוצה
ותמיד עצבני ולחוז, דרכו עם זאטוטי אל בית הכנסת מלאה
גערות וכעסים!

כאשר התבוננתי בשניהם מקרוב יותר גיליתי, שבעצם אורחות
החיים של אלו השניים שווה כמעט במדויק, שניהם עסוקים
בגידול הילדים והחזקת הבית, לשניהם תינוקות פצפונים שצריך
לקום אליהם כמה פעמים באמצע הלילה... מצד המעשים
שניהם שווים כמעט בדיוק, אבל מצד המחשבה וצורת הגישה
הינם שני עולמות.
הראשון בכל פעם ששומע הבכי של התינוק באמצע הלילה,
קם הוא אליו ממש בגיל, לבו קל עליו, והוא מלא הודיה להשם
יתברך שזיכהו למתנה נפלאה כזו שצריך לקום באמצע הלילה
לילדו שלו, ולקיים בו מצות (ויקרא יז, ט) "ואהבת לרעך כמוך".
וכך כמה פעמים במשך הלילה שצריך לקום להרגיע את הילד
או להאכילו, הוא עושה זאת ממש בקלות, זה לא מפריעו כמעט
את שנתו, שכן מיד לאחר שהאכיל את התינוק והרגיעו נרדם
הוא מיד שוב במנוחת הנפש ורגיעות. עד שהוא מחשיב גם את
זמן הטיפול בתינוק בלילה כשעות שינה... ולא ניכר בו כלל וכלל
שחסרים לו שעות שינה אלו.

ואילו חבירו השני, כששומע באמצע הלילה את בכי ילדו
התינוק, מתעורר הוא בכעס ועצבנות על שמעריים אותו
באמצע השינה... מתחילה מנסה הוא לתקוע 'מוצץ' בפי
הילד ולהשתיקו, ולהתעלם מן ההפרעה שגורמה לתינוק
להתעורר. לאחר כעשרים דקות מתברר שאין סוגלת המוצץ
יכולה להמשיך עד הבוקר... הוא מנסה קצת לנענע את עריסת
התינוק, להשתיק פה ולהשתיק שם, כולו רטן ומתעצבן... אבל
הילד לא נרגע ומאום לא עוזר, משהו מפריע ומציק לו, הוא
צריך נראה לאכול את מנת אמצע הלילה שלו. והאבא כולו
כעס ועצבים על שמפריעים לו, ובעל כורחו מוכרח הוא לקום
ממיטתו בעצלותיים ולתת לתינוק את מנתו, ושוב מתבזבז לו

ואילו חבירו השני, כששומע באמצע הלילה את בכי ילדו
התינוק, מתעורר הוא בכעס ועצבנות על שמעריים אותו
באמצע השינה... מתחילה מנסה הוא לתקוע 'מוצץ' בפי
הילד ולהשתיקו, ולהתעלם מן ההפרעה שגורמה לתינוק
להתעורר. לאחר כעשרים דקות מתברר שאין סוגלת המוצץ
יכולה להמשיך עד הבוקר... הוא מנסה קצת לנענע את עריסת
התינוק, להשתיק פה ולהשתיק שם, כולו רטן ומתעצבן... אבל
הילד לא נרגע ומאום לא עוזר, משהו מפריע ומציק לו, הוא
צריך נראה לאכול את מנת אמצע הלילה שלו. והאבא כולו
כעס ועצבים על שמפריעים לו, ובעל כורחו מוכרח הוא לקום
ממיטתו בעצלותיים ולתת לתינוק את מנתו, ושוב מתבזבז לו

ואילו חבירו השני, כששומע באמצע הלילה את בכי ילדו
התינוק, מתעורר הוא בכעס ועצבנות על שמעריים אותו
באמצע השינה... מתחילה מנסה הוא לתקוע 'מוצץ' בפי
הילד ולהשתיקו, ולהתעלם מן ההפרעה שגורמה לתינוק
להתעורר. לאחר כעשרים דקות מתברר שאין סוגלת המוצץ
יכולה להמשיך עד הבוקר... הוא מנסה קצת לנענע את עריסת
התינוק, להשתיק פה ולהשתיק שם, כולו רטן ומתעצבן... אבל
הילד לא נרגע ומאום לא עוזר, משהו מפריע ומציק לו, הוא
צריך נראה לאכול את מנת אמצע הלילה שלו. והאבא כולו
כעס ועצבים על שמפריעים לו, ובעל כורחו מוכרח הוא לקום
ממיטתו בעצלותיים ולתת לתינוק את מנתו, ושוב מתבזבז לו

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

זמן שינה יקר, כשכולו מלא כעס וחמה. כאשר סוף סוף נרדע
הילד וישן כראוי, נשאר האבא עצבני ולחוז, ואינו יכול כל כך
בקלות להירדם, והשינה ממנו והלאה, למחרת מסתובב הוא כל
היום עייף ועצבני, מחמת חוסר שעות שינה...
כשסיכמתי לעצמי את מעשי אלו השניים, נתגלה דבר נפלא!
נהג שניהם עשי באותו לילה כמעט את אותם פעולות בדיוק,
זה התעורר לבכיו של התינוק ואף חבירו כן, זה האכיל באמצע
הלילה וגם זה... אותם פעולות ממש, אבל ההבדל בין השנים
הוא כרוח מזרח ממערב! הראשון מרוצה ושמוח ומודה לו
יתברך על לילה נפלא ומתוק שכזה, שעוד זכה לחטוף בו כמה
מזוות תוך כדי שינה... ואילו השני אינו מפסיק לבכות ולרטון
על הלילה הקשה מלא הסיסטים שעבר עליו...

והפלא היותר גדול, שזה הראשון גם יזכה לשכר עצום בשמים,
על עבודת הלילה היפה, שעשה בה נחת רוח נפלא ליצרו,
במצוה הגדולה של גמילות חסדים. - ואילו זה השני עתיד לירש
גיהנום ולהיענש על התנהגותו המבישה בכעס וחרוץ אף כל
אותו הלילה...
וכי לא חבל? הרי שניהם עושים את אותם פעולות ממש, החיים
בין כך מחייבים את שניהם באותם מעשים! רק המחשבה
וההשקפה משנה את הכל מן הקצה אל הקצה...
[טיב הנישואים" שיער הבית, פ"ו חינוך ילדים, אות ה - מתוך שיחה לאברכי מיר ובריסק,
כ"ג אלול תשס"א].

• § • § •
נכנסים אצלי הרבה יהודים מאמריקה, ובטרם נפרדים לדרכם
מבקשים הם להצטלם איתי, כי בלי תמונה הרי זה כמי שלא
היו...
תדיר אומר אני לעומתם, שצריך לקחת מוסר השכל מן
הפיקשע' [המתנה]. שכמו המצלמה שהם מקליטים ומשמיעים,
כן יש לנו 'עין רואה' מלמעלה, שם מקליטים ומשמיעים כל הגה
וכל תנועה.

אבל הבדל עצום ביניהם, שכן המצלמה הזו יכולה לצלם רק
את המעשה החיצוני הנראה לעינית המצלמה, וכן להשמיע את
הדיבור על פי איכות ההקלטה. - אבל שם למעלה בעולם האמת
מצלמים גם את המחשבה הפנימית שבכל דבר!
[מתוך שיחה בענין "שמירת המחשבה"]

• § • § •
יהודי שפך את שיחו לפני אחד מן הצדיקים, והתלונן על
'מחשבות זרות' המנקרות תמיד במוחו דווקא באמצע התפילה.
אמר לו הרב, אצלך הם אינם 'מחשבות זרות' כלל, הרי אלו הן
המחשבות שאתה חושב בהם כל היום... הם אינם 'זרות' לך, הם
רגילות בראשך תדיר!

רק אצל הצדיקים נקראים הם 'מחשבות זרות', בהיות שראשם
תמיד מתהלך במחשבות קדושות וטהורות, וכשנופלים
לפעמים במחשבתם דברים של חולין, הרי הם נקראים אצלם
'מחשבות זרות'. - אבל אצלך נדמה שההיפך הוא הנכון, כאשר
אתה חושב מהקב"ה זו היא מחשבה זרה, מחשבה שאינך רגיל
בה.

עליך אפוא לטהר ולזכך את המחשבה, ולהתרגל שלא לחשוב
בדברי הבל ושטויות, רק בענייני תורה ועבודת השם יתברך

תמיד!

[עמ']

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י' סיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק נלביע י"ח נסלו תנצבה.	גרפצ'יק סלו: 02-5002321	קשת הרשת מונות י"ד וקידום מכירות 02-6257948 info@kshet-harehet.co.il	גל 19
------------------------	-------------------------------------	--	---	--	---	---	-------------------------	--	-------

י"ו ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.
Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

ג'ליון מספר 20
פרשת פינחס תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

בזה רש"י, ואפשר לומר כיון שראו השבטים שגדולי הדור הלא המה
משנה רבנו ואלעזר הכהן עמדו שם ולא עשו שום פעולה בנדון הרי שלא
היה מקום להריגת זמרי, ולכן באו אותו שמדת הרציחה היא מאבי אמו,
לקח בא הכתוב ליחסו אחר אהרן לומר שפעלתו באה מקדשתו היתרה.
[דברי שאול]

פנחס מבטח שלא יחטא ולכן בדין הוא שיטל שכרו

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא).

ובמדןש אמר הקדוש ברוך הוא בדין הוא שיטל שכרו (במדבר רבה כא,
א), וצריך להבין הרי איתא בגמרא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קדושין
לט, ב), והאיך הוא בדין הוא שיטל שכרו, ואפשר לומר דהטעם של שכר
בצוה בהאי עלמא ליכא הוא כיון שצאמר הן בקדשיו לא יאמין (איוב טו,
טו), ושמא בסוף ימיו יטה חס ושלום מדרך התורה, והרי איתא בגמרא
אפילו צדיק גמור כל ימיו ומרד באחרונה אבד את הראשונות (קדושין
מ, ב), ולכן אין שכר מצוה בהאי עלמא, מה שאין כן פנחס שזכה את
הרבים, והרי כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו (יומא פז,
א), יוצא אם כן שלא יטה חס ושלום, ולכן בדין הוא שיטל שכרו.

[שבט מיהודה]

השבטים דמו שפינחס נתמנה לדון דיני נפשות

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא).

וברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפטם אבי
אמו וגו', צריך להבין מה השיכות של אבי אמו על הריגתו של זמרי אם
היה חייב מיתה, ואפשר לומר דכתיב למעלה קח את כל ראשי העם
(במדבר כה, ד) ואומר רש"י לשפוט את העובדים לפעור, הרי שמושה
מנה כאן שופטים לדון דיני נפשות, ואיתא בגמרא אין הכל כשרין לדון
דיני נפשות, מאי טעמא דתני רב יוסף פשם שבית דין מנקין בצדק פד
מנקין מכל מום (סנהדרין לו, ב), ואומר רש"י פגם משפחה, והשבטים
דמו שפינחס נתמנה לדון דיני נפשות, וטענו שיש לו פגם במשפחה, ולכן
יחסו הכתוב אחר אהרן שלא נקרא פגם.

[רע שמשון]

קנאת פנחס באה מקדשת אהרן הכהן

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא).

וברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפטם
אבי אמו עגלים לעבודת אלילים והרג נשיא שבט מירון
לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, צריך להבין הרי
השבטים ידעו שהוא נכדו של אהרן ומה חדש

זכות הרבים תלוי בך!
לקראת סיום מסכת יומא והתחלת מסכת סוכה ב'דף היומי'.
הורד אינך פוסט אפליקציה והוא יחזיר לך את הכנסת לך!
DAF.TFILOT.ORG

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פָּרָק כ'

מתרגלים ליסורים

מגפיים. מרגע לרגע קשתה עליהם הריצה, אחדים מהם החליקו על השלג במרוצתם, אך החילים דאגו "להקימם" חיש מהר בצלפות שוט אשר הגבירו את יסורי גופם הקפוא.

למרות מאמציהם להמשיך ולרוץ, התמוטטו הנערים בזה אחר זה, איברי גופם קפאו והם נפלו מתעלפים על השלג.

רק אז נשאו אותם החילים על ידיהם, והכניסו אותם שוב למחנה הצבאי, שם שפשו את איבריהם במים חמים, עד שאט-אט שבה אליהם רוחם.

"האם כך ינהגו בנו מדי יום ביומו?" – שאל חיימ'קה בדאגה באזני שאר הנערים לאחר שהוכנסו לחדרם.

"לאו דוקאו!" – ענה לו אחד הנערים הוותיקים – "בכל יום הם מוצאים שיטות חדשות ואזריות כדי להתעלל בנו, הם רוצים לשבור את רוחנו, אך אסור לנו להפגע."

"נכון!" – ענה חיימ'קה – "אך איך נוכל להחזיק מעמד?" – שאל כשקולו חנוק מבכי.

"מתרגלים גם ליסורים", ענו הנערים הוותיקים באנחה עמוקה, "הסבל והענוי נראים בעינינו בלתי נעמים, כאלו אלה הם החיים, ולמטרה זו נולדנו כאן..."

"לא!" – נחרד חיימ'קה – "אינני רוצה לחיות כך, אני פוחד שנשבר בסופו של דבר, הבה נתפלל לה' שנצליח להנצל מכאן..."
"באפן טבעי, אפילו זבוב אינו יכול להמלט מעיניהם הפקוחות של חילי המשמר המופקד על השער", הסבירו הנערים הוותיקים וספרו לידידיהם החדשים כיצד נכשלו כבר כמה וכמה נסיונות בריחה מצדם, בעבר.

הנערים שקעו בהרהורים כשמדי פעם נשמעת אנחה שוברת לב בחלל החדר האפל והקריר.

"אני מבין שקשה עד מאוד לצאת מכאן, עד

מיד עם אור הבקר, העירו החילים בפראות, את הנערים אשר רק לפני שעה קלה נפלה עליהם תרדמה לאחר ששנתם נדדה מעניהם במשך הלילה, הן בגלל הפחד והן בגלל הקר הנורא ששרר שם.

יצחק, הלל וחימ'קה נקראו אל החדר הסמוך והתבקשו להחליף את בגדיהם במדים חדשים, ולאחר מכן נקראו כל הנערים ל"מסדר בקר".

הנערים החדשים והוותיקים נעמדו בצורת חצי עגול כשידיהם שלובות מאחור וראשם מרן ארצה.

"מי נגש היום ראשון לנשיק את הצלב?" – שעל המפקד החדש שפניו הביעו רוע לב.
אין קול ואין עונה.

"אני נותן אפטרות נוספת ואחרונה למי שמעונין לחסוך מעצמו 'התעמלות בקר'. ח... ח... ח...", הצטחק המפקד באכזריות.

הנערים נותרו בסרובם ואז נתן המפקד הוראה לחילוי המצוידים בשוטים, "הוציאו את הנערים מחוץ לשער", ובקשו מהם לחלוץ את נעליהם.

בחוץ היתה קר מאד, שלג כסה את פני הדרך השוממה, שרק לעתים נדירות למדי עוברים בה. אפילו סמני צעדים בודדים לא נראו על פני השלג החלק.

"אולי כאן זה סביר!" – לחש יצחק להלל ושניהם חשו צמרמורת למשמע המלה האימתנית הזו.

"בגי! בגי! (רוצו! רוצו!)", קראו החילים לנערים שלא הבינו על מה ולמה עליהם לרוץ על השלג ברגלים יחפות כשהמדים אינם מגנים עליהם כראוי מהקר הנורא.

הנערים החלו לרוץ כשהם מוקפים מסביב בחילים רוסיים, הלובשים מעלי פרו ונועלים לרגליהם

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1881!

מדי פעם ודי נפתח השער כדי לקבל את פניהם של אורחים או נערים חדשים, נשמעה השערה מפי הלל.

"נכון, השיבו הותיקים, אך פקוח מיוחד וקפדני ביותר בודק היטב את היוצאים והנכנסים. לכן, אם חשבתם לברח בצורה כזאת – מוטב לכם לשכח מהרעיון".

"אבל הם יהרגו אותנו בסופו של דבר", חשב חיימ'קה.
"לא! טעות בידיך, טען אחד הנערים הותיקים, הם מעוניינים לשמר על חיינו בכל מחיר, לעולם לא יתנו לנו למות. הם יענו אותנו עד כדי סכנת מות, אך מיד יעשו מאמצים פבריים להשיב את נפשנו, וכל זה לא מטעמי טוב לב, אלא משום שאוי לו למפקד, שהצאר ישמע כי ענה למות נער יהודי. הוא מעוניין להפוך אותנו לנוצרים ולא ליהודים מתים".

"חיימ'קה, השתדל להרגע!" – אמר יצחק בלחש – "הלל ואני מתכננים משהו!"

על אף שהוא דבר בלחש, הגיעו דבריו לאזניהם של שאר הנערים אשר התערבו מיד ואמרו:

"אנא, אל תעשו זאת", התחננו הנערים הותיקים, "כבר נסונו לברוח בכמה דרכים, אך תמיד נתפסנו ואחר כך סלנו פי כמה עד ששקכה חמתו של המפקד הרשע".

"איננו מתכננים לנסות בריחה פשוט", הסבירו הלל וחיימ'קה, "אנחנו מתכננים משהו נועז ובטוח ובעזרת ה' נצליח להמלט מכאן".

"שמעו נא לעצתם של בעלי נסיון", אמרו הנערים הותיקים כשנימה של תרעומת נכרה בדבריהם.

"זכותנו לנסות להציל את נפשנו", אמרו יצחק והלל.

"אך אם הנכם עקשנים – בבקשה! אך זאת נדרוש מכם בתוקף: אל תערבו (תשתפו) אותנו בנסיון הבריחה! הותירו אותנו מחוץ לענין, כי איננו רוצים להענש בגללכם!" – טענו הנערים.

"יהי כרצונכם", אמרו יצחק, הלל וחיימ'קה ופנו הצדה כדי לרקום את רעיון הבריחה.

"אדוני המפקד", פנה הלל אל המפקד לאחר מסדר הבקר שלמחרת, "אנחנו, שלשת הנערים החדשים מבקשים חדר נפרד, איננו מעוניינים להיות משפיעים מהותיים, רצוננו לשקול את דרכנו בנפרד".

"ברצון רבי" – נהנה המפקד מהרעיון, "אשמח להפריד אתכם מתשעת הנערים העקשנים בתקווה שתחליטו בנפרד להמיר את דתכם ולגרום נחת רוח לצאר שלנו!"... "הוי", התלהב המפקד, "הוא ודי יעניק לי על כך אות הצטיינות!"

"מדוע בקשת להרחיק אותנו מיתר אחינו?" – שאלו יצחק וחיימ'קה להלל.

"כי אינני רוצה לסכן את חיהם בשל נסיון הבריחה שלנו", הסביר הלל ונחן היטב את החדר החדש. סמוך לתקרה היה חלון קטן ומסווג, הלל טפס על כתפיו של יצחק כדי שיוכל להביט דרכו ואמר בהתלהבות:

"מצוינו! אפסר לראות מכאן את הכניסה הראשית של המחנה, נוכל לעקב אחר הכפרות הבאות והיוצאות מכאן".

"אתה מצפה למשהו?" – התפלא חיימ'קה.
"אני מצפה לפרכה כלשהי... אין זה משנה עבורי מי יהיה

בפרכה: כמר אורח, מפקדים, או חילים המביאים נערים נוספים, חשובה לי כפרה בה נוכל להסתתר ולהמלט".

"זה נשמע מדי פשוט", אמר חיימ'קה המאוכזב, "אך נוכל לעבור דרך השער מבלי להתפס על ידי חילי המשמר הפוקחים כאן עין חדה על הנעשה סביב?"

"תכננתי את הדבר לפרטי פרטים", ענה הלל, "ולחשלת התוכנית דרוש לי עוד משהו שאינני יודע יצד להשגו. דרושות לנו אבני אש (אבנים שפאשר משפשים אותן זו בזו נצתת אש). מנין נשיג כאלו?" – התאכזב חיימ'קה.

השלישה שקעו במחשבות, יצחק וחיימ'קה בקשו בכל לבם לסייע לנסיון הבריחה של הלל עד שלפתע אורו פניו של יצחק:

"נוכרתי! נורתי היכן ראיתי אבני אש: כשי התאוששתי לאחר ששפשו את איבריו הקפואים בגלל הריצה בשלג הבחנתי שבצד מונחות מספר אבני אש בעזרתן נכראה חממו את המים!"
"כיצד נצליח להשגו?" – שאל הלל – "אולי אתה יצחק שהתחלת במלאכה וגלית אותן – תואיל גם להביאם לכאן?"

יצחק הצליח לעמד במשמה, בדרך למסדר הבקר הוא התגנב בחשאי (בסתור) והחביא בכיסיו שנים מהאבנים אשר אחר כך הסתרו היטב בתוך קרע במזון עליו ישנו הנערים.

שלוש פעמים ביום היו הנערים משקיפים דרך החלון, לודא האם כבר הגיעה כפרה כלשהי אל המחנה, אך לאכזבתם לא היה כל חדש... רק סאת יסוריהם הלכה והתמלאה...

"בקר טוב, יהודונים נבזים!" – אמר המפקד אשר נכנס לחדרם של הנערים לפנות בקר.

הנערים המנומנמים למחצה, הביטו בפניו והבחינו כי הן מבשרות טוב...

"כפני טובה, אתם", המשיך המפקד ואמר בכעס: "אתם מקבלים כאן אכל ומקום לינה ועדין עומדים בסובבכם להתצר, בקשתם חדר פרד כדי לשקול את צעדכם, ומלאתי את משאלותכם, בתקווה שתגמלו לי על כך, אך עדין אינני רואה כל רמז המוכיח על התקדמות מצדכם, אני מאוכזב מכם!"
פניו של המפקד התלהטו והוא החל לצווח:

"לו בידי היה הדבר – פי אז הייתי הורג אתכם במיתה אכזרית ביותר, לא הייתי מותר מכם שריד ופליט, אולם לצערי הרב, ידי כבולות, הממונים עלי אינם מניחים לי לנהוג בכם כפי שהיה מגיע לכם באמת... מדי פעם הם באים לבקורת עם המפקד העליון וחוקרים אותי באלו שיטות השתמשתי כדי לאלץ אתכם להתנצר ועלי לדווח על ההתקדמות שחלה אצלכם!"

הנערים עדין לא הבינו מה יום מימים, ומדוע דוקא היום הוא שופך עליהם את זעמו, אך בהמשך דבריו גלה להם בעצמו את הסבה:

"היום גיע לכאן המפקד העליון, אשר בסמכותו להעלות בדרגה כל מי שהצליח להשפיע על נער יהודי להתנצר... בפעם הקודמת הבטחתי לו שאני אבשר לו 'בשורות טובות' והנה מאז ועד היום לא חלה כל התקדמות, והכל בגלל העקשנות האימה שלכם, אולי הוא אפילו יוריד לי דרגה או אפילו יפטר אותי מתפקידי בתואנה, כי אני 'עובד בלתי יעיל'..."

המשך בשבוע הבא בעזרשי"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵי־אֲרִצִּיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

כ"ה תמוז - יעקב ב"ר עזרא	כ"ג תמוז - ר' יודא ב"ר אליעזר בויס
כ"ה תמוז - מרת קלארא קראנצא ב"ר מנחם מנדל שולינזון	כ"ג תמוז - ר' שרגא פייבל ב"ר משה יעקב זילברשטיין
כ"ה תמוז - מרת דבורה רבקה ב"ר שמשון חיים גרמייזא	כ"ג תמוז - ר' אליהו בן אברהם יצחק ויעקב
כ"ו תמוז - ר' אברהם שרגא ב"ר יחיאל שמעון בניציון מינסקי	כ"ג תמוז - ר' פליקס אורי בן סולטנה
כ"ו תמוז - מרת פעסל רבקה ב"ר ישראל צבי	כ"ג תמוז - מרת ח' מרים ב"ר יוסף יודא רויזמן
כ"ו תמוז - מרת שרה ב"ר נחמן פרידמן	כ"ג תמוז - מרת יענטא ח' שרה ב"ר יצחק יוסף זיגלמן
כ"ו תמוז - ה' סימא ב"ר נתן גליק	כ"ג תמוז - מרת אסתר מלכה ב"ר יעקב טייטלבוים
כ"ז תמוז - הג"ר אברהם יצחק ב"ר יוסף פנחס הולנדר	כ"ג תמוז - מרת חנה הענטשא ב"ר אברהם ניימן
כ"ז תמוז - רבי שלמה בהג"ר מרדכי מזויהל ארה"ב גולדמן	כ"ד תמוז - ר' מנדל ב"ר טוביה בייליס
כ"ז תמוז - הרבנית דבורה רחל ב"ר יעקב יחזקי' ניימן	כ"ד תמוז - דבורה ב"ר דוד
כ"ז תמוז - ר' שאול ב"ר אברהם הוטערער	כ"ד תמוז - מרת טריינא ב"ר זאב
כ"ח תמוז - מרת אופירה בת משה	כ"ד תמוז - מרת מרים ב"ר צבי שוורץ
כ"ח תמוז - מרת בלה ב"ר יוסף	כ"ה תמוז - ר' אברהם מאיר ב"ר יעקב צבי
כ"ח תמוז - מרת הדסה ב"ר מנחם	כ"ה תמוז - ר' יצחק מאיר ב"ר יהודה אריה לייבל בנצלביץ
כ"ט תמוז - מרת אסתר ב"ר משה איצקוביץ	כ"ה תמוז - יורם אליעזר ב"ר שמואל

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמֹת, וְאוּלַי גַּם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדָּשׁ!!!

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לַהֲגָרְלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשֶׁר לְהִכַּנֵּס מִיּוֹדֵי שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פֶּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבְסֵךְ
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אֲזוּ קְדִימָה חִיגוּ עִשְׂשׁוּ לְקוּ יְלְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

יְלְדִים יְקָרִים שִׁימוּ לִבְ: הַהֲגָרָלָה נֶעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הַתְּקַשְׁרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוֹב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פֶּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.

2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה

3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבת אורה

פינחס

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

סיפור מופלא, מספר הרב מנחם שטיין שליט"א: שנים רבות שאנו מטפלים באדם הסובל מהרבה בעיות בגופו, הן ברגליו, הן בעיניו, ועוד ועוד...בחדוש אלול האחרון, פלט הלה באזני אחד מהאברכים המטפלים בו, שכל מצבו הנוכחי, החל מיד לאחר שהיה לו דין תורה בעניני ממונות, בבית הדין, רבי שלמה קרליץ זצ"ל, ששימש שם כאב בית דין, חיבו בדין, ותיכף ומיד כשאמר את הפסק, העיז פניו נגדו, במילות נגאי ודברים בוטים. כששמע זאת אותו אברך, מיהר לחתנו של החולה, וסיפר לו את הדברים. חתנו של אותו אדם, הנמצא עימי בקשר, בא לפני לבקש עיצה, מה אפשר לעשות? החלטנו יחד לקיים את הדין של "בקשת מחילה" כפי המבואר בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תרו), ואכן אספנו עוד שמונה בחורים שיצטרפו למנין, ויחדיו נסענו ל"בית החיים" של נציבי ישיבת פונביץ' בבני ברק, מקום קבורתו של רבי שלמה קרליץ זצ"ל. משהגענו שמה, השתחננו על ציונו, אמרנו את נוסח "בקשת מחילה", בבכי ובתחנונים, הרבינו תפילה ושפכנו את צקון לבנו. המעמד היה מרגש מאד, עד שאותם בחורים שהצטרפו אלינו העידו על עצמם שמעמד זה, נסך בהם חיזוק גדול, יותר מכמה שיחות מוסר. וראה זה פלא - מיד חל שיפור אצל החולה, כשמצבו הגופני משתפר משבוע לשבוע, עד שהרופאים המטפלים בו עמדו המומים לנוכח תהליך הריפוי המופלא, כשהם מגיבים ואומרים שזוהו מקרה חסר תקדים ברפואה. לא עברו ימים רבים ואותו אדם אשר עד לפני חדשים ספורים היה רתוק למטתו הינו מתהלך היום על משענתו, ואפילו שב לתלמודו בהיכל הכולל בו היה רגיל לעסוק בתורה. סיפור זה, מסיים הרב שטיין, מספר אני ברבים, שיהא זה למוד גדול, בזהירות בשמירת הלשון ובכבוד תלמידי חכמים. (עמודי שש)

סיפר רבי אריה לוי זצ"ל בשיחה מוסרית שנשא בפני תלמידיו, שפעם אחת בעת שישב ולמד בבית הכנסת שבעיר מולדתו "ארלוי" שברוסיה, נכנס לפתע לבית הכנסת מן "חפץ חיים", זצ"ל, שהסתובב אז רבות לצורך מכירת ספריו בעיירות שברחבי רוסיה. והנה בבית כנסת זה, לוח "הישותי" שעל עמוד החזן היה מונח בצמוד לנרות שדלקו, ולא היתה זכוכית שהבדילה בין הנרות ללוח הנ"ל (שהיה כתוב על גבי קלף). וכידוע אסרו הפוסקים דבר זה, כי על ידי כן נמחקים השמות הקדושים ובא לידי בזיון (יעו"ב ב"ב ס"א סק"ד שכתב ריש למחות ביד העושים כו). כשה"חפץ חיים" הבחין בזאת, שאל שם את אחד האנשים שהיו בבית הכנסת לפרש הדבר, מדוע אין זכוכית על לוח הקלף? הלה הראה תיכף באצבעו על איש מסוים שם, ואמר ל"חפץ חיים": הנה, זה הגבאי כאן של בית הכנסת, והוא אינו רוצה לשים זכוכית. רבי אריה לוי אמר, שאך יצא הדבר מפיו של אותו איש, נתן ה"חפץ חיים" זעקה בחרדה עצומה - "לשון הרע!!" ותיכף ברח מן המקום. הייתי בטוח לקול זעקתו והזדעזעוּתו שמדובר באיזה נחש שהכישו, סיפר רבי אריה, ומתמונת מראה זה נכנס בי פחד של ממש מלדבר ולשמוע מילה של לשון הרע עד עצם היום הזה, וזה השפיע עלי יותר מכל ספרי המוסר, סיים רבי אריה לוי את דבריו. (מאמר עיני ישראל)

שאל אחד התלמידים את רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל-תלמידו של החפץ חיים, איזוהי הדרך הישרה לעבוד על 'אהבת הבריות'? פתח רבי מרדכי את 'סידור הגר"א' - אישי ישראל! והחווה באצבעו על פירוש 'פני אריה' בפיסקה 'על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע'; והורה לו לקרוא: לא את האדם בלבד הוא מבוז, ולא לו לבדו יסבב צער בדבוריו עליו, כי אם באמת פוגע גם בכבודו של מקום ברוך הוא. כי כמו שמגנה את הבן בפני אביו אף בדבר אמת, אינו מצער בגנותו זה את הבן לבד, כי גם אביו יקח חלק בגנותו זה... ככה המגנה לאחד מיצירי כפיו יתברך שמו, כמגנה כביכול את בנו...ובחידוּך רחב פנה רבי מרדכי אל השואל ואמר: הקב"ה אוהב אותו, ואתה שונא אותו! אבל הדגיש: אמנם, בסופו של דבר, לא פשוט לרכוש 'אהבת הבריות'!... בהודמנות אחרת, אמר רבי מרדכי: להגיע לאהבת הבריות, זהו אכן לא דבר קל... אבל להתאפק משנאת הבריות, זה לא כל כך קשה. וגם אם לא הגענו למדרגה של אהבת הזולת, צריכים לכל הפחות להשתדל ולהתאמץ שלא לשנוא. (חיד הדר)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

לְכֹן אָמַר הַנְּנִי נָתַן לֹךְ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם: "ברין הוא שיטול שכר (מדרש רבה). יש מי ששולל את הקנאות בטענה כי היא מביאה למחלוקת. כנגד אלה היה הרב מבריסק רבי יצחק זאב זצ"ל מביא בשם אביו רבי חיים מבריסק ומבאר: כאשר מעניקים לאדם אות הצטיינות על מעשיו צריך שיהיה האות מסמל את מהות הפעולות שבהן הצטיין. גיבור מלחמה, למשל, יקבל "אות הנבודה", המשכיל - "אות החכמה" וכדומה. לאור זה היה מן הדין שפנחס שהצטיין בקנאותו, יתעטר בשם "קנאי". והנה התורה לא הלכה בדרך זו אלא אדרבה, מכתירה אותו בכתר של שלום כנאמר: "הנני נתון לו את בריתי שלום". פשר הדבר כך הוא: מאחר שקנאותו של פנחס הביאה לכך ש"השיב את חמתי מעל בני ישראל" לכן ראוי הוא באמת ל"הנני נתון לו את בריתי שלום". כי קנאותו היתה פעולה של עשיית שלום. לכך נתכוונו חז"ל בדבריהם, להדגיש כי אכן זהו השכר המגיע לו מידה כנגד מידה. והוסיף על כך רבי יצחק זאב זצ"ל כי יש ללמוד מכאן שמעשה קנאות שנראה בעינינו כ"מחלוקת" - הוא השלום האמיתי (מאליו יובן שהכוונה למעשה קנאות מתוך כוונה טהורה וצדופה לקנא קנאת ה'). כל הבא לשלול את הקנאות בהציגו את עצמו כאוהב שלום, ידע כי "דרך השלום" שהוא נוקט בה כביכול, הינה חורבן לכלל ישראל. יחד עם זאת, כתב רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל בשם רבי חיים מבריסק, כי השנאה והמחלוקת עם הרשעים, צריכה להיות כשנאת בעלת הבית לעכברים, שמצטערות על קיומם, ולא כחולל הרועה בקיומם כדי לבקרם. (לקט לקח טוב)

לְכֹן אָמַר הַנְּנִי נָתַן לֹךְ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם: במדרש כתוב שפינחס סיכן את חייו כדי לקדש את שם ה' ברבים. אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו והנני נתן לו את בריתי שלום. ידוע שבעולם הזה לא מקבלים שכר על מצוות ה'. אם כן מדוע שונה פינחס שזכה לברכה מיוחדת? מבאר המגיד מדובנא על פי משל: נער אחד היה משרת בביתו של עשיר אחד, ובתמורה לעבודתו היה אוכל על שולחנו של העשיר. ויהי היום באמצע סעודת פורים כטוב לב כולם בשמחה ובמשתה. וכולם מסובים על השולחן הערוך בכל טוב. הגיע סוחר וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. כמובן העשיר דחה את הסוחר שיבוא למחרת כי הרי עיניך רואות את השמחה והסעודה, ואיני יכול להפסיק. שוב מחר ואתן לך כל אשר תחפוץ. שמע הנער את שיחם ואמר לעשיר אני ארוץ ואפתח לו את התנות ואתן לו את מבוקשו. שאל העשיר: באמצע הסעודה? מה דחוף? ענה הנער: חבל על הסוחר, כהרף עין אלך ואשוב. אמר ועשה. למחרת היום שאל העשיר את הנער: כמה מגיע לך בעבור עבודתך אצלי כל השנים? התפלא הנער והשיב: הלא סיכמנו שבעד עבודתי אוכל על שולחנך. אמר העשיר: אכן כן, כך סיכמנו בתחילה, כי חשבתי שחביבה עליך אכילתך תמורת משכורתך. אולם כעת ראיתי שהאוכל אינו כה חשוב לך, אלא רצונך לעזור לי ולהיטיב עמי, עד שעזבת את הסעודה. אם כן מן הראוי שתקבל משכורת של ממש. והנמשל אומר המגיד מדובנא: מה האדם יכול להשיב לבורא העולם על כל תגמוליו שעושה עמו כל רגע מימי חייו. כמובן אין בכוחו לגמול טובה להקב"ה על חסדיו המרובים. ואפילו שאלם שומר תורה ומקיים כל מצוותיה כראוי, הרי מקבל את חייו במתנה שאין גדולה הימנה. בפרט אם הבריאות והעושר על מתכונתו. אולם פינחס סיכן את חייו וחרף נפשו למות על קדושת ה'. אם כן גילה שחייו לא נחשבים למאומה כדי לקדש את ה'. לכך אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו, שכר אחר ממה שיקבל על מצוותיו. (לבית יוסף)

בן גנות צלפחד דברת נתן נתן להם אֶתֵּן נְחִלָּה בְּתוֹךְ אֶחָי אֲבִיהֶם: אפשר לפרש בדרך ציחות, זה שאמרו במסכת בבא בתרא (ק"ט, ב) שבנות צלפחד צדקניות היו, שלא נישאו אלא להגון להם לכן לא נשאו פחות מארבעים שנה כמו שכתב הרשב"ם שם שהיו מצפות להגון להן, ויש לשאול וכי לא מצאו הגון תוך ארבעים שנה. ואפשר שכדי לעשות שידוך טוב דרוש ב' דברים א. יחוס ב. ממון, ובנות צלפחד ב' החסרונות היה להן, לא היה להם יחוס ולא ממון, שלא היה להם ירושה וגם ריננו על אביהם שחילל שבת, אם כן לא מצאו להם הגון שישא אותם. אלא הם המתינו עד ארבעים שנה שאז קיבלו הנחלה, והיה להם ממון, וגם נעשו אז בעלי יחוס שהרי התגלה שאביהם לשם שמים נתכווין, ממילא יכלו להנשא להגון. (אוצר הידיעות)

סיפור מההפטרה

יאמר קנא קנאתי לה' אלוּקִי ... בקונטרס 'שבת בהלכה ובאגדה', מופיע המעשה המופלא הבא, על יהודי שניצל בזכות השבת וזמירותיה: יהודי נכבד מאד גר בעיר דאטנו שבמחוז קובנה, היה לו בית מרוח ומרתף יין, ששם התאספו אצילים פולנים לשתות ולהשתעשע. חי האיש חיי כבוד ורווחה, קבע עיתים לתורה, והיה נכבד בעדותו ורצוי לכל יודעיו ומכיריו. אחרי המרד הפולני בשנת תקצ"א כששבו צבאות רוסיה מוורשה, עבר גנרל אחד עם גדודיו דרך העיר ההיא, והגיע לשם בשבת. בהיות הגנרל עיף ויגע מעמל הדרך, ובשמעו כי בעיר נמצא בית מרוח, שלח את משרתו עם כסף אל היהודי לקנות בקבוק יין טוב. אבל היהודי סירב למכור לו באמרו: "שבת היום ובית מסחרי סגור בשבת, משא ומתן אסור עלינו בשבת". המשרת שב ריקם, ולגנרל חרה מאוד. הוא שלח שני חיילים לומר ליהודי בפקודה נמרצת שימכור לו יין. היהודי השיב גם להם: "לי אסור למכור ולסחור בשבת קודש! ואם הגנרל חפץ, זאת אוכל לעשות - למסור לו את המפתח של החנות, וייקח מעצמו את כל אשר לבו חפץ. אבל אני - אסור לי למכור בשבת קודש". אנשי הצבא מסרו את תשובת היהודי לגנרל, ורגשי התפעלות החלו להתנוסס בקרב. הוא החליט ללכת בעצמו אל היהודי ולעמוד על טיבו. "אם חצוף הוא - אכנו נפש!", כך חשב הגנרל בלבו, "היתכן שאיש יהודי יעזי להשיב פני ריקם? אך מצד שני - אולי באמת טעם נכון עמו. עד כי מוכן הוא למסור את המפתח והחנות כולה לרשותי?... בבוא הגנרל אל בית היהודי, התפעל והתרגש לראות בית נאה ומואר בכל פינתו, ניקיון וסדר נפלא שורדים בו, וקדושת השגת מרחפת על הכל ומבצבצת מכל פינה. מנורות רבות דולקות, והשולחן ערוף ברוב פאר. האיש בעל צורה אצילית, וכל בני ביתו מלובשים הדר, מזמרים וזמירות שבת קודש בהשתפכות נפש עצומה. שאל הגנרל בנחת: "מדוע לא תמכור לי יין? הידע אתה כי הנני גנרל גדול בתוארי כבוד מרובים, ואין לא תחשוש לסרב לי?!" ענה היהודי: "ידע אני, אדוני הנכבד. אבל הלא ישנו בעולם אחד שהוא גדול ונכבד ומרומם ממך וגם מהמרוממים והנעלים אשר עליך, הלא הוא הקב"ה שגם המה חייבים לשמוע לו. והוא מצוה עלינו היהודים, שלא לערוך משא ומתן בשבת, ומה יכולתי לעשות? אבל תשמעני אדוני, אחר שזכיתי לכבוד גדול כזה, הנני מאושר מאוד לכבדך בתור אורח נעלה. אבל לא בתור קונה, לכן הואל נא לכבדני ולסעוד עמנו. יאמר כבודו באיזה סוג יין יחפון, ואצוה להביא. הגנרל השתומם מאוד על תום ליבו של היהודי וישר נפשו, ונעתר לבקשתו לחסב עמו לשולחן. הביאו לו יין טוב ושתה, כבדוהו גם במאכלי שבת של היהודים, בדגים ממולאים ולפת, ונעם לו מאוד, והיה שבע רצון. לפני היפרדו, לקח הגנרל מטבע זהב גדולה, ובקש לתת אותה תמורת היין ששתה. ענה בעל הבית ואמר: "חלילה לי מלקחת כסף של מכירה בשבת קודש! הלא מראש אמרתי לך שחפונג והכבוד כולו שלי, בכך שאורח נעלה כמותך כבדני להתארח אצלי". התפעל השר ולקח את פנקסו הקטן, רשם את שמו של היהודי לזכרת כבודו והערכה, ונפרד ממנו בהדרת הכבוד. אחר שנים מספר, כאשר נתפס ראש המודים הפולנים קאנארסקי, ועשו חיפושים בניירות שלו, נמצא כתוב בהם שהיה נוהג להתאסף עם אצילים בבית המרוח של היהודי בעיר דאטנו. מיד הגיעו שוטרים ולקחו את היהודי בעל בית המרוח, והובילוהו לזילנה, שם הושם במאסר מובדל מאנשים, כאחד האסירים היותר חמורים. ובינתיים במשך השנים האלה, אותו גנרל שספרנו אודותיו נעשה לשר הממונה על כל בתי הסוהר במדינה. ביום מן הימים הגיע לסייר בבית הסוהר שבוילנה, והנה להפתעתו הוא פוגש שם את היהודי בעל האכסניה. שאל אותו הגנרל-המפקח בתימהון: "מה לך פה יהודי נכבד? ענה היהודי: "כמוך כמותי אדוני, לא אדע על מה הושיבו אותי כאן. גם חקירה ודרישה לא נעשתה עדיין, ולא אדע על מה יאשימוני". "הרגע יהודי נכבד", הרגיעו המפקח, "אני אורז לעשות בדיקה, ואקווה כי לא ימצאו בך עוון, ותצא לחופשי". השר הזדוּד וברק, והנה התברר כי היהודי נתפס בעוון קשר עם ראש המודים קאנארסקי. אסף השר את שרי המועצה, ואמר: "על היהודי הזה אני ערב שנקי הוא מעוון מרד. בעל אכסניה הוא, ומאין לו לדעת מזימת אורחיו ומבקריו? אני הנני מכיר לצידיק תמים", ויספר להם את כל המאורע שקרה אתו. חברי המועצה התפלאו לשמע הסיפור הזה, ומיהרו להוציאו לחופשי...".

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: מעשה בשני רבנים שנסעו להרצות ב"יום שכולו תורה" בחיפה על אם הדרך התחיל הרכב מקרטע, והגה סירב להמשיך לנסוע, נכנס למוסך שליד קיבוץ מעברות התענינו, והודיעום שהתיקון יארך כשעה וחצי. אמר האחד לחברו "בוא ונסיר בקיבוץ בינתיים" ואכן הם הלכו בקיבוץ וראו ילדים משחקים ורצו לבחון אותם ביהדות שאלו הרבנים את הילדים מי שבר את הלוחות? ענו הילדים במקהלה: "לא אנחנו! המשכו וראו כמה אנשים מבוגרים ושאלו אותם את אותה שאלה מי שבר את הלוחות? ענו אותם אנשים "לא ראינו" הדבר קומם אותם מאוד עד כדי כך בורות שכוו וכך נכנסו למוזכרות הקיבוץ וסיפרו להם על השאלה שהם שאלו ואת התשובות שהם קיבלו "האם כך אתם מתנכסים?" שאלו. שמע המזכיר ואמר: "למה לעשות מזה עסק, תביאו קבלה כמה עלו הלוחות ונשלם הכל. (והגדת)

"ענין של טעם"

טעם להזכרת "אליהו הנביא" במוצאי שבת כתב ה"לבוש" "וכשבאים לבית אומרים פיוטים שהזכר בהם "אליהו הנביא" לפי שמקובלים אנו, שאין אליהו בא, לא בערבי שבתות, ולא בערבי ימים טובים, שלא לחלום, וכל שכן בשבת ויום טוב עצמו כמובא במסכת עירובין (מג ע"ב). ועל כן אנו מתפללין כיון שעבר שבת ויכול לבוא שיבא ויבשרנו בשורות טובות ישועות ונחמות

"מפי כתבם"

והנה לאחר החורבן הנורא הזה אשר כמוהו לא נהייתה למאז היותה לגוי, אני הגבר ראו עיני שנתלקטו לקוטי בתר לקוטי שנשארו מכבשונות האש לערך חמש מאות צעירים בגיל 20-6 נפוחי רעב, יתומים מבלי אב ואם, בלי כח רוחני וגשמי, והובאו על ידי ארגון לאומי לצרפת, והושיבו בכפר "קעאי" לא רחוק מפאריז. היו שם מן הפקידים והשוטרים, שדאגו בשביל גורלינו והחליטו לחסל מאתנו לעולם צרות כאלו שעברו עלינו, והאופן לזה היה פשוט להם להמציא ניירות עכו"ם להשתכח שם ישראל מכלונו, ונימוק שיטתם שלא ישתו עוד מכוס התרעלה. ולא יאומן כי יסופר אשר כולם כאחד בלי יוצא מן הכלל לא רצו אף לשמוע מדברים כאלו וכל שכן שלא לקיימו, ובאמת זה דבר שאין להבינו על פי דרך הטבע, בזמן שבני ישראל היו סחופים ודווים, אין בית אשר לא נפקד ממנו אנשים רבים, ולא נשאר אפילו אחד בעיר ושנים במשפחה, והילדים רכים כמה מהם נולדו באמצע הרדיפות בימי המלחמה וההריגה, והיה עניני יהדות והדת רחוק מהם לגמרי, עם כל זאת כולם התנגדו בתוקף ובמסירת נפשם נגד ההצעה הזו. ואחשבה לדעת זאת עמל הוא בעיני עד אבא אל הנקודה הנפלאה בלב זרע יעקב אשר עליה אמרו נצח ישראל לא ישקר. ומה צדקו דברי רבינו הגדול הרמב"ן ז"ל שכתב שהגם הכי גדול שנעשה לישראל הוא אשר לאחר אלפים שנה בגלות בין העכו"ם מכריחין אותם בכל מיני הכרח בגוף ונפש להתערב ביניהם, ואפילו הכי לא נתערבו בגוים ולא המירו אלקים חיים בצורה זו או אחרת, עבור שום דבר בעולם והם עדיין חיים וקיימים.

(פירסומי ניסא רבי מנשה קליין זצ"ל בעל שו"ת משנה הלכות)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שיהיה אסור לקנות דגים לכבוד שבת?
תשובה: אם מוכרי הדגים מייקרין השער נכון לתקן שלא יקנו דגים איזה שבתות עד שיעמוד השער על מקומו ונהנה ב"באר היטב" הביא, ולא יעשו תקנה רק אם הוסיפו המקוה, יתר על שליש מכמו שהיה מקודם, אבל באלוהו רבה וביפרי מגדים" כתבו דאף פחות משליש יוקר, יש לעשות תקנה משום עניים. (משנה ברורה סימן רמ"ב)

מפתחמי אור'תא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אם לא יהיה מה שתחפוץ, חפוצ מה שיהיה. (משלי חכמים)
לכל שנאה יש תקנה; לבד, משנאה שיש בה קנאה (כתר חוכמה)
נשמת האדם כאשר נתנה השם, היא כלוח מוכן לכתוב עליו. (אבן עזרא)

פניני הפרשה

פינחס

עלון מס'

1093

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הסוס המתחרה

בקרבות ראש חודש נאמר "וישעיר עיזים אחד לחטאת לה", והנה מצינו בכמה מקומות בתורה שמוזכר שעיר עיזים, אבל אין את ההוספה "לה" כמו בראש חודש. מביא רש"י בשם מדרש הגדה: אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי, על שמיעטתי את הירח. והדבר נעשה בזמן ראש חודש שהלבנה מתמעטת לגמרי ואחר כך חוזרת ומתחדשת. ע"כ. והשאלה מה שייך שבני אדם יביאו כפרה על מיעוט הירח, הלא זה מידו של הקב"ה הפועל אמת שפעולתו אמת?

בספר פנינים יקרים מבאר על פי המדרש: כשראה ה' את אור שבעת הימים כי טוב, גנזו לצדיקים לעתיד לבוא, כי אין נראה שישתמשו בו הרשעים בעולם הזה. ומובא בפסוק "ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים" שבתחילה היו החמה והלבנה שוים בגודלם. וכאשר נתרעמה הלבנה ואמרה שאין נאה לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה הקב"ה לכי ומעטי את עצמך. והנה יכול היה הקב"ה להגדיל את השמש מבלי להמעיט את הירח, אלא שמעשיהם של רשעים גורמים שאי אפשר להגדיל את השמש כדי שלא יהנו ממנה וישתמשו בה לרעה, לכן ביקש הקב"ה מהלבנה שתמעט עצמה. וכל עוד שלא זכינו שה' יגדיל את אור החמה, צריך להביא על זה כפרה. אבל לעתיד לבוא הלבנה תחזור להיות כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים.

מעשה היה בסוחר שעשה חיל בעסקיו, עד אותו יום בו נפתח עסק מתחרה בדיוק מול חנותו. הלך במר נפשו אל הצדיק בעל "דברי חיים" מצאנז וצ"ל, והתאונן בפניו על צרתו. בירכו הרבי שפרנסתו תשוב ותשגשג. אולם הסוחר לא הסתפק בכרכת הרבי שנאמרה מכל הלב, וביקש כי הרבי יכה בשבט פיו את העסק המתחרה...

"חלילה" נרתע הרבי "מעולם לא קיללתי יהודי! איסור המור הוא!". אולם האיש בשלנו: "אם לא לקלל את האיש, יקלל הרבי את חנותו, שהקונים ידירו ממנה את רגליהם, וסחורתו תיוותר כאבן שאין לה הופכין". הרבי שהבין לנפשו, עשה מפנה בשיחה, ושאל בחייד "הן סוחר אתה, אמור נא לי - היכן רוכש אתה את הסחורה?". לרגע התבלבל הסוחר. ממתני מתעניין הרבי בעניני מסחרו... אך מיד ענה ופירט מהיכן רוכש את סחורתו. "וכיצד מביא אתה את הסחורה לעירך?" ביקש עוד הרבי לדעת. "בעגלה רתומה לסוסים" ענה הסוחר. "ויושב אתה לצדו של העגלון?" שיער הרבי. שוב אישר הסוחר, כשהוא תמה על השיחה המוזרה. "מה עושה העגלון כשהסוס צמא?" התעניין הרבי. הסוחר ענה שבעוברם ליד ערוץ נחל שותה הסוס לרויה. "האם שמת לבך לתופעה מוזרה כשהסוס שותה?" שאל הרבי. משך הסוחר בכתפיו באי הבנה. לא, הוא לא הבחין בשום דבר. "האם לא הבחנת שלפני שהסוס שותה הוא בוטש ברגלו במים. ורק לאחר מכן שותה?"

"אסביר לך מדוע עושה כך הסוס" החכימו הרבי. "כאשר ניגש הסוס לשתות מרכזין הוא ראשו אל המים, והנה בבואתו משתקפת מולו מהמים. בטוח הוא כי סוס אחר מתחרה עמו על המים, ומעז לשתות מהמים שלו, ולפיכך בועט הוא ברגליו בפרצופו של הסוס השני. והנה הפלא ופלא, משנעכרו המים הסוס המתחרה נעלם ונסוג, וכעת כל המים לרשותו...". חייך הסוחר לשמע הסברו הציורי של הרבי, והרבי סיכם: "כמובן שהסוס טיפש הוא, ובדמיונו רואה סוס נוסף במים, וגם לו היה, הלא יש די מים בנהר עבור שניהם ויותר, ובבעיטותיו רק הפסיד לעצמו, שהרי כעת התערבו במים העפר והפסולת שהיו בקרקעית, והמים הפכו עכורים יותר".

"מבין אתה?! כולנו ישותים מהמים, אולם פעמים רבות אנחנו מנסים למנוע מחברינו לשתות מאותה השוקת שממנה אנו שותים, ואנו מגלים צרות עין כלפיהם. עלינו לזכור ש"אין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימה". אל לנו להצטער בהצלחת השני, הוא אינו לוקח מאתנו מאומה. חבל שנהיה כאותו סוס שמעכיר לעצמו את המים...".

דרכי הפרד"ס אפנים בפירוש התורה	עצה טובה
<p>רמז בדגש</p> <p>דגש שבא בצורה חריגה, מרמז על זירוז או חוזק. בספר בית נאמן (בראשית יט, ב) הביא כמה דוגמאות לזה, כמו: "ועשית מעקה" (דברים כב, ח) המ"ם דגושה שלא כדין, ובאה להורות שיעשה מעקה חזק שיוכל אדם להשען עליו ולא יפול, שאם לא כן המעקה יהיה מכשול יותר לנפילה. ע"ש.</p>	<p>עצה לזכרון, ללמוד בחברותא, "כי בהוצאה מכח אל הפועל יחזקנו בנפשו". (האפודי)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"ידוע הדבר ומפורסם הענין כמה גדול ענין השלום וכמה שנוא ענין המחלוקת והפירוד ושנאת חנם, כי ע"י השלום השורר בין העם, מצליחים בכל ענין, וברכה שורה בכל מעשה ידיהם". (מגיד חדשות" ח"ט עמ' רמ"ד)

קצת קשה מה נשתנו מדין ממצרים, שאת המדינים נצטוו ישראל להרוג ואילו את המצרים הרג הקב"ה בעצמו, והרי לכאורה המצרים פשעו יותר בכך ששעבדו את ישראל בקושי רבות בשנים משא"כ המדינים. ואפשר לומר בס"ד דבשלמא המצרים ששעבדו את ישראל ניהא כי פחדו שמא יעלו ישראל מארצם או שיורישום ויאלצו לברוח, אבל המדינים מה היה להם עם ישראל, והרי לא עליהם היו הולכים, והתעברו על ריב לא להם ומרוב שנאתם להם יעצו להחטיאם בפעור. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

סיכה בבלון נפוח

באיזו חכמה הצליח האיש המסכן להציל את העיר מידי המלך הגדול והחזק?

מסביר הרב חובות הלבבות שהוא גילה לתושבי העיר את הסוד, שכל המצודים הם בסך הכל דמיון פורח, והמלך הגדול מאיים ומבהיל, אך אין לו כל שליטה אמיתית עליהם. את כל הבלון הנפוח הזה - חור זעיר ובלתי נראה מסוגל לפוצץ, "כי המעט מן האמת ינצח הרבה מן השקר, כאשר מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך...".

הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל במאמרו המפורסם "אגרת המוסר" מגדיר את הבעייתיות של הדמיון בכך ש"האדם חפשי בדמיונו ואסור במושכלו". בדמיונו נעשה האדם חופשי ממגבלות ההיגיון והשכל. ההתמודדות איפוא עם הדמיון היא "בתתנו אוזן קשבת אל השכל, להשכיל על דבר אמת, לחשב שכר עבירה נגד הפסדה. ומה נעשה? הדמיון נחל שוטף, והשכל יטבע אם לא נוליכנו באניה...".

*

למעשה, הנשק הטוב ביותר כנגד יצר הדמיון, הוא 'לגזול את החנית מיד המצרי' ולהשתמש כנגדו בכח דמיון חיובי. בספר מכתב מאלהיו (חלק ד' עמ' 252) מביא כי הגרש"ז מקלם זצ"ל היה שואל: "במה השיגו אבותינו הקדושים וכל גדולי העולם ז"ל את מדרגתם? במה היה כחם יפה מכוחנו? והשיב: הם ידעו את הכח האדיר שבציורי הלב. היצר הרע יודע היטב סוד זה, וכל מלחמתו היא תמיד בציורים ובדמיונות שבהם הוא לוכד אותנו ברשתו. לא נוכל להלחם נגדו כי אם בנשקו - דהיינו להרבות ציורים לצד הקדושה".

ואכן, כדי להינצל מעבירה, מצייד אותנו התנא עקביא בן מהללאל במסכת אבות (פרק ג' משנה א') בשלשה כלים להפעלת הדמיון החיובי: "הסתכל בשלושה דברים, ואין אתה בא לידי עבירה. דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון: מאין באת - מטיפה סרוחה. ולאן אתה הולך - למקום רימה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון - לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא".

במשך שנים אסף עני אחד פרוטה לפרוטה, כדי שפעם אחת בחיים יזכה לישון לילה שלם בבית מלון מפואר.

אחרי שנים של עמל, היה בידו מספיק כסף, והוא שילם על מיטה יוקרתית בחדר מהודר במלון.

כמה חבל שאחרי שהוא נרדם, הוא חלם כל הלילה שהוא ישן על ספסל ברחוב...

*

היצר הרע, מנפח ומנפח את העבירה, אך למעשה מדובר בבועה דמיונית וריקה מתוכן.

וכיצד מפוצצים את הבועה הזו?

קודם כל עוצרים ומתבוננים. כאשר שולחים ביצר מבט של אמת נוקבת, ומבינים שמדובר בסך הכל בדמיון פורח, הבועה הגדולה מתמוססת ונעלמת. בחינת הדברים בפרופורציה הנכונה, כמוה כתחיבת סיכה בבלון נפוח.

רבנו בחיי זצ"ל בספר "חובות הלבבות" (שער יחוד המעשה פ"ה) מגלה כי נקודת התורפה של היצר היא כאשר לא נותנים דרור לדמיון ומשליטים את השכל על הרגש.

את הבנה זו הוא מוצא במשלו של שלמה המלך: "עיר קטנה ואנשים בה מעט, ובא אליה מלך גדול וסבב אותה ובנה עליה מצודים גדולים. ומצא בה איש מסכן חכם, ומילט הוא את העיר בחכמתו, ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא" (קהלת ט'). תז"ל רואים בפסוק זה משל למלחמת היצר: "עיר קטנה" - זה הגוף. "ואנשים בה מעט" - אלו אבריו. "ובא אליה מלך גדול" - זה היצר הרע (שהוא גדול מהיצר הטוב ב"ג שנה). "ובנה עליה מצודים גדולים" - היצר מגדיל את התאוות לממדים גדולים ועצומים. "ומצא בה איש מסכן חכם" - זה יצר טוב (ונקרא מסכן לפי שאינו מצוי בכל הבריות, ואין רובן של הבריות נשמעות לו). "ומילט הוא את העיר בחכמתו".

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

העזים המעופפות...

הגאון רבי שמעון חירארי זצ"ל בספרו "היינו שמחים" כותב שפרעה היה מסוג האנשים שברגע שהם "ננעלים" על דעה מסוימת, שום עובדה אינה יכולה לבלבל אותם - הם תמיד יהיו צודקים. והסמיך לכך משל:

השניים התווכחו משך דקות ארוכות. זה טוען בכה וזה טוען בכה. שירכו רגליהם באדמת המדבר הצחיחה, ולמרות שהתקדמו אל עבר הנקודות לא הצליחו להכריע האם אלו עורכים שחורים המהדסים הנה והנה, או שמא עזים התרות אחר עשב בחול הלוהט.

מעשה בראובן ושמעון שהלכו במדבר. תוך כדי הילוכם, הבחינו מרחוק בשתי נקודות שחורות שהתקשו לזהותן.

משקצה נפשו של ראובן בויכוח חסר התוחלת, גחן ארצה, נטל חלוק אבן, ויידה לעבר הנקודות השחורות. והנה הנקודות ננערו בשקשוק כנפיים מבוהל והתעופפו מן המקום.

"מה הן שתי הנקודות השחורות שם?" שאל ראובן את שמעון.

"עזים שחורות", השיב שמעון בפסקנות.

"רואה אתה?" קרא ראובן בהבעת ניצחון. "הם עפו."

"עזים - במדבר?! תמה ראובן. אימץ את עיניו ואמר "אין אלו עזים, יותר נראה שמדובר בעורכים שחורים."

"אכן", הסכים העקשן, "עפו. ועזים המה..."

"הבלים תדבר", ביטל שמעון את דבריו, "אלו עזים."

כזה הוא העקשן, גם אם יוכיחו לו את טעותו באותות ובמופתים, לא יהיה מסוגל להודות על האמת, יפרש דברים הפוך מההגיון, ובלבד שימשיך להיות "צודק".

"מה יש לעזים לעשות באמצע המדבר?" טען ראובן בהגיון, "וחוץ מזה, העזים גדולות הן, ואלו נקודות קטנות, בודאי אלו עורכים שעפו בכנפיהם הנה."

החלום שהתגשם

כשהוא רכון על מחברות חידושי הפזרות על השלחן, ישב ר' משה והתבונן בכתבי ידו. "מתי אעשה גם אנכי לביתי?" פרצה מפיו המשאלה בכמעט יאוש.

מיום עמדו על דעתו, הוא זוכר את עצמו מחדש רעיונות מבריקים. לא פעם אחרי שהשמיע מחידושו, החמיאו לו "אתה חייב להוציא ספר!".

ואכן, מיודענו טרח להעלות את הדברים על הכתב. עברו שנים והמחברות התמלאו, וכבר נראה שיש די חומר למלא ספר מכובד.

דא עקא שהכתיבה שלו, אָעפֿס, לא-משהו. משום מה, הפער אצלו גדול בין הדיבור לכתיבה. הוא ניסה לתת לאחרים לקרוא חידושים ממחברותיו, אך הם התקשו לרדת לסוף דעתו. ולא נדבר על כללי לשון ופיסוק שהם ממנו והלאה.

מישהו הציע לו לשלוח את החומר לעריכה לשונית. אלא שלאחר בירור קצר, ההצעה ירדה מעל הפרק, בשל העלות הגבוהה לכיסו. חלומו הגדול להוציא ספר נגנז לעת עתה.

יום אחד נתקל בחנות הספרים בספר "הכתב והמכתב". הוא רכש את הספר, ומצא בו את שאהבה נפשו. לפניו התגלתה הדרכה שיטתית ומסודרת בכתיבה, טיפים להשכחת הסגנון, עצות להרחבת אוצר המלים והביטויים, המלצות להשראה בכתיבה, דרכים לחידוד הביקורת העצמית, ומכניקות להעברת מסרים. בין דפי הספר הוא קיבל תשובות על השאלות: היכן כדאי לקצר ואיפה עדיף דוקא להאריך, מה להקדים ומה לאחר, כיצד מתבצעת ההגהה וההעתקה, כיצד מציינים מראה מקומות, איך מצטטים, איך מפסקים. ובקיצור, מאות עצות וכללים שהוכה על כל כותב להכיר וליישם!

קרא והפנים, בדק בכל סעיף אם הוא נוהג כשורה, וכך לאט לאט שיפר את סגנונו. כשספרו יצא לאור עולם, ראוי היה להעלותו על שולחן מלכים מאן מלכי רבנן.

את הספר "הכתב והמכתב", ניתן להשיג בחנויות הספרים. לכירורים: 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: אדם שמתעוררת בו השתוקקות ללמוד פנימיות התורה, האם צריך להיכנס לחכמה זו? תשובה: הגאון חוות יאיר פטר אותנו מללמוד חכמה זו, כי הרבה נשתבשו בה בעונותינו הרבים (עיין בפתחי תשובה יורה דעה הלכות תלמוד תורה סימן רמ"ו ובשו"ת חוות יאיר סי' ר"י) ואת צנועים חכמה. והרבה למדו לשם שמים ולבסוף נוקשו ונלכדו. רק אם הוא נשוי וירא שמים והגיע לגיל עשרים לפחות (ויש אומרים גיל ארבעים או חמישים).

שאלה: בכמה מקומות נזכרו שמות מלאכים ושרים של מעלה. האם מותר לבטאות בפה את שמם? תשובה: מותר רק שמות הכתובים בתנ"ך, כגון מיכאל גבריאל רפאל אוריאל (וסימך גמר"א).

שאלה: האם בימי בין המצרים מותר לקנות משחקים חדשים, ואם כן, האם מותר להשתמש בהם? תשובה: לא ולא.

שאלה: האם בימי בין המצרים מותר לקנות מתנה לגנת או מורה ולמסור לה? תשובה: אפשר להודיע לה שיש מתנה בהפתעה (ולא להגיד מה היא) ולמסור לה אחרי ט"ב.

שאלה: מי שצריך לקנות בדחיפות רכב חדש לשימוש יומיומי, ואינו יכול להמתין עד אחר ימי בין המצרים מפאת טרחת הדרך שהילדים הולכים ברגל ובחום, וגם שזו הזדמנות שלא תחזור, האם יכול לקבל את האוטו לפני תשעה באב? ואם כן עד מתי? תשובה: עד לפני ראש חודש. אין ברכת "שהחיינו" על אוטו.

שאלה: לפני ימי בין המצרים קניתי רכב חדש ושילמתי את כל הסכום הדרוש, אבל הרכב עצמו, יגיע ככל הנראה בתוך שלושת השבועות. יש לציין שזה רכב חדש, ואני מאוד שמח בו. שאלתי היא, האם כיון שהקניה בוצעה לפני ימי בין המצרים, לכן מותר לקבלו ולהתחיל להשתמש בו (לידע כללי, אני מבוגר בגיל 60 וחולה, והרכב עוזר לי מאוד לשימוש יומיומי)? תשובה: אפשר לקבלו, ואם יש צורך גם להשתמש בו. רק אם הגיע אחרי ראש חודש אב, אל תשתמש בו כל תשעת הימים.

שאלה: האם מותר לעבור דירה בימי בין המצרים? תשובה: בשעת הדחק, לפני ראש חודש אב דוקא.

שאלה: האם מותר להתקין מוזן בתשעת הימים? תשובה: בתנאי שלא ישתמש בו עד אחרי תשעה באב.

שאלה: האם יהודי תונס וג'רבא נוהגים לברך את חודש אב "בשבת מברכים"? תשובה: מברכים. ויש אומרים "יהפכהו" הקב"ה עלינו וכו' לטובה ולברכה (במקום "יחדשהו"). ונכון הוא.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

אַתְּ צָנוֹת

לְשִׁמּוֹ עֵבֶת

פְּרֻשַׁת פִּינְחָס

כ"ס ז', אֲדָר י"ג

וספר חסיד ישיש מתקופת הרה"ק ה'שפת אמת' זיע"א: נכנסתי פעם אצל ה'שפת אמת' בחללי להזכיר את עצמי לרפואה שלמה. ויאמר אלי: 'כשתזקין ייטב לך'. אחרי הסתלקותו נכנסתי אל בנו ה'אמרי אמת' בענין אותו חלי, ופטר אותי בברכתו בקצרה: 'כשתזקין'. כל כך קצר בדבריו ורמז בתשובתו.

בחוץ בני המשפחה ידעו לספר, כיצד יעץ פעם לדודו, ר' ברוך קמינר ז"ל ש'יאחז בפלך של שתיקה. לאחר שהשיח בפניו פעם אודות עניני דבורים, אמר לו ה'אמרי אמת' שראוי לקבל על עצמו שיחדל מלדבר. מאותו רגע התחולל שנוי עצום בר' ברוך, שקבל את העצה, פשוטו כמשמעו, ועד סוף ימיו ידוע היה כשתקן מפלג. פעם כ'אשר עורר ה'אמרי אמת' את נכדיו מענין שמירת הלשון, הזכיר לדגמא את שתקנותו של הדוד, ש'ילמדו ממנו. ר' ברוך ש'האז ב'גור כשבוע ימים, והרבי הבטיח לנכדיו, שמי שיצליח להוציא מפיו עשר מלים יקבל פרס גדול מידיו. אולם למרות כל התחבולות שעשו, לא עלה הדבר בידם.

וכשחזר ה'אמרי אמת' מנסיעתו הראשונה לארץ ישראל, פנה אליו הרב מקאליש רבי יחזקאל ליפשיץ ושאלו איך הרבי מרגיש עצמו אחרי הבקור בארץ ישראל הרי חז"ל אומרים אורא דארץ ישראל מחפים. אמנם נכון, השיב לו הרבי מגור בחיפה אבל חז"ל אומרים גם סג לחכמה שתיקה.

פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת

האיר את עינינו רבנו האור החיים הקדוש זיע"א בפרשת השבוע (במדבר כו, כג) בדברים נשגבים: ואומרו 'משפחת הפוני', פרוש, שצריך לפנותו ממותרות המרגשות גם מהשחוק ומדברים בטלים כי הם מונעים קיום התורה באדם. ומצאתי לחסידי ישראל שכתבו, כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו בם בקדש, כי אין קדשה כקדשת התורה, ולזה אסור לדבר בו

למה כפל האיש פעמים 'טאק טאק'!?

לפיה משפחת הפוני (כו, כג).

פעם פלפלו ביניהם בחריפות רבה הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב זיע"א בעל 'אמרי נעם' ובנו חביבו הרה"ק בעל 'עטרת ישועה' זיע"א, כש'לצידם ישב חתנו של האמרי נעם הרה"ק בעל אהבת ישראל מויזניץ זיע"א, שהיה אז אברך צעיר ועל ימים. האב והבן התנצחו בלמודם, ורבי ישראל עצמו שתק. לאחר שסימו שאלו את החתן הצעיר אם הבין, והפריך להם רבי ישראל את כל הפלפול. אמר חמיו, לא על למדנותו תמה אני, אלא על שתיתו המפלגת. הרה"ק ה'אמרי אמת' מגור זיע"א קמץ בדבוריו עד קצה הגבול כמנהגם של 'נקיי הדעת'... מחוץ לדברים שבקדשה כמעט לא הוציא מפיו שום דבור, כי אם החיוני ביותר, ולרב השלים את כונתו בתנועה או ברמיזא. 'על כל מלה שהוציא מפיו יש להוסיף עשר מלים מלפניה ועוד עשר מלים לאחריה, כך יכולים היו להבין פראוי את דבריו הקצרים', אמר פעם בנו הרה"ק ה'לב שמחה' זיע"א.

זמן קצר אחר נשואיו בוויג שני, אמר ה'אמרי אמת' לרבנית פייגא מינטשטא ע"ה כי עליה לדעת שהוא מדבר מעט מאד. כל מלה שמוציא מפיו מחשבת מאד. 'יש אנשים' הסביר לה 'העשויים ללכת לקול מלה שלי אף לתוך האש, לכן צריך אני להזהר בכל הגה'. היתה לו קורת רוח מיחדת כשאדם הבא אליו מבין את הרמז. בני ביתו והמשמשים כבר היו רגילים בכך, שפאשר הוא נזקק למשהו ורוצה ש'ביאו לו, לעולם איננו אומר בפה מלא, כי אם מראה להם באצבעו גרידא, והבינו כונתו.

ספר נכדו ש'נודמן לו פעם לנסע ביחד עם זקנו ה'אמרי אמת' בעגלה. באמצע הדרך, פאשר העגלון שאל דבר מה, החזיר לו אחד הנוסעים בפולנית: 'טאק טאק' [כן, כן]. התענין הרבי, מה משמעות המלה 'טאק'. וכשתרגמו לו התפלא: אם כן, למה כפל האיש פעמים 'טאק טאק', וכי לא די בפעם אחת?

אפילו דברי חול הגם שאין בהם דברים האסורים. והוא מה שרמז במאמר 'לפנה' שהוא פה העמל בתורה שבו שוכן חצי שמו יתברך, 'משפחת הפוני', פרוש, צריך לפנות מפיו כל חוץ מהגות בתורה. וכלשונו של רבנו יונה בפרושו למסכת אבות (פ"א מ"ז): שלא ידבר בפה דברי תורה ודברים שכלו דברים של הבלי עולם שהיו החכמים הקדושים עושים עצמן ככלי שרת שאין משתמשין בהם דברים של חול.

אלו הייתי נוכח על הר סיני...

יסוד חשיבותו של הפה ככלי שרת המיוחד לתורה כבר מצינו בירושלמי (שבת פ"א ה"ב): רבי שמעון בן יוחאי אמר, אילו הוינא קאים על טורא דסיני בשעתא דאתיהיבת אורייתא לישראל, הוינא מתבע קומי רחמנא דאיתברי להדין בר נשא תרין פומין. חד דיהוי לעי באורייתא, וחד דיתעבד בה כל צורכיי. וחזר ואמר, מה אין חד הוא לית עלמא יכול קאים ביה מן דילטוריא דיליה, אילו הוון תרי על אחת כמה וכמה [רשב"י אמר, אלו הייתי נוכח על הר סיני בזמן שנתנה תורה לישראל, הייתי תובע מלפני הקדוש ברוך הוא שיברא לאדם שני פיות, אחד שיעסק בתורה, ואחד שישתמש בו לשאר צרכיו. וחזר ואמר ומה אם פה אחד הוא, אין העולם יכול לעמוד בו מפני לשון הרע שמוציא, אלו היו שני פיות על אחת כמה וכמה].

והיה הרה"ק ה'פני מנחם' זיע"א מקשה על דברי הירושלמי, הרי כשם שעתה שישנו פה אחד אין כל כך רבוי דילטוריא, כי בשעה שהפה מדבר בתפלה או אוכל אינו יכול לדבר לשון הרע, כמו כן היה יכול השי"ת לברא לאדם שני פיות, ובשעה שאחד נפתח השני יהיה סתום, וממילא לא תהיה הדילטוריא גדולה יותר, ואף גם זאת שיהיה פה מיוחד לדברי קדשה.

ועל כן היה מבאר את עמק דברי הרשב"י כן: ומה אין

חד הוא לית עלמא יכול קאים ביה, הינו מה אם אותו הפה שעסק בתורה ותפלה ודברי חסידות והגיע מתוך כך ליראת שמים ולטהרת הלב ולחיות דקדשה, מכל מקום יכול הוא עצמו לבא לידי כך שישלט בו הסט"א להיות ברשות לבו ויבא לידי חטא ודברים בטלים למאכלות ומאויים האסורים, או לאכילה ושתייה שאינם באפן הראוי ובשיעור הנכון, דברים הגורמים לפגם וקלקול לדברי התורה שלמד, על אחת כמה וכמה אלו היה נברא פה מיוחד לגשמיות לאכילה ושתייה ושיחה בלבד, ולא הייתה לו כלל שיכות לתורה ולתפלה ולדברי קדשה, עד כמה הוא היה מאוס. אמנם עכשו שנברא האדם עם פה אחד הרי זה למעליותא, שבאותו הפה שעוסק בתורה ותפלה ועל ידי זה מקבל חיותו מהשי"ת מצד הקדשה, בו עצמו יאכל וישתה וידבר צרכיו.

בדברים הללו, ועל פי דבריו הקדושים של רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו בס בקדשו, כי אין קדשה כקדשת התורה, יובנו ביותר דברי רבי שמעון בן יוחאי שאמר 'אלו הוינא קאים על טורא דסיני בשעתא דאתיהיבת אורייתא לישראל הוינא מתבע קומי רחמנא דאיתברי להדין בר נשא תרין פומין'. כי אע"פ שהפה לא נברא במעמד הר סיני כי אם בשעת ימי בראשית, והיה ראוי יותר לומר 'אלו הוינא בששת ימי בראשית', אולם מאחר ועקר המכון בדבריו שהפה של לומדי תורה יהיה זך וטהור, לכן אמר רשב"י 'אלו הוינא קאים בטורא דסיני', כי באותו זמן היה ראוי לבקש שהפה שדינו ככלי שרת יהיה זך לגמרי ללא תערובת של דבורים אחרים, כאשר באמת כל ענין קדשת וכח הפה הוא רק מהר סיני שקבלו את התורה, ועל כן אמר 'קאים', כי אז קמה וגם נצבה כח הדבור.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שווקי קטר

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אכזרנות - נושא פרסים איזה פסוק בפרשתנו כולל את שמותיהם של 11 בני אדם?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת אחרי קדושים:

ש. איזו מילה בת 3 אותיות מופיעה בפרשתנו (פר' קדושים) ארבע פעמים בפסוק אחד?
ת. המילה צדק מופיעה ארבע פעמים בפסוק לו, בויקרא יט. בפסוק נאמר שעלינו להחזיק "מאזני צדק, אבני [משקל] צדק, איפת [מידה למוצקים] צדק והין [מידה לנוזלים] צדק".

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת אחרי קדושים:
ה' יצחק הרצוג בני ברק.

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של ר'בם ש'ל ישראל רש"י הקדוש, רבינו שלמה בן רבינו יצחק זצוק"ל. נלב"ע ביום כ"ט תמוז.

הגה"ח רבי אליעזר דוד פרידמן זצ"ל היה מספר על הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זצוק"ל, שכשהיה לומד את דברי רש"י היה נוהג בהם קדושה יתירה, והיה נזהר שלא לדלג מילה אחת, כמו תיבת גו', או מילים רש"י תרגם ללע"ז, באמרו "שאיין בפירוש רש"י אפילו קוצו של יו"ד לבטלה".

וכן סיפר הגה"ק רבי חנה מקאלאשיץ זצוק"ל, שזקינו הרבי הקדוש משינאווא זצוק"ל היה מקפיד מאוד להוציא בפה בעת לימוד רש"י גם את המלים הלועזיות שהביאם בפירושו, באמרו שיש במילים בלע"ז אותה קדושה שיש ביתר דברי רש"י. וכשהיה שומע מאחד שלמד רש"י והשמיט מלים אלה, צוה עליו שיחזור שוב על דברי רש"י ויאמר גם את המלים האלה.

הגה"צ רבי יצחק וייס אבד"ק סוואליווא מביא בספרו הקדוש "דברי יצחק" בשם מרן הרבי הקדוש השר שלום מבעלזא זצוק"ל, שמי שלומד וגומר בכל שבוע ושבוע פירוש רש"י על התורה מובטח לו שבעולם האמת יהיה לפחות במתיבתא דרש"י.

הגה"ח רבי אל' רוט זצ"ל, היה מעורר ומזרז ללמוד חומש עם רש"י. ואף הוא עצמו התמיד בכך מאד, מימי צעירותו עד ימי זקנותו. הוא היה אומר, כי יראת שמים רבה מקבלים מרש"י על החומש. והיה רגיל לספר את העובדה הנוראה על אותו בחור מיישיבת פרשבורג, שהיה בין ההרוגים בתאונת הדרכים המחרידה בדרך לציון הרשב"י, בשנת תשכ"ג, בה קיפחו את חייהם שלשה מטובי הבחורים בפרשבורג. אותו בחור הופיע בחלום אל חבריו שהיה רגיל ללמוד עמו בכל שבוע את הפרשה עם רש"י, ואמר לו במאור פנים, שבזכות לימוד חומש עם רש"י הוא זוכה לשבת בהיכלו של רש"י. וכך הוא עורר וחיזק מאד שלא ירפה מלימוד חומש רש"י, שיש לו חשיבות יתירה למעלה.

איך הספיד רבה של קטמון את קדוש ה' מבעלזא זצוק"ל

כמה חשוב להאיר פנים לאחרים

הפסוק אומר במשלי (כו, יט): **"כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"**. ומפרש רש"י: "כמים הללו, הפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך. כן לב האדם לאדם חבירו, לפי מה שאדם ידע שחבירו אוהבו, כן הוא מראה לו פנים".

פסוק זה מובא בגמרא במסכת יבמות (דף ק"ז ע"א), ושם מפרש רש"י כך: "כמים הללו שאדם צופה בהן ורואה בהם פנים כפנים, אם הוא שוחק הם שוחקות, ואם הוא עוקם הם עקומות, כן לב האדם לאדם האחר, אם הוא אוהב את זה, גם הוא אוהבו, ואם הוא שונא את זה, גם הוא שונאו".

דברים אלו חשובים מאד שכל אחד יזכור אותם היטב. אם אתה רוצה שיאירו לך פנים, האר אתה את פניך לסובבים אותך, עם חיוך, עם מילה טובה, ולאט לאט תראה את ההשפעה הפלאית מסביב. אולם יש נקודה נוספת חשובה לא פחות בפסוק זה. בהמשך הגמרא שם מסיקה הגמרא שלשית רבי יהודה צריך לומר שהפסוק "כמים הפנים לפנים" מדבר אודות דברי תורה, "ההיא דברי תורה כתיב". כותב רש"י (בפירוש השני) מלים נוראות: **"אם רבו מסביר לו פנים הוא מחכים, ואם לאו אינו מחכים מרבו"**.

כמה זה מחייב את המחנכים, מלמדים, מגידי שיעורים, ראשי כוללים וכו'. אתה רוצה שהתלמיד שלך יצליח בלימודו? שהוא יבין את המשנה שאתה לומד איתו? את הגמרא או התוספות? האר לו פנים, התייחס אליו, חיך אליו, "בוקר טוב, מוישל'ה, איך אתה מרגיש היום" וכו', ואז אתה תראה איך הוא יצליח ויעלה מעלה מעלה!

אני רוצה לספר פה דבר נורא על אחד מגאוני הדור שליט"א, שהוא ידוע ומוכר בעולם התורני כסני ועוקר הרים, משתעשעים איתו בגאונות, אבל הרבי בחיידר אמר עליו: **"עַר הָאֵט אַ בְּלֶעֱכַעֵנְע קאָפּ"** [בתרגום מילולי: יש לו ראש של מתכת, והמשמעות היא ראש חלול]... זה לא יאומן, אבל חותמת כזאת הדביק עליו הרבי. למה זה היה חסר אינני יודע, אבל זה מה שהיה. בדרך הטבע, אם הילד היה מקבל את דבריו של הרבי, וחלילה היה מתיימש, לאן הוא היה מגיע? אך השם יתברך עזר, הילד התגבר על כל המכשולים, התעלה מעלה מעלה, עד שגדל לאחד מגדולי התורה בדורנו...

(מתוך הפתיחה לשיעור, דף סג, ג' תמוז)

סוד של יהודי...

מרן הגאון הצדיק רבה של קטמון רבי יהושע דייטש זצוק"ל היה לו כח מיוחד בפיו המפיק מרגליות. תמיד היה משלב בדבריו רעיונות נעלים ונשגבים ברמזים מתוקים מדבש, בהם היה מרעיף טל של תחיה על לב עם ישראל. תמיד היה הרב זצוק"ל מתבקש לנאום באסיפות היהדות החרדית בכל תפוצות ישראל, כשהוא מסוגל לרתק אלפי אנשים למקומם שעות ארוכות, ולהלהיבם לתורה ועבודת ה'.

כשהסתלק מרן הרה"ק קדוש ה' הרבי מבעלזא זי"ע, היה רבה של קטמון היחיד שהתבקש להספידו בעת ההלוויה, בנוכחות רבבות אלפי ישראל, בה

ביאור ענין תערובת דם הפר והשעיר

השבוע בעזרת השם יסיימו רבבות עמך ישראל לומדי הדף היומי מכל קצוי תבל בהתרגשות את מסכת יומא, ולמחרת יתחילו בסייעתא דשמיא בשמחה את מסכת סוכה. לכבוד הסיום נביא וורט אחד מדבריו של מרן רבם של ישראל הגאון רבי מאיר שפירא זצוק"ל מייסד לימוד הדף היומי וראש ישיבת חכמי לובלין, שאמר בחגיגת סיום מסכת יומא במחזור הראשון של לימוד הדף היומי. וכך אמר הרבי זצ"ל:

הגמרא במסכת יומא (דף נו ע"ב) דורשת את הפסוק "ולקח מדם הפר ומדם השעיר ונתן על קרנות המזבח", שהכהן הגדול צריך לערב את שני מיני הדמים, ורק אחר כך להזות מדם התערובת על קרנות המזבח. למה צייתה התורה כך? מה הענין לערב את שני הדמים יחד דווקא? אלא ההסבר הוא כך, אמר המהר"ם שפירא זצ"ל, במסכת מנחות (דף כב ע"א) למדנו "הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר", וזה מה שהתורה רצתה להורות לנו כאן, שהגדול חייב תמיד להתמזג עם הקטן, להתחבר איתו, ללמוד איתו ביחד, ולא להתרחק ולהתבדל ממנו. רק בכך המיזוג הזה תבוא הכפרה והמחילה על החטא...

לכבוד הסיום הגדול נוסף עוד סיפור מרטיט שסיפר מרן הגאון הצדיק רבי אלחנן הלפרין זצוק"ל אב"ד גולדס גריין בספרו "שיחתן של עבדי אבות".

פעם בליל יום כיפור למד הרה"ק שר התורה בעל האבני נזר זצוק"ל עם נכדיו את סדר עבודת יום הכיפורים ברמב"ם. כשהגיע לענין קריאת התורה של הכהן גדול, שהגמרא אומרת שמעמד שריפת הפרים היה בדיק באותו זמן שהכהן גדול קרא בתורה, ומי שראה את זה לא ראה את זה, שאל אחד מנכדיו: אינני מבין מה ענין הקריאה הזאת? מי היה מתעניין בה בכלל בה בשעה שהוא היה יכול ללכת לראות את שריפת הפרים?

כששמע האבני נזר את השאלה, נענה מיד ואמר: "אם היית פעם רואה את הרה"ק הדברי חיים מצאנז זצוק"ל כשהוא קורא בתורה, היית מבין מהי עבודת הקריאה, ולא היית שואל למה לא רצו האנשים להפסיד את העבודה הזאת..."

כעין אמרה זו, אמר הרה"ק מסאדיגורה זצוק"ל לאחר הסתלקות חותנו הבית אהרן מקרלין זצוק"ל: "דער יחיד חי העולמים איז דער זעלבגיגער, נאר סאיז נישט דא וער עס זאל זאגן דעם יחיד חי העולמים אזוי ווי דער שווער" [-ה'יחיד חי העולמים" הוא אותו כמו שהיה, אלא ששוב אין מי שיגיד את ה'יחיד חי העולמים" כמו שחמי אמר].

וגם אני הקטן אוסיף על מורי ורבי אביהם של ישראל מרן הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, שכולם סופרים את ספירת העומר, אבל ספירת העומר כמו שספר הרבי הבאר יעקב, זה לא תמצאו בשום מקום...

(מתוך הפתיחה לשיעור, ח' תמוז)

מיני מתיקה

בשבת קודש פרשת קורח האיר לי בורא עולם ווארט במתנה. התורה הקדושה אומרת בפרשת קורח (במדבר יח, ח) "וַיִּדְבֹר ה' אֶל אֶהֱרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי לְךָ אֶת מִשְׁמַרְתְּ תְרוֹמוֹתֶיךָ לְכָל קֹדֶשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". אומר רש"י הקדוש: "וַאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי לְךָ – בְּשִׁמְחָה, לְשׁוֹן שְׂמֵחָה הוּא זֶה, כְּמוֹ הִנֵּה הוּא יוֹצֵא לְקִרְיָאֲתָךְ וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלָבוֹ (שמות ד, ט). ואולי כוונת רש"י שהיא מדה כנגד מדה, בזכות שהוא שמח לקראת אחיו, וראך ושמח בלב, זכה למתנות הכהונה ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומות".

וחשבתי לומר בחלמתי ה' עלי ובסייעתא דשמיא שרש"י מביא את זה דווקא לאחר הפרשה של קורח, לאחר המחלוקת הגדולה, מפני ההוראה הנצחית שיש בפסוק זה, הפסוק וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלָבוֹ מדבר אל כל יהודי ויהודי, הלא אנחנו כלנו אחים, אני והיהודי באוסטרליה, אני והיהודי בטבריה, כלנו בנים לאבינו שבשמים. ולכן התורה הקדושה מצווה לנו דרך חיים, וְרָאָה – כשאתה פוגש חבר, אתה פוגש ידיד, וְשָׂמַח בְּלָבוֹ – תשמח איתו, תן לו את הלב שלך בפגישה, תן לו הרגשה שאתה שמח עמו, וְשָׂמַח בְּלָבוֹ – עם שמחה מתוך שלמות הלב. נסיים עם לשונו הקדוש של המהרש"א (שבת קלט ע"א) על פסוק זה: "בְּלָבוֹ יתורא דקרא הוא, להורות שהיה שמח בכל לבו, ולא שהיה מראה עצמו לעיניו שהוא שמח ובלבו יתקנא בו". זה התפקיד של יהודי בכל רגע נתון, ושם אי אפשר לזייף, כי במים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, האדם שמוחך מרגיש הכל...

לסיום נזכרתי בשני המפגשים שהיו לי עם האדמו"ר מרן רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה. פעם אחת במעון קדשו בנהריה, ופעם שנייה במירון. במפגשים עם האדמו"ר הרגשתי כל כך "וראך ושמח בלב", הרגשתי כאילו באותם רגעים שהוא דיבר איתי אין לו בעולמו שום דבר. שיהיה לנו לפחות נגינה בעבודת הצדיקים.

בשעה שעל ידו עמדו הרבה אדמורי"ם וגאונים מארץ הקודש.

בסיום ההספד אמר הרב זצוק"ל פירוש נאה בפסוק "וְשָׂלַח עֲזָרָהּ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָ, וְכך אמר: כשהרבי הקדוש היה בחיים חיותו, נכנסו עמו ישראל אל הקודש פנימה לבקש רחמים לישועות רפואות ונחמות, ואז התקיים בנו "שלח עזרך מקודש", הקב"ה שלח את הישועות ע"י הרבי הקדוש. אך כעת בעונותינו הרבים נשאר לנו רק ציונו הקדוש, זהו "מציון יסעדך", ע"י הציון נזכה בסיעתא דשמיא שיבואו לנו ישועות, כל אחד מה שהוא צריך. [ואכן מי שידע, אל ציונו הקדוש של הבעלזער רב ז"ע באים אלפי יהודים מכל קצו תבל, חוכים לראות שם ישועות מופלאות למעלה מדרך הטבע].

כשמדברים על הגאון רבי יהושע חייבים להזכיר את המילים הנוראות שאמר עליו מרן הרבי הקדוש מבעלזא ז"ע, ומעשה שהיה כך היה. כשחיתין הקטמוניער רב את בתו עם הגאון רבי יוסף דב פישער זצ"ל, הגיע הגבאי המפורסם הרה"ח רבי שלום פויגל ז"ל לחתונה. באמצע החתונה אמר רבי שלום, שהוא בא בשליחותו של כ"ק מרן הרבי מבעלזא ז"ע, אשר שלח אותו לכבד את רבה של קטמון, ושהרבי ז"ע אמר לו על הרב של קטמון כך: "דער קטמוניער רב איז מיין בעל הוראה! דער קטמוניער רב איז מיין בעל אכסניא! דער קטמוניער רב איז מקרב אידן! דער קטמוניער רב איז א סוד פון א איד" (=הרב מקטמון הוא בעל ההוראה שלי, הרב מקטמון הוא בעל האכסניא שלי, הרב מקטמון מקרב יהודים, הרב מקטמון הוא סוד של יהודי)...

(מתוך הפתיחה לשיעור, דף סד, ד' תמו, יומא דהילולא של הגה"צ רבה של קטמון זצוק"ל)

שמחתם של האבות בשמחת צאצאיהם

מרן הרבי בעל הבית ישראל מגור זצוק"ל הגיע פעם לבני ברק להשתתף בשמחת 'שבע ברכות' אצל צאצאי שושלת ויז'ניץ ואמשינוב. הרבי היה שרוי בחדוה עילאה, ופתח ואמר: הפסוק אומר (במדבר כ, טו) "וירעו מצרים לנו ולאבותינו", כותב רש"י "מכאן שהאבות מצטערים בקבר כשפורענות באה על ישראל". והרי מדה טובה מרובה על מדת פורענות אחת לחמש מאות, ואם כן קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה האבות שמחים כשיש שמחה אצל צאצאיהם...

(מתוך הפתיחה לשיעור, דף ס"ה, ה' תמו)

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

למדנו בדף היומי (דף ע"ז ע"ב) על ההולך לדבר מצוה ביום הכיפורים אם מותר לו לעבור במים. ורצינו לשאול על מי שהלך בשבת קודש או ביום הכיפורים ברחוב ונרטב מגשם חזק או שנכנס בטעות לתוך שלולית מים והגרביים נרטבו באופן שאם ימשיך ללכת יסחט מים מהגרביים, האם מותר לו להמשיך ללכת עם גרביים רטובות או שיש בכך משום איסור סחיטה?

תשובה שנתקבלה מאת הגאון הנודע רבי יחזקאל דרברמדיקר שליט"א, רב קהילת חסידי באיאן מודיעין עילית, ראש כולל גבוה להוראה הליכות משה בני ברק, ומורה צדק בבני ברק

לכבוד ידידי מזכה הרבים הרה"ג מוה"ר אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, בעל מתיקות הדף היומי, שכשמו כן הוא, מתוק מדבש ונופת צופים, ממש מרגישים מתיקות התורה.

לענין השאלה במי שנרטבו הגרביים שלו בשבת האם מותר להמשיך ללכת בהם, התשובה היא שמותר להמשיך ללכת. ויש להקדים ולהבהיר כי ישנם שני סוגי איסור סחיטה בשבת: יש איסור סחיטה שהוא תולדה של מלאכת דש, והיינו כשסוחט במטרה להשתמש עם המים היוצאים, ויש איסור סחיטה שהוא תולדה של מלאכת מלבן, שעל ידי שסוחט את המים מן הבגד מתנקה.

והנה כאן בענינינו הסחיטה של מלאכת דש לא שייכת, שהרי אינו מעונין להשתמש במים הנסחטים מן הבגד, אלא ששייך איסור סחיטה של תולדת מלבן, ומכל מקום מכיון שהסחיטה אינה נעשית אלא כלאחר יד דרך הליכה, ואין דרך ליבון בכך, וגם המים חוזרים ונבלעים, לא גזרו חז"ל על זה, ומותר להמשיך ללכת בהם. אמנם ידוע על גדולי עולם שהחמירו על עצמם במקרה כזה לא להמשיך ללכת, אבל מצד הדין מותר לכתחלה.

ב"ה זכיתם במתנה מהשמים לזכות את הרבים, ויהי רצון שתזכו להמשיך לזכות את הרבים ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולהמשיך מתיקות התורה.

מקולמוסם של הקוראים

ערב שבת פרשת נשא תשפ"א

לכבוד הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

אנחנו עוסקים כעת במסכת יומא הקשורה לעבודת הכהנים, (והשבת פרשת נשא א"ה נקרא על ברכת כהנים).

לכאורה יש להבין מדוע אחרי שהכהנים מברכים את העם, אומרים להם המתפללים "ישיר כח? הרי הם מברכים" וצוננו לברך את עמו ישראל, וכי אומרים ישיר כח לכל מי שעושה מצוה?

אם נשים לב, הברכה היא לא כמו כל ברכת המצוות, "אשר

מאוצרות הפרשה

יפקוד ה' אלהי הרוחות איש על העדה וגו'. אמר הרה"ק רבי משה מרזודוב זצוק"ל טעם למה מיד אחר שהעמיד הקב"ה איש על העדה, ציוהו הקב"ה על ענין המועדות, ומה ענין זה לזה? אלא כדי להרגיש טעם במועדות חייבים להיות אצל הצדיק, ולכן רק אחר שהעמיד הקב"ה איש על העדה היה שייך לצוות את ישראל על המועדות.

קדשנו במצותיו וצוננו, אלא "קדשנו בקדושתו של אהרן וצוננו". יש פה ציווי להתקדש בקדושת אהרן, ומתוך כך יש ציווי לברך את הברכה. ומהי הקדושה של אהרן? למסור נפש למען עם ישראל! לא מסירות נפש גשמית, אלא אף רוחנית. לאהוב שלום ולרדוף שלום, וללמד תורה את העם. אוהב את הבריות ומקרבם לתורה. כמו שלא תמיד המלמד סבלני, אבל הוא מתמלא בעוז וענווה ומלמד את התלמיד, כך לא תמיד הכהן מלא באהבה כלפי האחר, אולי קרה לו מקרה שעשוי להוריד את מצב הרוח, אבל עם זאת הוא מתמלא באהבה ומברך את העם. על הריבוי באהבה בזמן הברכה, על זה באמת מגיע ישיר כח!

מסיבה זו, הכהנים מברכים גם על אכילת קדשים, "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצוננו לאכול וכו'", כי לולי האהבה והקשר הם לא היו זוכים לקבל, כפי שקרה לצערנו אצל בני עלי שדחו את העם ומתוך כך העם מאס בעבודת המשכן.

שנזכה להתחזק באהבת אחים, בברכת כהן באהבה, **יעקב כהן**, בית אל

פעם רצו להזמין דרשן מסויים לדבר בישיבתו של מרן פוסק הדור הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל. בשמעו את התכנית סירב הרב וואזנר להזמין אותו, בנמקו את דבריו: "אותו רב מדבר בצעקות, ואילו דרכנו היא לומר את דברינו באופן של דברים הנאמרים בנחת ומעומק הלב, כי דברים היוצאים מן הלב חזקה שיכנסו אל הלב..."

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

באר בשדה

גליון מס' 290

שנה ו'
פרשת פנחס
ה'תשפ"א

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרזה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

קנאות כנגד עוברי עבירה

בקנאו את קנאתי בתוכם (כה. יא) ביאר הרה"ק "שפת אמת" מגור שבזה שפנחס קנא קנאת ד' צבאות על ידי זה הכניס בלבותיהם של ישראל מדה של קנאות שלא יסבלו עוברי עבירה וזה "בתוכם".

(שפת אמת)

פנחס נשאר בענותותו

איתא מהרה"ק רבי יצחק מווארקא זצ"ל, כי פנחס אע"פ שבקנאותו עשה מעשה גדול כזה ועי"ז הציל את ישראל, עם זאת, נשאר "בתוכם" כלומר אף שקנא קנאת ד' צבאות בכל זאת לא נתגאה ונשאר בתוכם בתוך הכלל ישראל.

בין קנאי לתלמיד חכם...

בקנאו את קנאתי (כה. יא) לאחר פטירתו של הגאון רבי פנחס אפשטיין זצ"ל (ראב"ד העדה החרדית בירושלים), ביקש כ"ק האדמו"ר מסטמאר - רבי יואל טייטלבוים זצ"ל לצרף לבית הדין את הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל (בעל ה"מנחת יצחק"). באו לפניו מאנשי העדה החרדית וטענו שהגאון הרב וייס אינו נמנה על הקנאים, ואם כן, כיצד אפשר לצרף אותו להנהגה של העדה החרדית? השיב להם הרבי מסטמאר: "קנאי אפשר להיות בין-לילה, אבל לא תלמיד חכם"...

(במחציתם)

ה"חסד" של הקנאות

השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם. (כה. יא) אפשר לבאר כוונת הפסוק ע"פ דברי המגיד הגדול ממעזריטש זיע"ע, שפירש: "משוך חסדך ליודעך א-ל קנא ונוקם", עפ"י משל למי שהיה אהוב וחביב בעיני המלך רחום וחנון, ועתה השכיל עשה והרים יד במלך ובכבודו, וישבו השפטנים ונמנו וגמרו להרגו או ליסרו ולהכותו, אולם המלך נכמרו רחמיו על אהובו, וטען מה בצע כי נהרגהו או נכהו, מעתה לא תהיה יראתו אותי מרצון אלא מאונס, מכח יראת יסורי עונש, ויראה כזאת היא שלא לרצוני וביחירתי, על כן לא זה הדרך שאנהג עמו, אלא שאמחול ואעביר על מדותי נגדו, ועוד אוסיף ואגדלו וארוממו ואשים את כסאו ממעל לשבת אצלי, והוא יודע בנפשו את אשר לא טוב עשה, ובוזה עצמו יתבייש ויכלם מאד, וזה יהיה קשה בעיניו יותר מכל העונשים, כי יאמר לבבו: מה עשיתי נגד מלך מוחל וסולח רחום וחנון, וז"ש הפייטן: משוך חסדך ליודעך א-ל' שזה שהוא 'קנא ונוקם' היא בחינת חסד, עכ"ד ז"ל. והיינו דכתיב: 'יעמוד פנחס ויפלל', ואמרו ז"ל כי עשה פלילות עם קונו. כלומר, כדברים האלה האמורים דבר לפניו ית' להשיב חמה, ע"י שימחול להם ולא יכלה אותם, ומזה עצמו יבשו ויכלמו בעיני עצמם כי חטאו נגדו ית' נגד מלך רחום וחנון הטוב והמטיב עמהם ולמות לא נתנם, וזה יהיה

(אור התורה)

ענותותו של משה

יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה (כו. טז) ביאר הרה"ק מטשרנוביל (ז"ל) כי משה ראה משרע"ה עת מוכשרת לתבוע שיירשו בניו גדולתו, הלא ידוע צלפחד ראה אצלו מוכשרת לתבוע שיירשו בניו גדולתו, הלא ידוע ענותותו של משה, ובודאי ראה את עצמו חוטא וגרוע יותר מכל האדם כך אשר היה ברור אצלו אשר מפאת חטאיו לא יירשו בניו גדולתו, אבל בשמעו אשר צוה ד' לתת נחלת צלפחד לבנותיו, אף כי מת בחטאו נראה איפוא אשר לא יענשו הבנים בעון אבותיהם לכן גם הוא יכול לתבוע שיירשו בניו את נשיאותו אף כי ראה את עצמו לחוטא.

(הרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל זצ"ל)

שכרו של פנחס שהתפטר מהציה"ר

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. (כה. יב) תיבת "אמור" היא לכאורה בשפת יתר, שהרי כבר נאמר קודם "וידבר ה'אל משה לאמר". אמנם כוונת הכתוב היא, שאל תתמה למה אמר השי"ת למשה: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל", הלא יש לחוש שמא יבוא פנחס להתגאות במה שיוודע לו שעשה דבר גדול כזה, שקנא קנאת ה' צבאות והשי"ת הסכים על ידו, כמאמר רז"ל (מד"ד כא) על "הנני נותן לו את בריתי שלום", חיים נצחיים, כמה דאת אמר (מלאכי ב. ה): "בריתי היתה אתו החיים והשלום" ופירש על כך האלשיך הק', שהוא 'שלום' מן היצר הרע, שנזכך חומרו ונתבטל היצה"ר ממנו, ונעשה כמלאך אלקים, כאדם הראשון קודם החטא, ולא ישלוט בו שוב יצר הרע. וזהו שאמר הכתוב: "לכן אמור", בשביל זה צויתי לאמר לו שעשה דבר גדול כזה, כי בודאי לא יבוא להתגאות עוד, שהרי: "הנני נותן לו את בריתי שלום" - מן היצר הרע, ובטוח הוא שלא יחטא עוד.

(הרה"ק רבי יב"י מאוסטראה)

חטא הפעור גרם לאומות לערער אחר קדושת ישראל במצרים

הנוך משפחת החנוכי" (כו. ה). לפי מדרש רז"ל (ילקוט' הובא ברש"י) על הוספת האותיות י"ה בשבטים בגלל בזיון האומות שאמרו שהמצריים שלטו בנשותיהם במצרים מכח הק"ו אם בגופם בנשיהם לא כ"ש, ותמוה, למה המתין הכתוב עד אחר דבר פעור ולא תיכף אחר יציאת מצרים במנין הראשון שם היה מוסף י"ה בשמותיהם בכדי להעיד עדות זו. ומבאר מרו הגר"ש תאומים זצ"ל רבה של שטפנשט, שקודם ענין דבר פעור לא אמרו האומות דבר זה ולא היה צריכים עדות להכחישם, עד שהגיעו למעשה שטים ודבר פעור שאז אמרו שגם במצרים שלטו בנשותיהם, ולזה היה כאן צורך לעדות "שבטי יה עדות לישראל" לומר שכשרים היו במצרים, ומה שאירע כאן היה ע"י טומאת בלעם שהוא הגורם.

בית הנספת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפגוע
כולל אברכים להוראה - אחרון
חוב מורש"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתחם בני יהודים - ענפי אברכים
רח"ש 5 אלעזר
מתחם ביתו התלמוד תורה
רח"ש 9 אלעזר
מתחם המבנה לשיבוץ קטנה
הכלל המדינה - אלעזר
רח"ש 3 אלעזר

בית שטפנשט - נבנתים
קברו הגדול שטפנשט
רח"ש 1 נבנתים
כולל אברכים - בית נפת * מורשיה
* מרכז מתנדבים לנזקקים

הנספת אורחים ואש"ל ביומניה
לקבוצות ויחידים - בחינת מוראש
מתחם קבר הארמון הראשון שטפנשט
רח"ש 2 שני מקורות אש - וימניה

מפעל קמחא דמסחא
קמחא דמסחא
עור וסיוע לשמירת ירושת בניו
התנים ושבתות השנה.

אור מתנתו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נכני חיזוק
ועזרי יודות לעם בשבתות, בהשתתפות
גדולי המשפיעים ומזכי הרבים

הספריה התורנית ומזיואון
להנצחת ירושת וימניה
וזכר הגדולים שטפנשט.

מזיו תורני
"תורת אמת" - שטפנשט
לדואר חסדי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - ויזין - וחכמי וימניה.

מפעל האנטיקולופיה
החכמי וימניה

מספרי המכון נתיב השיג
במשרדי המוסדות
אנטיקולופיה - בית רח"ש ביה
אמת אמת - שטפנשט
שפי קודש - ויזין
מנוחת לומים - ניסן
עלי נבחי:
ה"א עניני כרות מילה,
ח"ב עניני האלק,
ח"ג עניני נישואין בעדה טאני.
למה עניני - בדרו הלימוד
כנוחו של משה - ננו שטפנשט עניקים
אלבום עם עני דסיקים

ז"ל על ידי מכון
'תורת אמת' שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובת: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

מנהיג קנאי כזה, לכן בקש כעת אשר יבחר ד' מנהיג שיהיה סובל את כל אחד כלומר מנהיג סבלן ולא מנהיג קנאי.

(הרה"ק מאקסאק זצ"ל)

לימוד זכות על ישראל

אלקי הרוחות לכל בשר (כו. טז) תפקידו של מנהיג ישראל הוא ללמד זכות עליהם, וכך מצינו שאברהם אבינו נתן למלאכים בכוונת אליו לאכול אוכל גשמי ממש, למען הראות להם הצטרכות בשר ודם שנוקקים לגשמיות לצורך קיומם ושלא יקטרגו עליהם. וכן אמר משה "אלוקי הרוחות לכל בשר" היינו שרצה להמליץ טוב על ישראל וללמד עליהם זכות בפני הבורא ית', אשר אם ח"ו לא יעשו רצונך בתמידות, זה הכל יען המה בשר ודם, טרודים בגשמיות בפרנסתם וכו' לכן ביקש שיפקוד איש על העדה אשר ירמז זכות זו עליהם, שהם בשר ודם, ועוד התכוון להמליץ טוב "לכל בשר" היינו כמו שהשפעה שלך היא "לכל בשר" כך ביקש שהאדם שיקבל את תפקיד מנהיג לישראל שישפיע לכל איש מישראל לכד אחד ואחד כפי מדרגתו, אבל שח"ו לא ידחה איש מישראל מהשפעת הקודש.

(קדושת לוי)

עבאר האמונה הרב צבי ספר

מה שנראה לאדם כפורענות, היא הטובה הגדולה עבורו

כתוב בפרשתינו: "אלה בני בנימין למשפחותם ופקודיהם המשה וארבעים אלה ושש מאות... אלה בני דן למשפחותם ארבעה ושישים אלה וארבע מאות". כתב החפץ חיים זיע"א. שכאן גילתה לנו התורה כי אין חכמה ואין עצה לנגד ה'. לבנימין היו עשרה בנים (כדאיתא בבראשית מ"ו כ"א), ולדן היה רק בן אחד, חושים. והבן היחיד הזה היה גם חרש (כדאיתא בסוטה יג.). ואעפ"כ עלתה לו, שהיה מרובה באוכלוסין יותר מבנימין שהיו לו עשרה בנים.

ומכאן יש ללמוד שמי שה' חפץ בו יכול להצליח מבין אחד יותר ממי שיש לו עשרה בנים. וכן הדיו עם נכסים, יש לך עני מצליח ושמה בחלקו. ולהפך עשיר שאינו מצליח כ"כ, ועושה כולם ה'.

סיפר פעם החפץ חיים, מעשה היה באיש פשוט שנהג לשבת בבית הכנסת ולשפוך את שיחו לפני הקב"ה באמירת תהילים מעומק הלב ובהשתפכות הנפש, ובפרט אם הייתה לו איזה צרה ח"ו היה מתחנן לפני ה' שיענהו וימלא משאלותיו לטובה ולברכה. פעם נכנס אורח לבית המדרש וכאשר ראה את היהודי אומר פסוקי תהילים בהשתפכות הנפש ובהתלהבות החלטי נאף הוא לעשות מעשהו, ומפחשבי למעשה נטל ספר תהילים והתחיל לומר פסוקי תהילים במתינות והתעוררות הלב. כאשר בכל אותו זמן מביט הוא מפעם לפעם על האיש הפשוט השופך ליבו בכוונה עצומה. לפתע שמע שהוא פורץ בבכיות גדולות ודמעות שליש ניגרות מעיניו, ויהי כראותו כן נזכר אף הוא מכל חבלי הצרות והייסורים שהוא סובל מדי יום ביומו. ועי"ז הצטרף עמו בלב נשבר לשפוך שיחו לפני השם בדמעות שליש. וכך המשיכו לעמוד זה בזווית זו וזה בזווית זו ואמרו תהילים עד שהגיע זמן תפילת ערבית.

אחר התפילה ניגש האורח אל האיש שאמר את התהילים, והתנצל לפניו על שהוא מתערב בעסקיו אך ביקש לשאול אותו מדוע בכה כל כך בעת אמירת תהילים שמה יש בידו לעזור לו. ואף אם לאו, הרי אמרו דאגה בלב איש ישחנה'. פתח הלה וסיפר שיש לו בת שהגיעה לפרקה והיא מושלמת בכל המעלות והמידות הטובות, אך שחמת עניותו אין מי שירצה להשתדך עמו. ודבר זה מעיק מאד על ליבו. נענה האורח ואמר לו. שאף הוא סובל מצרה דומה, כי יש לו בחור צורבא מרבנן חכם ומשכיל, ואין מי שירצה להשתדך עימו בגלל שאין הפרוטה מצויה בכיסו. וכיוון שכן אמרו לו לזה שמצא מין את מינו, והוא ענני הגפן דבר נאה ומתקבל, ובתוך זמן קצר נשתדכו יחד. ומזיווג זה יצאו ארבעה עמודי עולם, הלא המה: הגאונים רבי יהודה הכהן בעל הקונטרס הספיקות'. רבי חיים הכהן, רבי אריה לייב הכהן בעל הקצות החשון', ורבי מרדכי אב"י חורדוב. שהאירו עיני ישראל בתורתם.

סיים החפץ חיים ואמר לתלמידיו, שלבד מה שאפשר ללמוד מסיפור זה כמה גדולה כוחה של תפילה היוצאת מעומק הלב. יש כאן עוד לימוד גדול, שלפעמים מהרהר האדם מדוע אין הקב"ה מזמן לי פרנסה טובה ועי"ז אוכל לשדך את צאצאי ולמצוא להם זיווגים הגונים וכיו"ב. אך האמת שדווקא בגלל שלא היה להם פרנסה נדבק טוב בטוב והשתדכו זה בזה ומה שנראה לאדם כפורענות היא הטובה הגדולה עבורו.

בענין תדיר ומקודש, ודיני קדימה בראורייתא ודרבנן מלבד עולת הבוקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה (כ"ה, כ"א)

לברך ברכה אחרונה ועשה צרכי, מברך תחלה אשר יצר ואח"כ הברכה אחרונה, כיון דברכת אשר יצר חשוב תדיר לגבי הברכה אחרונה, וכן משום שאין לברכה זו שיעור משא"כ לברכה אחרונה עכ"ד, והובא במשנ"ב (פי"ז). אבל אם הטיל מים קודם ברכת המזון נסתפק הגרעק"א (א"ח"ס סי' ס"ו) אם יקדים ברהמ"ז שהוא דאורייתא, או דמ"מ תדיר עדיף, וכתב דאפשר שזה תלוי בספק הש"ס בזהב"ח תדיר ומקודש הי מיניהו עדיף, די"ל דאורייתא לגבי דרבנן הוי כמו מקודש, ובגמ' זה נשאר בספק, ופסק הרמב"ם דיכול להקדים איה שירצה, וציין הגרעק"א לדברי הצ"ח והנובי" [שיבא להלן בעצה] וסיים דצ"ע ליינא. ובכפ החיים כ' דלמעשה יקדים אשר יצר שמה אח"כ ישכח לברך.

והנה בעיקר מש"כ הגרעק"א דהספק בגמ' לא נפשט, ולכן פסק הרמב"ם דאיהו שירצה יקדים, הנה ברע"ב (בזבחים שם סוף משנה ו') דתדיר ומקודש הא מילתא אבעיא בגמ' ולא איפשיטא, ונראה דתדיר קודם" עכ"ל, ובתורתו"ש שם כ' לברך דברי רע"ב שתדיר מקרא נפקא לן משא"כ מקודש וכו' ע"ש, ובסוף נשאר בצ"ע על הרע"ב, ומש"כ דלמקודש אין קרא, ע"י לגיל בשם הקרא"א לברך מדוע הגמ' בהוריות שהביאה מוקדשתו אי"ז מקור. ובט"ז (א"ח"ס תרפ"א סק"א) דבספק הגמ' דתדיר ומקודש אף דנשאר בספק, מ"מ משמע שיש לנו לפסוק דתדיר עדיף כיון שהוא כלל בתורה, ואין לנו דבר ברור להוציא מן הכלל עכ"ד. [והגרעק"א ציין שדכ"כ הרע"ב אבל הרמב"ם כ' לא כן]. והברש"י וסוף (א"ח"ס סי' ס"ו סק"א) שדברי הרע"ב מתבארים עפ"י החכם צבי (פי"ז ק"ו) שכ' דהספק של הגמ' בזבחים נפשט בגמ' במנחות (ט"ט), והאצרות החיים (להלמב"ם ארץ יהודה כ"ה, א) כ' דבירושלמי מביאר שבחוקמת זמן תדיר עדיף ובהקדמת קיום מקודש עדיף.

והנה הנהגון הנ"ל של הגרעק"א אם להקדים ברהמ"ז או אשר יצר, נחלקו בזה כבר הנובי" [בציניו הגרעק"א] והשאג"א. דהנובי" (א"ח"ס ל"ט) וכן בעל"ח (בבב"א) כ' דאורייתא לגבי דרבנן חשיב מקודש, ואם הדרבנן הוא תדיר זה תלוי בספק של הגמ' הנ"ל, ובפנ"י כ' דלעולם דאורייתא קודם לרבנן, ואע"פ שהדרבנן תדיר יותר. ובדברי מלכיא"ל (א"ח"ס סי' ט"ו) הביא כן מעור אחרונים, (הובא במילואי קול אריה על השאג"א סי' כ"ב) למו"ר הגר"מ הלוי דוימטרובסקי שליט"א ע"ש. ובאמת אף מביאר כן בכמה ראשונים. אמנם דעת השאג"א (פי"ב) דאין קדימה של דא"ו על דרבנן, והטעם לזה ביאר השאג"א דכל דיני הקדימה של תדיר ומקודש זה רק בב' מצות, כמו בהיו לפניו ב' תפלות, מתפלל של מנחה ואח"כ של מוסף (בזבחים י"א), אבל כ"ז רק ברצוה להתחלל עכשיו, וכתב אן אינו רוצה להתפלל מותר להתעסק קודם בדבר הרשות אם לא יעבור זמן תפלה, דאין קדימה למצוה אלא כלפי מצוה אחרת אבל לא על דבר הרשות [א"ח"ס מצד זיווג מקדימין וכו']. ודרבנן לגבי דאורייתא כיון דהוא קיל טפי כרשות דמי [כלפי דין קדימה], ולכן אם מקדים הדרבנן דאורייתא. אין בזה זילותא לדא"ו, דהוי כמקדים דבר הרשות, וכ"ז לברך מדוע אין קדימה של דא"ו לרבנן משום מקודש, אבל לגבי תדיר, בזה תקנו רבנן כעין דאורייתא, שיהיה בזה קדימה לרבנן אם הוא יותר תדיר על דאורייתא, וכן גם להפך אם הדאורייתא יותר תדיר קודם לדא"ו, ולכן כ' שם השאג"א דברהמ"ז של שבת ויו"ט קודם לספירת העומר אבל של חול לא, כיון דביום חול אין חובה לברך, ולכן אין לו דין תדיר אלא מצוי ע"ש. ולכן גם קרי"ש קודם לספירה"ע משום דהוא תדיר יותר. וכ"כ חתק יעקב (בסי' תפ"ט) והגרמ"ש קליין שליט"א כ' לדייק שהפוסקים לא כ' דמערי"ש קודם לספירה"ע כיון דהוא מקודש משום מקרי"ש שהוא דא"ו, אלא כתבו רק משום דהמערי"ש תדיר ומהו משמע כהשאג"א, וכ' לדחות דאולי איירי במי שכבר קרא ק"ש, דאז גם המעריב כולו דרבנן.

א) קדימת תדיר ומקודש הוא בין בנברא בין בחפצא

במשנה בזבחים (פ"ט). למדו מפסוק זה את הכלל שכל התדיר מחבירו קודם את חבירו, וכמו דתנן שם שהתמידין קודמין למוספין, מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח וכו', שנאמר מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה, ופרש"י מלבד עלת הבקר, העשויה כבר משמע, אלמא תמידין קדמי למוספין ע"כ. עוד תנן שם במתני' כל המקודש מחבירו קודם את חבירו וכו', ובגמ' (שם בע"ב) ילפי' לה מקרא בפרשת בהעלותך שנאמר לגבי קרבנות חטאת ועולה ע"ש. ובגמ' (שם ע"ב) מספקין תדיר ומקודש איהו מהם קודם, תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קודם משום דקדיש, ונשאר בגמ' בספק.

והנה בהוריות (י"ב) תנן ג"כ כל התדיר מחבירו קודם את חבירו וכל המקודש מחבירו קודם את חבירו, ובגמ' שם אמרו מנה"מ, ולגבי תדיר הביאה הגמ' אותו מקור כמו בגמ' בזבחים. אבל לגבי מקודש הגמ' מביאה שם מקור אחר, - מ'קודשתו', שצריך להקדים כהן לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון ולטול מנה יפה הראשון ע"כ. ולא כהגמ' בזבחים שאמרו שהמקור שכל המקודש מחבירו קודם לחבירו הוא מקרא בפר' בהעלותך הנאמר לגבי קרבנות וכו"ל. וצ"ב מדוע בכל מקום הביאו מקור אחר. ובקרבן אורה (בהוריות שם) כ' לברך דזה שני דנונים, בזבחים דבגמ' בזבחים הנהגון הוא על החפצא המקודש כגון ב' קרבנות, דאמרי' דהקרבן היותר מקודש קודם. אבל בהוריות הנהגון על קדושת בעל הקרבן - המתכפר, ובעי' מנלן דההיא הקדושה מחבירו כל מעשיו קודמים לחבירו, ועי"ז הביאו מוקדשתו וכו'. ובירושלמי שם אמרו לענין נדבה, שנדבת משיח קודמת לנדבת ציבור, והוסיף הקרן אורה, דמכאן נראה דכהן וישראל שהיה להם שתי תניקות למול, מלים קודם את הבהן של הכהן, כמו שנדבתו קודמת לשל ישראל עכ"ד. כונת הקרא"א דלא נימא דכל מה שבהן קודם לישראל זה רק לגבי דברים שנוגעים אליו בעצמו, אבל כשהנהגון עליו אם להקדים שכלו את הבהן של את הבהן של ישראל, הו"א דבזה אין דין קדימה, דאי"ז קדימה של הכהן עצמו, קמ"ל דגם בכח"ג יש קדימה, כמו שיש קדימה לקרבן של הכהן על הקרבן של ישראל. [אם כי במילה היה אפשר לזון גם מצד וקדשתו לתינוק עצמו, אם יש וקדשתו לקטן שלא קדעת אמנ"א, ואלא קדעת המניח (היס"ט) סק"ג) דס"ל דיש וקדשתו לקטן]. ושמועתי' מת"ח חשובים שליט"א דמסברא נראה שכל דברי הקרא"א שמילת בן הכהן קודם למילת בן ישראל וכן קרבן הכהן קודם לקרבן ישראל הוא דוקא משום שזה מצוות של הכהן עצמו, ולא עצם הדבר שיש מכבד את הכהן בעיקפין זה הסיבה שזה קודם ולכן לשאר דברי הרשות שאינם שייכים לגוף הכהן לכא"ו אין מצוה להקדימו וצ"ע בזה. ועי"ש ברש"י (בזבחים ע"ב) מש"כ בענין הקו' הנ"ל בין הגמ' בזבחים להוריות, והנה דעת התוס' (בבב"א פ"ד) שהביא הגמ"א (פי"ב ר"א) דוקדשתו אינו אלא מדרבנן ואסמכתא ויש לזון לפנ"ו בביאור דברי הגמ' בהוריות ובזבחים, והביא שם הגמ"א דבירושלמי נחלקו בזה.

והנה השאג"א אריה (פי"ב) הוכיח מהסוגיה בזבחים דמקודש שקודם הוא לאו דוקא גבי קדשים שקריבין ע"ג המזבח בקודש אלא גם בשאר קדושות, כגון מציצת ותפילין, תפילין קודם שהם יותר קדושים מציצת כמבואר בגמ' (מגילה כ"ו), [אלא שלמעשה צריך להקדים ציצית, ולא מקדימין תפילין משום שהוא מקודש, והטעם כיון דציצית אינו חובה אלא רשות, ול"ש קדימה אלא בב' חובות, ולא בחובה ורשות ע"ש].

ב) דאורייתא ודרבנן, האם הרא' קודם

ועתה נבא לדון בעזה"י במה שדנו הפוסקים במי שיש לפניו ב' מצות, א' דאורייתא וא' דרבנן, האם צריך להקדים את הדא"ו מפני שהוא מקודש, ואולי לעולם צריך להקדים הדא"ו ואפי"ו אם הדרבנן הוא יותר תדיר או דלמא לא.

הנה הגמ"א (פי"ב קס"ה סק"ג) כ' דאם אכל דבר ונתחייב

סגולת ימי בין המצרים / א'

קריאת פרשת פנחס דוקא בימי בין המצרים

להזכיר זכות הבטחת ארץ ישראל בימי בין המצרים

בשנת קביעות הש"א פשוטה חקת ובלק נפרדות ומטות ומסעי מחוברות (טור או"ח סי' תכ"ח), ולמה לא בהיפך, ונ"ל משום דמהדרינן כל מה דאפשר לקרות הפרשיות שמבואר בהם חלוקת הארץ בימי בין המצרים, דהנה פרשיות מטות מסעי הדברים, יש בהן חלוקת הארץ, לזה קורין אלו הפרשיות תמיד בימי בין המצרים להורות הבטחה לישראל, לאלה תחלק הארץ ג"כ, והנה גם בפרשת פנחס מבואר חלוקת הארץ על כן מהדרינן כל מה דאפשר שיקראו גם פרשת פנחס בימים האלה, וגם בפרשת פנחס נאמרים כל המועדים, הנה יתנחמו ישראל בהוסיף להם מועדים ב"ב שעתידין הימים האלה להיות לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

(כני ישכר מאמרי חדשי תמוז אב מאמר ב)

קריאת פרשיות הקרבנות בבין המצרים לבטל הקיטרוגים

לכן קבעו לנו חז"ל לקרות פרשת פנחס בין המצרים כדי שנקרא פרשיות כל הקרבנות לעורר למעלה ענין הקרבנות שכולם כונתם להביא את הקב"ה כביכול לידו חרטה כמאמר חז"ל הביאו עלי כפרה. גם כל העולמות היו נוטלין חלק מכל קרבן וגם הסטרא אחרא נטלה חלקה וביום הכפורים היו שולחין שעיר לחלקם, ובחג הסוכות היו ישראל מקריבין שבעים

שרים בשביל השבעים שרים כדי שיהיה להם קיום בעולם, על כן אנו קוראין עתה פרשת הקרבנות על כונה זו גם כן להראות לשרי האומות מה שגרמו על ידי קטרוגם אשר גם לעצמם גרמו רעה כי כשהיה בית המקדש קיים היו מקריבין עבורם קרבנות להמשיך עליהם גם כן שפע להראות להם שלא יקטרגו עוד יותר, ובפרט שאנו קוראים אותה בשבת קודש שאין להם כח כל כך לקטרג. על כן אנו פועלים על ידי קריאתנו פרשה זו בין המצרים שאנו מביאים את הקב"ה כביכול לידו חרטה וגם השרי אומות אין מקטרגים כל כך, ועל ידי זה בכל שנה בעת הזאת נבנית מעט קומת השכינה עד שיעזור השי"ת שנקרא פרשה זו בעת הזאת בכל כונת נפשינו בלתי לה' לברו על כונה הנ"ל בודאי יצמח מזה גאולה שלימה. ואינא בזה הקדוש עיקר הקרבן היה הדם שנתלבן ונעשה רחמים, לכן אם האדם עובד את השי"ת במסירות נפש וממעט את דמו על ידי העבודה נתלבן הדם ומתכפר כמו קרבן.

(מאור ושמש פרשת פנחס ד"ה וחה)

בין המצרים מקור לכ"א ימי המועדים שישי בשנה

למה קורין פרשת פנחס בשבת בין המצרים ברוב השנים. אשר כל עיקרי המועדים כתובים בפרשה זו וע"כ לא דבר ריק הוא. אך כבוונה מכוונת עשו חז"ל זה ברוח קדשם. אמנם י"ל בהעיר לב ושום

ימי ליבון וסליחה כמו הימים הנוראים

ע"ד שאמרו בשמעתין תרנגולת לכ"א יום וכנגדו בלון, ואמרינן שרמו ירמיה מקל שקד אני רואה שהם כ"א יום מ"ז בתמוז עד ט' באב, והם רמזו לו ימים אלו בזוגיתא אוכמתא ע"ש הגלות, ולפי שיש עוד כ"א ימי סליחה ושמחה מ"ט ראשון של ר"ה עד כ"א תשרי שהוא הושענא רבה יום גמר החתימה כדאינא במדרשות, והוא שרמז לו בזוגתא חזרתא ג"כ ע"ש ליבון עונות, וכך א"ל הרי תרי ביני התולדה מב' זוגיתא הן כולן לבנים ואין ניכר איזה מהשחורה ואיזה מהלבנה כן אין להם היכר כי מקרה א' יקרה את כולן שפורעניות והטובות שוים בימים בשעור א' זה כזה כ"א יום הן ואין כאן מקום תקוה לכם, והשיב בדוגמא זה עיי' אוכמתא כו' הן ב' שעירים שהביאו ישראל ביה"כ, החזרתא היא שהייתה לה' והאוכמתא שהייתה לעזאזל, והגבינה שהיא התולדה מהן שניהן לבנים שגם השעיר לעזאזל היה מלבין עונותיהם של ישראל שנאמר ונשא השעיר וגו', וכמ"ש שהיו קושרין בההוא שעיר המשתלח חוט של זהורית וכיון שהגיע למדבר היה מלבין, וכן הוא הענין בב' זוגיתא שהיו שניהם תולדותם לכ"א יום ותולדות שניהם היו ביצים לבנים כי הנה שני שעירים כ"א יום ג"כ תולדותיהן שוין בליבון, כי כמו שהכ"א יום שמר"ה עד הושענא רבה תולדות ליבון עון וכפרה עליהם כן גם ימי כ"א יום פורעניות מ"ז בתמוז עד ט' באב היה תולדות ליבון עונות כי הצרות ויסורין מכפרין כמ"ש הגלות מכפר.

(מהרש"א בכורות ח, ב)

מי שרוצה להתקרב לבורא עולם יוכל להשיג יותר בימי בין המצרים

כבר הקדים לנו אדמו"ר ז"ל [המגיד ממוז'ישט] רמז בפסוק כל רודפיה השיגוה בין המצרים (איכה א, ד), דהיינו כל מי שרודף להמשיך את הבורא יוכל להשיג יותר דוקא בימים אלו בין המצרים, משל כשהשר

(אוהב ישראל פרשת פנחס)

דבר, פירוש המלוכה שלי כי אצא להיות להם לעזר ולסעד לנשא המלוכה ולעשות. כי בימים האלו צריך כל אדם לעשות הכנה על המועדים הבאים לטובה ולבנות המלכות שמים מחדש. ולכן יש נ' ימים מתשעה באב עד ראש השנה, ומראש השנה עד יום הכיפורים י' ימים, ומיום הכיפורים עד סוכות ד' ימים, ויום א' של סוכות כתיב בו (ויקרא כג, מ) ולקחתם לכם ביום הראשון, הרי ניד"א, רמז לשם אדנ"י.

ועל ימים אלו נאמר (איכה א, ג) כל רודפיה השיגוה בין המצרים, פירוש כל רודפי י"ה, השיגוה, כי הבורא יתברך יוצא לעזר ולסעד לנו, כמו שכתוב (שמות ג, יד) אהיה אלהי אבותי, גימטריא כ"א. אלו כ"א יום שבין המצרים אהיה עמם בעיותם. לכן קל להתקרב עצמו אל הבורא יתברך בימים אלו משאר ימים, כדוגמא ומשל כשהשר יושב בפלטיץ שלו אז אינו בקל לבוא אצלו מחמת השומרים הסובבים אותו וגם צריך להביא לו תשורה גדולה לראות פניו, אבל כשהשר יוצא לדרך קל לבוא אצלו וגם תשורה מועטת נחשבה בעיניו בד' גלוסקאות או בחלה יפה ומקבל אותו בסבר פנים יפות מחמת שהוא בדרך. והחילוק הוא בין הרואה אותו בביתו לרואה אותו בדרך, כי הרואה אותו בביתו יכול לראות אותו כשהוא מופשט מבגדיו, והרואה אותו בדרך רואה אותו כשהוא מעוקף בבגדיו. אבל מכל מקום לראות אותו בדרך יותר קל אך אותה ראייה אינה מצווצצת כמו שהוא רואה אותו בביתו. ובימים האלו יוצא הבורא ב"ה מחמת תקות הימים וחרירותם. ובתשעה באב לעת ערב הציטו בו וכלה חמתו על עציים ואבנים, ואז נמתקו הדינים, ולכן אומרים במנחה נחם, ואחר כך מתחילין הנו"ן ימים עד ראש השנה, שבהם נפתחין הנו"ן שערי בינה שהם הנו"ן שערי תשובה, ועל זה אמר התנא הוי שקוד ללמוד. הו"י, בגימטריא כ"א. רומז לימים הנ"ל שהם כ"א שגדלים בו שקדים, וצריך אדם לשקוד על דברי תורה.

(עבודת ישראל פ' מסעי)

יושב בביתו אז אימתו מוטלת, אשר לא כל איש ואיש יכול לבוא פנימה, משא"כ אם השר עומד בשוקים וברחובות חוץ לפלטיץ שלו, אז הוא קרוב לכל קוראיו ויזוין שועת כל הצפורים בשמו. וכן הנמשל לדעת כי בזמן הזה כי כצפור נודדת מקנה וגו' (משלי כו, ח), לכן הרשות נתונה לכל אדם להתקרב אל מלכו של עולם.

(עבודת ישראל פ' מסעי)

ימי בין המצרים הכנה על המועדים הבאים ולבנות המלוכה

רבי אליעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה. תחלה נבאר הפסוקים (ירמיה א, יא), ויהי דבר ה' אלי לאמר מה אתה רואה ירמיה ואומר מקל שקד וגו'. לכאורה יש לדקדק מה שאל לו, והלא הראה לו מקל שקד, בודאי רואה אותו. אלא כך אמר לו, מה אתה רואה שאין אתה רוצה לילך בנבואתך. ויאמר אליו מקל שקד אני רואה, רומז לכ"א יום מ"ז בתמוז עד תשעה באב, כמו שהשקדים גדלים בכ"א יום, והם ימים שפלים מאוד והתאות והחמדות מתגברין לאדם ובאים לו הרעויות רעים. ויאמר ה' אלי היטבת לראות כי שקוד אני על דברי לעשותו, הדיבורי הוא המלוכה, כי עיקר המלוכה לפנות לדבריו לכל אשר יצוה, משום זה יכונה המלוכה בשם דיבור. ואמר לו כי שקוד אני על

(עבודת ישראל אבות פ"ב מ"ד)

מבאר ההלכה

הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ שטפנשט

תפילת מוסף של שבת קודש

וביום השבת שני ככשים בני שנה תמימים (במדבר כה, ט)

פירות ומיני תרומה מחמשת מיני דגן קודם מוסף בלי קידוש^[3], ואין להקל בזה סתם (משנ"ב ק"ט בשם א"ר).

לחזור ולקדש אחר מוסף

ה. אם כבר קידש וטעם קודם תפילת מוסף, מעיקר הדין יצא ידי חובת הקידוש ואינו צריך לחזור ולקדש לאחר מוסף, אך טוב ונכון לחזור ולקדש לאחר תפילת מוסף שיאכל (ברכ"ב סק"ז וכה"ח סק"ז^[4]).

נטילת ידיים לתפילה

ו. כשיש הפסק בין שחרית למוסף כשמוכרים המצוות צריך לחזור וליטול הידים, אלא אם כן לא הסיח דעתו משמירת ידיו (מג"א סי' רלג סק"ח), וי"א דכל זמן שלא יצא מבית הכנסת אף שמפסיקים במכירות המצות אין צריך ליטול לפי שמסתמא לא הסיח דעתו, וכן המנהג (משנ"ב בשם הא"ר).

יא"ר צייט

ז. מנהג רבים שבשבת שלפני יאהרצייט מתפללים לפני התיבה תפילת מוסף^[5], ויש שלא נהגו בזה^[6].

לקידוש, ועוד רביעית לסעודה, וזוהי יצא ידי קידוש במקום סעודה, ואח"כ ישתה מה שירצה או יאכל פירות וכיו"ב (מג"א ע"פ מ"ש ב"י רע"ג סק"י"ב), ואם אין לו עוד כוס יין לשתות די לו שישתה כל הכוס יין של קידוש שמחזיק רביעית וזוהי יצא ידי קידוש במקום סעודה (משנ"ב ע"פ דעת הרמ"א ב"י רע"ג שם).

אכילה קודם מוסף

ג. המקדש לאכול קודם מוסף או לאכול 'סעודה', ומותר רק 'טעימה' שיש בה כדי לסעוד הלב (שו"ע שם ס"ג), דהיינו שיעור מועט של כביצה פת, ומיני תרומה מחמשת מיני דגן יותר מכביצה (משנ"ב סק"ח, הליכ"ש תפילה פ"ד ה"ט), ופירות, בשר ודגים וכיו"ב שאין בהם קביעות סעודה יכול לאכול אפילו הרבה (שו"ע שם).

מי שאין לו יין

ד. מי שחלש שבו ואין לו יין לקדש עליו רשאי לאכול

על שפת הבאר

והנפשות בסוד תחית המתים, וע"כ אומרים אותו היתומים על מיתת אב ואם וכו', ונלע"ד ששמעתי ממורי [האר"י] ז"ל שטוב לומר הקדיש הזה על מיתת אביו ואמו כל השנה כולה, אפילו בשבתות וי"ט, לפי שאין הטעם כפי מה שחושבים בו המעט שמועיל להעיל בנפש המת מדינא של גהנום לבד, כי הנה עוד יש תועלת אחת והוא להכניס לג"ע ולהעלותו ממדרגה למדרגה, וכפי זה גם בשבתות וימים טובים יש לאמרו, וע"כ, ושלמני ציבור הוסיף ז"ל, ואנני הצעיר קבלתי לומר קדיש בשבת שלפני השבוע שחל להיות יום מיתת אבי ואמי בה, לפי שפיקח העליה של הנשמות העולות ממדרגה אחר מדרגה הוא בשרת שלפניהן כמו שכתוב בוי"ק, וע"כ.

וכ"כ שם בשלמי ציבור (חלבי השלמים, חילוק שיש בין הפוסקים והמקובלים את ל"ב ע"מ י' טור ד') שקבלה זו לומר קדיש בשבת שלפני יאהרצייט בכל שנה שמע מהרב האלוף כמה"ר רבי יעקב ווילנא ז"ל, ע"פ יסוד דברי הארז"ל הנ"ל שהקדיש מועלת להעלות הנשמה ב"ע צעמו ממדרגה למדרגה, ובשבת הוא עליית הנשמות.

ובספר הגילגולים (ליקוטם, עיבוד הקבר) איתא על מאמר הגמ' (שבת נבב, ב) הנשמה עד שני עשר חודש עולה ויורדת, ואחר י"ב חודש, עולה ושוב איתה יורדת, אמר לי רבי יונתן סאגני ז"ל, ששמע ממורי [האר"י] זצלה"ה כי בשבת של שבוע האחרון של י"ב חודש, הנשמה עולה, ושוב איתה יורדת, אע"פ שיום שמת בו האדם בשנה שעברה, ואם ימים אחר שבנה האחרון, ב"מ בשבת האחרון, שאז הוא זמן העליה לכל הנשמות, כיון שעלה שוב לא יורד.

ועפ"י כתב בספר ערש ש"ו (א"ח סימן רפ"ד סעיף א') כשיחזק טעם בענין הפטירה בשבת שקודם יצ"צ, שמתחלה היא"צ, כשיחזק טעם דנידון לעלות למדרגה יותר גבוהה, גם כן בשבת שלפני עולה ואינו יורד.

ובש"ת מצפה אריה (מהדור"ת, א"ח סימן ל"ג) כתב על דבר מה שנשחרכב המנהג במדינות גאליציה שמי שיש לו יארצייט אחר אב או אם שמתפלל בשבת שלפני תפלת מוסף לפני התיבה, ונשלטת אם ידעתה איהם סוף לדבר, הנה שמעתי כי יש בה סמך על זה הקבלה אך אין לנו עסק בנסתרות, אך עלה על דמיוני שיש לומר ששנשחרכב מנהג זה מטעם אחר ממה שכתבו האחרונים כי מי שיש לו יארצייט באותו שבוע ישדרל להיות עולה למפסיר בשבת שלפני, דברא מוכח אבא במה שמפסיר בנביא וכו' ואתא במגילה (כד, א) המפסיר בנביא הוא יפסוד על שמע והוא יורד לפני התיבה, וכתב רש"י מי שחווה רגיל להפסיר בנביא, לכן יש לומר כיון שהרגיל להיות מפסיר בשבת שלפני יארצייט על כן הוא יורד לפני התיבה, ולפי זה לא רק מוסף אלא גם שחרית, אבל העולם נהגו שמתפלל רק תפלת מוסף וגם אפילו מי שלא עלה למפסיר כלל, ומכל מקום יוכל להיות שעל ידי זה נתפשט המנהג ואין מדקדקו בדבר מחמת שלא ידעו הטעם בוה, וע"כ.

ובספר דברי יחזקאל החדש (עמוד של"ד) מסופר שבע"ז טראפקוב קפצו הרבה אנשים להתפלל מוסף לפני התיבה בשבת שלפני יארצייט, וכמה לזה הרמ"ק משינאווא זצ"ל שכל מי שאינו רגיל בתפילה ואין קול מקבל צאל הכרית ואע"פ עובר לפני התיבה, הרי הוא מחלל שבת ומכזה את המועדות.

ובספר דברי מנחם (ספרטאקוב, עמוד ק"ח) מסופר, שפעם בראש חודש נישג הלביב בעי"ב אלה לרגל יארצייט ולא היה בידע נגן, ואחר התפילה אמר לו הרמ"ק משינאווא זצ"ל שישאמר לפלוס, וכשענה שאינו יכול, העיף לו הולא גם להתפלל לפני התיבה אינך יכול ועם כל זה נישגת, והוסיף לאמרו, שבראש חודש וכל שכן בשבת מדרשו של טובים צריך להתפלל שי"ץ שהוא בעל תפילה ויודע נגן, כדי לעורר שמתח ובהלכות קודש, עיי"ש.

ובספר קצה המטה (דברי קדיש שער ד' סק"ז) הביא שהדרכי תשובה ממונקאטש אמר שאין לזה שורש לא בפוסקים ולא בכתבי הארז"ל וגם לא ראה מאבותינו ורבותינו שהיו נוהגין כן, וסיים מהרה נראה ופשיטה, וכ"כ דברי יחיים ושלום (את המ"ח) שבבית מדרשו של הרמ"ק המנחת אלעזר זצ"ל היתה תקנה עוד מימי אביו הדרכי תשובה שלא להתפלל מוסף לפני התיבה בשבת שקודם יאהרצייט.

11. כתב הטור שזמן תפילת מוסף מתחיל בבוקר שהוא כנגד קרבן מוסף שזמנו מיד בבוקר, דבמסכת יומא (לד, א) מצריך פסוק לומר שנסכים קודמין למוספין, ואם לא היה הפסוק היו מוספים כשרים לקדם, אף על גב דכתוב בסוכים בבב"ק, אלמא דקרנן מוסף זמנו מיד בבקר, וכיון שזמנו בבקר טוב הוא להקדימה מיד אחר תפלת שחרית.

12. שנינו במשנה (ברכות כו, א) ושל מוספין כל היום, רבי יהודה אמר עד שבע שעות, ובגמרא (כה, א) אמר רבי יוחנן, וזמנה כל היום ונקרא פושע, ופרש"י, המאחר כל כך.

עוד שנינו בגמ' שם אמר רבי יהושע בן לוי, כל המתפלל תפלת המוספין לאחר שבע שעות דרבי יהודה, עליו הכתוב אמר (צפניה ג, יח) נוגי ממועד אספת, ממך היו, מאי משמע דהאי נוגי ליטנא תבריא הוא, כדמרתנן רב יוסף תבריא אתי על שנאיהוין רבית ישראל על דאחרו שעות, ובגמרא (כה, א) אמר רבי יוחנן, וזמנה כל היום ונקרא התפלות והתנים, יהיו נוגים ואסופים וכלים.

וכן כתב הרמב"ם (פ"ג מהל' תפילה ה"ה ובשו"ע שם), שהמתפלל תפלת המוספין לאחר ז', על פי שפושע, יצא ידי חובה, מפני שזמנה כל היום, ובכ"מ שם הביא דכתב הרמ"ק לא ידעתי למה הוא פושע, ומנהיגו להתפלל ביו"ט אחר ז' עכ"ל, ויש לתמוה עליו מאחר שדברי רבינו הם דברי הגמרא למה תמה עליו ואפשר שלא היה כן בנוסחת הרמ"ק בגמרא, עכ"ד הכ"מ.

ובספר נהר שלום (סי' רפ"ו סעי' א') כתב דהר"ף (ברכות יח, ב) והיא"ש (ברכות כ"ו סי' ט) ושל לא גרסי ליה, וזהו גירסת הרמ"ק, וכ"כ בחפ"ז ה' (ברכות שם) דהר"ף לא גרסי לה.

ובספר קובץ על הרמב"ם (שם) ביאר קשיית הרמ"ק שגירסתו במשנה היתה כמ"ש לפניה ר"י אומר עד ז' שעות ועלה קאמר ר"י דנקרא פושע המאחר עד הגעת שעת מנחה, כיון שזמן מועט הוא וקבל יכול לעבור הזמן, אבל רבנן דל"ד דזמן מוסף כל היום לא מצוינו דנקרא פושע המאחר לאחר ז', ולכן לודעת הרמב"ם שפוסק כרבנן דכל היום יצא, יפה תמה עליו הרמ"ק, והרמב"ם היה ס"ל לדוחק בדברי יוחנן יפסוק כאן כי יהודה ולא תתיק, א"נ שלא היה גורס כלל דהתפילות דברי ר' יהודה (ע"כ רבי יוחנן על רבנן קאי ואע"פ נקרא פושע הקורא לאחר ז', עכ"ד, וע"ע שו"ת בית אפרים (א"ח סי' ס"ב).

13. דיש לסמוך בזה על הראב"ד (פ"ט מהל' שבת ה"ה) דמותר לטעום קודם קידוש של יום, וכן ע"ד הנחלת צבי (עט"ז סי' רפ"ט סק"ג) ולא חל קידוש קודם מוסף.

14. דאף שהעיקר להלכת נקטינן כמ"ש המג"א (שם) דמיד לאחר תפילת שחרית חלה עליו חובת קידוש ויוצא ידיו, מ"מ מכיון שיש סוכרים שחובת קידוש חל רק לאחר תפילת מוסף וכמו שהביא בענין זקנים (סימן פ"ט ע"ג) ושני מהרש"ם (וכ"כ הנחל"צ הג"ל, והא"י סמך ע"ז להקבל במי שליביה חליש, ע"כ טוב לחזור ולקדש לצאת ידיו קידוש אליבא דכו"ע.

15. כן היה מנהג הרבה גדולי החסידות, אע"פ שבספרי הקדמונים לא נמצא להדיא ענין תיקון תפילת המוסף לתועלת הנשמה, יש לזה סמך במה שחצוני כמה תיקונים בענין קידוש והמפסיר לעילוי הנשמה שמתה קודם בנשמת דבהעית תור פטירת אב אם בכל שנה, הן מפסיר בשבת הקודם עכ"ל.

וביותר חוש איתא (מדרש הנעלם אחרי מט, ב בתרגום) בא ראה, אדם אחד הלך לבין רחי אררט, הוא ושני עמו, וראה גומות ובקעים ש אל שש, ועשן יוצא מהגומות, ושמע איש אחד שאומר וי וי, אמר דואי מקום אחד ממקומות הגהנום כאן, נרדם וראה בחלומי איש אחד, ויעימה אחת של קוצים על כתפיו, ושני ממונים מהגהנום מכניסים אש תחת ערימת הקוצים ונושרף, והיה צועק, והיו אומרים לו שני מלאכים קודשים שילוחים מהשופט של מעלה שדן אותך, אתה עזבת את הקב"ה ואת מלאכיו שדיו שומרים איתך בעולם הזה ובעולם הבא, אתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים שהם מצד סמאל ונפש הקוצים ישרפו אותך, אמר לו [האדם] לאותו הרשע

באר בשדה - שטפנשט

מצבות הספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפניט

מקום שכינוי

של אדונו מורנו ורכנו הקוה"ס
צ"ע גורר גדר ועומר כפרץ
השריש דרך אמונה בלב ישראל
רב פעלים
למען שמירת שבת קדוש
ולמען קדושת ישראל
רכים השיב מעון
מרודי יצחק אייזיק זצ"ל
וצוקללה
אדמו"ר מזוטשקא
בן כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ס
ר' איתמר מנדבורנא זצ"ל
עלה השמימה
יד תמוז תש"ס
ת' נ' צ' ב' ה'
וכוחו יבן עלינו ועל כל ישראל אמן

מקום שכינוי
של אדונו מורנו ורכנו הקוה"ס
צ"ע יאנו אולם
סוק ר' איתמר זצ"ל
אדמו"ר מרדכי סטריזניץ
וצוקללה
בן כ"ק אדמו"ר הקוה"ס
ר' מאיר מקדושין
וצוקללה
בן כ"ק אדמו"ר הקוה"ס
מרדכי מברעז'ין
וצוקללה
בן אדמו"ר
מאיר הורודל מברעז'ין
וצוקללה
עלה השמימה
בב"ב ה' תש"ס
ת' נ' צ' ב' ה'

מצבת קבורת הרה"ק
מזוטשקא זצ"ל לימין
מצבת אביו הרה"ק
רבי איתמר מנדבורנא
זצ"ל שנסתלק ז"ך
שנים לפניו בכ"ב סיון
תשל"ג במרומי הר'
הזיתים

האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מזוטשקא זצוק"ל נסתלק י"ד בתמוז תש"ס ומנו"כ בהר הזיתים

עם לידתו, אלא שהבשורה הגיעתו עת שהה בקרעטשניף, אצל אביו הרה"ק רבי מאיר'ל זי"ע וכאשר הגיע הטעלגראם על לידתו, הזדרז רבי איתמר לחזור לביתו. כאשר ליוה אותו אביו מביתו, עברה ברחוב תהלוכת הכנסת ספר תורה, אמר לו אביו רבי מאיר'ל: "אתה רואה רבי איתמר, נולד לך ספר תורה!"...

בהכנסו לבריתו של אברהם אבינו ע"ה נקרא שמו בישראל יצחק אייזיק על שם זקנו רבי יצחק אייזיק מקומארנא זי"ע. כבר בימי ילדותו ניכר היה על פני בני גילו בהתמדתו היתירה בשקידה עצומה שאפיינה אותו לכל אורך ימי חייו עד זקנה ועד שיבה.

אחת הדמויות המפוארות שפיארו עולם התורה והחסידות בכלל ואת רומניה החסידית-תורנית בפרט היא לא ספק דמותו של רבינו הרה"ק רבי יצחק אייזיק רוזנבוים אדמו"ר בעל 'נחל יצחק' זצ"ל מזוטשקא - בנו של הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זצוק"ל, דמותו המיוחדת של גאון בתורה וקדוש ביראה אשר פיארה את שמי היהדות החרדית עד לדורנו אנו, ובהסתלקותו ביום י"ד תמוז תש"ס הלכה לה אחת הדמויות האחרונות של כותל המזרח ברומניה היהודית, מהשרידיים אשר ה' קורא.

סימנא מילתא

בטשערנוביץ בירת בוקובינה ביום כ"א טבת תרס"ו, אורה ושמחה בביתו של אביו הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זי"ע.

אשא עיני אל ההרים - גזע

קודש מחצבתו

רבינו הק' היה חוסר מגזע תרשישים קדושי עליון מלאכי מעלה ויחוס הגדול נמשך עד לגדולי תלמידי הבעש"ט הק' ומאורי החסידות ולמעלה בקודש גדולי ומאורי הדורות, אביו הרה"ק רבי איתמר זי"ע אדמו"ר הזקן מנדבורנא, זרח אורו בבית מדרשו 'באר מים חיים' בעיר טשערנוביץ ולאחר המלחמה בארה"ב, בשנת תשכ"ט עלה לארה"ק וקבע מקום משכנו בעיר 'תל אביב'.

בן הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זי"ע, (חתן הרה"ק רבי יחיאל מיכל טירר אבד"ק זורהוי שברומניה (חתן הרה"ק רבי אליעזר זאב מבאטשעש זי"ע) בן הרה"ק רבי יעקב יוסף ממאהלוב (חתן הרה"ק רבי יצחק מקאלוצ' זי"ע בן הרצל מנהג אפרים זי"ע בן הרה"ק רבי יחיאל אשכנזי חתן הרה"ק מרן אור שבעת הימים ה'בעל שם טוב' זי"ע) בן הרה"ק בעל ה'באר מים חיים' מטשערנוביץ זי"ע (בנו של הרה"ק המפורסם מרן רבי מרדכי מנדבורנא זי"ע, (חתן הרה"ק רבי שמואל שמעלקא זצ"ל טויש אבד"ק יאס בן הרה"ק בעל ה'קרני ראם' זצ"ל אבד"ק יאס מצאצאי בה"ח), בן הרה"ק רבי בערצ'י מנדבורנא זי"ע, בנו של הרה"ק רבי ארון לייב מפרמישלאן זי"ע, בנו של הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרמישלאן זי"ע.

אמו של רבינו הרבנית מלכה ע"ה היתה בתו של הרה"ק רבי אשר ישעי' רובין זי"ע אב"ד קאלבסוב, בנו של הרה"ק רבי יחיאל מקאלבסוב זי"ע, בנו של הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע,

יחוסו מצד הותנו

בהגיע רבינו לפרקו שמו המהולל בתשבחות הלך לפניו כשמן הטוב כבחור מורם מעם, ובהגיע עת דודים התקשר בקשרי שידוכין והקים את ביתו נאוה קודש, עם מחברתו הטהורה בתם של קדושים ה"ה הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה בת הגה"ק רבי נתן דוד הולנדר זצלה"ה אב"ד אמסנא בגאליציה. שהיה בנו של הגה"ק רבי יוסף הכהן הולנדר זצ"ל אב"ד אמסנא, תלמיד ושב"ב של הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנא זי"ע הרבנית ע"ה היתה מפארי היחס נכדתם של שרפי מעלה גאונים קדושים, נכדת הרה"ק רבי פייווש מלאשאקוויץ זי"ע, ה'קדושת לוי' מבארדיטשוב. והאוהב ישראל מאפסא, ועוד רבים מהחבראי קדישא ותלמידי הבעש"ט.

תורה בעי צלותא

ציויין בדגש רב כי רבנו זצ"ל היה חוזר ומספר בשיחות קדשו להתדרכה והתעלות בתורה, בפני בחורי חמד, על עצמו שבנערותו היה לו ראש מאוד חלש, עד שאחיו היו אומרים לו שחבל על המאמץ שלו ללמוד, כי זה בבחינת 'ברכה לבטלה', אך הוא התעקש וחזר ולמד בהתמדה עצומה, יומם וליילה ישב ועמל בתורה ביגיעה רבה, עד שבאחד הימים כאשר שפך ליבו לפני בורא כל עולמים, הפציר וביקש שייכור רק מה שצריך לזכור. מאותו יום נפתחו לו שערי תורה ואורה, וכל מעייניו היו נתונים רק בתורה ותפילה ובמעשים טובים.

ימי בחרותו בטשערנוביץ

למעשה, התמדתו המופלאה של רבנו החלה עוד מימי בחרותו. פעם סיפר רבנו בעצמו שבימי בחרותו קיבל על עצמו לסיים במשך כל שבוע ושבוע ארבעים דפי גמרא. לשמחתו התגוררו בטשערנוביץ 'משפחת סאבסקי' ידידי בית אביו שהיו בעלי יכולת ונגידים, ומפעם לפעם היו רוכשים עבור רבנו ספרים רבים בכל מקצועות התורה וכך רכש ידיעה עצומה בכל מקצועות

עדותו של מרן הרה"ק מריבניץ זי"ע

סיפר הרב דוד וידער הי"ו ששמע מהרה"ק מריבניץ זצוק"ל שבעת שלמד שחיטה שהה חצי שנה בטשערנוביץ, והתאכסן בבית הרה"ק רבי איתמר (יש לציין שפע"א בתוך הדברים התבטא שבת של רבי איתמר היה 'א' רעבישע שטוב בכל המובנים, והיו שם אורחים ואנשים לקבלת קהל וכו'), ואמר: 'הזוטשקער רבי בנו של רבי איתמר היה בחור בן י"ג שנים, והיה יושב בפינתו בכיהמ"ד של אביו שהיה בתוך ביתו, ולמד בהתמדה עצומה, לא עניין אותו שום דבר ממה שנעשה שם, רק תורה ועבודת ה', (בשנים אח"כ כשהתגורר רבינו בבארא פארק היה מגיע הרה"ק מריבניץ להתפלל בבית מדרשו של רבינו והיה בנייהם קשר של ידידות).

התורה, סיפרו על בני המשפחה האלו שבמשך כשלוש מאות ימים עשו לעצמם סדר לישון בשעות היום, ובמשך שעות הלילה היו הולכים לבית מדרשו של אביו הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זי"ע ועמדו בעזרת הנשים לראות את רבנו וישוב והוגה בתורה בקול נעים. מכיון שהיה להם מזה חיות ותענוג גדול לשמוע את קולו הנעים, התמידו בני המשפחה ההיא ללכת במשך כשלוש מאות לילות לשמוע אל הרינה.

כותב השורות מתברך ע"י אדמו"ר זצ"ל

רבו רבי בניציון כ"ץ רבה של טשערנוביץ

קשר אמיץ וחזק התקשר רבינו למורו ורבו רבה של עיר טשערנוביץ ה"ה הרב הגאון הצדיק ר' בן ציון כ"ץ זצ"ל שהיה מגדולי הדור, ואכן בנתיבות רבו ואורחותיו במסילה העולה בית קל שסלל בצדקת תורתו וקדושתו הגיע רבינו למדרגות נפלאים בהתמדה ובגאונות לעשות לילות כימים ולנצל כל רגע לתורה והיה רבינו אומר בשם רבו שאפילו אין שעות כי אם לפתוח את הגמרא ולסגרה ג"כ ראוי לעשות כן.

רבינו זי"ע היה מספר שפעם אחת ניגש אליו רבו ואמר לו שככל עת כשעולה לדוכן לברך ברכת כהנים אינו מסיח דעת ממנו. והוסיף לנמק את דבריו כי מפני שאתה נולדת בעיר כזו ונתגדלת שם ועם כל זה נתעלית בנייתוק מוחלט מהויות העולם הזה לכן אוהב אני אותך אהבה יתירה.

לעת חתונתו סיים כבר רבינו כל הש"ס וכל ד' חלקי השו"ע ועמד בכור המבחן אצל הגאון הצדיק רבי בן ציון כ"ץ זצ"ל הנ"ל, וסמך ידו עליו והאציל עליו מהדור, כשהוא מעטר אותו בעטרת סמיכת חכמים ובהורמנא דרבנן להורות הוראה בישראל.

אחר חתונתו המשיך רבינו בעבודתו הקדושה ובהתמדת התורה והפריש עצמו כליל מן העוה"ז ומהמוניו, והרבנית נטלה על עצמה עול כלכלת הבית, כדי להוריד מרבינו דאגת הפרנסה ועד פטירתה של הרבנית לא ידע בצורתא דחזוי,

רבינו מציג לכותב השורות דפי זכרונות תולדותיו וגם ההצלה שלו שכתב בימי חורפו לצורך פרסומם ברבים

על כסא האדמורו"ת

לאחר נישואיו שלחו אביו לכהן פאר כרב ולהנהיג את העדה בעיר וואשקוויץ, ושנתיים לאחר מכן עבר להתגורר בעיר זוטשקא (פרבר במחוז טשערנוביץ) והתחיל לנהג את בית מדרשו אורו המופלא זרח אז לכל אלו שהשכימו לפתחו, ולהסתופף בצל אילנא דחיי להתחמם באש להבה יוקדת ודביקות לזהות והתלהבות דקדושה ולהתבשר מזיו ומתפילותיו הנעלות שגרפו בלהטם את כל הנוכחים, רבינו היה מרבה לגשת לפני עמוד התפילה ובפרט בשבתות ובמועדים ועל אחת כמה וכמה בימים הנוראים, בס היה מעתיר מעומק לבו הטהור לישועת הכלל והפרט.

רועה נאמן לצאן מרעיתו

בשנות הזעם

כאשר יצאה גזירת הגירוש למחנות ההשמדה, וחזרה גדולה פשטה בעיירת זוטשקא, הגיע לבית רבינו חסיד אמיד מקושר בל"ג לרבינו

זי"ע, ובישר לרבינו שלאחר השתדלות מרובה ופיזור הון תועפות הצליח להשיג אישור להבריה את רבינו יחד עם כל בני משפחתו לבית אביו בעיר טשערנוביץ, שם עדיין לא היה לרשעים ימ"ש שליטה, יהודי יקר רוח זה אף שכר בדמים מרובים קרון מיוחד, והכין שם את כל הנצרך וביקש מרבינו למהר ולהימלט על נפשו. רבינו השיב לו על אתר, שלמרות שהוא מעריך ומחשיב מאוד את השתדלותו העצומה להצלתו, אולם אין באפשרותו לקבל ממנו טובה זאת, כי איך יוכל לנטוש את אחיו היהודים לבדם בעת צרתם. החל אותו שתדלן נאמן לבכות מרה ולצעוק בקול גדול היאך יכול רבינו לאמלל אותו בצורה כזאת, לאחר שהוא פיזר הון תועפות על הצלת רבינו הרי הכל כבר מוכן ומוזמן בתוך הקרון ועל הרבי רק להיכנס ולנסוע והיתה נפש לפליטה, זעק אותו חסיד בסערת רוחו, בתוך הדברים נכנסה הרבנית ע"ה לחדר, ואמרה לרבינו אולי צריך להתיישב מעט אם לדחות הצעה זו, אחרי הכל בדיני נפשות עסקינן, ענה לה רבינו במנוחת נפש במצב של היום רואה אני שהיתנו עם היהודים כאן נחוצה על מנת לחנך ולהציל, וזה דבר שאי אפשר לעשותו ע"י אחרים, והשתדלן צועק מרה אבל רבינו זה פיקוח נפש, והרבנית ג"כ לא היתה רגועה ואמרה אולי למען הילדים צריך לעשות משהו, רבינו הרהר מעט ואח"כ נענה ואמר, למעשה עזרו לנו מן השמים וניתן לנו הזכות לברוח ולהימלט על נפשנו רק מה אנחנו נשארים כאן למען אחינו בני ישראל, והרי שלוחי מצוה אינן ניוקים ופנה רבינו אל הרבנית ואל השתדלן ואמר אני מבטיח לכם כי בעזרת השי"ת איש מאיתנו לא יעדר, ואין לכם מה לדאוג, אז נחה דעתם, ונפרדו לשלום.

יהי אחרי המלחמה

לאחר המלחמה האימימה בשנות הזעם עלה בידו להגר לארה"ב ושם נתיישב בניו יארק בשכונת בורו פארק. רבינו לא נח על זרי דפנה אלא מיד התחיל בפעילותו למען כבוד ה' וכבוד השבת כשברוב תושיה ומרץ הקים ועד למען השבת ופעל גדולות ונצורות למען שמירת השבת והצלת יהודים תמימים וגם לא תמימים מחילול שבת. כשהוא מצרף לארגון רבנים ואדמו"רים ידועי שם שסייעו בידו להפיץ את אור השבת ולהציל אחים תועים מפגיעה בכבודו. רבינו אף הקים כולל "שומרי שבת", ולימים עת ביקר בארה"ק פתח גם כאן כולל "שומרי שבת".

אל ארץ המדת אבות

לאחר הסתלקותו של אביו הרה"ק רבי איתמר שהתגורר בשנים האחרונות בתל אביב החליט רבינו כי הגיע הזמן לכהן לעלות אל ארצנו הק' ולהתיישב בה, רבינו עלה לארץ בחודש אלול תשל"ג והתיישב בתל אביב מקום משכן אביו הרה"ק רבי איתמר זי"ע והחל לנהל את עדת ה', בבית המדרש "באר מים חיים" בשכונת יד-אליהו בתל אביב.

בעיר התורה והחסידות בני ברק

בשנת תשמ"א הקים את בית מדרשו בני ברק ושנים לאחר מכן עבר לבנין בית מדרשו ברח' באר מים חיים שם פתח תלמוד תורה וכולל אברכים ומאוחר אף בנה בבנין מקוה טהרה. נודע כפועל ישועות ודלתו היתה פתוחה לכל יהודי בכל שעה משעות היממה, וברוב השנים

לא הסכים לסדר "שעות קבלה" כשהוא טוען כי יתכן והיהודי זקוק לעצה וישועה באופן מידי ואולי בזכות שדלתו פתוחה תדיר יעורר הדבר רחמים אצל הבו"ת שגם אצלו לא יהיה תלוי בשעות קבלה אלא תמיד יהיה שעת רחמים ועת רצון.

הקמת "וועד השבת"

שהצילה נפש יהודי מזולל

ידועה ומפורסמת העובדה כי לצד גדלותו העצומה בתורה ועבודת ד', היה רבנו מגדולי המעוררים בדור האחרון, על פרצות רבות שראה לדאבון לבו שהשתרשו במחנה ישראל, ואם כיום בימינו מתמודדים גדולי ישראל עם פרצות שונות, הרי שבימי חורפו של רבנו כשבעים או

אדמו"ר מוושטשאק זצ"ל עם האדמו"ר הישועות משה מוויז'ניץ בעת שביקר במעונו

שמונים שנים, לחם רבנו בכל עוז נגד יהודים שלא שמרו שבת כלל ועיקר, כאשר לכך השקיע רבנו את כל כוחותיו לשכנע אותם לשוב אל דרך הישר והטוב, להצטרף ללגיטו של מלך ולהיות משובתי שבת וקוראי עונג.

השיק המובטח שעורר את

הניצוץ הפנימי

סיפור נוסף על אחת ממערכותיו של רבנו זצ"ל למען קדושת השבת, סיפר הרב אליעזר אייכנטל ז"ל - מנהל מוסדות "גדיל תורה" בארה"ב, שזקנו ר' פישל השתתף בפעילות של רבנו למען סגירת החנויות בבורו-פארק והביא כמה עובדות מימים אלו. פעם אחת נכנס רבנו לאחת החנויות כדי לשכנע לסגור את החנות בשבתות, אך היהודי המוכר טען שיהיה לו הפסד כספי ואינו ח"ו להכעיס, אבל גם אינו יכול לגרוע מהכנסתו השבועית. רבנו הגיע אתו להסכם, שבכל שבוע יקבל סכום כסף לכסות את ההפסדים והמוכר הסכים בחפץ לב.

כעבור שבוע, כאשר קיבל מרבנו את השיק, אמר לו רבנו שאין זה ישר שהוא מקבל כסף בשביל לא לעשות שום דבר, וביקש ממנו שאם הוא יושב בטל ביום זה, לכל הפחות שיגיע להתפלל בבית הכנסת. תחילה אמר האיש שהוא מתבייש כי הוא לא יודע מה הוא יעשה שם, אך רבנו אמר לו: "אם כך תבוא אלי לביהמ"ד שלי ואני כבר יראה לך מה לעשות, אין לך שם ממי להתבייש".

ואכן בשבת הבאה, הגיע היהודי להתפלל שם בליל שב"ק ובבוקרו, ואחר התפילה נשכב על

הרצפה בכיכית ובדמעות שלישי, וסיפר על ילדותו לפני המלחמה ששמר תורה ומצוות ולמד בישיבה, [ופירט כמה ראשי ישיבות שלמדו עמו בישיבה] ואח"כ כשהגיע לאמריקה, כבר שנים שאינו מניח תפילין ואינו שומר שבת, ועכשיו הכל התעורר אצלו. ניגש האיש לרבנו והודיע לו חד-משמעית, שהוא כבר לא יפתח את החנות בשבת ואינו צריך את השיק, אך מפני שלום בית היה מקבל מרבנו שיק בכל ער"ש והיה מראה את השיק לזוגתו ואח"כ קרע אותו.

אמונה ובטחון - ופדיון

לצדיק

המעייני הקדושים של רבנו ובפרט בס' 'נחל יצחק' על התורה, יראה וישם על ליבו כי פזורים בו הרבה מאמרים מענייני אמונה וביטחון, וכך גם יכול להעיד כל מי שזכה להסתופף בצילו, שיכלו לראות אצלו במוחש כי כל כולו 'איין שטיק אמונה'. בספרו 'המאורות הגדולים' שהדפיס בשנת תש"ז, כותב רבנו בסיום הספר וז"ל: "ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שנוכה לאמונה שלימה באמת אנחנו וכל זרעינו עד סוף כל הדורות, וידוע מזקנינו הקדוש הבעש"ט ז"ל, שעי"אמונה בחסדי ד' ב"ה נמתקים הדינים ומתבטלים כל הרעות ונעשה הכל טוב וחסד, וכן נזכה כולנו במהרה דיין עדי עד בכלל כל ישראל אמן ואמן".

רבנו סיפר ששמע מאביו הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זי"ע, שאמר בשם אביו הרה"ק רבי מאיר'ל מקרעטשניף זי"ע, שלכל רבי יש את ההשגחה שלו, שיהודי פלוני יביא סכום פלוני. ולפעמים קורה שכל מה שיהודי זה נצרך לישועה, הוא אך ורק כדי להביאו לידי נתינה, וכשנכנס ונותן פדיון לצדיק, ממילא חזר הדבר לתיקונו, והלה חושב שמופת יש כאן ולאמינותו של דבר הוא חשבון פשוט, שלאחר שהשלים את נתינתו אל הצדיק, ממילא חזר המצב לקדמותו.

חשבון הנפש שמנע את

הניתוח

רבנו היה נודע ומפורסם בענוותנותו הרבה ובשפלות רוחו, לצד שאר שלל מעלות ומידות טובות ששכנו בקרבו לשם ולתהילה. סיפר הרה"ח ר' שלמה לידר הי"ו, שהיה מנאמני ביתו של רבנו וזקן"ל, שבעת שערכו לרבנו את הבדיקות בבית החולים לניאדו בהיותו קרוב לתשעים, התרגש הרופא מאוד מבדיקת הא.ק.ג. שמראה על פעילות הלב וניגש לרבנו עם הבדיקה ואמר לו: "כבוד הרב, הלב שלכם עובד כמו לב של תינוק, אני אף פעם לא ראיתי לב כל-כך בריא כמו שלכם". ענה לו רבנו בפשטות: "כן, אני יודע מזה". הסתכל עליו הרופא בתמיהה ורבנו המשיך לומר לו: "כן, אף פעם לא היתה לי שום קנאה על אדם כל שהוא, ואם כן הלב לא צריך לקבל הפרעות לתפקוד...".

בדומה לכך, מספרים בני המשפחה על סיפור מופלא ביותר שאירע לרבנו בשנת תשל"ח, ממנו נוכל לראות איך היה חי כל ימיו ושנותיו עם חשבון הנפש מדוקדק ביותר. היה זה בעת שרבנו וזקן"ל היה מאושפז בבית החולים הדסה בתל אביב, עקב מחלה שסבל ממנה רבות ברגליו. הרב נתן ברכר ז"ל שהיה ממתפללי בבית מדרשו בשכונת יד אליהו בתל אביב והיה מחשובי העסקנים בענייני רפואה בבית חולים זה, דאג להביא רופאים ופרופסורים מומחים שבדקו את רגליו ואחרי הבדיקות קבעו פה אחד שאין מנוס מלנתח אותו ולקטוע את רגליו.

רבנו החל בתהליך ההכנה לניתוח ובלילה שלפני הניתוח עשה לעצמו חשבון הנפש, שאם הקב"ה הביא עלי גזירה זו, אכן להרהר אחריה ח"ו. אך כן הרהר רבות במחשבתו הק' על מה עשה לו ד' ככה, ואז האירו עיניו ועלה במחשבתו שהיות ובבית מדרשו יש ספר תורה אשר עצי החיים רופפים ומשום כך נמנעו מלקרוא בו, והיות ש"זה ספר וולדות האדם", על כן היות ונתרשלו בתיקון הס"ת - גם באן מידה כנגד מידה... מיד קם רבנו ועשה מעשה נועז.

בחשאי עזב את בית החולים בלי שירגישו בכך הרופאים, לקח מונית ונסע לבית מדרשו בתל אביב, נכנס לביהמ"ד והוציא את הס"ת, לקח מהארזן של כורר הספרים בביהמ"ד את המחט והחוט, גלל את הס"ת מצד אחד למשנהו וחיזק היטב

את הקלף לעצי חיים. [לימים כשרבנו סיפר את המעשה, ציין שהדבר היה כרוך במאמץ רב ובמסירות נפש ממש. כי היה צריך לגלול את כל הס"ת בעצמו מצד אל צד ללא עזרה של מאן דהוא, כי לא רצה להעיר את בנו אדמו"ר מוויזשניץ וצ"ל שהתגורר בקומה של עזרת הנשים או את אחד המקורבים שישן בביתו]. לאחר מכן הכניס את הס"ת לארון הקודש ושב לבית החולים תשוש באפיסת הכוחות בביתו ובאמונה רבה בריבון כל עולמים, כי בעזרתו יתברך סרה הגזירה.

ויהי למחרת. כאשר באו להכין אותו לניתוח, אמר רבנו לר' נתן ברבר כי לא ירשה להתחיל בהכנות לניתוח עד שלא יערכו שוב צילומים והערכה רפואית מחודשת. ר' נתן הפעיל את קשריו לערוך שוב את הבדיקות והצילומים, ונדהמו כולם לראות כי מספיק למרוח כמה משחות וכן לחבוש את רגליו עם התבישות אלסטיות, וכן שישגיח ללכת הרבה. רק לאחר מכן סיפר רבנו את המעשה כשהוא מוסיף שמכך יש ללמוד יסוד גדול ועיקר, שאם עושים חשבון הנפש כראוי ונכון, אפשר לתקן ואפשר להציל.

מופת של מידות

- בריאות, לא על השבון חשש פגיעה ביהודי

מספר נכדו הרה"צ רבי שלמה מזוטשקא ירושלים שליט"א מעשה נוסף על מידותיו התרומיות של רבנו שהיה מוכן לסבול סבל רב הפוגע בבריאות גופו ובלבד שלא לפגוע חלילה בשום איש מירשאל. "שנים לאחר

מכן כשרבנו כבר התגורר בבני ברק, שוב סבל על רגליו והרופאים אמרו לו שהוא צריך ללכת הרבה ועדיף שילך במדרגות, כדי לעשות פעולות גופניות עם רגליו הדואבות. באותה תקופה בנו את שכונת 'רמת אלחנן' בסמיכות לביתו של רבנו, שם היו בניינים של ארבע קומות עם מעלית. רבנו היה הולך עם אחד הגבאים או נכדיו לטייל מעט עד לשכונה, שם היה עולה במעלית לקומה הרביעית ויורד ברגל, כך עשה כמה פעמים ושב לביתו.

"לאחר מכן היתה תקופה שרבנו הלך מדי ערב ל'שפאציר' - טיול בסמיכות לביתו כרבע שעה לבריאות גופו. יום אחד כשבאו לקחת את רבנו ל'שפאציר' הקבוע, סירב ללכת ואמר שאינו הולך יותר. כמה שדיברו עמו על חשיבות הדבר עבור הצלת רגליו והזכירו לפניו את דברי הרופאים שבי"ה רואים שיפור, לא עזר מאומה. ואכן מאז לא הלך יותר כמה שנים ל'שפאציר', אלא אם הוזמן לו שהלך לשמחה באזור, לפעמים רחוקות הלך ברגל.

"יום אחד דיברתי עמו אודות נושא חשוב והיה נצרך לעשות איזו פעולה שהיו צריכים לעשותה בעדינות כדי שלא לפגוע באדם כל שהוא. אז אמר לי רבנו: "אתה זוכר לפני כמה שנים שהיינו הולכים ל'שפאציר' מדי ערב?" אמרתי לו שבוודאי זוכר אני. הוסיף רבנו ושאלני: "אולי יודע אתה מדוע הפסקתי?" השבתי בשלילה. אמר לי אז רבנו דברים מצויים להיות חיזוק וספר מוסר לכל אחד ואחד - וכה היו דבריו: "באחד הימים כשהלכנו ל'שפאציר', הצטרף

אלינו אחד מהשכנים שנהנה מאוד ללכת בצוותא עם הרבי מזוטשקא בטילו וגם היה מדבר אתי דברי טעם ודברי אגדה. במשך הזמן יהודי זה נהיה 'היימשי' [מקורב] והיה הולך בסמיכות אלי והחזיקני ביד אחת, כאשר אחד הנכדים או המשמשים היה הולך בצד השני. יהודי זה היה צולע קצת וכאשר הלך עמי הייתי צריך סייעתא דשמיא שלא ליפול חלילה, כי לי עצמי אין כ"כ שיווי משקל וכשהלכתי רגלי היה הכל בסדר ב"ה, אך כשהוא החל להחזיק אותי, היה מנענע אותי בחזקה ובכל פגיעה הייתי מרגיש שעוד פסע פגיעה קטנה אנו נופלים יחד על הכביש".

"הוסיף רבנו ושם לפני באותה שעה מיוחדת: "כדי שלא לביישו חלילה וחס, לא רמזתי שום דבר ואפילו שידעתי שההליכה מועילה לרפואתי, עם כל זאת מוטב שיפיל את עצמו לכבשן האש ולא ילבינו פני חברו ברבים. ואפילו שיקלו לעשות זאת בדרך כבוד, לנסוע עם המכונית פארוק מרוחק או מקום נוח בקצה העיר ולעשות שם את ה'שפאציר', החלטתי להפסיק את ההליכה ולא סיפרתי את הטעם לאדם בלתי היום, כדי שתדע להתנהג בעדינות בנושא שדיברנו".

יום הצלתו - ה' בניסן

במשך שנים רבות חוגגים חסידי ואוהדי בית מזוטשקא את יום הצלתו של האדמו"ר זי"ע מחבל התליה אצל הצורר הנאצי בימי מלחמת העולם השנייה. בעת סעודת ההודיה נהג הרבי זי"ע לילך לבוש בגדי שבת והיה מספר את סיפור הצלתו ברגש רב, אנו מביאים את סיפור גלגול הצלתו כפי שכבר פורסם במכתבי העת:

בשלהי חודש אדר תש"ד בעת השואה שעברה על כלל ישראל נדרו אלפים ממקום לחפש מסתור מפני הנאצים ימח שמם. הרה"ק רבי יצחק אייזיק

חותם רבינו בעת כהונתו בוויזשניץ
ש"ע"י ט"ו שבט תרע"ג

מזוטשקא זי"ע הוגלה עם אנשי קהילתו מזוטשקא ליעד בלתי נודע, וכך נדד עם בני משפחתו ואנשי קהילתו והגיעו לעיירה באלטע, שם קיבלו אותו כמה יהודים מפוחדים שאמרו לו שהוא לא צריך להתחבא במסתור, כי לרבנים לא עושים שום דבר. הרבי קיבל בית שהיה בו מקלט, שהכניסה אליו היתה דרך החצר, ובבית היה חור ברצפה ממנו יכלו להשתחל למקלט. הרבנית אמרה לרבי שהיא חושבת שגיע יום והמקלט יהיה נצרך לשימוש, וע"כ בנו של הרבי, מאיר'ל [כיום האדמו"ר מקראקא שליט"א המתגורר בווייליאמסבורג], שהיה כבר בחור אחרי הבר מצוה, לקח מסור וכמה חתיכות עץ ועשה דלת מוסתרת ברצפה, עליה הניחו שטיח ועליו מיטה. הרבי גר בקומה העליונה ובמקלט החביא יותר משבעים אנשים, והרבנית היתה נותנת להם מזון ושתייה לפי כמה שיקלו להשיג. את הכניסה החיצונית למקלט הסתירו ע"י ארגזים וחפצים שונים.

באחד הימים, היה זה ביום ערב ר"ח ניסן תש"ד, בעת שישב הרבי בבית ואמר לתלמידים, נכנסו לבית שני חיילים נאצים וקצין מעליהם. השלשה נכנסו והסתובבו בכל החדרים, אחר כך אמרו לרבנית והילדים לחכות בחוץ. הם ניגשו לרבי ושאלוהו: מה אתה עושה עכשיו? והרבי ענה להם שהוא מתפלל לה' [איך בעט גאטן]. ואז אמר לו הקצין "נו, נראה מה הוא יכול לעזור לך", ולקח את התלמידים וזרקו מהחלון לחצר. לאחר מכן לקח חבל שהביא אתו וקשר קצה אחד בקורה הגדולה שהיתה בגגות הבתים בימים ההם מתחת לרעפים, ובקצה השני עשה קשר

עם עניבה והשחיל את זה על צווארו של הרבי. הרבי ניסה להתנגד, אולם הנאצי הראה לו שהוא גיבור יותר ממנו. לאחר שהנאצי השחיל את החבל על צווארו של הרבי, אמר לרבי בזלזול, "עכשיו תבקש מה' שלך". הרבי קם על רגליו ואמר וידוי במתינות ובהתעוררות גדולה, ובזמן שהרבי אמר את הוידוי הסתכל הקצין כל הזמן כלפי מעלה, ואח"כ אמר: "נו, מספיק", והרבי התיישב. ואז הסתכל הנאצי עוד שתיים-שלוש דקות למעלה ואמר לחיילים להוריד את החבל, ואמר: "נו, נשאר אותו בחיים". אז הוציא אחד החיילים מספריים וביקש מהקצין לגזוז לרבי את הזקן והפאות, והקצין בעט בו וזרק אותו לחוץ ואמר לו: "אמרתי לא, אז לא!".

כשיצאו לחוץ שמעו הילדים שהקצין אומר לחיילים כי פחד שה' יעניש אותו ולכן לא נגע בו לרעה. הרבי אמר לילדים להביא את התלמידים מהחצר ונישק אותם בדבקות, ואמר לילדים שהוא עצמו לא פחד אפילו לרעע מהם. אבל הרבנית כן פחדה ולכן לא הייתה לרבי להשאיר בדירה, ועל כן ירד כבר באותו יום למקלט והצטרף לשובעים האנשים שהתחבאו שם. למחרת הגיעו שוב כמה חיילים וחיפשו את הרבי, והרבנית אמרה להם שלפני שעה לקחו אותו לעבודה, ומאז הלכו ולא שבו עוד. כל זה היה בערב ר"ח ניסן, אבל את יום ההצלה קבע הרבי זי"ע ליום ה' ניסן. ימים ספורים לאחר מכן הגיעו הרוסים והנאצים ברחו משם, ואז הוקל מעט ליהודים. עד לחג הפסח שחל כמה ימים אח"כ לא הספיקו עדיין להכין הרבה מצות, אבל כבר הגיעו קצת משלוחי מזון והספיקו להכין מעט מצות, אך יין לא הספיקו להכין, ולכן שתו ארבע כוסות מהמים שבהם בישלו את התפוח אדמה, לזכר הד' כוסות... לאחר תקופה קצרה חלתה הרבנית הצדקנית מרת חנה, אשת הרבי, והרופאים אמרו שגאלו השעות האחרונות שלה. היא כנראה התאמצה מדי קשה בימי המלחמה, הן בלהשיג דברי מאכל לכל אלו שהתחבאו במקלט והן משאר תלאות המלחמה. כאשר כולם עמדו מסיבב ואמרו תהלים עם דמעות, והמתינו ליציאת נשמה, התעוררה פתאום וחייה, ואמרה "אל תדאגו אני נשארת עמכם, אני לא הולכת מהעולם"... וסיפרה שראתה את עצמה הולכת בעולם העליון, וראתה מרחוק אור גדול, והחלה לרוץ לכיוון האור, ופתאום הרגישה יד שתופסת אותה בחוזק בידה, והסתובבה וראתה את אביה הגאון הצדיק רבי נתן דוד הכהן הולנדר זצ"ל אב"ד אמסאנא, שנפטר שבע שנים קודם לכן, [ביום כ' סיון תרע"ז] ואמר לה: "חנה'לה, מה את מחפשת פה, תלכי בחזרה! אני עוד רוצה שיהיה לי שם אצלך", ואז התעוררה, שנה לאחר מכן ביום המיוחס ב' סיון תש"ה נולד בנה בן הזקונים ה"ה האדמו"ר רבי נתן דוד מזוטשקא זצ"ל, והרבנית חנה ע"ה האריכה אב"ד אמסאנא זצ"ל, והרבנית חנה ע"ה האריכה ימים עד ליום ט"ז טבת תשמ"ב.

בהאי קטידא איתקטר

רבינו נסתלק למקום מחצב הנשמות מתחת כסא הכבוד ביום י"ד תמוז תש"ס והוא בן צדי"ק-גימל שנים, זקן ושבע ימים, ונטמן עם דמדומי שקיעת החמה ב"אולה" ציון אביו הק' רבי איתמר זי"ע אשר במרומי הר-הזיתים אל מול מקום המקדש, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר. הותיר אחריו מורשת מפוארה בניסן אדמו"ר"ם ורבנים המאירים את הארץ ויושביה.

עוד כהנה וכהנה יש להאריך ולספר בשבח גדולתו וקדושתו של רבם ואוהבם של ישראל, שהאיר את עולמנו השפל במשך קרוב ל-100 שנה, כאשר בתבונות כפיו וברוח ד' שבערנו בקרבו ובכל עצמותיו, הרבה לפעול ולתקן בקרב מחנה ישראל, הן בגדרי הקדושה והצניעות, והן בהקמת מפעלי תורה וחסד ככמה מקומות, ועל כולם יאמר: זכר צדיק לברכה.

מספורי המגיד

‘מתוך ההפיכה’ (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק ע"א "מעקב בדרך"

תקציר ענייני:

טבעת החנק סבב חיים שלום מיתהדקת, בגל מפעל לחצים על אל"מ מל מפקד המחנה, כדי שלא יפגש עם חברו אפרים זלמן. חיים שלום נרתע ומשגר מבקרום הוא מודיע על ההפסקה, עקב המצב החמור. הודעה זו מבססה את משפחת הזמן שחצה להודיע על החזרת השידוך.

רב משה זוסף מתקשה בשל זה בלמוח עם רב מילאך, רב מילאך מקים את המצוה של "הקם תקום עמו" הוא מציע את מידוע שמש גלמע ספק מזון שעמד במשך זמן קשרים חזקים עם מחנות הצבא בל האזור, במסגרת עבודתו יזל להיפגש עמו ולהעביר לו את הבקשה של אפרים זלמן להיפגש עמו, הוא ירמוז לו שיש מעת מהלך דרסטי מאד עמו כשי להודיש את נחיצות המפגש.

שמש מגיע למחנה, הוא מנסה לברר מיהו סגן חיים שלום פינקלשטיין, אך נתקל בקשיים באיתור, אך לבסוף נאות חייל אחד להעביר לו את המסר, אך בזו זמנית הוא מעביר את הודיעה לבגל שמוא של חיים שלום, הלה מחליט להכניס לתמונה את מיסטר אקס מראשי המאפייה של תל אביב איתו הוא מתעסק לאחורו. הלה ממקש מחיר גבוה אבל השירות, אבל בגל לא נרתע מהמחיר, יש לו אובססיה להעניף את חיים שלום מהצבא והמחיר לא יעכב לזר פגשת את הדס ומתחשבת איתה, היא תובעת ממנה שתסגור לה מידע על אביב שונטי, בזה היא נתנת לה פתח לעשות פוסט ביומן, אם תפסק להיות שלוחה להרוס את הקשר שלה עם אחיה.

AA

הדס חשה שלינור נתנה לה פתח מילוט, היא החליטה שעדיף למסור קצת פרטים על אותו שונטי אביב, בכך לכל הפחות היא עושה משהו שיוריד את מינון הכעס המוצדק של לינור.

היא סיפרה לה על הבליון התל אביבי שונטי לשעבר בחור ירושלמי ממחנה הקנאים, אבל מעולם לא היה צדיק, כבר אז רקד על כמה חתונות, הוא היה תמידי "כדאי-ניק" מטרתו העיקרית הייתה לצבור ממון רב, זה היה הדבר היחיד בו האמין, כשהבין שאת הכסף הגדול לא יעשה במחנה החרדי העני, החליט לעבור למחנה החילוני שם יעשה את הכסף הגדול, הוא הכיר את מולי מהתקופה ההיא.

גם מולי חיפש את עצמו, באותם ימים היו הרבה בחורים ירושלמים שנמשכו על ידי קבוצת חברי מחתרת מהאצ"ל ולח"י שטפטפו להם בראשם כי חייבים לעזור לשחרר את ארץ ישראל מידי הערבים והאנגלים, מולי היה גם אחד מאלו, בדרך כלל שהיא נעזר דרכו כדי לחדור למחנה האצ"ל, הוא עזר לו גם לטשטש את דמותו, מולי פחד מאד מתגובת בני משפחתו ובעיקר מהקנאים שיעשו בו שפטים, אביב היה זה שיעץ לו להפוך את עצמו לרעול פנים חסר זהות, כך לא יוכל איש לזהותו, מולי אימץ את עצמו והפך להיות יצור אנונימי שקיבל את השם המגוחך "הרעול" למזלו הטוב הצליח להסתיר את דמותו בהצלחה כמה שנים, הוא נמנע מלהתחבר עם בני גילו כדי שאיש לא יוכל לעלות על זהותו ומאנשי האצ"ל שמר עצמו לא להגיע לידי ידידות.

בצה"ל לא הייתה לו ברירה, הוא היה חייב לחשוף את זהותו, מפקדיו איימו עליו שלא יוכל להתחיל בלי זהות שמית, מחוסר ברירה נאלץ לחשוף את שמו, שמואל אייזנבאך, מפקדו עוזי דהן הצמיד לו שם מעוברת, כך נהיה מולי פלד.

אביב שונטי עקב אחריו כל אותם ימים, הוא ידע לחדור לכל מקום בלי להיחשף, היה חשוב לו לדעת מה קורה לבן טיפוחיו, להוותו הרבה גילה שמולי מצליח יותר מדי טוב, בעוד שהוא אביב דוחך במקומו, בשל היותו חסר אינטליגנציה, מעולם לא ניסה להרחיב את הידע שלו, דבר שצורך המון משאבי שכל ושקדנות, לאביב הייתה אינטליגנציה טבעית אבל לא נרכשת, מולי לעומתו היה תאב דעת, הוא השקיע הרבה בלימודים וידע כמה שפות, הוא גם למד אסטרוטגיה צבאית אצל חברו עידו אחד מגאוני האסטרוטגיה הצבאית, כך הצליח להשתחל למקומות הנכונים.

כל זה לא הוציא אותו מהכלים כמו השידוך שעשה איתך, הוא ידע עד כמה את מוכשרת וחכמה וגם בעלת אמצעים, אביב הבין שכאשר תינשאור יתבסס מעמדו של מולי בציבור החילוני, בעוד שהוא (אביב) חש עצמו די תלוש בחברה החילונית, למרות ההקצנה שלו כאשר נעשה שמאלני ואיש בוהמה מפורסם בעל יכולות כספיות מכובדות, לא הצליח להיקלט בתוך החברה, הוא ידע שהם בזים לו בתוך לבם רק מתחנפים לו בשל ממונו, הוא ניסה את מזלו למצוא לעצמו בת זוג להקים את הקן הבטוח, אך נכשל פעם אחר פעם, לא הייתה בת תל אביבית שמעריכה את עצמה שהייתה מוכנה להכיר.

אביב לא נואש, הוא עשה מאמצי על להכיר דרך שדכמי צמרת, בחורה חילונית מכובדת, הוא היה מוכן לרפד את השדכן במצלצלים אם יביא לו שידוך הולם. אך לאחר תקופה הבין שהם מתחמקים ממנו, הם קלטו את הסחורה שלהם, הוא נטע זר בעיר ה"הייסוסיטה" (המעמד העליון) הם לא מעוניינים להתערב עם חרדים לשעבר.

כל הסיפורים שלהם שהם מאד מעוניינים שהחרדים יתקרבו אליהם והם ידאגו לעתידם, הכל קלישאות, מטרתם היחידה לשבור את החברה החרדית כדי שלא תאיים עליהם, אבל מי שחצה את הקווים מתוך מחשבה שיעשה חייל טעה בגדול.

הקושי שלו לעומת ההצלחה של מולי שבר את לבו, הוא החליט "גם לי וגם לך לא יהיה" הוא חייב לעשות כל מאמץ שהשידוך הזה לא יקום, יהיה מה שלא יהיה.

בעבודת מחקר קטנה הגיע לזה שאני החברה הטובה שלך ויש לי הרבה השפעה עליך, מאותו רגע התביית עלי, הוא ידע עד כמה שאין לי פרוטה על הנשמה, הוא החל לצפר אותי בכסף, לא הבנתי מה הוא רוצה ממני, אבל לא התנגדתי, כל פרוטה שנתן לי עזרה לי.

אם בתחילה לא רציתי לשמוע אליו, להכניס טריז ביניכם, הסברתי לו שאת החברה הכי טובה שלי ולא יכולה לבגוד באמון הרב שנתת בי, לא הרפה הוא ידע אך ללחץ, כשהפסיק בפתאומיות לתת לי כסף, כבר התרגלתי לחיות חיים יותר מרווחים, לפתע הכל פסק בפעם אחת בלי התראה.

הבנתי שאני קודמת כל, אני לא יכולה להיות גיבורה ולהימק בעוני מחפיר, בתוך לבי בזתי לאותה "נמושה" שכל מה שעומד בראשו, להרוס לשני את החיים, אבל כאשר החיים שלי באמצע, כאשר אני נחנקת מעוני ורוצה להתקדם ללמוד מקצוע מכניס, נכנעתי הודעתי לו שאני אעזור לו בכל.

מספורי המגיד

הוא הכין תוכנית דקדקנית שלא פסחה על פרט. הוא עקב כנראה אחרי שניכם וידע שאת נמצאת באיזה משברון מסוים, היה מי שיידע אותו שלמולי יש חרדה מהמעשה שעושה, המרחק ביניכם גדול מכדי לגשר, הוא לא יוכל לגדל ילדים שיהיה להם איזה קשר עם הדת משאמם היא אשה אתאיסטית.

מולי התקרב מאוד ביהדות שלו, אבל מאוד רצה לשמור על שרידים ממנה, היה חשוב לו להיות מוגדר "חצי דתי" שעושה מצוות שנוחות לשמור, בעיקר מצוות שנותנות תווית של דתי, כשבת תפילין וכשרות, הוא היה מעוניין שהילדים שלו יהיו לא פחותים ממנו, ככל שהתארך התקרב זה הפחיד אותו, לכן הוא צעד צעד קדימה ונסוג שני צעדים אחורה.

חוסר הידיעה לאן באמת חותר מולי הכניס אותך לדיכאון מסוים, את הכל ידע אותו אביב, היה לו מידע שאפילו לי חברתך הטובה לא היה, הוא עשה עליך מחקר יסודי, הוא קלט כל שבריר מידע עליכם, הוא ידע שתקופה כזו טובה בשביל מלאכת ההרס שלו.

בנישה הזו הייתי אמורה להיכנס, להגביר את הפחדים שלך מפני מולי, להכניס לך בראש שהוא אנוכי בצורה חולנית, אין לו טיפת התחשבות בזולת, ברגע שהבית יתמסד והוא יחוש שכאלו את כבר שייכת לו, יותר לא יחשוש להתנהג כרוחן אמיתי שחושב רק על עצמו.

ק נאלצתי לטפס לך אזהרות חמורות מפני השידוך הזה ולגרום לך לבסוף לעזוב את השידוך, בתחילה חשבתי שהעבודה תהיה קלה מאוד, אבל גיליתי בדרך הקשה, שאת בתוך לבך נאמנה ולא מוכנה לעזוב את השידוך בנקל, לפיך נפגשתי עמו כמה פגישות במסעדה שהוא בחר כדי לתחבל בדרכים נוספות אך מביאים את הפירוד, הוא היה משוכנע שבמסעדה זו אין לתפרנים מקום, איש לא יעקוב אחריו וק לא תדעי שיש כאלו שבוחשים בקדירה שלך.

תאמיני לי שהרבה הצטערתי שאני עושה לך כזו רעה, אבל הנבל ההוא ידע ללחוץ במקומות הרגישים וק הביא אותי לבגוד באמון שנתת לי סיימה הדס בקול בוכים כשקולה "נשנק מבכי".

השיחה שנאמרה עם "דמעות תניף" בעיניים, גרמה ללינור להתרכז קמעה, הן קבעו להיפגש בדירתה להמשך השיחה, היו לה שאלות שרצתה להתיעץ עם אי מי, לבד היה קשה לה להחליט, עכשיו שהדס התוודעה על חטאה קיבלה אמון מסויג מחדש, לינור רצתה לנצל זאת להתיעץ איתה על המשבר החדש, באשר מולי מותיר אותה שוב בספיקות בקשר לעתיד.

כשישבו לשיחה בחדר סיפרה לינור על הבלגן שיש לה עם מולי ושאלה אותה, מה דעתה איך עליה לטפל בעניין.

מי שנכווה ברותחין נזהר בפורשין, הפעם נזהרה הדס שלא לתת "עצת אחיתופל" עליה הפעם להיות קורקטית ומתחשבת, היא חשבה באיטיות ובקול העלטה את מחשבותיה.

"לי נראה באמת שמולי לא שש ושמוח בשידוך, הדחיות האין סופיות אומרות את הכל, אומר לך את האמת, לי הדבר היה תמוה מאוד, לא היה צריך להיות יותר מאושר ממנו שזכה בכזו זכיה, איפה יכול אחד שבא בלי עונק יציב מנחה ממשפחתו הישנה, למצוא בת זוג כזו מוצלחת. מאיפה בכלל ימצא לעצמו בת זוג, דתיה לא תרצה אותו, חילונית גם לא, כאן הוא מצא לעצמו בת זוג שמוכנה לקחת אותו כמות שהוא, יש כאן ממש הקרבה את נכנסת למקום שאין בו בית, הם היו בושים בך וגם את לא היית רוצה להיפגש עם משפחתו ממאה שערים, הדחיה כאן הדחית.

לבחור הזה אין פרוטה מיותרת בכיסו, לך יש את הכל, כמה צריך אחד כזה להיות מאושר בכזה שידוך, את לוקחת אותו בלי כל היסוסים, משהו מזהים ביותר.

הכל טוב ויפה מה יכול להיות יותר טוב בשבילי? אבל זה לא קורה, את בעצמך רואה את ההיסוסים שלו.

ההסבר הפשוט לך נראה לי, מולי יודע שאין כאן בסיס אמיתי לנישואין, השוני מדי גדול והוא מפחד מגודל האחריות, הסיכוי ליישם את המשימה דומה ללולייין לא מקצועי שמנסה להלך על חוט מתוח בין שני גורדי שחקים, לכן הוא לא מזדרז לחתום למרות שהצלחת להוציא ממנו כזו הבטחה, אבל איך אומרים, קל להבטיח, קשה ליישם".

לינור החוורה מרוב פחד, היא חששה כל הזמן מהמחשבה שמולי מולך אותה שולל, איך היא יכולה לסמוך על כזה הסכם רעוע שאין לו מיסוי. הפעם נשמעו דברי הדס אמיתיים, היא כבר לא מנסה לסכסך אלא מציגה לה את האמת מול הפנים.

אז מה עלי לעשות? שאלה לינור, האם עלי לנתק את ההסכם באופן חד צדדי?

"לא, את זה לא אמרתי לך. עליך פשוט לבוא אליו למשרד, את יודעת את השעות שהוא נמצא לבד ואין לך חשש שיקשיבו לך, את חייבת להעמיד אותו על מקומו, את לא יוצאת מהמשרד בלי הסכם חתום שחור על גבי לבן כפי שסיכמת איתו, במידה והוא יתחמק תוציאי את המסמך הישן ותקדעי אותו לגזרים בפניו, תזרקי את הניירות על השולחן שיראה שהוא לא עושה ממך צחוק. עליך להראות לו שאת חזקה ואיך חוששת ממנו, אחרת תהי' סמרטוט כל ימי חיך.

"את צודקת, ק באמת אעשה". סגרה לינור את השיחה.

כשהגיע אות חיים למשפחת הויזמן שמחו מאוד, הם ראו בכך את האור בקצה המנהרה, הם קבעו מפגש באחת מחורשות ירושלים בשעות הלילה המאוחרות, רחוק מעין אדם, שמש גלבוץ בא שבוע אחרי כן למחנה עם רכבו, הוא עשה סיזורים נוספים במקום כדי שלא יראה שבא במיוחד עבור חיים שלום.

מספורי המגיד

חיים שלום היה מרוגש ביותר, הייתה לו הרגשה טובה מאד שאפרים זלמן לא מוכן לוותר עליו, עד כדי שהוא הופך עולמות, סיקרן אותו מאד מה יש במפגש הזה שנראה כאילו קרטי ביותר עבור אפרים זלמן, הוא ניסה להעלות כל מיני השערות, אבל הוא לא העלה שהמציאות עולה על הדמיון, שהמטוטלת שינתה את כיוונה ונעה כלפי מעלה ומשפחת הויזמן רוצים להחזיר את השידוך למרות שהתרחק כל כך מן המחנה החרדי.

כשהגיעה השעה היעודה יצא חרש מחדרו, כולו תקוה שהפעם בנג' לא בעניינים, הוא שמר על דיסקרטיות מוחלטת, כדי למנוע דליפת מידע אפילו הקלושה ביותר. שמשו המתין לו בפאתי המחנה, חיים שלום הביט כל הזמן בזהירות שאין מישהו באזור שמבחין בנעשה, המזל שיחק לו, איש לא נראה בכל האזור, הוא בחר בכוונה את שעת האוכל, בשעה זו החיילים נמצאים בדרך כלל בחדר האוכל.

הם יצאו מהמחנה, הנסיעה נראתה חלקה, שמשו היה במצב רוח טוב, הוא פיזם לעצמו מארש רוס עתיק, עיניו היו נעוצות בכביש הישן עוקבות בערנות אחרי כל שינוי, הנסיעה לא הייתה קלה, בשל היותו צר ומשטח החצץ שהיה מחופה בקצת זפת [כדי להחליק את הנסיעה] זקוק היה לריענון באופן נואש, התאורה הייתה זלילה מאד, פנס פה ופנס שם, אף הם בעלי תאורה מאד נמוכה, ספק רב אם יכלו למנוע תאונות, צריכים היו ריכז גבוה מאד לא להיתקל ברכב שנוסע בכיוון המקביל, חיים שלום שקוע היה בתוך עצמו, הוא היה מתוח מהפגישה, לא היה צל של מושג מה מתכונן אפרים זלמן להנחית עליו.

"חיים שלום אתה כנראה לא שם לב, אבל יש לי חוש שישו שמתרע בפני שיש לי זנב" קטע שמשו את ניגונו באמצע.

"מה אתה רוצה לומר לי, שהם שוב עלו עלינו? אך אותו נבל הרגיש שיצאתי מהמחנה, הלא הייתי כל כך בשקט? כולם היו באותו זמן בחדר האוכל, אם הוא כזה מזיק אז אין לי סיכוי נגדו". רטן חיים שלום כמעט ביאוש.

"מיסטר חיים שלום שאני אלמד אותך פרק באמונה? אתה הרי אמור להיות יותר דתי ממני, אותי לימדו בימי ילדותי ש'אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש מן הרחמים' כמה פעמים במלחמת תש"ח הייתי כפסע מול המוות.

אספר לך אנקדוטה אחת, הערבים טמנו לנו מארב ערמומי ביותר, המפקדים שלנו לא עלו על כך והם נפלו כפתאים לתוך מלכודת שטמנו לנו, הם הקיפו את הגדוד שלי מכל הכיוונים, הם ירו אש תופת על החיילים כדורים וגם פגזים שרקו באויר, היה פחד אדיר להרים את הראש, כל מי שהרים את הראש נהרג במקום, חלק גדול מחברי נהרגו לנגד עיני, נותרנו ממש בודדים בחיים, חלקם הגדול פצוע, משמים שמרו עלי והנה אתה רואה שאין לי אפילו צלקת אחת, יצאתי בלא פגע.

קעת כדי להרגיע אותך אומר לך, אל תדאג מהעוקבים שחושבים שאני איזה טרף קל, אבל יש להם טעות מרה, ב'ה אני מכיר את כל הכבישים, אני עומד לסדר להם תרגיל שלא ישכחו את שמו לכמה זמן". הפטיר שמשו בזחיות.

שמשו הפעיל את המכונה הזקנה שלו, הוא סחט ממנה את כל הכוחות, באמצע הדרך סטה לעבר שביל צדדי זניח ביותר, מי שלא היה ממש בקי בכביש הזה היה מפספס אותו, כביש זה הוביל לחורשה, הוא נכנס לחורשה חיפש מקום בו יוכל להסוות את המשאית, הוא דמם את המכונה שלו, הם ירדו מהמשאית, שמשו שלף רובה צייד עם כוונת ונעמד ליד אחד העצים העבותים כשהוא מורה לחיים שלום להשתטח על הארץ כדי לא לבלוט בשטח.

מה עושים מול כזה שמשו?

בנג' היה מעודכן [מהזקיף] כי שמשו הגיע במפתיע בשעות הערב, הוא הבין כי הלילה ישנה פעולה חשאית, הוא מיהר לעדכן את מיסטר איקס מבעוד מועד שיכין צמד עוקבים, בנג' היה מהבודדים שהייתה לו גישה חופשית לטלפון של המשור.

"צוציק, לא סיפרת לי שזה יתרחש בלילה בו ישנה חשיכה עבותה, אתה יודע יש תעריף מיוחד למעקב לילי, זה תעריף שונה לחלוטין ממה שסיכמנו, יש הרבה סיכון ומאמץ, האם עדיין שווה לך עד כדי כך?! שאל מיסטר איקס בעוקצנות את בנג'.

"אל תתערב במערכת השיקולים שלי, אני מזמין אצלך עבודה, עלך לבצעה במחיר, על זה אתה מקבל את הכסף, מעולם לא אכזבתי אורך".

מיסטר איקס היה סקן לדעת אך בנג' כל כך בטוח בעצמו, שום מחיר לא מפתיע אותו, הוא אפילו לא מתעניין כמה ידווש.

"אין בעיה, אתה המזמין, רק פשוט רציתי כאדם "ישר דוך" להעיר לך שהמחיר כאן שונה ממחיר יומי, אני צריך להכניס לעסק שני עוקבים מיומנים ביותר, הם מבקשים ממני מחירים בהתאם, אני גם אמור להרוויח משהו, אני לא עובד בחינם, אתה בטוח שזה כדאי לך? מניין לך לשלם מחירים מפולפלים? מהמשכורת הצבאית שלך? לא נראה, אהה, זה אתה ששדדת את "בנק דיסקונט" בשבוע שעבר? חחח אם כך אתה באמת מוצלח.

"זה לא העסק שלך, יש לי את הדרכים שלי אך להשיג את התקציב, אתה תתמקד בעבודתך ואל תפספס אותם, חשוב לי לדעת, מה היה כאן הצורך הפתאומי להכניס את שמשו בעסק ועוד באמצע הלילה, לא רק לך זה סיפור מסובך, אני מאמין שלשמשו אין זמן מיותר, זה מעיד שעומד להתחולל משהו גדול, אני מעוניין לדעת מה זוממים שם כל הצדדים".

"וואלה בנג' אתה צודק, יש לך חושים מיוחדים מאד, אלמלי שאתה נוכל וסדיסט חולני, הייתי מצרף אותך אל הצוות שלי, אני אוהב אנשים חכמים, אבל לא אוהב נוכלים עם סדזים חולני, אבל טיפ אני לוקח, שמשו הוא אדם עסוק מאד, יש לו מספיק פרויקטים על הראש, הוא אינו אדם שמתעסק בהרפתקאות כאלו בלילות, נראה שהוא נכנס כאן לעסק די ברצינות, עכשיו העסק נעשה מאד מעניין, אני נכנס לפעילות גם בשביל לספק את הסקרנות, אבל המחיר נשאר כפי שסוכם" הזהיר את בנג'.

מספורי המגיד

מיסטר איקס הוא אדם מקצועי, הוא הכניס את צמד העוקבים באמצע הדרך, הוא ידע היטב את מסלול הנסיעה מהמחנה, לא היו יותר משתי אפשרויות, הוא בחן היטב את המפה והכריע על הדרך שנראית הכי סבירה, אבל לא לקח סיכון, הוא העמיד עוד עוקב אחד בדרך השנייה.

כפי שצפה נסעה המשאית בדרך הראשונה, הם טמנו מארב באמצע הדרך, כשעברה המשאית במקום יצאו אחריה בזהירות, הם לא נצמדו אליה אלא נסעו אחרי שני רכבים שהפרידו ביניהם, נראה היה ששומשי לא הבחין בהם, לא הייתה סיבה נראית לעין לחשוף שיש למכונית השלישית איזו כוונה רעה. הנסיעה התקדמה, הם היו בטוחים שסיימו את המסע הפשוט הזה בהצלחה יתירה.

לפתע בלי שהבחינו, נעלמה המשאית כאילו בלעה אותה האדמה. הם לא ידעו שיש במקום דרך צדדית שהובילה לחורשה, ההיעלמות המסתורית בלבבלה אותם לחלוטין, הם לא ידעו מה לעשות, לאחר משא ומתן קצר החליטו לעצור את רכבם באמצע הדרך ולבדוק את האזור. כך בזבוז זמן יקר, לא הייתה להם דרך, אך להודיע למיסטר איקס על התקלה הלא צפויה.

לפתע גילו את הדרך הצדדית שהובילה לחורשה, נראה היה להם מוזר שבדיוק בדרך זו בחרה המשאית להמשיך את דרכה, מה יש לעשות בתוך חורשה שכמעט אינה עבירה לרכב כזה, אבל לא היה להם הסבר אחר להיכן סטתה המשאית, הם נכנסו בזהירות לשביל כשהם כמעט זוחלים מזהרים לא להקים רעש בחורשה, הם היו חמושים באקדחים מוכנים לכל הפתעה.

לפתע נשמעה פקודה בקול קשוח לחלוטין: "ידיים למעלה, אם אתם זים צעד אחד מיותר אני יורה בכם, יש בידי רובה צייד מעולה שיכול להמית אפילו ברדלס מגודל".

חשיכה עבותה שרדה במקום, שני העוקבים לא יכלו לראות מי זה שמאיים אליהם ואם הוא רציני, אבל חששו לקחת סיכון מיותר, הם לא מקבלים כסף מיותר כדי לסכן את חייהם בחינם, הם הרימו את ידיהם. כעבור דקה יצא שומשי כשרובה צייד מהטובים ביותר תפוס בשני ידיו כשהוא מכוון ליר, ידו מונחת על ההדק למקרה שינסו להתחכם.

לינור מכתובה למולי את ההסכם :

מולי היה שקוע ראשו ורובו בכתיבת תוכנית פעולה שהוטלה עליו על ידי מפקדת אג"מ, היו שם כמה נקודות שהצריכו ריכוז גבוה מאד, החום בחדר היה בלתי נסבל, כדי לשחרר קצת מהחום נאלץ לפתוח את הדלת ואת החלון כדי לאפשר לרוח שנשבה בקלילות להפחית במעט את טמפרטורת החדר. מאוורר קטן ניסה בכוחותיו הדלים להזרים רוח נעימה שתעזור לייבש את הלחות הכבדה שהעיקה עליו.

לפתע הוא רואה את לינור עומדת בפתח החדר בלי הודעה מראש, מולי נחרד מאד, הוא קלט שהפגישה עומדת להיות טעונה מאד. שבועיים תמימים עברו מהפגישה הלילית בה התחייב לנסח הסכם לשביעות רצונה, בינתיים לא כתב אפילו שורה אחת בהסכם מה יאמר לה על כך?

לינור התקרבה לשולחן פניה היו מתוחות מאד, היא לא ידעה באלו מילים לבחור, האם תתחיל בשאלת נימוס כדי לרכך את האווירה, או להיפך היא תתיז את כל המטענים שרובצים על לוח ליבה, מי אומר שצריכים לתת לו הרגשה טובה, זה עלול לתת לו את ההרגשה שהיא למעשה כנועה ומסכימה שיעשה עמה ככל העולה על רוחו. כשלא יכלה להחליט נותרת לעמוד קפואה במקומה כשעיניה יורות חיצונית זעם.

דווקא השתיקה הממושכת הועילה יותר מכל מטחי הזעם שהייתה ממטירה. מולי חש מאד במבוכה, הוא ידע כי למעשה הוא אשם בסחבת, ועליו לתת לה איזה הסבר מספק.

הוא הראה לה את התוכנית עליה הוא שוקד, עד כמה היא סבוכה וחסרים בה פרטים מאד בסיסיים שבלעדיהם אין כל ערך לתוכנית, הוא הסביר לה כי הצוות עומד על ראשו ללא רחמים, אבל עתה מוכן הוא בנוכחותה לשבת על נוסח ההסכם, כדי להראות לה שאינו עושה מתוך כפייה, שיבחר מאד את יוזמתה שחביב אותה להתפנות מכל העיסוקים, לעסוק רק בעניין שלהם.

הוא שלף מארנקו את עט הנובע שקיבל מתנה לרגל האירוסין, הוא נטל נייר מסמכים וישב לנסח עמה את הנוסח המתוקן כפי שהכתיבה לו, הוא לא ניסה להתחכם עמה, גם את תאריך הנישואין בחרה והוא הסכים לכך בלי לנסות לערער על ההחלטה.

לינור חשה את עצמה מנצחת, ברגע של התמודדות הצליחה להוכיח את עליונותה עליו, דבר זה היה חשוב לה מאד, אך השמחה הייתה קצרה, אחר רגע הבינה שפספסה נקודה חשובה ביותר, היא קלטה במאוחר עד כמה מולי פוחד ליטול יחמות, הוא מעדיף שמישהו דומיננטי ינהל אותו.

גילוי זה אכזב אותה מאד, היא רצתה בעל שמנהל את כל העניינים, כשהיא המייעצת שרוצה להטביע את החותם בשווה, אבל שהיא תהיה המנהלת והוא הזנב, זה הדבר האחרון שרצתה, היא החליטה לקחת את הדבר הזה להתבוננות מעמיקה, היא לא חושבת להכניס את הדס לעניין, אבל את אחיה סא'ל אורי השדכן הראשי היא חייבת להכניס לתמונה.

מאוחר בלילה דפקה אצלה הדס, היא הייתה מעוניינת לדעת מה היו תוצאות שיחה, לינור קיבלה אותה באיפוק רב, היא ענתה לה בעניין, אבל לא רצתה לשתף בלבטים החדשים שלה. הפחד שלה מלינור היה רב, למרות שהשלימה עמה לא שכחה שהיא עובדת בשירות של אותו יצור מתועב.

~~~~~

{ אז נדברו }

פרשת פנחס תשפ"א | לסדר: "בריתי שלום" | גליון מספר: 519

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

חידה: מהו החג הכי שכוח זונח ביהדות...??

יש לי מאמר שתקוע לי בגרון כבר כמה שנים... כל שנה מחדש אני רוצה לכתוב אותו... דא עקא שאין לי מתי... אין לי תאריך נורמלי מתי לכתוב את זה... אז זהו... הפעם החלטתי שלא מעניין אותי העיתוי... אני פורק סחורה וזהו... פקח יקר: נא להתחשב...

ובכן: קורא יקר: אני רוצה לגלות לך סוד כמוסי: להווי ידוע לך שיש ביהדות שלנו **חג מוסים!!** מדובר בחג שכמעט אף אחד לא מכיר אותו... חג שכוח ומסתורי... אין כמעט ספר שמדבר על החג הזה... לאף אחד אין זמן בכלל לחשוב על החג הזה... נו... תן ניחוש על איזה חג אני מדבר??

לא פחות ולא יותר: **חג הסוכות!!!**

אה... **שמעת פעם על חג הסוכות???** אז זהו שיש כזה חג... והחג הזה מגיע כל שנה מחדש... דא עקא שכל שנה מחדש החג הזה חל באותו תאריך עמוס שאין לנו זמן לנשום ולחשוב על כלום... והתאריך הזה לא הולך להשתנות... (אנחנו לא כמו הערבים שהתאריך של הראמאדאן משתנה משנה לשנה... שלא עשנו...) וממילא זה מתסכל אותי כל שנה מחדש... אני לא מסוגל לעכל את העובדה שהחג הכי חשוב והכי מתוק!!! שהוא הפסגה של כל החגים... אנחנו תמיד נוחתים אליו בלי שום הכנה פנימית?? (הכנה טכנית כן... סוכה וארבעת המינים כן... אבל הכנה פנימית? גארנישט!!!) רק לחדד את האבסורד: אני בחיים שלי שמעתי עשרות שיחות במעלת ימי החנוכה... עשרות שיחות חזוק בגודל קדושת יום הפורים... ואילו חג הסוכות?? **אפס!!! כלום!!!** אף אחד לא מדבר על החג הזה!!! **ולמה?? מסיבה טכנית פשוטה:** מחודש אלול עד יום הכיפורים אנחנו עסוקים בתשובה תפילה וצדקה ממילא בימים אלו אין לנו את הלוקסוס להתעסק עם חג הסוכות... עבודת התשובה תופסת את כל הראש ובויושר... וממילא... רק במעריב של מוצאי יום כיפור... רק אז אני יכול להרשות לעצמי להתחיל לחשוב על חג הסוכות... ואז!!! איפה... יש לנו שבעים ושתיים שעות במקרה הטוב להתכונן לסוכה ולולב וארבעת המינים ולגהץ חולצות ולהתכונן לשמונת ימי חג... **ותכל'ס... בין כך ובין כך אבדה הנערה...** החג הכי איתן במצוות... לולב וסוכה, וערבה וניסוך המים ושמחת בית השואבה והושענא רבה... ויש כ"כ הרבה מה להתבונן ולהעמיק ולגדול ולהעצים בחג הזה... וכלום!!! שום כלום!!! תאמין לי: על ט"ו שבבט שמעתי הרבה יותר שיחות חזוק והתעוררות מאשר על חג הסוכות... **ואם אתה השלמת עם זה... אז זהו שאני עדיין לא!!**

זה אחד מהמריבות הקבועות שלי עם השותף שלי... ידיד נפשי... זה שמוסר את נפשו למען הפצת גיליון זה... כל שנה מחדש לפני חג הסוכות אני רוצה להוציא חוברת (כמו שאני מוציא לפני כל חג) אבל הוא אומר לי כל פעם מחדש... חבל על המאמץ... זה לא ילך... לאף אחד אין זמן לנשום בימים האלו... אף אחד לא יקרא את זה... אתה מוציא אותה לחינם... והויכוח הזה חוזר על עצמו כל שנה מחדש... ואני מתקשה להשלים עם זה... מבחינתי זה כמו לוותר על אחד מג' הרגלים... ולא סתם אלא על הרגל העיקרי ביותר... אני לא מסוגל לבלוע את הגלולה הזו!!! אין יתכן שחג הסוכות יברח לנו בין האצבעות?? כאילו שלא ידענו מראש שהוא הולך לחול בתקופה הכי עמוסה בשנה... אין אפשר לוותר על כזה חג מתוק???

אז הנה... עכשיו אתה מבין על מה אני מדבר?? כל שנה מחדש אני רוצה לכתוב איזה מאמר אחד או שתיים על חג הסוכות... ותכל'ס אין לי מתי... כי מחודש אלול ואילך זהו... אנחנו עסוקים בסליחות ובר"ה ויו"כ (ככה לפחות אמור להיות...) אז השנה... כבר מחג הסוכות דאשתקד החלטתי ש-די! השנה אני דופק על השלחן ככה באמצע השנה... ומתחיל לדבר על חג הסוכות... לא מעניין אותי... כמה שזה יראה מוזר... לא איכפת לי... כי כמה שזה מוזר... זה הרבה פחות מוזר מספרים שלימים שיוצאים על מעלת יום ט"ו שבבט ועל ל"ג בעומר ועל שובבי"ם ואילו על חג הסוכות שהוא יומא דכולהו יומי אין עשירית מזה!!! זה לא יתכן!!! אז הנה... אני מעדיף להיות מוזר ולדבר על חג הסוכות באמצע השנה... לפחות זה מה שיהיה...

עד כאן ההקדמה... וכעת אני רוצה לגלות לך: איש בשורה אני:

בהשגחה פרטית מופלאה... דווקא עכשיו גיליתי את המטמון!!! בדיוק עכשיו שכבר החלטתי שזהו... אני הולך לכתוב השבוע על חג הסוכות ולא מעניין אותי אם זה קשור או לא קשור... אני מתחיל לכתוב ופתאום אני קולט... ש... ש... שהנה!! נפלתי בדיוק על התאריך המתאים... פתאום אני קולט שהתאריך המתאים ביותר להתכונן לחג הסוכות הוא לא פחות ולא יותר **ימי בין המיצרים!!!** שלושת השבועות שבהם אנחנו מתאבלים על סוכת שלם... על סוכת דוד שנפלה... זה בדיוק הזמן להתכונן להרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת!!

תחשוב על זה... ימי בין המיצרים יושבים בדיוק על אותה נקודה של חג הסוכות!!! שניהם... גם שלושת השבועות וגם חג הסוכות... שניהם טובלים בהמון המון אהבה וגעגועים והתרפקות על חכו ממתקים וכולו מחמדים זה דודי זה רעי... כל ההבדל הוא שבין המיצרים האהבה הזו מתבטאת בצורה של מרירות וחסר... ודווקא שם!! בחסר הזה אנחנו זורעים בדמעה את החודש ימים... לאחמ"כ אנחנו זוכים לקצור ברנה ולפגוש את אותה אהבה והפעם בצלא דמהימנותא...

התחדשנו בס"ד:

מהיום ניתן שוב לקבל את הגיליון בשירות פקס באמצעות שיחת טלפון:

0795319191

(ניתן לפעול לפי ההוראות המפורטות שם..)

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

איך להתעורר בצפייה לגאולה...??

כן... פתאום יבא האדון אל ביתו וכשזה יקרה!!! כשהקב"ה פתאום יופיע כאן בבנין בית השלישי... **כאן יש כלל ברזל!!!** מה הכלל ברזל?? כמו שכולנו יודעים שכשהדוד מוחזק לארץ מגיע לביקור הוא מביא איתו מתנות... נכון?? (גם ילד כמוני שבמקרה לא היה לו שום דוד שגר בחו"ל... אבל בכל זאת ידעתי שבפוטנציאל אם יום אחד יהיה לי כזה דוד מחו"ל והוא יגיע... הוא יביא איתו מתנות...)

אז להבדיל על אותו משקל: הקב"ה מיד לאחר מתן תורה רומז לעם ישראל "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך..." דורשים חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל: כשאבוא אליכם, אני בא טעון ברכות (עין רבה נשא י"ב), זה יהיה כדאי... שווה לחכות...

אגב: מה כתוב כאן במילים אחרות??

שתנוח דעתך... אנחנו לא הראשונים שצריך לעורר אותנו ולשכנע אותנו למה כ"כ כדאי שיבנה בית המקדש... הנה... אתה רואה שגם אז!!! גם אז בדור דעה היה צריך לשכנע את היהודי הפשוט שכדאי לו לחכות בקוצר רוח להקמת המשכן... הקב"ה כבר אז שלח קריצה ליהודי הפשוט... כדאי לך!! שווה לחכות... כשאני ארד מהשמים זה יהיה משתלם...

כן... כמוכן שיש רובד הרבה יותר עמוק מזה... אבל אי אפשר לדלג על הנקודה הבסיסית הזו!!! ס"ס בורא עולם הוא בורא ככלל העולם... הוא ברא את כל מנעמי העולם... מה שטעמת ובעיקר את מה שהיית חולם לטעום בחלומות... ובתור בורא עולם ש"מבין" בענייני העולם... הוא אומר לנו: שכדאי לנו לחכות לו... זה יהיה טוב... אני אביא איתי הרבה הפתעות... ומהשיקול הבסיסי הזה... כל תינוק ותינוקת אמורים לרצות ולהשתוקק ולחכות שבית המקדש יבנה!! ולא רק תינוק ותינוקת... אלא גם אני ואתה...

וכאן המקום לנשות סדר בראש: יש כאלו שמאוד מסתככים בנושא של ציפיה לגאולה... הוא מתקשר אלי... תבא לדבר אצלנו... תמחיש לנו מה חסר לנו היום וכמה יהיה טוב כשהמשיח יגיע... ולמה לצפות לגאולה... למה זה כ"כ חשוב שהגאולה תבא?? עזוב!!! אל תסתבך... לפני שאנחנו מטפסים גבוה... לפני שאנחנו מנסים להתרומם ולרצות משיח וגאולה ממקום יותר מרומם... עזוב!!! קודם כל תשאיר מה שאתה... בגודל טבעי!! ואני שואל אותך: אתה אוהב את עצמך?? אתה אוהב חיים טובים?? אז זהו!! שהבורא של כל הדברים הטובים של העולם אומר לך שכדאי לך לחכות לו... הוא מודיע לך שכשהוא יבא... הוא יגיע עם הרבה מתנות... זה יהיה שווה!!! והנה... תאמין לו שזה כדאי...

זאת אומרת: אם הרמב"ם אומר: שמי שלא מחכה לגאולה הוא כופר באחד מ"ג עיקרים... **במה הוא כופר?? מה נקודת הכפירה כאן?** הוא כופר בזה שאולוקים מבין עניין!!!

אם בורא עולם מבטיח שכשהוא יבא ויגאל אותנו... זה יהיה כדאי ונחמד וטוב ונעים... ואתה קצת נרתע מזה... אז במילים אחרות אתה חושב שבורא עולם לא מספיק מבין בענייני העולם... **!!! וזו! זו נקודת הכפירה!**

אם אני הייתי אומר לך את זה אני מבין את ההסתייגות והחשד... אני באמת לא מבין מספיק בענייני העולם... אם אני אגיד לך שכדאי לך לחכות למשיח... כי הולך להיות אוכל טוב... אני די מבין אותך אם תסתייג... כי המושגים שלי באוכל זה האולמות האלו של החרדים עם השבע דולר למנה... לך תדע... אולי יחלקו שם סנוויצים עם חביתה... אני מבין את ההסתייגות... **אז זהו שלא אני אומר את זה!!!** יש לך עסק עם בורא עולם!! ובורא עולם זה בורא כל העולם... שהההכל נהיה בדברו... כשהוא מבטיח לערוך לפניך שולחן... תסמוך עליו שזה הולך להיות יותר עשיר מהתפריט הכי חלומי שראית בחיים שלך...

זו נקודת האמונה הבסיסית בצפייה לגאולה!!! תסמוך על בורא עולם שאם הוא מבטיח שזה יהיה טוב... זה הולך להיות מפתיע ועוצמתי ונחמד וכיף ועונג בקנה מידה שאתה לא מעלה על דעתך!!! מי שלא מאמין בזה... הוא כופר!! במה הוא כופר??

הוא חושב שבורא עולם הוא לא... לא לגמרי בורא עעעעעולם... אז זהו!! שתעזוב... עזוב אותי... אני צו"ל... אני לא מבין בענייני העולם... אני לא יכול לשכנע אותך כמה כיף יהיה כשהמשיח יבא... כי אני לא מספיק מבין במסעדות ולא מספיק טיילתי ברחבי העולם... אבל "הלא ידעת אם לא שמעת אלוקי עולם ה' בורא קצות הארץ..." הנוף הכי חלומי של החר המושלג הכי גבוה עד המפל הכי עוצמתי ועד הרובע הכי עתיק... על הכל הוא חולש!!! על כל סוגי התענוגות... וכל סוגי המאכלים והמנעמים והדחפים... הכל בידו!!! והוא אומר לך שכשהוא מגיע זה יהיה שווה... אז למה צריך להסתבך ולחקור למה יש לחכות??

שכחת שאנחנו כעת בעיצומם של חודשי יוני יולי אוגוסט?? בחודשים האלו כולם מחפשים את עצמם ורוצים שיהיה נעים ונחמד וכיף... והבורא של כל הכיף הזה מודיע לך באמצע היוני הזה... שתדע לך: שהכרטיס טיסה הכי קסום נמצא אצלי... תאמין לו!!! אל תכפור בזה שיש לך עסק עם בורא עולם... תבין שזה בורא עעעעולם... הכל בידו...

סליחה על השאלה: בחופש הגדול יש כל מיני אירועי תרבות... כמו הפועות של זמרים או מצגות ומופעי אור קולי של כל מיני מופקים למיניהם... ועם ישראל צועדים בהמוניהם ומשלמים ממיטב כספם על התענוג הזה!!! ואני שואל אותך: מאיפה אתה כ"כ בטוח שאתה התנה בהופעה הזו?? אולי זה יהיה משעמם להחריד...?? הרי אתה משלם כבר בכניסה למופע... ואם זה לא יהיה מעניין הרי לא יחזירו לך את הכסף... אז למה לנהג מונית אתה נותן כסף רק בסוף הנסיעה וכאן אתה מוכן לשלם מראש...? מי אמר שזה שווה? מה התשובה?? **יש לך אימון!!!** ראיתי במודעה שהפקת האירוע היא של _____ ואני כבר מכיר אותה... יש לו ביצועים מדהימים... אז אני נותן בו אימון שגם הפעם הוא לא יאכזב... **נכון או לא נכון?? היה או לא היה??** אז הנה!! זה בדיקת האמונה בצפייה לגאולה... יש לנו עסק מול בורא עולם שהוא אחראי על כל הדחפים ועל כל מילוי הסיפוקים שטעמת בחיים שלך... ובעיקר שהיית חולם לטעום... והוא!!! בורא עולם בכבודו ובעצמו אומר לך: כדאי לך שיבנה בית המקדש!!! כי הולך להיות פינוקים... זה יהיה שווה... אז תן אימון!!! לגברת אברהמי מאמינים... מוכנים לשלם חמישים שקל לכניסה למופע... אפילו שלא יודעים מה הולך להיות שם... אז בורא עולם?? תן אימון שזה שווה... תצפה לו!!!

לקראת ימי הקיץ הבאים עלינו לטובה ניתן

לקנות את הספר "וימאן" העוסק בנושא

התמודדות בשמירת העניינים והמסתעף.
כמו כן את הספר "אהבת" (כי ישמע ה' קולי...)
העוסק בענייני תפילה ופתיחות רגשית בנימה אישית מול אבינו שבשמים עד בא הישועה בע"ה.

ואת הספר "ואהבת" (א-ת ה' אלוקיך) העוסק
בקבלת מלכות ה', כיצד לקבל ולשמוח ולגדול מתוך הנתונים שה' מעמיד בפני כל אחד מאיתנו

כל זה במוקדי המכירה של גיליון זה. ובפלא':

0548446691 0527683095

אודות האסון במיאמי...

שוב מגיעה שמועה על אסון מפולת בפעם השלישית בקיץ הזה... ושוב מדובר באסון שמזעזע את כל העולם וזה נקשר איכשהו לדמויות של יהודים חרדים לדבר ה'...

צריך להיות עיוור שלא לקשר את זה לו... לועדת חקירה הממלכתית שקמה בשבוע האחרון לנסיבות האסון במירון... בורא עולם דופק על השלחן ואומר לנו:

אתם רוצים להבין שאני מדבר איתכם... או שאתם מתעקשים להסיט את הנושא לועדות חקירה...

שלא תבין לא נכון: צריך להפיק לקחים!! אם יש מהנדס שבנה בצורה לא תקינה או מישהו שנהג בחוסר אחריות במירון הוא צריך לעשות את החשבון נפש האישי שלו ויתכן גם שצריך לעזור לו להגיע למסקנה הזו... אבל מה זה קשור אלי?? למה מערבים אותי בזה?? לי יש פה חשבון אחר לגמרי בסיפור

לפני חודש נקלע לעיני אחד מהשבועונים החרדים המוכרים... עברתי עליו ולתדהמתי מה אני רואה?? עיתון שלם שמדבר על דבר אחד ויחיד!! על הכשלים שהיו במירון... ועל הלקחים שצריך להפיק מאסון קרלין... עיתון שמשתרע על עשרות עמודים ומגיע לעשרות אלפי בתי אב חופשי כיפה... מה הנושא האחד ויחיד שמטריד אותם?? מי האשם באסון... ועדת חקירה... ואנחנו נציף את הנושא ולא נוותר...

אני לא מבין: אם זו הרמה... אם אלו הם המסקנות אז בינינו... מה ההבדל בין יהודי לגוי???

בשביל מה אנחנו יהודים אם לא בשביל שהרבש"ע מדבר איתנו... בשביל מה יש לנו ל"ג בעומר וחר השבועות ושבעה עשר בתמוז... בשביל שיש לנו איזה מערכת יחסים עם רבש"ע והוא מדבר איתנו... לא נראה לך?? ואם קורים שתי אסונות כאלו נוראים והמסקנה היחידה שלך זה לחפש מי הפעם אשם... אז הנה... השבוע אתה מסודר בעיתון!!! אתה יכול גם השבוע למרוח כמה עשרות עמודים על ועדת חקירה במאמי... בדרך לקייט שם אל תשכח להצטייד עם כמה קלטרים של חקירות וניסוח אירוע...

הגיע הזמן שנבין: **הרבש"ע מדבר איתנו!!! ולא להבין את זה- זה מסוכן!!!** אסור ללכת בקרי... אסור לעקוב אחרי ועדות חקירה האלו... אסור אפילו להרהר בהם... חמירא סכנתא... זה לשחק בחמת קרי... צריך לדעת שה' מדבר איתנו... גם אם אנחנו לא יודעים מה... אבל לכה"פ להכיר שיש פה דפיקה על השלחן מאבינו שבשמים... ה' רוצה שנהיה קצת יותר רציניים... שבין שהעסק רציני... שה' רוצה אותנו קצת יותר מרוממים... ואז ישוה חרון אפו מארצו ומנחלתו...

איך משתלטים על ערימות ענקיות של יידישקייט?

המשך: ובאמת מישהו עורך את תשומת לבי שלפני חג הפסח יש הכנה מאוד יסודית... יש ד' פרשיות שבמשך יותר מחודש אנחנו מתכוונים לקראת חג הפסח... שקלים... אח"כ טהרת פרה אדומה, אח"כ החודש הזה לכם... **נו... אז איפה הד' פרשיות של חג הסוכות???**

מה התשובה??? לחג הפסח יש רק ד' פרשיות!!! אבל לחג הסוכות יש ז' פרשיות!!! ז' דנחמתא!!! זה מתחיל עכשיו בג' דפורענותא... כעת אנחנו בשבירת כלים... כעת חופרים יסודות... וביסודות יש עומק של כאב... יש הרבה דם... אבלות... חסר... געגועים... אין האור ניכר אלא מתוך החושך... ואז!!! בעיצומו של יום תשעה באב... אנחנו זוכים להשלים את יציקת היסודות... ומכאן ואילך מתחילים לבנות את הבית!!! וכאן מתחיל ז' דנחמתא... שבע קומות של בנין... ובסוף הז' דנחמתא... מגיע הפיניש... הניקיון הסופי שנקרא שבת שובה... אנחנו מנקים ומישרים את השטח... מורידים פיגומים... ואמר סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מקרב עמי...

ואז מגיע חג הסוכות!!! זאת אומרת: באמת באמת ההכנה לחג הסוכות מתחילה בימי בין המיצרים... **וכמה שזה נשמע לך וורט יפה וקצת מוזר...** שתדע לך שבזמן שביהמ"ק היה קיים זה בודאי היה כך... (זה ברור שבזמן בית המקדש חג הסוכות תפס את הראש הרבה יותר מיום כיפור... כי ס"ו יום כיפור זו עבודת כה"ג... ואילו הקרבנות של חג הסוכות זה המעשר בהמה, והביכורי יין ותמרים שלי... וספירת ז' שלי ועליה לרגל שלי...)

אנחנו צריכים לקלוט שבסופו של דבר אליבא דאמת היהדות חותרת כל הזמן ליעד אחד!! לקשר של נישואין עם ה'... זה כמו בן אדם שיש לו משפחה אוהבת... זה לא משנה איפה אתה פוגש אותו... אם זה בעבודה... אם זה בקניות... אם זה בסידורים... בסופו של דבר הכל חותר למטרה אחת... יש לי בית והלב שלי שם!!! אני רוצה שיהיה שם הכי טוב... וכל מה שאני עושה בחיים הכל סביב זה... פעם זה קניות לבית... פעם זה פרנסה לבית... פעם זה סידורים לבית... ופעם זה נקיונות לבית... אבל הנושא זה הבית!!! אותו דבר כאן: חג הסוכות זה ההבית!!! אנחנו מתאחדים עם אבינו שבשמים... אם זה הנושא של חג הסוכות... אז אין משהו שלא חותר לזה... זו הסיבה שאליבא דאמת אין הכנה נקודתית לחג הסוכות... כי הכל חותר לשם... בין המיצרים חותר לשם... הסליחות חותרות לשם... ראש השנה ויו"כ חותרים לשם...

ממילא הימים הנוראים בעצמם כמות שהם, הם ההכנה לסוכות!!!

ואתה יודע מה... כעת אני רוצה להיתפס על נקודה קצת צדדית... תשמע משפט... **זה גופא!!** עצם זה שארץ לי כל כך הרבה להבין זה... זה עצמו תופעת לוואי ישירה של חורבן בית המקדש!!!

שמעת את המשפט האחרון?? הבנת מה אני מתכוין??

אני אסביר את דברי: הרי מה קרה בחורבן בית המקדש... הבית נחרב... התפרק... במילים אחרות: **המבנה התפרק...** בזמן שבית המקדש היה קיים היה **מבנה!!!** המבנה של היידישקייט היה ברור ועומד מול העיניים... כולם הבינו לאן עבודת ה' חותרת... לקשר הנישואין והחדר יחוד בין קודשא בריך הוא לשכינתא- נכסת ישראל- עם ישראל... לא היה בלגן בראש... לא היה מבין של כבישים ודרכים בעבודת ה' לאן צריך להגיע... היה מסלול ברור שהכל נוסע ודולק וחותר לקרבת ה'...

לדוגמא: אני רוצה שתבין: בתוך בית המקדש עצמו היו כמה וכמה ממלכות ופירמידות ששימשו בד בבד!!! מצד אחד היה את בית דין הגדול של ע"ב זקנים שמעליהם הנשיא ואב"ד והם היו ממוקמים בלשכת הגזית שהיא **בתוך העזרה** והם היו מערכת שלטונית שחולשת על מאות סנהדרי קטנה של כ"ג ואלפי בתי דינים של ג' שמפוזרים בכל תפוצות ישראל ובגולה... עכשיו- חצי מטר מלשכת הגזית... מה יש??? לשכה של כהן גדול... כהן גדול זו ממלכה אחרת לגמרי לגמרי... הכהן גדול הוא הדרג העליון שמתחתיו יש היררכיה שלימה של שררות אמרכלים וגזברים ומשמרות כהונה ולויה... עכשיו!!! שתי מטר מהלשכה של כהן גדול ומלשכת הגזית... יש שער!!!

שאתה יודע מה יש בשער הזה?? זה השער שממנו נכנס המלך!! כן... הארמון של מלך ישראל היה צמוד לקיר של בית המקדש... ולמלך יש היררכיה משלו... את כל האוצרות והניהול המדיני ומערכת האכיפה משלו... **אתה קולט??** בתוך העזרה הזו יש שלוש הגמוניות ותחומי שיפוט שלא קשורים ולא נוגעים אחד בשני!! וזה לא רק זה... יש פה גם שלוש סוגים שונים של עבודת ה'... בקיצור: שלוש כתרים שמשמשים במקום אחד... כתר תורה כתר כהונה וכתר מלכות... ושכחתי להזכיר את הנביא... שהוא גם קיבל את הנבואה שלו בעיצומה של שירת הלויים ויש לו את המעמד שלו שכולם מחויבים ב"אליו תשמעו..." וזה ארבעה סוגי עובדי ה' שונים בתכלית השוני והקיצוניות שאכמ"ל... ובכל זאת היה ביניהם תיאום מלא וקשר עין!!! סביב מה?? סביב הקורת גג אחת שאיחדה את כולם!!! סביב היעד האחד ויחיד המשותף והוא: בית המקדש!!! יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה!!! כל מי שהגיע לבית המקדש פגש את כל חלקי עבודת ה' והוא היה מחויב לכולם והוא ידע שכולם חותרים למקום אחד... (זקני בית דין משועבדים לכהן גדול, והכהן גדול משועבד למלך... והמלך משועבד לנביא, והנביא משועבד לתלמיד חכם... וגם הנביא למלך... והמלך לתלמיד חכם, וכן הלאה וכן הלאה סחור סחור...) אבל ברגע שביט המקדש נחרב... **מה קרה באותו רגע??** הבית נחרב... הבית התפרק... **המבנה של היידישקייט התפרק והתפזר...** כל היהדות התפזרה לאוסף של מלא מלא פריטים לא קשורים... אתה נכנס לבית מדרש, אתה פוגש תלמיד חכם שיושב בלשכת הגזית ולומד... אתה עובר את הכביש, אתה פתאום נכנס לחצר חסידות שהנהגה של הרבי זה מהסוג של כהן גדול... (חסיד אוכל שיריים של החמש חלות לחם הפנים שכה"ג אוכל ברשות גבוה... זה שבביל לעצב את הליטוואק) ואז אתה עובר לרחוב השלישי... אתה פוגש קהילת קודש שהנהגה שלהם בנויה על קבלת מלכות... לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו... ואז אם אני נהייתי חסיד של בחינת כהן גדול... והוא

נהיה המשתוקק של בחינת מלך... והוא נשאר נאמן לתלמיד חכם אז נהיה פה שתי מפלגות שונות!! לכל אחד יש עבודת ה' אחרת לגמרי... זה נראה כאילו אין שום קשר בינינו... (יש לי רגעים שאני עובר קצת יותר מידי במהירות מבית מדרש אחד לבית מדרש השני ואני צובט את עצמי... רגע... אתה בטוח שזה אותה דת...?? אני במקרה יודע שכן, אבל אני מבין את מי שטועה לחשוב שלא...) **תה!! זה בין הייתר אחת הבעיות העיקריות שלנו בשנת חינוס...** נהיה חוסר תיאום ואיבוד קשר עין טוטאלי בין חלקי עבודת ה' השונים... שמי שגדל כל חייו בלשכת הגזית עלול לא לדעת על קיומו של עבודת ה' בבחינת כהן גדול... ומי שגדל בחממה של לשכת פרהדרין ועל טהרת קודש של הליגער כהן גדול... לא מודע שיש עבודת ה' מסוג של מלכות... (שאכמ"ל מה זה) וממילא כל אחד בטוח שהיהדות נמצאת רק אצלו... ובסופו של דבר מאיפה כל זה נובע?? **מחורבן ביהמ"ק!!!** מהפירוק של המבנה שהיה כולל ומאחד את כל חלקי היהדות!! מחורבנה של ירושלים... שמה היא הייתה?? **עיר שחורבה לה יחידיו!!!** עיר שחיברה את כל הקצוות של עבודת ה' ועשתה מהם יציקה אחת שחותרת ליעד אחד... וברגע שחרב המקדש... כל המבנה התפרק וכל חלקי היהדות התפזרו לחתיכות!!! **אבל סליחה... גלשת מהנושא... נחזור לעניינינו:**

היום לכל חג יש ספר משלו!!! יש פסח... ויש פורים... יש יום כיפור... ויש חג השבועות... יש ראש השנה... ויש סוכות... וכל חג זה סיפור אחר לגמרי... וממילא אם אדון אז נדברו הוציא חוברת על ימי בין המיצרים... הרי כשמתקרבים ימים הנוראים הוא שוב מוציא חוברת שמדברת על ימים הנוראים... דא עקא שאז פתאום מגיע חג הסוכות... ואז אני נזכר שאני... צריך להוציא חוברת גם על חג הסוכות... **אז זהו!!! שאנחנו צריכים להבין שזה שכל חג הוא נהפך לנושא פרטני לכשעצמו...** זה לא אמור להיות ככה... ההפרטה הזו בין חג לחג היא תוצאה מפירוק מסוים... **פעם היה פה מבנה אחד!!!** היתה עבודת ה' אחת ופסח שבועות וסוכות וחנוכה ופורים... כל המועדים ביחד חתרו ליעד אחד של יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה... אמנם לכל מועד היה את הקומה שלו במבנה ואת הזוית היחודית שלו... אבל עדיין הכל היה חותר לאותו מקום... ממילא ההכנה לימים הנוראים זה משהו שהלך ביחד עם ההכנה לחג הסוכות... זה לא היה שני קרשים שצמודים אחד לשני בלי קשר... (ניתן לראות את זה לדוגמא אצל הגרש"ד פינקוס זיע"א... שהיה לו שיחות על כל חג... אבל בסופו של דבר הכל חתר לאותו מקום... הכל הוביל למהלך אחד בעבודת ה'...)

אז זה גופא שאני עומד פה ומתלונן ש... שאין לי זמן להתכונן לחג הסוכות... **על אלה גופא אני בוכיה!!!** מזה בעצמו זועק החורבן והפירוק של בית המקדש... זה עצמו שכל חג נמצא אצלי במגירה אחרת לגמרי ואני לא מצליח למצא את הקשר עין ביניהם... זה עצמו זועק איזה פירוק לחתיכות קרה בחורבן בית המקדש... תראה אין שכל המבנה התפרק וכל היהדות נהפכה להיות חלקיקי לגו שכל אחד נמצא במגירה אחרת... ותסלח לי... אתה יודע איפה זה הכי בוטה?? **בחג השבועות!!!** בחג

שזה גופא מה שגרם לחורבן בית המקדש... (ואכמ"ל... מי שידע... רוב המריבות שהיו שם היה סביב החיכוכים בין הכהונה לחכמים ובין המלך לנביא) כך שלהגיד שחורבן בית המקדש גרם שהמבנה של הידישקייט התפרק... זה לא נכון!!!

זה מתחיל בדיוק הפוך!!! המבנה של הידישקייט התפרק בתוככי בית המקדש... זה מה שכירסם במבנה של בית המקדש והפך אותו לבית חרוב החרבת קמח טחון טחנת... **ולמה כ"כ חשוב להדגיש את זה???**

כי דווקא ביחס לפרט הזה אנחנו לא צריכים לחכות ולקוות מתי בית המקדש יבנה... כי דווקא זה לא קשור לבית המקדש!! זה קשור אלינו, אנחנו אלה פה כולנו חיים... זה תלוי בהחלטה שלנו כעת ועכשיו... האם אנחנו מוכנים לגשת לעבודת ה' בצורה יסודית... או בצורה חובבנית שכל אחד הולך לבר ובחר את הערך שהכי מרגש אותו ונכנס יחד איתו למגירה ויורה לכל הכיוונים...

כלפי מה הדברים אמורים??? אתה יכול לראות כל מיני יהודים יושבים בליל תשעה באב וממורים בבכי על חורבן בית המקדש... **ותוך כדי!!!** הם ממורים בבכי על זה שרק אבא שלהם קיבל תורה מסיני ומתי כולם יבינו שרק הם צודקים ואף אחד אחר לא... מתחשק לי לתפוס את אותו יהודי בתשעה באב ולהרים אותו מהריצפה... ולהגיד לו: אדוני היקר... תפסיק עם הדמעות תנין שלך... אתה בוכה על חורבן בית המקדש ותוך כדי הבכי אתה לוקח פטיש וממשיך להחריב אותו במו ידיו... תפסיק להתאבל... תפסיק לקונן... קום על שתי רגליך האחוריות ותחליט שאתה יוצא מהמגירה ומוכן לקבל את שאר חלקי עבודת ה'... תפסיק להמשיך להחריב את בית המקדש!!! תפסיק לפרק את המבנה של עבודת ה'... מותר לנו לגדול ולדעת שיש כהן גדול ויש סנהדרין, יש נביא ויש מלך... ואם יש לך כזה ראש קטן ביהדות שאתה לא מוכן לקבל כמה פירמידות שונות בעבודת ה'... אז תגיד בפה מלא שאתה לא רוצה שביית המקדש יבנה... אתה לא מצפה לעיר שחבורה לה יחדיו... נא לא לשכוח... חוץ מלהתאבל על בית המקדש... יש לנו גם הרבה עבודה מעשית בלטפל בשנאת חינום שעדיין מרקדת לנו בתוך הלב... להפשיל שרוליים... פתאום יבא האדון...

שהיהדות לא תהיה אוסף של פרטים לא קשורים... ואתה חוטף מכל הבא ליד... (כמובן שיש מקום ביהדות לאותו יהודי פשוט שכן ניגש ככה ליהדות... על זה נאמר: אפילו ריקנים שבך **מלאים** מצוות כרימון... יש לו מלא מלא מצוות בערמות... אחד על השני בלי שום קשר... צריך לדעת שזה קיים... אבל מי שניגש לעבודת ה' בדרך של עבודה יסודית ורצינית... אתה מבין שזה לא אידיאלי) ואני יכול להגיד לך על עצמי... שכשהצלחתי ליצור איזה מהלך עקבי בעבודת ה'... אז היתה תקופה שהייתי במהלך של דבקות!!! הציר המרכזי של היהדות היה דבקות... כל מצוה וכל מועד וכל פרט ביהדות הייתי ממקם אותה... איפה הוא ממקם בדבקות בה'... אח"כ היה תקופה שלמדתי רמח"ל ואז הכל נכנס לקטגוריה של יחוד ה'... איזה יחוד נעשה בכיבוד הורים ואיזה יחוד נעשה בלימוד התורה ובאותה מידה איזה יחוד נעשה בסוכה ובמצוה... וכמובן שרוב הזמן אני לא כ"כ מצליח לבנות משהו מסודר... וממילא זה נראה בהתאם... זה נהיה כמו איזה ערימה... אני מתחיל את היום בתפילה... אח"כ אני מערים על זה לימוד... ואח"כ אני מערים על זה זיכוי הרבים... והערימה הולכת וטופחת וקעת בימים אלו הצטרפו לי גם אבלות על החורבן וגם הכנה לשנת השמיטה... ואני לא כ"כ מצליח להערים את שניהם ביחד... כי הערימה נהיית מידי גבוהה ואז הכל מתפרק... לכן מומלץ לי בחום... אם אני טיפ טיפה אשקיע פנימיות בעניין שנת השמיטה ובמקביל אשקיע בפנימיות על אבלות על החורבן אני פתאום אמצא קשר ביניהם... סו"ס אל תשכח שבשנת שמיטה לא אומרים תיקון חצות... כנראה שיש קשר הדוק ביניהם... וברגע שאני אמצא קשר ביניהם... זה כבר לא יהיה שתי ערמות אלא ערימה אחת... לצרף אותם לקובץ אחד וכן על זה הדרך... הגיע הזמן שנבין שיש בחינה של תלמיד חכם ובחינה של כהן גדול ויש משהו שמקשר ביניהם... זה לא איזה ערימה של מושגים שמגישים מועמדות לנשיאות ובא נראה מי ינצח... בקיצור: צריך לעשות צירוף קבצים... יש לכל אחד מאיתנו את התפקיד לבנות את הפאזל מאפס... לאחות ולבנות בחזרה את המבנה של היהדות!!! לאחות את הרסיסים ולקח אחד אל אחד והיו לאחדים... לדעת שהכל חותר להושענא סוכת שלם... הושענא עלית שבטים הושענא...

אגב... לסיום: בסוף כתיבת המאמר לפתע נזכרתי... שאנחנו עומדים כעת לקראת סיום מסכת יומא... ואנחנו בפתחה של מסכת סוכה... **אז היכינו היכוננו בשבוע הבא נעשה סקירה מקיפה אודות מסכת סוכה...** ובהשגחה פרטית זה ממש ענייני דיומא... אנחנו נתחיל מיד בתשעת הימים להתכונן לקראת הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת...

השבועות כולם שזה החג של התורה... במילים אחרות זה חג ששייך למגירה של תורה... בשבועות מוציאים את התורה מהמגירה... חוגגים סביבה... שרים שירים של תורה... ואז נגמר חג השבועות... מחזירים את התורה למגירה... ואז מגיע ימי בין המיצרים ואז מוציאים את בית המקדש מהמגירה... ואז במוצאי ט"ב מחזירים את המקדש מהר מהר למגירה ורצים לנופש... ואז מגיע חודש אלול... וקעת מוציאים את אימת הדין מהמגירה... וכשככה זה נראה... אז מה הפלא שאני מסויט מחודש אלול?? איך לא... בחודש אלול אני פותח מגירה... שברגע שאני רק פותח אותה... קופצת עלי כזו פלצות ופחד ואימת הדין... נו... אז תן לי סיבה לרצות לפתוח את המגירה הזו?? מה הפלא שכשמגיע ימי בין המיצרים אין לי כוחות נפש לפתוח את המגירה של אבלות... תן לי סיבה אחת למה לא לדלג על המגירה הזו... **אבל אם הייתי מבין שיש פה מבנה אחד!!!** יש פה סוגיה אחת מתוקה של דבקות בה' והקן שהיונה בונה לבן זוג שלה באהבה ובשמחה וזה כל הנושא... רק בימי בין המיצרים זה מתבטא בנהמה של היונה שהקן שלה נהרס והודס והיא מנהמת ומתגעגע ומשתוקקת לשוב להתאחד עם בן זוגה... ובחודש אלול אנחנו כבר מתחילים לנקות את הבית ולאסוף את הזרדים ולשפץ ולהכשיר את עצמנו לקראת החתונה... (כן... כמו שיש נקיונות לפסח... ככה יש נקיונות לסוכות... הנקיונות של חג הסוכות זה אימת הדין התשובה של הימים הנוראים...) וביום כיפור אנחנו עושים את הפיניש האחרון... והנה עוד ארבעה ימים אנחנו כבר בונים את הקן מפסולת גורן ויקר... **אם ככה הייתי ניגש!!!** אז בין המיצרים לא היה מתחיל ונגמר אצלי באבלות מדכאות... וגם חודש אלול לא היה מצטייר אצלי כפלצות שלא לוקחת אותי לשום מקום... והכי הכי: לא הייתי בוכה שאין לי זמן להתכונן לחג הסוכות... כי אני כבר ממזמן בעיצומם של ההכנות... כעת!!! כעת בימי בין המיצרים... אנחנו נמצאים בשלב של השידוכים... בשלב המירי שאנחנו מתגעגעים ורוצים שאבא שבשמים יחזיר את השידוך... ואז במוצאי תשעה באב אנחנו מקבלים תשובה חיובית... ומתחילים את ההכנות לחתונה... מפיקים לקחים!!! והולכים למדריך כלות שסיביר לנו על איזה טעויות אסור לנו לחזור... (מספיק השידוך התפרק פעם ופעמיים... בפעם השלישית זה לא יקרה...) וכל הזמן אנחנו חותרים לקראת חג הסוכות... וכעת זה מתחיל!!! כעת בימים אלו אנחנו בונים את חג הסוכות... **ובונים אותו בצורה יסודית!!!**

דברתי יותר מידי הרבה... תכל"ס... מה למעשה... נסכם את זה במסקנה אחת מעשית: בסופו של דבר כל עובד ה' אמור לבנות לעצמו **מבנה מסוים בעבודת ה'!!! איזה ציר מסוים שסביבו כל היהדות מסתובבת!!!** לא משנה מה תהיה המסקנה... היא גם יכולה להשתנות מידי פעם... וכמובן שמסתמא זה גם שנוי במחלוקת... (הגר"א אומר שהכל מסתובב סביב תורה והרמח"ל אומר שהכל חותר ליחוד ה'... ועל דרך החסידות זה דבקות בה'... וגם ההגדרות האלו בעצמם... כל אחד מאיתנו תופס ומבין אותם מזוית אישית אחרת... וממילא זה לא משנה כ"כ... מותר לך לבנות עולם רוחני משלך...) העיקר שבסופו של דבר יהיה לך איזשהו ציר אחיד!!! קי ברור לאן העסק חותר!!!

עכשיו!!! למען ההגינות אני מוכרח לסייג את דברי... עד כה הצגתי את הדברים שכשבית המקדש היה קיים המבנה של הידישקייט היה ברור!!! כל חלקי עבודת ה' התאחדו תחת קורת גג אחת והיה תיאום וקשר עין בין כולם... ואילו עכשיו שבית המקדש נחרב כל המבנה של עבודת ה' התפרק והתפזר לאוסף של פריטים לא קשורים... **ותכל"ס זה ממש ממש לא נכון לומר את זה!!!** כי... כי אל תשכח שבית המקדש גופא נחרב על שנאת חינום... זאת אומרת: גם כשבית המקדש עמד על מכוננו!!! כבר אז בתוככי הבית בעצמו היה חוסר תיאום משווע בין חלקי עבודת ה'

למה בתקופה האחרונה התנועה יחסית דלילה בירושלים עיה"ק...

בתקופה האחרונה ישנה היערכות שיא בירושלים... יש כוונות לקראת עומס חריג של יהודים שהולכים להגיע לכאן... והפעם לשם שינוי לא מדובר באורחים אלא באנשים שהולכים להשתקע כאן לתקופה ממושכת...

כן... קרבה שנת השבע שנת השמיטה... וישנם הרבה יהודים יקרים שלפני כל רגל הם מכתמים את רגליהם ועולים לירושלים במסירות נפש... ואז מגיע הרגע הקשה של הפרידה... ובדמעות רותחות הם נפרדים וחוזרים הבייתה... ולמה?? למה חוזרים הבייתה?? כי השדה מחכה... אם זה במוצאי פסח התבואה בקמותיה ממתנה להיקצר ולהיעשות גורן... אם זה במוצאי סוכות השדה בור מחכה לחרישה וזריעה להשקאה והשקעה... והפסולת גורן יקב ממתין בקוצר רוח להיכנס לאוצר לפני הגשם הראשון... תמיד יש משהו שנוסף בעורף וקורע אותי מבית המקדש ומכריח אותי לחזור הבייתה...

אבל כעת... סו"ס קרבה שנת השבע שנת השמיטה... וזהו!!! באה שבת באה מנוחה... הגיע הזמן להגשים חלום... שש שנים אני מהלך בשדה וכל הזמן שר שירי ציון... כל הזמן אני חולם על הרגע שבו אעלה לירושלים... אני כל הזמן לעבר הרימון שביכר והתאנה שביכרה זה נותן לי זריקת מרץ... שהנה... אנחנו מתקדמים לכיוון הנכון... אני כל הזמן חולם מי יתן והייתי יכול להישאר שם!!! שם בירושלים... לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו... והנה זה מגיע... בעוד קצת יותר מחודשיים מתקדשת עלינו שנת השמיטה...

ואם השדה לא מחכה לי... אז כמובן מאליו שרגלי מוליכות אותי הישר לירושלים ואין סיכוי שאני אצא משם בשנה הקרובה... זה ברור לי שבשנה הקרובה אנחנו הולכים לגור בירושלים... דא עקא!!! שאל תשכח שחוץ ממנו יש רבבות אלפי ישראל שגם להם יש שדות... גם להם יש כרמים ופרדסים... וכולם משביתים את השדות שלהם... וכולם היו רוצים לעלות להשתקע בירושלים עיר הקודש בשנה הקרובה...

אז כן!!! ישנה היערכות שיא... חדרים שלימים נפתחים בירושלים לשנה!!! מאות רבות של כיתות חדשות נפתחות לשנה תמימה... שם יפגש יענקי הבן של יורם ממטע הזיתים בנטופה, עם שלומי הבן של חצקל ממטע התמרים ביקתאל שבנחלת יהודה על גבול ארץ אדום (הסמוכה לאל עריש)... שמוליק מעבר הירדן כבר הספיק להתחבר בחג הקציר האחרון עם יוחנן מעמק חפר... כי להורים של שניהם יש שדה השותפין בעמון ומואב שבה הם מתכננים להמשיך לעבוד בשביעית כדי להחזיק ידי עניים...

ואין באמת ישכנו את כולם?? אין באמת ימצא מקום לכ"כ הרבה משפחות שרוצות להשתקע בירושלים לשנה אחת בלבד?? ואין זה הולך להשפיע על תנודות הכלכלה והמחירים בירושלים?? מוקדם לדבר... אבל זה לא כ"כ משנה... כל השאלות הטכניות האלו הם לא פונקציה לתשוקה ורצון הלב... שזו העובדה!! וזה מה שיהיה... אין בדיוק ירחם המרחם... בסוף הסכמנו להתפשר ולשכור דירה לא ממש ממש בירושלים... אלא סמוך ונראה לירושלים... אבל אבא התעקש שזה יהיה בתוך עשרה פרסאות!!! אני לא מוותר... לא על גביני כרוז שיעיר אותנו כל בוקר בקולו האדיר עמדו כהנים לעבודתכם ולויים לשירתכם וישראל למעמדם!!! אני לא מוותר על הקול הענוג של ציר דלתות ההיכל שנפתח מידי עלות השחר שיזכיר לנו להתכונן לתפילת שחרית... ואני גם לא מוותר על הקול החזק של המגרפה שיזכיר לאלו שעדיין נשארו במיטה ש... שזמן ק"ש מתחיל לנשוף בעורף... ואם עדיין מויישי הישיבוחר שלנו ימשיך לישון אז הוא יאלץ להתעטש כמה פעמים מריח הקטורת יחד עם העיזים ואז הוא כבר יתעורר סופית... אז אמנם בשנה הקרובה אנחנו לא נגור ממש ממש בירושלים... אבל אנחנו כן גרים בנחלת בנימין סמוך לעיר התמרים יריחו... אנחנו רואים מידי יום ששי תכונה של משמרות כהונה שמתחלפות שם... כידוע: מידי שבוע עולה משמרת כהונה לירושלים... והם מתפצלים... חצי משמרה עולה לירושלים וחצי משמרה מתמקמת ביריחו עם כל המשפחה... ואלו שנשארים ביריחו... התפקיד שלהם זה לספק מים ומזון לאחיהם... (סו"ס מדובר בכמה אלפי כהנים שהשאירו משפחות לשבוע ימים בלי לחם וחלב ומים... אז מישהו צריך להיות הביביסיטר במקוםם ולדאוג למוצרי יסוד לכל אלפי משפחות הכהונה...)

אבל!!! למרבה האבסורד הדבר שהכי הכי מורגש כעת בירושלים... זה דווקא התנועה היחסית דלילה מכל שנה בתקופה הזו... דווקא כעת יש פחות יהודים שמגיעים לירושלים מכל שנה... אפילו יורם שלנו שתמיד מחפש תירוצים להגיע לירושלים בשביל להתעדכן בחידושים העדכניים בלשכת הגזית... גם הוא בחודשיים האלו לא נצפה בירושלים... נו... תנחש למה?? וציויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלוש השנים!!! הנקלה בעיניך... השנה עונת הקציר לא נגמרת... יורם עדיין נמצא שם בגורן והוא עדיין לא סיים לודש ולזרות את התבואה... זה לא יאומן... כל שנה מיד אחרי חג עצרת יש איזה שבוע שבועיים שנמצאים בגורן... מה שנקרא "ויבא לשכב בקצה הערימה" וזהו!! מפרשיים תרומה לכהן ומעשר ראשון ללוי וחוזרים הבייתה עם התבואה ומכניסים לאוצר... את התבן שמים באסם... את הקש וגבבא במחסן של הציבי... וזהו... מתארגנים לקראת עלייה לירושלים לביכורי חיטה... וחוזרים מהר לקראת עונת הבציר של הענבים... אבל השנה?? אנחנו כבר אוהזים באמצע חודש תמוז ויורם עדיין לא סיים עם התבואה... עוד שבועיים מתחילה עונת הבציר ויורם עדיין לא שב הבייתה במכנשתא דבי דרי... יורם נאלץ לשכור עוד שלוש מחסנים של תבואה לקיים מה שכתוב: "ועשת את התבואה לשלוש שנים..." השנה ככל הנראה יתקיים בנו מקרא שכתוב: "והשיג לכם דיש את בציר..." יורם כבר פוזל לכיוון הכרם הסמוך... והוא לא מאמין למראה עיניו... איזה ברכה ה' שלח בכרי זה... העניים עדיין לא סיימו לאסוף את הלקט שכחה ופאה... ועוד שבוע אחד מבורך של חססין ושרב כבד... (שכלנו כ"כ מתלוננים... ופעם יהודי היה שמח על כל שרב נוסף שמקרב את ביטול הפירות) וזהו... העניים כבר מוזמנים למנה השניה... של פרט ועוללות... שיהיה להם לבריאות... אבל אני- יורם... אנא אני בא... אני מתגעגע לבית המקדש... אני נמצא על קוצים... אני רוצה כבר להגיע עם ביכורי החיטה... אבל ככל הנראה השנה אנחנו נעלה על ביכורי החיטה יחד!!! יחד עם ביכורי ענבים... לקיים מקרא שכתוב: והשיג לכם דיש את בציר... אמנם בציר לא ישיג את זרע... כי עד הזרע כבר תחול שנת השמיטה ואז!!! אז כבר ינוחו יגיעי כח... זה מה שנותן ליורם כוחות בימים אלו... אפילו ענומס העבודה הוא פי שלוש... אבל יורם יודע מה המשמעות של הענומס הזה... המשמעות היא שיש פה יבול לשלוש שנים קדימה!!! המשמעות היא שנוכן שכעת אני מתעכב מלהגיע לירושלים ואני צובר פיגור וצמצום ביחס לנייעס העדכני שמתחדש מידי יום בלשכת הגזית... אבל חכה חכה... כשאיסיים כאן אנחנו נעלה להרי יהודה ונתמקם שם שנה תמימה!! ואז אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש ששתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו...

גם הלוויים ב"ה יצאו בידיים מלאות עם כמיות של מעשר ראשון שיספיקו להם לתקופה ממושכת קדימה... ואל תשכח את מעשר שני!!! שגם הוא הצטבר לקרוב למאה אלף שקל ש... שאנחנו נצטרך להיכנס לכוננות כדי להספיק לבער אותו עוד לפני פסח של מוצאי שביעית שעד אז צריך להתוודות בערתי הקודש מן הבית...

יורם נושא עיניים אוהבות לשדה הקדושה... השדה הזו שזיכתה אותנו לפרנס כ"כ הרבה משפחות של שבט הלוי... שזיכתה אותנו לכ"כ הרבה מצוות התלויות בארץ... אבל כעת בואו ונצא לקראת שבת מלכתא...

שתי הארות קצרות:

טוב שאני לומד דף היומי... מצאתי גמ' מעניינת שמעולם לא שמעתי עליה... (יומא עא.) הגמ' אומרת: שכשרבנן היו נפטרים אחד מהשני בפומבדיתא, היו מברכים אחד את השני: "מחיה חיים יתן לך חיים ארוכים טובים ומתוקנים" ורש"י במקום אומר: "שהיה אחד נוטל רשות מחבירו לשוב לביתו..." שים לב: לא מדברים פה על תלמיד שנוטל רשות מרבו לשוב לביתו!! זה אני יודע שיש... אפילו המשנה ברורה מזכיר את זה (בסיון ק"י) והלוואי ונאמץ את זה... אבל כאן זה לא תלמיד ורב... אלא שני חברים!!! כשאחד הולך... הוא לא פתאום נעלם... הוא נוטל רשות מחבירו לשוב לביתו... אתה שומע?? יש פה הנהגה של דרך ארץ!!! האמת היא שזה תמיד הפריע לי בישיבה... אני בעצמי ככה הייתי נוהג... אבל הרגשתי שזה לא לנעין ולא מצאתי לזה מילים... יום אחד קמתי עם כריזה אני נוסע... נוסע הבייתה... נוסע לחיזוק... תוך עשר דקות מכניס את כל הדברים לתיק... והופ! בורח... אדוני! יש לך חברי חדר... יש לך חבר שאתה באמצע נושא איתו... מה אתה נעלם?? תהיה בן אדם... תודיע לו אני הולך... אל תדאג... מה שרבנן היו נוטלים רשות אחד מהשני אין הכוונה שהם היו מבקשים רשות... (אתה בטח כבר מתחיל להיכנס לחץ אולי חבר שלך לא יתן לך רשות...) ליטול רשות הכוונה היא לכבד!!! היינו פה ביחד... ואני רוצה כעת לצאת... אז אני נפרד בצורה מכובדת... ויש כאן ברכה... ברכה מאוד יפה... אני שוקל לאמץ אותה... מחיה חיים יתן לך חיים ארוכים טובים ומתוקנים... אני לא מוותר על כזו ברכה... עכשיו!!! ליטול ברכה מהרבים זה עוד נושא... זה עוד יותר חשוב... רק מה הבעיה?? עד כדי כך אין לך קשר עם הרבנים שאם תגיע לרב ליטול רשות אתה מפחד שהוא יסתכל עליך כאילו נפלת מהירח... אז היא היא!!! אולי זה גופא המטרה... מותר שיהיה לך קשר עם רב לכה"פ ברמה כזו שכשאתה הולך מהישיבה... זה יהיה מן הראוי שתלך אליו ותטול ממנו רשות... הנה לך רמת קשר מינימלית שמתבקשת בין תלמיד לרב... תחשוב על זה... אז בבין הזמנים הקרוב אל תטול רשות... כי אין לך ממי... אבל כבר בתחילת זמן אלו הקרוב אתה מסמן לעצמך רב מסוים בישיבה שאתה מעוניין ליצור איתו קשר... קשר ברמה שכזו!! שאם תצא מהישיבה אתה תרגיש צורך לעדכן אותו ולהיפטר ממנו לשלום... אין לך מושג כמה נחוץ הקשר הזה...

עוד מילה אחת: יש לי ידיד שהוא כהן וכעת לקראת בין הזמנים הוא מתעסק בכל מיני כבישים ואתרים שאסור לכהנים להיכנס שם מפני אוהל הטומאה... והוא טונן שבחורים יוצאים לטייל בבין הזמנים וחסר להם בסודעות בעניין... והוא ביקש ממני שאעורר על זה... אז הנה... אני מעורר על כך!!! פרחי כהונה יקרים: בשביל מה אתם כהנים ואני לא?? בשביל מה אני צריך לתת לכם תרומות?? בשביל שאאתם משרתי ה' ואתם יודעים שיש דברים שלאחרים מותר ולכם לא!! אז בבקשה... בחור כהן יקר: אם הכבשה שלך ברחה לבית הקברות... תקרא לי... אני אוציא אותה משם... אבל אתה?? אל תכנס בשום פנים ואופן!!! אז זהו!!! שגל אותו משקל, יש כל מיני כבישים שיש בהם חשש של טומאת מת... ולכן נא להזהר... אני לא חזק בפרטי הטכניים... סו"ס לצערי אני לא כהן... (אולי בסוף יתברר שכן... הלוואי...) עכ"פ: יש קו שאפשר להתקשר לשם ולברר באופן נקודתי כל מיני פרטים ומקומות... למיניהם...: 08-3132020 תשמור על עצמך!!! הכהונה שלך יקרה לנו!! שמור לנו על הכהן שבך...

המעין הקסום בדרך אלך... קצת סבלנות...

השבוע בדף היומי אנחנו פוגשים את אותו נחל קסום ומדהים שכולנו עורגים אליו כאילו תערוג על אפיקי מים... כולנו כוספים ומשתוקקים מתי נזכה לשכשך את רגלנו בו... מדובר בנחל שיצא מקודש הקדשים שעתיד לרפאות את כל החולים... לפקוד את כל העקריות... לסדר את הראש של כל המתנסבים... ולהוציא את עם ישראל מכל הצרות והיסורים...

מה זה הנחל הזה? מה מסתתר מאחורי הנחל הזה?

העניין הוא כך: כשהנביא יואל מזכיר את הנחל המדובר... הוא מוסיף משפט אחד: **זוהי צימ** **הוא יטפו הזרעים עסיס והצבעות תלכזה זולב, וככל אפיקי יחרדה ילכו מים ו-ומעין מבית ד' יצא** **השקה את נחל השיטים!** אומר הזוהר הקדוש: כאן במשפט הזה הנביא רומז לנו שאחד מהפלאים והישועות שהנחל הזה יביא איתו... שהוא ישקה את נחל השיטים!!!! **מה זה נחל השיטים??**

נחל השיטים זה נחל עצוב ומר שאנחנו מכירים אותו בדורנו מקרוב... אבל הוא נחל עתיק יומין... אנחנו פוגשים אותו לראשונה בפרשת השבוע... ומאז הוא מלווה אותנו עד עצם היום הזה... מדובר בנחל של ניסיונות... נחל שנובע ממנו כל הדחפים השליליים... והנחל הזה פתאום שוטף ושוטף כמו נחל... מסתובב לו צעיר בן עליה ופתאום הוא מרגיש שהוא נסחף... פתאום הגיעה נחשוש לא אותו נחל ומציף אותו בכל מיני דחפים זרים... והוא מרגיש ש... שטור שניה אני נסחף... הצילו... עוד שניה אני נמחץ באיזה סלע או טובע במחוזות שלא הייתי רוצה להגיע אליהם... כן... הפעם הראשונה שעם ישראל פגשו את הנחל הזה... זה היה כש"וישב ישראל בשיטים" ואז הנחל התחיל לשצוף ולקצוף ויצמד ישראל לפעור... ומאז ועד היום עדיין לא סיימנו עם הנחל הזה!! הוא תמיד מאיים ב"נסתחפה שדהו..." הוא תמיד מאיים לעלות על גדותיו... ולא לחינם משה רבינו ביקש להיקבר מול פעור!! שכל פעם שהפעור הזה מתחיל לעלות על גדותיו... משה רבינו בקדושתו מופיע מולו ומשקט אותו... אבל עדיין... לנחל הזה יש כח מסוים לפעול... וטוב לדעת לקרא לו בשם!!! ובעיקר!!! בעיקר לדעת שהוא קיים!!!!

יש כאלו שלא מודעים לקיומו... אז זה!!! שאם משה רבינו רצה להיקבר מולו... כנראה שזה לא משחק ילדים ולא כדאי לנסות אותו!!!! ומאיך יש כאלו שלא גומרים להתמודד מולו... והוא כל הזמן מאיים עליהם...

אז זהו!!! שזה אחת מהבשורות הטובות שהולכות לקרות...

להיו ידוע לך ש-מעין מבית ד' יצא והישקה את נחל השיטים... יום יבא והמעין של הטהרה והקדושה יצא מבית קדשי קדשים ויטהר את נחל השיטים... שים לב: הוא לא ייבש אותו! אדרבה... הוא ישיק אותו ויטהר אותו!!! (מים זה המין מאכל ומשקה היחיד שיש לו טהרה ע"י השקה וחיבור) ובבת אחת הנחל הזה יהפוך להיות נחל שכל כולו כיסופים... כל הדחפים הפסולים שהיו בו יתהפכו בבת אחת לדחפים אדירים של קרבת אלוקים... וכל מי שהנחל הזה איגרת אותו וניסה לטחוף אותו... והוא נעמד מולו במאבקי עוז... הוא עתיד לקבל זכינות באותו נחל והפעם הדחפים יהיו עם כל העוצמה לקדושה וטהרה... **הוא יקבל את זה בישור!!!** מול הנחל הזה נאבקת... מול הדחפים הפסולים שלו התמודדת ודחת נגד הזרם לכיוון קודש הקדשים... אז הנה... כעת הנחל הזה יופיע בקדושה ובטהרה וכעת הוא בעצמו יוביל אותך וישא אותך עם כל הכח לעבודת ה'... יטביע אותו בים של קרבת אלוקים... כן... אותו נחל שניסה להצמיד אותך לפעור... הוא הוא כעת יצמיד אותך לקרבת אלוקים שאתה כ"כ מבכה למה אתה לא זוכה בזה...

כן... בחור יקר... אתה כ"כ כאוב... למה יש לי דחפים כאלו שליליים?? למה הדחפים שלי הם בדיוק לכיוון ההפוך?? במקום שהדחף שלי יהיה לקרבת ה'... ושבתי בבית ה' כל ימי חיי... אז בדיוק הפוך... הנחל יוצא מן השיטים ומסרף את דעתי ומאיים על הרוחניות שלי...

אז אני אגלה לך סוד... תפתח רגע נביא יחזקאל פרק מ"ז (באופן כללי ימי בין המיצרים זה הזמן ללמוד את הפרקים האחרונים של יחזקאל...) **תקרא את זה בעיניך... ושים לב מה כתוב לאורך הפסוקים שם?** ה' מראה ליחזקאל את המעין איך שהוא **יוצא** מקודש הקדשים... בהתחלה המעין הזה ממש לא נראה מרשים... מדובר זרם צפזפון של מים... כקרני החגבים... והוא מגיע בקושי עד כף הרגל... נו... הלאה... אחרי אלף אמה זה נהיה טיפ טיפה יותר עמוק... הוא כבר מגיע עד הברכיים... נו... בסידוד... זה אולי מתחיל להיקרא מסלול רטוב וגם זה בקושי... אחרי אלף אמה נוספים... נו... כעת זה כבר מגיע עד המתנים... אוהו... כעת זה כבר שריכה... אבל עדיין... בסידוד... כ"כ בריכת מים... זה עדיין לא אטרקציה מי יודע מה... אז לא נקרא שוראים פה משהו מעניין... לא נוף... לא צמחייה... רק קצת מים... ואז מתקדמים עוד אלף אמה **ופה!!!** פה המעין מתחבר ונפגש עם... עם מי?? עם נחל השיטים...

וכאן מתחילה התפתחות!!! לפתע בבת אחת... המעין מקבל זרם אדיר... כי גאו המים מי שחו... אי אפשר אפילו לשחות... מפלים אדירים...

ופה מתחילה ההפתעה!!! ויאמר אלי: דראית בן אדם??

הקב"ה שואל את יחזקאל: ראית...? ראית את כל מה שהראיתי לך עד כה?? אתה זוכר מה שראית?? כעת אומר הקב"ה ליחזקאל: כעת אנחנו חוזרים אחורה!! בדרך שממנה הגענו!! שים לב: ה' לא עושה ליחזקאל מסלול סיבובי... ה' מחזיר אותנו **באותו דרך שממנו הוא הגיע...** ויחזקאל מתחיל לחזור אחורה... ואז הוא מסתכל ולא מאמין...

בשוכונו!!! הנה על שפת הזולל עץ רב מאוד מזה ומזה... ועל הזולל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יוכל עלהו ולא יתום פריו וכו'... אני לא מבין... כשהלכתי פה בהלך... לא היה כלום... היה קצת מים וזהו... והנה... אני רק חוזר בחזרה אני רואה שצמחו פה אילנות מרפא ומים של ישועות... מה קרה?? איך קרתה התפתחות הזו?? איך יכול להיות שבדרך הלוך לא היה כלום? ופתאום בחזור הכל התמלא פה בכזה יופי והדר וישועות??

נו... באמת מה קרה? מה ה' רצה להראות ליחזקאל בבואה הזו??

כן... עתיד מעין לצאת מקודש הקדשים... ומהמעין הזה תבא ברכה וישועה ורפואה לכל העולם... וכולם יבינו באופן הכי טבעי שהכח הסגולי של המעין הזה נובע מזה שהוא יוצא מקודש הקדשים... **את זה כולם יבינו!** כולם יראו במו עיניהם איך שמקור הניביעה של הנחל מתחיל מקודש הקדשים!!! **אבל אומר הקב"ה ליחזקאל:** אני נכעת מראה לך שאלביא דאמת הכח האמיתי של הנחל הזה נזקק למחוז אחר לגמרי לגמרי!!! הוא נזקף למפגש וההתחבות שלו עם נחל

השיטים...

כל זמן שהמעין הזה רק יוצא מקודש הקדשים... הוא עדיין לא מיוחד... הוא עדיין לא מרשים וכל זמן שראית אותו בשלב הזה לא היו בו אילנות מרפא ושום דבר... ורק ברגע!!! ברגע שהוא הגיע לנחל השיטים... שם!!! שם בנחל השיטים הוא פוגש את אותו בחור צעיר שמתמודד מול הדחפים של נחל השיטים... ועל נהרות נחל השיטים ישבנו... גם בכינו בזכרנו את קודש הקדשים... יושב בחור שכמעט מיואש מעצמו... יושב על נהרות נחל השיטים ובוכה... בזכרנו את ציון!!! הוא נזכר בבית מדרש האהוב... בדחפים הקדושים שהיו לו ועדיין יש לו... וכל כולו מורט שערות ראשו... מה אני עושה כאן?? איך זה קורה לי?? איך כל פעם מחדש מגיע הנחל הארוך הזה וסוחף אותי לדחפים שליליים?? איך רוצה להיות קודש הקדשים... אני רוצה להיות בחור קדוש... לשבת כל היום בקודש הקדשים לחזות בנועם ה' ולבקך בהיכלו... אותו בחור נעמד בכעס ובהתקוממות... נושך את אצבעותיו בתסכול וכמעט נשבע... אם אשכחן ירושלים תשכח ימיני!! לא יעזור כלום... כמה שנחל השיטים ישצוף אותי ויסחוף אותו... הוא לא יצליח להשכיח ממני את ציון... את השערים המצוינים בהלכה... את ד' אמות של תורה... את המשתגעים ומתלהטים אחריה... אני לא אתן לנחל השיטים לשבור את רוחי... לא מעניין אותי כמה פעמים כבר נפלת... אני לא סופר כשלונות... זה לא מעניין אותי... אני תמיד אזכור שהמקום שלי זה קודש הקדשים!!! זה רצוף אהבה שלי.

ואתו בחור לא מעלה על דעתו מה קורה באותו רגע!!!

אתה לא יודע שברגעים אלו... בשניות אלו שאתה סחוף דווי ומרוסק ובוהה למרגלות נחל השיטים... הרי ברגעים אלו ממש מעין יוצא מבית קדשי הקדשים **והוא כבר בדרך אלך...** המעין הזה בשלב זה די אכזב... בשלב זה הזרימה שלו מאוד חלשה... הוא מגיע בקושי עד הקסוליים או עד הברכיים **אבל הוא כבר בדרך לכיוון שלך...** וככל שהוא מתקרב אלך הזרימה שלו הולכת ומתעצמת!! והנה הוא הולך ומתקרב... ועוד רגע הוא מגיע לכתובת הנכונה... ובשניה!!! בשניה שהוא נושך לנחל השיטים הוא בבת אחת נפגש עם המיית הלב האדירה שלך ועם התשוקה העצומה שלך לקודש הקדשים... **באותו רגע נעשה צונאמי!!!**

בבת אחת המעין הפצפון הזה נהפך להיות מפל אדיר של ערגה וכיסופים לה' שמתקבלים אצל באניו שבשמים כאישים וניחוים... בבת אחת המעין שיצא מבית קדשי קדשים מקבל כח סגולי עצום ונפלא... שמי שחוזר כעת אחורה... פתאום הוא רואה עצים מבלבלים... מי ששונה מהמעין הזה מתרפא, והיה פריז למאכל ועלה לתרופה... וכמובן... אף אחד לא מעלה על דעתו מאיפה נובעת הכח הפלאי של הנחל הזה... כולם מבינים בפשטות שהוא יוצא מקודש הקדשים... אבל רק אתה והבן אדם - הלא הוא יחזקאל... רק שנים יודעים... שאלביא דאמת הנחל הזה קיבל את כל העוצמה שלו, רק ברגע שהוא הגיע לנחל השיטים! אתה יושבת פה בנחל השיטים וכל היום ביכית וכספת והשתוקקת למעין הקדוש... לקדושה הנוראה שיש בקודש הקדשים... ומה מתברר?? שנכון!!! הושענא קודש הקדשים... הושענא רצוף אהבה... אבל איפה?? איפה התבשל הרצוף אהבה הזה? איפה נוצרה אהבת ה' הזו?? אי שם בהתמודדות שלך מול נחל השיטים... בגעגועים שלך לאבא שבשמים... בכמיהה וברצון שלך להתקדש ולהיטהר... העקשנות שלך לתפוס את עצמך לידים כל פעם מחדש ולא להתייאש... זה!!! זה מה שהעצים והגביר את המעין הזה של קודש הקדשים...

זה כ"כ אבסורד... יושב לו בחור מוקף בניסיונות... ומנסה לדמיין את הכאילו תערוג על אפיקי מים כן נפשי אלך אלוקים... צמאה נפשי לאלוקים לקל חי מתי!!! מתי אבא ואראה פני אלוקים... ואותו בחור לא מעלה על דעתו שלמייעשה זה קורה כאן ועכשיו!!! כאן... בערגה הזו... בצמאון צחיחים הזה שאתה ניצב כמו איל שתוקע את הקרניים באדמה ומתחנן למים... כאן!!! בזה עצמו אתה מייצר את האפיקי מים... כן... לא רק לאיל יש קרנים... גם לך יוצא קרנים... לא רק האיל תוקע את הקרנים באדמה... גם אתה תוקע את הראש בקיר בתסכול ושואל את עצמך: מתי?? מתי אבא ואראה פני אלוקים? מתי אני אהיה קדוש וטהור?? מתי ה' ישמח בי ויחפוץ בי?? ואתה לא מעלה על דעתך שלה' יש כעת נחת רוח מעצם הערגה הזו... מעצם הכאב לב הזה... אל דאגה... יש שכר לפעולתך... התסכול הזה והכאב הזה הוא בגדר תהום אל תהום קורא לכל צנורך כל משריך וגלך עלי עברו... הכאב הזה שמבעבע מלמטה... מעורר את המעין שנמצא שם למעלה להתחיל לעשות את דרכו לכיווןך... ויום אחד ה' יפגשו!!! המעין של קודש הקדשים עם הנחל היוצא מן השיטים... הנחל הזה שלפעמים מציף אותך בניסיונות ובכל משריך וגלך עלי עברו... וכשם יפגשו אתה לפתע תגלה מה עשית בכל התגברות ובכל מאבק... אתה תלמד להעריך כל שבירי שניה של אחיזה בשארית הכוחות שבייניך... אז תלמד ששום שבירי שניה של התגברות לא נעלם מעיני ה'... (גם אם אח"כ היגש נפילה...) וכעת!!!! כל זמן שהמעין היוצא מבית ה'... כל זמן שהוא עדיין לא נפגש עם נחל השיטים... כל יום נוסף כזה... כל רגע נוסף שעדיין זה לא קרה... יש לנו עוד חלון הזדמנות להמשיך להמליך את ה' גם שם!!! על נהרות נחל השיטים... גם מתוך ניסיונות... צריך לדעת שיום אחד הניסיון הזה יגמר!!! יום אחד המעין היוצא מבית ה' יטהר את נחל השיטים... ולמרות שזו תהיה בשורה טובה... אבל עדיין... סו"ס כבר לא תהיה הזדמנות נוספת... יבואו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ... ביום שהניסיונות יפסקו... כבר לא תהיה הזדמנות ליצור את הצונאמי הזה של האמנות שכעת יש לך אותו בשפע ואתה יושב על השיבר שמפעיל את המפל הגדול ביותר של קרבת אלוקים... אז אנחנו אמנם מחכים בכיליון עיניים למעין היוצא מבית קדשי הקדשים... מחכים שהוא יקח את העולם מכל הניסיונות שיש לנו... אבל במקביל!! כל יום נוסף שזה עדיין לא קורה... צריך לדעת שה' נותן לנו עוד הזדמנות להפגין לו נאמנות ולבעבע ולרחוש ולכסוף ולהפעיל מלמטה את קודש הקדשים...

והערב נא

גיליון חינוכי תלמוד תורה כלל חסידי 'תורת אמת' שטפנשט אלעד | מס' 2
- יו"ל לרגל החומש סעודה - תמוז תשפ"א

דרשות ועצות בהינוך

ואת זה רואים בתוצאות, שמי שחיפש את ההקלות, אינו רואה כל כך הצלחה בחינוך בניו ממי שהקריב מעצמו עבור חינוך הבנים.

מחנכים מספרים שהיה אבא שראה את בנו אוסף לו פרוטה לפרוטה, שקל לשקל, ואינו קונה לו מאומה בכסף זה, לא צעצועים ולא ממתקים, יום אחד שואל הבן את אביו, אבא, כמה אתה מקבל לשעה, האבא חשב שהבן רוצה לצאת לעבוד, ומי יודע מה הם פשר השאלות, ואז שומע האב את בנו שואל, אבא, יש לך הלוות לי שתי שקלים, שואל אותו האב, לשם מה, והבן אומר לו, תלווה לי את הכסף ואז אומר לך, האבא נותן לו, ושוב שואל הבן כמה האבא מרוויח לשעה, עונה לו האבא, ארבעים שקלים לשעה, אומר לו הבן, אם כן חסר לי עוד שקל אחד, האבא כבר לא יכול להתאפק ושואל אותו, למה חסר לך הכסף, ואז הוא שומע את בנו עונה לו, אני רוצה שתתן לי שעה מזמנך, במקום ללכת לעבודה, ואני אתן לך ארבעים שקל לשעה.

הנתיבות שלום אמר על מה שאומרים בסליחות 'עשיקי אנן ובחשוכא שרינן', הנה ש' וס' מתחלפים, 'עסיקי אנן', אנו עסוקים מדאי, והתוצאה היא, 'ובחשוכא שרינן', שאין לנו זמן אפילו לילדים, וגם לעצמינו אין לנו זמן. ולכן מתחילים בפרשת ויקרא, לרמוז לאבא, תקריב מעצמך עבור הבנים שלך.

השיר על הקרבנות

ויש עוד ענין של קרבנות, בשעת הקרבנות היה שירת הלויים, כי להקריב קרבן, ללא השירה והשמחה, אין זה מאומה, רבותי! הנה הכלל ישראל עובר מצבים קשים ביותר, יש בתים שאין נשמע קול שירה, כי קשה לשמוח, אבל אין יודעים מה שאפשר לפעול על ידי השירה.

כשהילד קם בבוקר כדאי שיפעל בבית קלטת של מודה אני וכדומה, שישמעו צלילים, ולא רק הערות גערות וזירוזים, שהילד ישמע את השמחה, וזה מקל על הקרבנות, להתחיל את ההקרבה מתוך שירת הלויים, זהו דבר שמועיל מאד לחינוך הבנים.

ובכללות אנו צריכים לחזק את עצמינו בשירה ובזמרה, וכך עשיתי בביתי שבקשתי לקנות שלט יפה של "מזמור לתודה", ותלינו את זה בבית, ואני ממליץ לכולם לעשות כן, שיהיה בבית "מזמור לתודה".

דברי חיזוק והדרכה מאת מורינו הגה"צ רבי זושא הורביץ שליט"א גאב"ד רב קהילות החסידים - אלעד

כוחם של תשב"ר

ברשות הרב שליט"א העומד בראש מוסדות שטפנשט, ברשות המנהל החשוב הרב מנחם ווייס שליט"א, שכולו חסד, וברשות המחנכים הדגולים, ההורים והסבים והסבתות, ואחרונים חביבים הלא הם חתני השמחה, 'בהעלותך את הנרות', שהם 'אל מול פני המנורה', הנרות של הקב"ה, שכל אחד רואה את אורם על הפנים, והמחנכים מדליקים אותם כדי שתהא שלהבת עולה מאליה.

החתנים החשובים מתחילים את תלמודם בפסוק הראשון בפרשת ויקרא, פרשת הקרבנות, ומהו הענין בזה, הנה היה אפשר להתחיל לתלמוד עם הילדים בפסוקי יציאת מצרים, או בפסוקי מעשה בראשית, אבל זה לימוד שבא בקלות, אבל לימוד קדשים, הרי זה מהמקצועות הקשים בתורה,

מורינו הגה"צ רבי זושא הורביץ שליט"א

יש כאן אמירה לתלמידים בתחילת לימודם, לימוד שבא בקלות, בכך אין די, כי לימוד התורה אין זה דבר קל, וכמו שאומרים בברית מילה, 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה', הנה בשעת הברית מילה יש צערא דינוקא, ובאופן זה נכנסים לתורה, צריכים לעמול בתורה, כשור לעול וכחמור למשא, ומשום כן מתחילים את הלימוד עם לימוד שאינו קל, עם פסוקי הקרבנות.

עוד רמז יש בדבר, חנוך - מחייב הקרבה, חנוך - זהו "ויקרא" לפעמים יש הורים שמשדלים להקל על עצמם בחינוך הבנים, ולכן שולחים את הבנים במקום קרוב לבית,

הפרטים, צריכים להקשיב לו ולתת לו חמימות, אבל להזהר שלא ללחוץ עליו יותר מדי.

וזה נוגע גם לחינוך, צריכים לחנך מתוך חמימות, אבל מתוך רכות, לפרוש כנפים ולא ללחוץ יותר מדי.

והנה במקום שאמרו לקצר אין רשאי להאריך, אבל בזאת אומר את התרשמותי מהמקום, ב"ה שרואים שהתלמוד תורה פורח וגדל ומרבה ספסלים בבית המדרש, ויהי רצון שלא ישלוט עינא בישא בתלמידים, אשריכם ההורים שמחפשים חינוך טוב ושולחים למקום חינוך נפלא זה. אשריכם המלמדים החשובים, והעומד עליהם הרב מנחם ווייס שליט"א, שרואים כאן ריבוי גדול באיכות, ונברך את ההורים וסבים והסבתות, תשמינו מהנחת של הבנים, שכן שמועה טובה תדשן עצם.

ותשתדלו שהתפילות שלכם, הן בעזרת גברים והן בעזרת נשים בעת הדלקת נרות ובכל הזדמנות שהיא, יהיו על הבנים שלכם, שבנינו עריבים בעדינו.

ויהי רצון שתזכו לנחת דקדושה מהבנים, וזוכה לגואל צדק ובית המקדש השלישי במהרה בימינו, אמן ואמן.

דברי ברכה מאת ראש העיר אלעד הרב ישראל פרוש שליט"א

זה הרבה שנים שמדברים כבר אודות הבנין החדש של התלמוד תורה, ובע"ה בראש חודש אלול יכנסו לבנין, וכאן המקום להזכיר בזכות מי אנו זוכים להכל, בזכות הצדיק משטפנשט שטמון בגבעתיים, גם אם יש קשיים, אנו נזכה לקבל הכל בזכות הצדיק משטפנשט שהיה צדיק יסוד עולם, ויש לכם הורים חשובים את הזכות שהבנים שלכם הם כבנים שלו, שכן הצדיק לא השאיר אחריו בנים, וזהו המוסד היחיד בעולם שתלמידי תשב"ר לומדים בתלמוד תורה שנקרא על שמו.

ואני יכול להעיד שכאשר מתפללים בזכותו, מקבלים במזומן, וכן הנני נוהג הרבה פעמים, וראיתי ישועות גלויות. השי"ת יעזור שנזכה לנחת ושנהיה בריאים ונוכל תמיד לשמוח בשמחות.

ראש העיר הרב ישראל פרוש

וכדאי הדבר שבכל ארוע ישירו "מזמור לתודה", שאף שעברה עלינו שנה קשה ביותר, שיהיה השנה הקשה על כל שונאי ישראל, אבל צריכים אנו לומר "מזמור לתודה", על הנסים שהיה בכל דבר ודבר, שהשי"ת עושה עמנו בארץ הקודש ניסים גלויים, שאף שהיו גם דינים, הנה יש פרק כ' - למנצח יענך, ופרק ק', "מזמור לתודה", ועל זה רמזו "בת ק' כבת כ'", כשם שאומרים למנצח יענך בשעת הצרה, כך צריכים לומר "מזמור לתודה". זהו מתכון מוצלח לכל בית, להכין שלט של "מזמור לתודה", ולהכין קלטת של נגינות.

מלמדים חשובים, בגמרא בבא בתרא (ח:) אמרו, 'ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד, אלו מלמדי תינוקות, כגון מאן, אמר רב כגון רב שמואל בר שילת, דרב אשכחיה לרב שמואל בר שילת דהוה קאי בגינתא, אמר ליה, שבקתיה להימנותך, אמר ליה, הא תליסר שנין דלא חזיא לי, והשתא נמי דעתאי עלויהו'.

ויש להבין למה נדמו המלמדים לכוכבים, והביאור בזה הוא, הנה הכוכב נראה רק בלילה ולא ביום, ומי שאינו מבין הרי הוא חושב שהכוכבים נמצאים רק בלילה ולא ביום, אבל מי שמשכיל, יודע שיש כוכבים גם ביום, אלא שאינם נראים, וכן הוא אצל המלמד בהיפוך, חושבים שהמלמד נמצא עם הילד רק ביום ולא בלילה, אבל האמת היא שהמלמד נמצא עם התינוקות בכל שעות היממה.

אני הייתי תלמידו של האדמו"ר מפינסק קרלין זי"ע, והוא אמר לי, אם אין לי את שמות התלמידים עם אמותיהם, איני נחשב למלמד, כדי שאוכל להתפלל על התלמידים.

ולכן אני ממליץ למלמדים שיבקשו את שמות התלמידים ואמותיהם, ויסעו למקום קדוש, לכותל המערבי או לגבעתיים, ויאמרו פרק תהלים עבור התלמידים, כי התקופה אינה פשוטה, לכן מלבד אמירת מזמור לתודה ושירת התודה, צריכים להתפלל להקב"ה, וכבר אמרו צדיקים, על שלשה דברים העולם עומד, על האמונה ועל האמונה ועל האמונה, ותפילה עושה מחצה, אמונה ובטחון עושה הכל.

ויש להוסיף עוד ענין, מהו כוכבים, הכוכב נראה קטן, אבל הוא גדול ביותר, לפעמים חושבים שהילדים קטנים ואינם קולטים, אבל האמת הוא שהקליטה שלהם טובה ביותר, וקשה למחוק מה שהם קלטו, כשהבן בא לדבר, צריכים לדבר עמו ולשתף אותו, ולא לבטל שהדברים לא נוגעים אליו.

ובפרט בשנה האחרונה, שהמאורעות נגעו בליבם של הילדים הרכים, ולכן צריכים לפרש להם הניסים שעושה השי"ת עמנו.

מחנך צריך לתת חום ואהבה מתוך רכות, כשהילד שומע על איזה צרה, אין לשתף אותו יותר מדי בכל

הגה"צ רבי ברוך ברזובסקי שליט"א

דרך החינוך הראויה - על ידי אהבה.

ברשות נשיא ומייסד המוסדות שליט"א, וברשות המנהל והצוות החינוכי, ה' עליהם יחיה, ואחרון חביב, תלמידי תשב"ר, ברוכים הבאים בשם ה' ברכנוכם מבית ה'.

במשלי נאמר (פרק כב, ו) **חֲנֹךְ לַנְּעָר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַם כִּי יִזְקֶינָה לֹא יִסוֹר מִמֶּנָּה**, דרך החינוך של הנער הוא באופן שגם כי יזקין לא יסור ממנה, אבל יש להתבונן כיצד יכולים אנו להבטיח בשעת חינוך הנערים, שגם כי יזקינו לא יסור מהם.

ובפרט שכאשר הנער נמצא בבית חינוכו בילדותו, הרי הוא שמור מכל משמר, וכיצד אנו יכולים להבטיח, שגם כי יזקין ויהיה ברשות עצמו ימשיך בדרך זו ויעלה מעלה מעלה.

והעצה לזה הוא, על ידי חינוך מתוך אהבה ושמחה, וכמו שמבואר בספה"ק, שהנה בשעת קבלת התורה כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, ואמר להם אם מקבלים אתם את התורה מוטב, ויש להבין מהו החשיבות בקבלת התורה מתוך כפיה, באופן של כפה עליהם הר כגיגית, שאם צריכים לכפיה, סימן הדבר שחסר ברצון לקבלת התורה, אלא שהם מקבלים את התורה מתוך הכרח, ומהו חשיבות הדבר.

הרה"צ רבי ברוך ברזובסקי שליט"א במשא חינוכי להורים

וביאר זקני הנתיבות שלום זי"ע, הנה בפסוקים קודם קבלת התורה נאמר 'ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי', מהו על כנפי נשרים, על הנשר נאמר בפרשת האזינו, 'כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף', השי"ת העריף על הכלל ישראל כל העת אהבה וחביבות, עוד אהבה ועוד חביבות, זהו הדרך לבא לקבלת התורה, כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, לשפוך עליהם אהבה וחביבות.

וכאשר החינוך יהיה באופן זה, זהו העצה שהחינוך יהיה באופן של גם כי יזקין לא יסור ממנו, **שכאשר החינוך הוא מתוך עונשים ומשטר, כשלא יהיה המשטר, מי יודע מה שיהיה בסופו, אבל כשהחינוך הוא בדרך של אהבה, כפה עליהם הר של אהבה כגיגית, להרעיף אהבה, על ידי כן גם כי יזקין לא יסור ממנו.**

ושמעתי מפיו של זקני הנתיבות שלום מעשה שהיה, שמזה למד עד כמה גדול כח האהבה, פעם ראה איך שאחד פגע בא' מנכדיו בצורה קשה, בעלבוך שהוציא את הנכד מדעתו, וביקש הסבא לתמוך בנכדו, אבל הנכד היה במצב נורא של סערת רגשות, ואמר לו, סבא, אני שונא אותך, כשראה הסבא את המצב, הוא אחז בנכד וחבקו בכל הכח, ואמר לו, אבל אני אוהב אותך, והנכד שהיה כל כך פגוע, חזר וצעק, סבא, אני שונא אותך, והסבא חזר לחבקו בכל הכח וחזר ואמר, אבל אני אוהב אותך, וכאשר היה כן בפעם השלישית, הוא אמר לו, אבל אני אוהב אותך מאד מאד, ובאותו זמן הוא הכניס את כל האהבה שלו בנכד, והנכד פרץ בבכי והתרכך והצליח לדבר אל ליבו ונשמתו ולפייסו, ואז למד מהו כח האהבה.

על מידת האהבה נאמר 'כי עזה כמות אהבה', מות הוא דבר שאין כח בעולם שיכול לעמוד כנגדו, וכמו כן הוא האהבה, אין כח בעולם שיכול לעמוד כנגד האהבה, שכשם שהמות הוא דבר עז, כן הוא האהבה, האהבה הוא כח שחודר וחודר עד עמקי נשמתו של האדם מישראל, גם כשנראה שאין שום כח ואין שום דרך להצליח, על ידי האהבה אפשר לפעול

הכח של החינוך מאהבה, על ידי כן יהיה 'גם כי יזקין לא יסור ממנו, כשהאדם יש לו אהבה לדבר, הרי הוא מצפה לדבר, ואז אינו צריך למשטר, וגם כי יזקין לא יסור ממנו.

ענין זה ראינו עכשיו לאחר האסון הנורא בל"ג בעומר, הכח של האהבה מהבן לאב, וכמו שסיפר אחד הניצולים, שהוא היה כבר לאחר יאוש, שראה שאין בכוחו לצאת מהתופת, וכאשר היה מערפל הכרה הוא שמע את בנו

צועק- 'אבא' אל תעזוב אותי, ואהבה זו שהרגיש מבנו, זה נתן לו את החיות להתגבר על התשישות וערפול ההכרה והיאוש, כי אין כח שעומד כנגד האהבה.

וכמו ששמעתי מאחד מגדולי ראשי הישיבות, שהגיע לבקר בבית האסורים במחלקה קשה, וראה שם אסיר שנשפט למאסר עולם, והוא חיין אליו מכל הלב, אמר לו האסיר, אם מישהו היה מחיין אלי חיוך כזה לפני עשרים שנה, לא הייתי מגיע להיכן שהגעתי,

שכן האהבה והשמחה, על ידי כן 'גם כי יזקין לא יסור ממנו'. סיפר זקני הרה"ק הנתיבות שלום זי"ע שמלמד סיפר לו על תלמיד שיורד לחייו ומסית התלמידים כנגדו וקשה לו ביותר לאהוב את התלמיד, ואמר לו זקני הק' זי"ע אם זה מצב שאתה לא אוהבו צריכים להיפרד לא שייך ללמד תלמיד שהמלמד מאד לא אוהב אותו, וקיבל ע"ע אותו מלמד שאם כל הקושי יאהב אותו, והתלמיד לאחר מספר שבועות הפך למצויין, וגדל לשם ולתפארת, אותו תלמיד הצהיר אני חייב את חיי הרוחניים לאותו מלמד שבזכות אהבתו היצילני מבאר שחת, "על כל פשעים תכסה אהבה"

הרה"ג ר' אברהם יעקב סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט

ברוכים הבאים בשם ה', ההורים היקרים והסבים והסבתות של תלמידינו היקרים, שבאן להשתתף ביום חגם - חגיגנו, מסיבת החומש סעודה של תלמידינו היקרים.

היום הוא יום חגם של התלמידים היקרים וההורים היקרים, שהם זוכים ללמוד בתלמוד תורה הקדוש הזה, ההורים שזוכים שבנם מתחנך וגדל בתורה ובמידות טובות בין כתלי התלמוד תורה הקרוי על שמו של הצדיק הנשגב, ואצל המלמדים החשובים, הרי זה הזכות שלהם, ובזכותם יש לנו את הכוחות לפעול, והנני מרגיש דבר זה בכל רגע ורגע.

כשאנו באים היום למסיבה, אנו רואים לנגד עינינו איך שהבנים גדלים והולכים, מתחנכים ומשתנים ומשתפרים מיום ליום, וזוהי שמחתינו, וזהו מקור של התרגשות עד כדי הורדת דמעות.

ויחד עם זה אנו זוכים שהתלמוד תורה עצמו מתעלה ומשתנה לנגד עינינו, וב"ה עולה מעלה מעלה, הן בגשמיות והן ברוחניות.

בכל השנים היינו מדברים בתקוה ובתפילה על הבנין שעומדים לבנות, ב"ה הבנין כבר קיים, וכבר קרוב ממש לאכלוס, הבנין כבר מוכן, ונקוה לזכות בקרוב לברך על המוגמר בחנוכת הבית, התלמוד תורה ב"ה עולה מעלה מעלה מחיל אל חיל, וזוהי זכות גדולה שיש לנו, ואנו תולים זכות זו בזכות הצדיק שעל שמו נקרא הבית הגדול והקדוש הזה.

רב קהל שטפנשט בדברי ברכה

כשהנני מעיין בפרשת השבוע, בהעלתך את הַנֶּזֶר אֶל מֹל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ יֵאָרוּ שְׂבַעַת הַנְּרוֹת. הנני קורא ואומר, השתא דאמרת סימנא מילתא היא, מלבד הרמז שיש בפסוק זה, הנרות אלו הם התלמידים היקרים, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות.

רש"י מפרש, 'לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה, חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות, ובמדרש אמרו עוד, 'ושלך לעד קיימת', והקשו המפרשים, מה הכוונה שלך לעד קיימת, והלא משחרב בית

המקדש אין לנו את הדלקת הנרות, ומה הכוונה שלך לעד קיימת, וראה ברמב"ן מה שהאריך לבאר בענין זה, וכתב הרמב"ן בשם מגילת סתרים ובשם המדרש, אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור לאהרן אל תתירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, ומבאר הרמב"ן, והנה דבר ידוע שכשארן בית המקדש קיים והקרבנות בטלין מפני חורבנו אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות חנוכת חשמונאי, שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו.

ענין זה הוא סימנא מילתא, הרי זה רמז לצדיק שעל שמו נקרא התלמוד תורה, הרבי משטפנשט, שנולד בחג החנוכה, ועל שם זה נקרא שמו הק' "מתתיהו", והרה"ק הסבא קדישא מרוז"ן אמר שיהיה לו את הכוחות של מתתיהו כהן גדול, ועל ידו יאירו הנרות.

כשהיה רבינו הצדיק משטפנשט בן שלש שנים, לפני מאה ושמונים שנה, הכניס אותו אביו אצל הסבא קדישא הרה"ק מרוז"ן, שילמד אותו אותיות הא' ב', הסבא לקחו על ברכיו, ולמד עמו האותיות א' עד י', ואז הוא אמר לו, עשיתי אותך יהודי!!

כשאנו זוכים לעמוד במעמד החומש סעודה, בודאי שהמלמדים החשובים, הצוות החינוכי, המלמדים והמחנכים וההנהלה, הן ההנהלה הגשמית והן ההנהלה הרוחנית, כשאתם זוכים ללמד את התלמידים, ולעשות אותם "יהודים" בכל מה שכלול בזה, יש לכם את הברכה, אז הצוואה של הרבי מרוז"ן שבירך את הצדיק משטפנשט "ועשיתי אותך יהודי".

השי"ת יעזור שנזכה לעשות את התלמידים וגם אותנו ליהודים, ואז נזכה לכל הטוב.

ברכה אישית לכל חתן

השי"ת יעזור שנזכה לראות את התלמידים גדלים בתורה ובמצוות, וההורים והסבים והסבתות יזכו לרוות רוב נחת קדושה מכל צאצאיהם, והשי"ת יהיה לו רוב נחת מכולנו, אמן כן יהי רצון.

הרב מנחם ווייס שליט"א מנהל חינוכי

ילדים יקרים, האם אתם אוהבים את חומש סעודה, האם אתם שמחים היום?

לפני כחודש ימים פגשתי באחד מבוגרי התלמוד תורה, והוא לומד היום בישיבה קטנה חשובה, בתוך הדברים שדברנו אמר לי הבחור החשוב, כבוד המנהל, אני חייב להגיד לכם משהו אחד שאיני יכול לשכוח מהתלמוד תורה, שבודאי שיש לי הרבה זכרונות טובים מהת"ת, אבל יש משהו אחד שאני רוצה לציין, והוא מעמד החומש סעודה, והמסיבת משניות, את המעמדים הללו אני לא שוכח, והמעמד עומד תמיד לנגד עיניי.

שאלתי אותו, מה היה המיוחד במעמדים אלו, וענה לי הבחור: **ישבנו על הבמה, וראיתי את ההורים שלי, את אבא ואמא, את סבא וסבתא, כל הזמן מסתכלים עלינו, והם רוויים נחת מאתנו, את השעה הזו איני יכול לשכוח.**

והוא הוסיף לי עוד משהו, היום אני מבין שהכינו אותנו טוב לקראת המעמד, שאף שהיינו מרוגשים, אבל לא היינו לחוצים, כי היינו מוכנים טוב לחומש סעודה רגועים בלי לחץ, הוא הוסיף ואמר לי, אני זוכר שכאשר הסתיימה המסיבה, כאב לי למה זה הסתיים כבר.

המנהל החינוכי הרב מנחם ווייס

היום בבוקר כשבאתי לתלמוד תורה, נכנסתי לכתות א' וב', ושאלתי אותם, כיף לכם היום? וכולם חייכו, שאלתי אותם, אתם מרוגשים, וענו לי, כן, ואז ראיתי שזה לא הצגה, זה אמיתי, אם זה היה הצגה, אז היה לחץ, ולא שמחה, וכאשר יש לחץ, לא נשארים כלל רשמים מהמעמד, אמנם נשארות תמונות יפות, אבל לא יותר מזה, אבל בגלל שההתרגשות היא אמיתית, מתוך "אמת לשמה", אז מעמד זה נשאר בתלמידים לאורך ימים. היחודיות אצלנו בת"ת- "שמחה" עם כל הפירושים. המלמדים מחדירים שמחה בלימוד, בתפילה, בקיום המצוות, התלמידים שמחים בת"ת ששים ושמחים בבואם ובצאתם, ראינו בקורונה שהיו הפסקות מפעם לפעם בלימודים, כשחזרנו התלמידים נכנסו למשרד ובחיוך אמרו, תודה המנהל. אני אומר לתלמידים האיך בפרשת התוכחה כתוב "ובאו עליך כל הקללות תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך בשמחה"

צ"ח קללות על שלא עובדים את ה' בשמחה,

וההסבר שמי שלא לומד ומתפלל ומקיים מצות בשמחה, לא מבין את הערך של יהודי בתורה ובמצוות, אדם שזכה במליון דולר בזכיה ולא שמח מה ההסבר שכנראה לא מבין מה זה מליון דולר, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף,

תורה מגני ומצלי

בשנה האחרונה עברו על עם ישראל ימים לא קלים, החל מהגניף קורונה ששיבש סדרי עולם והביא בכנפיו הרבה מצבים לא קלים, והמשיך בטרגדיות של מירון וקרליו, והמשיך במתקפות הטילים על ערי ארץ הקודש, והרבה הורים נפשו בשאלתם מה אומרים לילדים.

בשנת ה"קורונה", כשהתחילו לחזור לספסל הלימודים על פי התקנות, מחולק לקפסולות וכו', היתה משפחה אחת שחששו לשלוח את הבן לתלמוד התורה, ואני התקשרתי כמה פעמים למשפחה, ושמעתי תשובה שיש כאן ענין של חרדות מפני המצב, ואז שכנעתי אותם שהתנהלות בת"ת הוא לפי כל הכללים.

כשהגיע התלמיד ביום הראשון, הוא היה לבוש עם שתי מסכות פלוס מגן פלסטיק, וכפפות על הידים, אנו כיבדנו אותו, אכן עד לשעות הצהריים ירדו כל המסכות מפניו, וראיתי את התלמיד מחייך ורץ, ואני מראה למלמד, תראה איך שהוא הגיע בבוקר, ואיך הוא נראה עכשיו.

שאל אותי המלמד, מהו פשר הדבר? עניתי לו, הילד פשוט לאחר שלש שיעורי גמרא, זה הסיפור כולו, הוא שמע שלש שיעורי גמרא, ומיד נעלמו כל החרדות. "תורת ה' תמימה משיבת נפש"

התשובה היחידה שיש כנגד כל החרדות הוא, "מאימתי קורין את שמע בערבית", "ויקרא אל משה", זהו התשובה לכל המצבים הקשים, כי התורה, ורק התורה, הרי היא מחזקת את האמונה בה' ומגרשת את הפחדים והחרדות.

כניסת החתנים בליווי המלמד הרה"ח ר' משה אברהם ברזובסקי

הגדיל ה' עימנו ברב חסדיו המרובים עד הנה, מודים אנו על העבר ומבקשים לעתיד לקראת חנוכת בנין הת"ת החדש בשנה ה"ל הבעל"ט, שכשם שאנו זוכים לבית נאה נזכה ליצוק בתוכו תוכן של חינוך לתורה ויראת שמים חסידות ומידות טובות, מתוך אהבה בנועם בחן בשמחה, שהתלמידים שלנו ימשיכו מידי יום ביומו לבוא לת"ת מתוך תחושת אשירינו. מה טוב חלקינו,

דברי ברכה מהמפקח החינוכי הרב מלכיאל אברהם שליט"א

הרב מלכיאל, הרה"צ ר' ברוך ברזובסקי, הגרפי"ט שטינמץ ר"כ ויזניץ אלעד הרה"ג ר' אברהם יעקב סלמון, הרב מנחם וייס

ברשות ההנהלה, וברשות הרבנים הנכבדים, ההורים החשובים ואחרון אחרון חביב התלמידים היקרים.

אומרים שהיה בחור אחד שביקש להתקבל לאחד הישיבות המפוארות, כשהגיע להבחן אצל ראש הישיבה, הראה לו ראש הישיבה על הכותל כמה תמונות, על תמונה אחת הוא אמר לו, בחור זה הוא בוגר ישיבתנו הק', והיום הוא ראש כולל חושב, בחור זה הוא בוגר ישיבתנו הק', והיום הוא ראש ישיבה חשוב, בחור זה הוא בוגר ישיבתנו הק', והיום הוא רב עיר, וכך הוא עובר מתמונה לתמונה, עד שהוא מגיע למסגרת ריקה, שאלו התלמיד, מהי התמונה החסרה כאן, ענה לו ראש הישיבה, זה בע"ה המסגרת של התמונה שלך.

חתן השמחה יהונתן לוטרמן נ"י סולן בשירי החומש סעודה

המפקח על הת"ם באלעד הרב מלכיאל אברהם

בפרשת נשא קראנו על חנוכת הנשיאים, שהתורה האריכה בקרבנות חנוכת המזבח, שאף שכל הנשיאים הביאו כולם קרבן שוה, האריכה התורה בקרבן של כל אחד ואחד, אף שבהרבה גופי תורה יש קיצור דברים.

ומבארים, שאף שנדמה היה שכל הנשיאים הביאו אותו הקרבן, אבל האמת הוא שלכל נשיא ונשיא היה היחודיות שבקרבנו, הכוונה שכוון בשעת הקרבת הקרבן על פי עבודת ה' המיוחדת שלו, ומשום כן נאמר קרבנו של כל אחד בפני עצמו.

יושבים כאן החתנים היקרים שמתחילים בע"ה ללמוד חומש, וחוגגים חומש סעודה, ובע"ה לאחר כל השקעתם, כל אחד ישקיע לפי הכשרונות שלו ולפי טבעו ומזגו, וכל אחד יטביע את חותמו האישי, ובע"ה התמונה של כל אחד ואחד תתנוסס פאר בהיכל הקודש.

נברך את ההורים היקרים שיזכו לרוב נחת דקדושה מכל צאצאיהם, ויעשו נחת למלמדים ולהש"ת.

ברכה מיוחדת אברך את רב הקהילה הרב סלמון שליט"א, את המנהל החינוכי הרב מנחם וייס שליט"א שמוסרים את נפשם עבור הצלחת התלמוד תורה, מתוך תחושת שליחות, ובי"ה שאנו זוכים לראות את הפירות.

נציג החתנים באמירת אינגלע אינגלע

החתנים על כתפי ההורים בסיום המסיבה

כח התפילה להצלחה וחינוך הילדים

(נכתב ע"י אחד המלמדים)

בשם הרה"ק מבלז זי"ע, שמ"ע "במודים אנחנו לך"
"אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהילתך" מסוגל
לכוון להצלחה בחינוך הילדים,

כמו"כ בשם הרה"ק מנדבורנה זי"ע, שחרית לאחר ק"ש
ויציב, בקטע "על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו".
כששאלו את הסטייפלר זי"ע איך זכה לבן כמרן שר
התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

אמר שכל יום כבר 50 שנה בוכה בדמעות על בנו
שיצליח בתורה ויראת שמים,

מרן שר התורה שליט"א היה אז בן 50 כבר סיים את כל
הש"ס בבלי, ירושלמי, רמב"ם, שו"ע, עשרות פעמים
ועדיין האבא הסטיפלער הקדוש זי"ע מתפלל יום יום על
בנו רבי חיים שליט"א שיצליח.

מכאן אנו רואים את כח ומעלת התפילה של הורים על
ילדיהם, הדרכי נועם מביא שבזמן הדלקת נרות שבת של
האמהות בערב שבת, הן נמשלות לכהן גדול שמדליק
המנורה בבית המקדש... וראוי לנצל ולכוון בעת רצון.

חתני השמחה בריקוד

בניין הת"ת החדש - כניסה בחודש אלול תשפ"א

בשנים הראשונות שלי בחינוך ילדי ישראל, נתקלתי
בתלמיד מוכשר מאוד, אבל תזזיתי וקופצני במיוחד, עם
בעיה של קשב וריכוז, יעצתי להורים יעוץ מקצועי
ואבחון, לאחר חודש חל שיפור דרסטי אצל הילד לטובה,
ולשאלתי האיך, מה קרה, ההורים הוציאו לי ספר
תהילים, התחלנו יום יום לשפוך שיח ודמעות בתפילה
להצלחתו. ואני מעיד שזה עשה את שלו ובגדול,

הייתי מעורב לפני מספר שנים, בחור שנזרק מהישיבה
עקב גילוי שהוא נסחף ל"ע לטכנולוגיה פסולה,, ההורים
קיבלו בתדהמה את הבשורה על בנם, האמא ביקשה
שימתינו שבועיים לביצוע פסק הדין, הצוות שאל למה
שנעכב, הרי זה עלול להמיט עוד קילקול על בחורים
אחרים, האמא ביקשה את האפשרות להתפלל על בנה,
היא לא ידעה עד לאותו יום את מצבו הרוחני, ראש
הישיבה הסכים לעכב את ההחלטה בכדי שהאמא תוכל
להשתמש עם כח התפילה על בנה, אכן לאחר שבועיים
גזר הדין בוטל, הבחור המשיך בישיבה לתפארת,
ולאחרונה הקים בית נאמן בישראל.

הגיע אלי סיפור לפני 20 שנה, בן למשפחה חרדית
שפרש לחלוטין ופרק מעליו עול תורה ומצוות, האמא
קיבלה על עצמה יום יום להתפלל בכותל המערבי על
בנה שיחזור בתשובה, לאחר 5 שנים של תפילה בקביעות
יום יום, בנס השגחה פרטית הבן חזר בתשובה התחתן
עם בעלת תשובה שגדלה אצל הוריו, כיום הם זוג נשוי
ומאושר, ומגדלים בקדושה את שמונת ילדיהם.

אני רוצה להוסיף את התפילות שמוזכרות בהלכה
כסגולה בתפילה יום יום להצלחת חינוך הילדים

א. ברכת התורה בוקר, "ונהיה אנחנו וצאצאינו כולנו
יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה"

ב. ברכת אהבת עולם, אהבה רבה, שחרית לפני ק"ש
"שלא נבוש ולא ניכלם ולא ניכשל לעולם ועד"

ג. אשרי ובא לציון שחרית, לאחר תפילת העמידה,
"שלא ניגע לריק ולא נלד לבהלה"

שו"ע ס' מ"ז, משנה ברורה ס"ק י'

ד. בסיום תפילת שמונה עשרה העמידה, 3 פעמים
ביום, בקטע "יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה'
צורי וגואלי

שו"ע ס' קכ"ב, משנה ברורה ס"ק ח'

פרשת פנחס

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת כג' תמוז התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:34	20:25	21:21
19:32	20:23	21:18
19:35	20:26	21:22
19:31	20:22	21:18

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר' חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

גאוה בלי סיבה

קבוצת שוורים חרשה בשדה. והנה עלתה מן הביצה צפרדע ירוקה. עמדה הצפרדע ואמרה: "בוקר טוב, אם רוצים אתם עצה טובה, דעו לכם, כי אין חכמה כמוני בביצה. אם מישוהו מכם חולה או חלש, תרופה יש בידי לכל המחלות. כל פצע או מכה ארפא ברגע אחד" שמע השור ואמר: "אם כן רבה חכמתך, אולי תרפאני קודם את עצמך... כה רזה וחלושה את..." שמעה הצפרדע ושבה אל הביצה בבושה ובכלימה...

יחסו של הרב מנושה מנחם זצ"ל לילדים היה הפלא ופלא. סיפר רבי אברהם מוצא מקרה שהיה עד לו: בבית הכנסת השתובבו כמה ילדים, פתחו את החלון ומספר ספרי קודש נפלו על הרצפה. כשונסו, גער בהם הגבאי צדקה. רבנו הפסיק ואמר במתק לשונו: "די, **חזרו בתשובה**." רבנו היה מעביר שיעור בכל שבת בביהכ"ל והילד אברהם מוצא שהיה אז כבן 12, היה **מלווה** בכל שבת מביתו לשיעור ואף בדרשו חזרה. חשש אברהם שמא אין דעתו של רבנו נוחה מכך ולא רצה "לכפות" עצמו. בפעם הראשונה פנה ושאל: "האם מפריע לך שאני מלווה?" החזיר לו הרב שאלה: "האם יוסיף לך או לא יוסיף לך?" ענה הילד בתום לבבו: "יוסיף לי." אמר לו רבנו: "אם כן, אז בוא!" וכך זכה לילך עימו **תקופה ארוכה**. מובן שרבנו לא פסק מדברי תורה אף בדרך, והיה הולך ומסביר לנער הצמא את מהלך השיעור, בפשטות ובנהירות, כמתאים לגילו.

בדרך לימודו שם רבנו חיים סנואי

זצ"ל את הדגש על כך שלימודו יהיה לשמה, ולא על מנת להתרברב או להתגדל ח"ו, הוא סלד מפלפולי סרק ושאף להבין את התורה לאמיתותה. ביטוי לכך אנו מוצאים בעמדתו הנכונת, עת פתח בתפילה ותחנונים לפני בורא העולם, שיחוס וירחם עליו ויזכהו לאמיתת של תורה ולחדש בה חידושים אמיתיים, ובמיוחד שלא יפול ברשת הגאוה. וכך נמצא כתוב בכתב ידו: "ויהי רצון מלפני ה' אלוקי שתצילני מכל מכשול ומכל תקלה, וזכני אבי להבין ולהשכיל ולדעת ולהרות וגם לחדש חידושים בכל ספרי תורות (תורה) שבכתב ותורה שבע"פ ותצילני מכל שררות וגאות אכ"ר."

לגר שבא להלל הוקו ובקשהו

"למדני התורה כולה על רגל אחת" - השיבו הלל: "מה דעלך סאני להכרך לא תעביד". ומדוע לא השיבו **רבי עקיבא** שהיה אומר, "ואהבת לרעך כמוך" - זו כל התורה כולה? כי מדרגה שכזו, גוי אינו מסוגל להבין...

מה רבה ועצומה זכותו של המקיים מצווה - ואפילו אם הוא נער צעיר!

יש אנשים שמתנהגים כאילו הם עוזרים לך

רבי יצחק מסקווידה זצ"ל

הסב פעם אחת על שולחנו של אחיו, רבי יוחנן מרחמיסטריווקה זצ"ל. רבי יוחנן הגיש לפניו יין, באמר: "זה יין מארץ-ישראל". למרבה הפתעה סירב רבי יצחק לשותת מהיין. שאל רבי יוחנן את אחיו **לפשר סירובו**. השיב רבי יצחק: "בטוח אני שיהיו מארץ-ישראל הוא משובח ביותר, אבל אני איני מבין בטיבם של יינות, וייתכן שהיין לא ימצא-חן בעיניי, ונמצאתי מוציא דיבה על הארץ ועל פירותיה". נענה רבי יוחנן: "ידעתי שאחי יצחק נושא בקרבו אוצר של **יראת שמים**, אך לא ידעתי עד היכן היא מגעת".

מ"י שיש בו שכל שהיא התורה וגם הוא טוב במידות טובות הכל מתפארים בו, כמ"ש (יומא פ"ו). 'אשרי אדם שלימדו תורה...' אבל מדרך של הבוגדים

אם יש בהם קצת תורה, הם הולכים **בעוות ובחזק** ומשתררים בתורתם. שכל טוב ייתן חן ודרך בוגדים איתן".

כלל חשוב - אין נתנים לאדם שום דבר בלא תפילה

הבחיינה אימו של הגאון רבנו יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף" זצ"ל, כי מלמדו של בנה נוטה אחר דעות חינוכיות זרות, ואינו מצייט לגדולי ישראל. נטלה את בנה והוציאה אותו מהישיבה.

אחר החלה להפיש תלמוד תורה אחר, אך איש לא הסכים לקבלו באמצע השנה. מה עשתה האם הצדקנית? שכרה בעבורו מלמד פרטי בכסף רב, ובלבד **שילמד בעתה**. עד סוף ימיו הכיר הרב טובה לאימו על שהתאמצה להניק לו חינוך טהור!

נקודה לפהשפה

מכונית עצה בהריקת בלמים בפתח הבית הבודד 'יכול להיות שהוא כאן', לחש איש לבוש שחורים למיקרופון קטן שהוצמד לדש בגדו. 'חסל אותו!' נשמעה פקודה ברורה באוזניה, 'האיש הזה לא יכול להיות יותר. הוא ראה יותר מדי!'. האיש השחור הושיט את ידו לנרתיק העור שבחגורת מכנסיו ונכנס לתוך הבית. שעתיים לפני כן... איש קטן ומבוהל רץ במעלה הגבעה, הוא מתקרב לבית הקטן, מתבונן מסביב ורואה את הבית הבודד שבקצה. **שלט מוחד** לוכד את עיניו. 'האיש שלא שיקר מעולם' הוא בוודאי אדם הגון, חושב האיש לעצמו, מקווה למצוא שם מחסה. איש צנום בעל עיניים טובות ומשקפיים עגולות פותח לו את הדלת ושואל למבוקשו בחיוך נעים. 'אני מחפש מחסה... הם רודפים אחריי...!' האיש אז הצידה מפנה את חלל הבית ומאפשר לאיש להיכנס 'ברוך הבא בצל קורת'.

'הסתבכתי עם אנשים רעים' לחש האיש בבהלה, 'הם רודפים אחריי, אני חייב להתחבא אצלך'. 'תגיד, באמת לא שיקרת אף פעם?' השלט המזור שבחזן מטריד אותו. - 'אף פעם!' - 'לעולם גם לא תשקיר?' - 'נשבעתי לעצמי שלא אשקר לעולם. **לא אעבור** על השבועה'. הוא שתק רגע ואז הוסיף: **האמת היא נר לדגלי**, היא אור החיים, בלעדיה אין לחיים משמעות'. הריקת מכונית נשמעת ודקה אחר כך מישוהו דופק בדלת... האיש ממחר להסתתר בתוך ארון הבגדים,

הוא עוצר את נשימתו, שלא יגלו אותו. האיש בשחור לא מסתיר את מטרתו בואו, ידו על ההדק: 'נכנס אליך מישוהו בשעה האחרונה?' בעל הבית **מהסס לרגע**. אבל השבועה שלו מנחה אותו. אמת ורק אמת 'כן, נכנס'. 'הוא עדיין כאן?' היסוס קל, והאמת מכריעה שוב: 'עדיין כאן!' כמה דקות אחר כך, המכונית השחורה יוצאת לדרכה ובתא המטען שלה גופתו של איש קטן שהסתבך עם אנשים רעים.

האיש שתלה על ביתו את השלט המזור היה עיקרון. היה לו ערך עליון. שאותו העמיד מעל לכל הערכים האחרים. האמת אבל ברור לנו **שהוא טעה** כשהסגיר את האיש. הסיבה לכך היא כי גם הערכים הנעלים ביותר. אם הם לא עומדים במקום הראוי להם. **מתוך הבנה** שיש ערכים גבוהים מהם. ימלים להוביל לעיוותים קשים. (העורך)

רבי צבי הרוש החסיד זצ"ל, כך קראו לו עוד בצעירותו בלומדו בישיבה ב"מאקס" וזאת בעקבות פרישותו והיבדלותו מענייני העוה"ו.

כבר בהיותו בחור בן 17 החל **בתעניות ובסיגופים**, בימי שני וחמישי בימי חודש אלול עד יוה"כ"פ, בימי שני וחמישי של ימי השובבי"ם, ערב ראש חודש וכל יום שיש, ואעפ"כ לימוד תורתו ועבודת ה' שלו **לא נגרעו**, אלא עד רבא ככל שסיגף עצמו עלה ונתעלה בקדושה ובלימוד התורה.

כי התפילה היא כלימוד המוסר, וכשם שמוסר מטרתו לקרב את האדם לאמת. כן היא מטרת התפלה לקבוע בלב האדם יסוד זה שאין **שום מקרה** בעולם, וכל מה שאדם מקבל בעולמו הוא רק מגזירת הבורא ית"ש.

הרב אברום פיש זצ"ל לא הרבה לשוחח אודות ימי נעוריו בפרט על אותה תקופה נוראה בזמן "השוואה", אמנם פעם שחה הרבנית עליה השלום בפני המקורבים בזמן מלחמת העולם השנייה עת אשר הגיעו הנאצים יימח שמם לעיירה בה התגוררו.

פרצו באכזריות לבית משפחת פיש וציוו על הנמצאים שם לעמוד כששפניהם אל הקיר אותם רשעים ירו בהם ללא רחם ווידאו את הריגתם,

ברם משהתקרבו הללו אל הנער רבי אברום פיש מערכת החשמל קרסה והבית כולו החשיך.

ונמלט אותו צדיק דרך החלון וברח מעיניהם ששל חיות הטרף הללו.

בקי נפלא היה **האדמו"ר מלעלוב** זצ"ל בכל מכמני התורה, בקיאותו הייתה מדהימה בהיקפה. צנא מלא ספרא אשר כל רוז לא אינס ליה, ומעשה נפלא היה אצל זקנו הגדול הרבי הקדוש רבי **משה מרדכי** מלעלוב זי"ע בשחר נעוריו, בעת שביקש לבחון אחד מבני משפחתו ושאלו איה מקומו של מאמר **מסוים במשניות**, מ שלא ידע הלה להשיב כהלכה, נענה הרה"ק ואמר, אם היו שואלים את זה את יענקל שלי בוודאי היה יודע להשיב, ומדי דברו הורה לקרוא לפניו את רבינו ושאלו למקורו של המאמר, ומיד ענה על אתר ואמר הלא הוא משנה **בשלהי עוקצין**, ומשראה את קורת רוחו של זקנו הגדול מבקיאותו חשש ליהרהר ונענה כמצטדק הלא ראיתי זאת עתה באומרי סדר מעמדות...

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

hamaor.net@gmail.com

רבנו החזון איש זצ"ל: ובענין של חיזוק המוסר, אשר זאת היא עיקר מטרתו אשר אני רואה לעיקר עבודת האדם כעת, אשר בלי **לימוד המוסר** הנה החושך "והטמטום" הולך ומתגבר בכל עת ובכל שעה, ונאבדו כל ההרגשים שבאדם, ואדם בלי הרגש הוא כמת, ואין לו במה להשיב **אל לבו** ורחוק הוא מהכרת האמת וכ"ש מלידע את עצמו.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"כשעמדתי לצאת פעם מבית רבי **שמחה זיסל** זצ"ל, והבחנתי כי מונחת בצד שקית אשפה מלאה, לקחתי אותה עימי בכדי לרוקנה בפה האשפה שלמטה.

אך בעומדי על פתח הבית **הרגישה הרבנית** ע"ה במעשי, ומיד עיכבה אותי מלעשות כן באומרה: "אני מחונכת מהבית שיש **לכבד כל בן תורה**, ואין זה מכבודו של בן תורה להוריד את האשפה מן הבית..."

העברה על הליכות

פנחס בן אלעזר זכה לאריכות ימים יתירה, שהרי פנחס הוא אליהו וכמו שמוכא בילקוט (שמעוני ריש פרשת פנחס, רמז תשע"א) וזה לשונו: פנחס הוא אליהו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה נתת שלום בין ישראל וביני בעולם הזה, אף לעתיד לבא אתה הוא שעתידי ליתן שלום ביני לבין בני שנאמר "הנה אנכי שלח לך את אליה הנביא וכו' והשיב לב אבות על אבות ועל אבותם" (מלאכי ג, כג-כד).

וזכה פנחס לכל זאת מפני שהעביר על מידותיו ושתק בשעה שהכלימוהו, וכדמצינו בדברי חז"ל (סוטה מג ע"א) שהיו השבטים מבזין אותו ואומרים, ראיתם בן פוטי זה, בן שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים יהרוג נשיא מישראל!

עשיר בא לבקר בבית משוגעים אמרו להם להיות בשקט ואחד מהם גייש לו פרח. וכך היה פיתאום משוגע אחד שואל את העשיר אני ניראה לך משוגע? לא אתה ניראה לי נורמלי.

תדע לך שאנחנו נורמלים ואתה המשוגעים. אתה צודק עונה לו העשיר, **אבל מה לעשות שאנחנו הרוב.**

להצלחת רפואת הדסה צביה בת אביגיל זיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

הגאון גורמת שינאת חינוך!

האם את מכירה את הנאשם, גברת שוורצבוים? שאל עורך הדין. בטח ענתה הזקנה, "אני מכירה אותו מאז שהיה פספוס. אף פעם לא הספיק לעשות צרות תמיד שיקר, גנב רימה..." רגע, רגע הפסיק אותה העורך דין אל תעני על שאלות שלא שאלו אותך כי אינך מכירה את התובע שלנו...

"אני לא מכירה את יוסף התובע!?"

בטח שאני מכירה אותו. הרי סילקו אותו מבית הספר בגיל 8. לפני שנה הוא לוהה מאה אלף דולר מהשותף שלו, ומאז הם מסוכסכים כי הוא מכחיש..."

בית המשפט צעק השופט, "חמש דקות הפסקה". הוא רץ ללשכתו כשהוא מרמז לעורך הדין לבוא אחריו. "אני מזוהר אותך", אמר השופט, חסר לך שתשאל אותה **אם היא מכירה אותי**!

ומה ענה להם פנחס, לא השיב דבר! שתק והעביר על המידות, ולכן זכה וקיבל את כל אותם שנים של עשירים וארבע אלף איש מישראל שנספו במגיפה, וכמו שדרשו רבותינו (הגיגה ד ע"ב) על הפסוק **ויש נספה בלא משפט** (משלי יג, כג), פעמים שמלאך המוות לוקח אדם מן העולם קודם שהגיע עתו וזמנו להיפטר, ואת אותם שנים שהיה צריך לחיות נותנים במתנה לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו. וכיון שפנחס העביר על מידותיו ושתק, זכה לכל אותם שנים של הנספים במגיפה.

אולם אצל משה רבינו מצינו להיפך, כביכול, בגלל כמה מילים שאמר ולא הבלג על מידותיו מספיק (כפי דרגתו הגבוהה), שָׁמְעוּ נָא הַמְּרִים (במדבר כ, ז), נענש ולא נכנס לארץ על אף שודאי שישים ריבוא מישראל היו מוכנים לתת למשה רבינו מהימים והשנים שלהם כדי שיכנס עמהם לארץ, אך בגלל שהשיב תשובה והחסיר בהעברה על המידות, לא יכל לקבל שנים אלו.

יִסְבְּיּוּ וְנִשְׁעָרָה מֵאָדָּם, מִלְמַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדְּקֵק עִם סְבִיבֵי כַחוּט הַשְּׂעֵרָה (יבמות ק"ב ע"ב).

ומכללם של דברים למדנו עד כמה עריכים אנו לעבד את מידותינו ולהיות מהמעבירים על מידותיהם, שאין קץ לשכרם.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

לכל דבר היה רבי משה זאב כץ זצ"ל קם במהירות ומקבל כאב ראש. שאלו פעם נכדו: הרי אתה יכול לקום בניחותא, ענה "אני רוצה להרגיל את הגוף שאני בעל הבית ולא הוא", כי הגוף הוא בסך הכל מכוננית, **האדם הוא הנשמה...**

על האכילה היו לו שלשה דברים להמליץ: לחשוב לפני אכילה ושתיה: מי ברא את האוכל, מה מברכים ולמי מברכים. והיה דורש להתאפק.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לילוייה, פנחס חיים אותנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב ירום אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאל, שלמה בן דונה, **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

יום ההולדת הוא יום של חשבון נפש

שבו האדם יחשוב כמה זמן עבר משנות חייו ומה הספיק לעשות בהן ויברר וינצל יותר את זמנו בעתיד.

תדיר היה מרן **הרב שך** זצ"ל דבוק בבוראו, וענן רב היה לראותו, האיך מדבר עם אביו שבשמים כדבר בן אל אביו, בכל יום היה מדליק נרות לכבוד צדיקים כאשר פיו היה ממלמל ומתפלל על צערן של ישראל בהן נפלא, וכפי אשר נשמע רבות מפיו במתיקות בזה הלשון: "בורא עולם קום מכסא דין ושב על כסא הרמים". בשעתו כיהן מרן הרב שך זצ"ל כר"מ בישיבת קלעצק. בראשותו של מרן הגאון רבי **אהרון קוטלר** זצ"ל, ורבי **יחזקאל** זצ"ל שימש שם כמשגיח. בצוק העיתים שקל רבי אהרון להעביר את ישיבתו ולולוז'ין, שם עמק שומם בניו הישיבה לאחר סגירת הישיבה ע"י השלטונות. שלח רבי אהרון את מרן לשוחח על כך עם ראשי הישיבה דשם. הרעיון לא יצא לבסוף אל הפועל, ומרן שב לקלעצק. היה זה בערב שבת סמוך לשקיעת החמה **ובקושי הספיק** להכין עצמו לשבת. תיכף יזרז צעדיו לביתו של המשגיח זצ"ל אשר נהג להשמיע שיחת מוסר בליל שבת, בביתו. כשנכנס מרן זצ"ל אל הבית, הייתה השיחה כבר בעיצומה, כשראהו המשגיח זצ"ל אמר: "עבד אברהם אנוכי". תמה מרן ותמהו הנוכחים. נענה המשגיח ואמר: "רבי לייזר (כך כינה את מרן זצ"ל) הגיע, הוא הגיע ממילוי שליחות מטעם ראש הישיבה. אספר לכם מה היה שם. הוא הגיע לאותו מקום ואמר: באתי לברר אם יש מקום להעביר לכאן את ישיבת קלעצק. שאלו: אתם ראש הישיבה? וכיון **ראיש אמת הוא**, אמר: לא. שאלו: אתם המשגיח? השיב: לא. שאלו: אם כן, מה תפקידכם? ואמר: אני ר"מ בישיבה אומר שיעור לבחורים וראש הישיבה שלחני..."

גם המוצר שלך צריך לקבל
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה